

Vrhunski primjer krimića
koji se čita u jednom dahu.

Harlan Coben

Roman

LESS GERRITSEN GRIJEST

Tess Gerritsen

GRIJES1

Zahvale

Moja najtoplija hvala:

Peteru Marsu i Bruceu Blakeu, zbog korisnih savjeta o bostonskoj policiji.

Margaret Greenwald, liječnici, jer mi je dopustila da zavirim u svijet patologa.

Gini Centrello, na neumornom oduševljenju. Lindi Marrow, urednici iz snova svih spisatelja.

Selini Walker, mojoj čudotvorki s druge strane Velike bare. Jane Berkey, Donaldu Cleary i prekrasnoj ekipi u agenciji Jane Rotrosen.

Meg Ruley, mojoj književnoj agentici, šampionu i svjetlu koje pokazuje put.

Nitko to ne čini bolje od nje.

I mom suprugu Jacobu, koji mi je i nakon svih ovih godina i nadalje najbolji prijatelj.

Prolog

Andhra Pradesh Indija

Vozač ga je odbio voziti imalo dalje. Milju ranije, netom nakon što su prošli pokraj napuštene tvornice kemijskih proizvoda Octagon, pločnik je ustupio mjesto zaraslom zemljanom putu. Sad se vozač žalio da mu šikara grebe automobil, a od nedavnih kiša, bilo je mnogo blatnih mjesta na kojima su mogle zapeti gume. I kamo će ih to dovesti? Zaglaviti će, 150 kilometara od Hyderabad. Howard Redfield je slušao dugačku litaniju primjedbi i znao je da su one samo izlika pravom razlogu zbog kojeg vozač nije želio nastaviti vožnju. Nijedan muškarac ne priznaje lako da ga je strah. Redfield nije imao izbora; odavde će morati pješaćiti. Nagnuo se kako bi vozaču nešto rekao u uho i uhvatio oštri miris muškarčevog znoja. U retrovizoru, u kojem su se njihala klepetava zrna krunice, vidio je vozačeve tamne oči kako ga netremice promatraju.

– Čekat ćete me ovdje, zar ne? – upitao je Redfield. – Ostanite gdje jeste, ovdje na cesti.

– Koliko dugo?

– Sat vremena, možda. Koliko treba.

– Kažem vam, nema tu ničega. Tamo više nikoga nema.

– Samo čekajte ovdje, dobro? Čekajte. Platit ću vam duplo kad se vratimo u grad.

Redfield je zgrabio svoju naprtnjaču, izišao iz rashlađenog automobila i smjesta zaplivao u moru vlage. Naprtnjaču nije nosio još otkad je bio srednjoškolac i lutao Europom sa skromnim džeparcem, pa mu se sad, u dobi od pedeset i jedne godine, činilo pomalo preuzetno da ga prebacuje preko ovješanih ramena. Ali, neka bude proklet ako u ovoj usparenoj zemlji ikamo ode bez svoje boce pročišćene vode za piće, sredstva protiv insekata, kreme za zaštitu od sunca i lijeka protiv proljeva. I svoje kamere; kameru nije mogao ostaviti.

Stajao je i znojio se na kasno poslijepodnevnom suncu, pogledao prema nebu i pomislio: Super, sunce zalazi, a u sumrak izlaze komarci. Stiže vam večera, dosadnjakovići mali.

Krenuo je niz cestu. Visoka trava zaklanjala je stazu i on je naletio na rupu, a cipele za hodanje potonule su u blato do gležnja. Očito, ovuda već mjesecima nije prošlo nijedno vozilo, i Majka priroda se brzo vratila zatražiti svoje područje. Zastao je, dahćući i rukama rastjerujući kukce. Osvrnuo se iza ramena i vidio da automobila više nema na vidiku, zbog čega je osjetio nelagodu. Može li vjerovati vozaču da će ga pričekati? Muškarac ga je preko volje dovezao ovako daleko i, kako su poskakujući napredovali sve neravnijom cestom, postajao sve nervozniji. Ovdje su loši ljudi, rekao je vozač, i grozne se stvari događaju u ovom području. Obojica bi mogli nestati i tko bi se potrudio doći ih potražiti?

Redfield je nastavio dalje.

Vlažan zrak kao da ga je opkoljavao. Čuo je kako boca s vodom zapljuskuje u njegovoj naprtnjači i već je bio žedan, ali nije se zaustavio kako bi se napio. S još samo sat vremena dnevnog svjetla, morao je nastaviti dalje. Kukci su zujali u travi i čuo je nešto za što je pretpostavio da mora biti zov ptica u krošnjama stabala svuda oko njega, ali je bilo različito od bilo kojeg ptičjeg pjeva kojeg je dotad čuo. Sve mu se u ovoj zemlji činilo čudnim i nadrealnim, i dok mu je znoj curio niz grudi, hodao je u snolikom transu. Ritam njegovog vlastitog disanja sa svakim se korakom ubrzavao. Trebalo bi biti samo milju i pol, prema karti, ali njemu se činilo da hoda vječno, a čak ni ponovljena primjena sredstva protiv insekata nije obeshrabrila komarce.

Uši mu je ispunilo njihovo zujanje, a lice se pretvorilo u svrbljivu masku osipa.

Spotaknuo se na drugoj dubokoj rupi i sletio na koljena u visoku travu. Klečeći, hvatajući dah, ispljunuo je puna usta trave, toliko obeshrabren i iscrpljen da je zaključio da je vrijeme da se vrati. Da podvije rep i sjedne na zrakoplov za Cincinnati. Kukavičluk je, naposljetku, mnogo sigurniji. I mnogo udobniji.

Duboko je uzdahnuo, čvrsto se upro dlanom o zemlju kako bi se pridigao na noge i potom se posve ukočio, netremice promatrajući travu. Nešto je svjetlucalo između zelenih vlati, nešto metalno. Bio je to tek jeftini kositreneri gumb, ali se njemu u tom trenutku učinio znakom. Talismanom. Gurnuo ga je u džep, pridigao se na noge i nastavio hodati.

Tek stotinjak metara dalje, cesta se iznenada otvorila u prostranu čistinu, okruženu visokim stablima. U udaljenom dijelu čistine nalazila se samotna struktura, niska građevina od blokova troske sa zahrđalim metalnim krovom. Grane su lupkale, a trava lelujala na nježnom povjetarcu.

Ovo je dakle to mjesto. Ovdje se to dogodilo.

Disanje mu se iznenada učinilo preglasnim. Dok mu je srce divljački lupalo, skinuo je naprtnjaču s leđa, otvorio je i izvukao fotoaparat.

Sve dokumentiraj, pomislio je. Octagon će te pokušati prikazati lašcem. Učinit će sve što mogu kako bi te diskreditirali i moraš biti spreman obraniti se. Moraš dokazati da govoriš istinu.

Zakoračio je na čistinu i krenuo prema hrpi pocrnjelih grana. Gurkajući grančice cipelom, uskomešao je smrad pougljenjenog drveta. Odmaknuo se, a kralješnicom mu je prostrujala jeza.

Bili su to ostaci pogrebne lomače.

Rukama koje su se znojile, skinuo je poklopac s leće fotoaparata i počeo slikati. Oka pritisnutog uz tražilo, ispucavao je jednu sliku za drugom. Spaljene ostatke kolibe. Dječju sandalu koja je ležala u travi. Komad odjeće jarke boje, otrgnut iz sarija. Svuda gdje je pogledao vidio je Smrt.

Okrenuo se nadesno, tapiserija zelenila protutnjila je pokraj tražila fotoaparata, i upravo se spremao okinuti još jednu fotografiju kad mu se prst zaledio na prekidaču.

Uz rub kadra proletio je neki lik.

Spustio je aparat s oka i uspravio se, netremice promatrajući stabla. Sad nije vidio ništa, samo grane koje su se ljuljuškale na vjetru.

A ono – je li to bio bljesak pokreta, na samoj periferiji njegovog vida? Tek je letimično opazio nešto tamno što je skakutalo među stablima. Majmun?

Morao je nastaviti fotografirati. Dnevno svjetlo brzo je nestajalo. Prošao je pokraj kamenog bunara i približavao se zgradi s limenim krovom, hlače su mu zviždale kroz travu. U hodu se ogledavao lijevo i desno. Stabla kao da su imala oči, i promatrala ga. Kad se približio zgradi, vidio je da su zidovi oprženi vatrom. Pred vratima se nalazila hrpa pepela i pocrnjelih grana. Još jedna pogrebna lomača.

Zaobišao ju je i provirio kroz vrata.

Ispočetka je u toj mračnoj unutrašnjosti razabrao veoma malo. Sunčevo svjetlo brzo je blijedilo, a u unutrašnjosti zgrade bilo je još tamnije, paleta crnih i sivih nijansi. Zastao je na trenutak da mu se oči prilagode. Sa sve većom zbunjenošću, zamijetio je odsjaj svježje vode u zemljanom ćupu. Miris začina. Kako je to moguće?

Iza njega, puknula je grančica. Brzo se okrenuo.

Na čistini je stajao samotan lik. Svuda oko njih stabla su se posve umirila, čak su i ptice zašutjele. Lik mu se približavao neobičnim, trzavim koracima, dok se nije zaustavio tek metar udaljen od njega.

Fotoaparat je ispao Redfieldu iz ruku. Ustuknuo je, užasnuto promatrajući.

Bila je to žena. I nije imala lice.

Poglavlje jedan

Zvali su je Kraljica mrtvih. Iako joj to nitko nikad nije rekao u lice, doktorica Maura Isles ponekad bi začula kako taj nadimak mrmljaju za njom dok bi putovala turobnim trokutom svog posla između sudnice, prizora zločina i mrtvačnice. Ponekad bi zamijetila notu mračnog sarkazma: Ha, ha, evo je, naša gotička božica, izišla je po svježije podanike. Ponekad bi u tim šapatima bilo drhtaja nespokoja, kao u mrmljanju vjernika kad među njima prođe bezbožni neznanac. Bio je to nespokoj onih koji nisu mogli shvatiti zbog čega je odabrala slijediti tragove Smrti. Uživa li u tome?, pitali su se. Je li joj dodir hladnoga mesa, smrad raspadanja, toliko privlačan da je okrenula leđa živima? Oni misle da to ne može biti normalno, i u njezinom smjeru dobacuju poglede nelagode, zamjećujući pojedinosti koje samo osnažuju njihovo uvjerenje kako je ona jedna neobična ptica. Ta koža boje bjelokosti, crna kosa s nezgrapnom Kleopatrinom frizurou. Potez crvenim ružem. Tko drugi nosi ruž za usne kad ide na mjesto zločina? No, više od sveg a uznemiruje ih njezina smirenost, njezin hladnokrvan kraljevski pogled dok pregledava užase koji oni sami jedva uspijevaju progutati. Za razliku od njih, ona ne odvraća pogled. Umjesto toga, ona se saginje i promatra, dodiruje. Udiše.

A kasnije, pod snažnim svjetlima obdukcijaskog laboratorija, reže. I sad je rezala, kližući skalpelom kroz ohlađenu kožu, kroz potkožne masne stanice koje su svjetlucale uljeno žutom bojom. Muškarac koji je volio hamburgere i pomfrit, pomislila je koristeći vrtlarske škare kako bi prerezala rebra te podigla trokutasti štit prsne kosti, onako kako netko otvara vrata ormara i otkriva blaga pohranjena u njemu.

Srce je ležalo u kolijevci spužvastog kreveta pluća. Pedeset i devet godina pumpalo je krv kroz tijelo gospodina Samuela Knighta. Raslo je s njim, ostarjelo s njim, pretvarajući se, baš kao i on sam, od vitkog mišića mladosti u ovo dobro usaljeno meso. Sve pumpe s vremenom prestanu funkcionirati, pa tako i pumpa gospodina Knighta dok je sjedio u svojoj hotelskoj sobi u Bostonu pred uključenim televizorom, s čašom whiskeya iz mini bara na noćnom stoliću pokraj sebe.

Nije zastala da bi se zapitala što je mogao posljednje pomisliti ili, da lije osjetio bol ili strah. Iako je istraživala njegovu najskrovitiju unutrašnjost, iako mu je rasporila kožu i držala njegovo srce u svojim rukama, gospodin Samuel

Knight ostao joj je stranac, šutljiv i nezahtjevan, i dragovoljno joj nudio svoje tajne. Mrtvaci su strpljivi. Ne žale se, ne prijete, ne laskaju.

Mrtvaci te ne mogu povrijediti; to čine samo živi.

Radila je s vedrom učinkovitošću, oslobodila je srce i odložila ga na dasku za rezanje. Napolju su se kovitlale pahulje prvog prosinačkog snijega, bijele pahuljice koje su šaputale uz prozore i klizile niz ulice. Ali, ovdje u laboratoriju jedini zvukovi bili su puštanje vode i zujanje ventilatora.

Njezin pomoćnik Yoshima kretao se u neugodnoj tišini, predviđajući njezine zahtjeve, pojavljujući se upravo tamo gdje ga je trebala. Zajedno su radili tek godinu i pol, a već su funkcionirali kao jedan organizam, dva logična uma povezana telepatijom. Nije ga morala zamoliti da preusmjeri svjetiljku; on je to već učinio i svjetlo je obasjavalo srce s kojeg je kapala krv, a škare su već bile ispružene i čekale da ih ona uzme.

Tamno prošarana stijenka desne klijetke i bijeli ožiljak na vrhu ispričali su joj tužnu priču toga srca. Miokardijalni infarkt, star mjesecima ili čak godinama, već je uništio dio lijeve srčane klijetke. Onda je, u neko doba u zadnjih dvadeset i četiri sata, došlo do novog infarkta. Tromb je zapriječio desnu koronarnu arteriju i zatomio dotok krvi u mišić desne klijetke.

Odvojila je komadić tkiva za histologiju, već znajući što će vidjeti ispod mikroskopa. Ugrušak i nekrozu. Invaziju bijelih Stanica koje se kreću kao obrambena vojska. Možda je gospodin Samuel Knight mislio da je nelagoda koju je osjećao u prsima posljedica loše probave. Prejaki ručak, nije smio pojesti sav onaj luk. Možda će PeptoBismol pomoći. Ili je možda bilo još zlokobnih znakova koje je odlučio zanemariti: osjećaj težine u grudima, kratkoća daha. Zacijelo mu nije palo na pamet da ima srčani udar.

Da će, dan kasnije, biti mrtav zbog aritmije.

Srce je sad ležalo razrezano na dasci. Pogledala je torzo kojem su nedostajali svi organi. Tako završava tvoje poslovno putovanje u Boston, pomislila je. Nije bilo nikakvih iznenađenja. Nikakve prljave igre, osim oskvrnuća koje si sam nanio svome tijelu, gospodine Knight.

Zazujao je interkom.

– Doktorice Isles? – Bila je to Louise, njezina tajnica.

– Da?

– Istražiteljica Rizzoli vas treba na liniji dva. Možete li preuzeti poziv?

– Mogu.

Maura je skinula rukavice i prišla telefonu na zidu. Yoshima, koji je inspirao instrumente u umivaoniku, zavrnuo je slavinu. Okrenuo se i promatrao je svojim nijemim tigrovskim očima, već znajući što znači poziv detektivke Rizzoli.

Kad je Maura naposljetku spustila slušalicu, u njegovom je pogledu vidjela pitanje.

– Danas počinje rano – rekla je. Zatim je skinula pregaču i napustila mrtvačnicu, kako bi još jednog podanika dovela u svoje kraljevstvo.

Jutarnje snježne oborine pretvorile su se u izdajničku mješavinu snijega i susnježice, a gradskih ralica nije bilo nigdje na vidiku. Pažljivo se vozila Jamaica Riverwayem, i dok su brisači strugali inje sa stakla, gume su fijukale kroz duboku bljuzgu. Ovo je bila prva zimska oluja te godine i vozači su se tek morali priviknuti na uvjete. Već ih je nekoliko kliznulo s ceste i ona je prošla pokraj parkiranog policijskog patrolnog automobila sa sva četiri upaljena svjetla, i pozornikom i vozačem kamiona za vuču koji su promatrali automobil prevrnut u jarak.

Gume njezinog lexusa kliznule su postrance, prednji branik se zanio prema nadolazećim automobilima. Uspaničarila se i naglo stisnula kočnicu te osjetila kako se u automobilu uključuje automatska kontrola klizanja. Vratila je automobil u svoju traku. Jebi ti to, pomislila je, a srce joj je divljački lupalo. Vraćam se u Kaliforniju. Usporila je do plašljivog gmizanja, ne mareći tko će joj trubiti ili koliko automobila zadržava. Samo vi idite i preteknite me, idioti. Ja sam na svom stolu vidjela previše vozača poput vas.

Cesta ju je odvela u Jamaica Plain, područje u zapadnom Bostonu u kojemu su se nalazila otmjena stara zdanja i široki travnjaci, mirni parkovi i šetališta uz rijeku. Ljeti je to lisnato utočište od buke i vreline urbanog Bostona, ali danas, pod crnim oblacima, s vjetrom koji je šibao ogoljene travnjake, bilo je to samo samotno susjedstvo.

Adresa koju je tražila činila se najodbojnija od svega, zgrada smještena iza visokog kamenog zida preko kojega se penjalo tijesno klupko bršljana. Barikada koja treba zapriječiti ulaz vanjskom svijetu, pomislila je. S ulice je vidjela jedino gotičke vrhove krova od škrljevca i zabat visokog prozora koji ju je promatrao kao tamno oko. Patrolni automobil parkiran u blizini dvorišnih vrata potvrđivao je da je pronašla pravu adresu.

Dosad je stiglo tek nekoliko vozila – jurišni odredi prije nego što stigne brojnija vojska forenzičkih tehničara.

Parkirala se s druge strane ceste i pripremila za prvi nalet vjetra. Kad je izašla iz automobila, poskliznula se i jedva uspjela zadržati ravnotežu, uhvativši se za vrata automobila. Podižući se na noge, osjetila je kako joj se niz listove slijeva ledeno hladna voda s namočenog ruba kaputa koji je upao u bljuzgu. I dok joj je susnježica bockala lice, nekoliko sekundi je samo stajala, šokirana brzinom kojom se sve to dogodilo.

Pogledala je pozornika s druge strane ceste koji je sjedio u svom automobilu i opazila da je promatra. Zacijelo je vidio kad se pokliznula. Ponos

ju je zapekao, zgrabila je pribor s prednjeg sjedala, zalupila vratima i krenula, s onoliko dostojanstva koliko je mogla skupiti, preko injem prekrivene ceste.

– Doktorice, jeste li u redu? – povikao je pozornik kroz prozor automobila, zabrinut upit koji nije dobrodušno dočekala.

– Dobro sam.

– Pazite se u tim cipelama. U dvorištu je još klizavije.

– Gdje je istražiteljica Rizzoli?

– U kapeli su.

– A gdje je to?

– Ne možete je promašiti. Na vratima ima veliki križ.

Nastavila je prema dvorišnim vratima, ali su ona bila zaključana. Na zidu je visjelo željezno zvono; potegnula je užu i srednjovjekovni zveket polako se utišao u kuckanje susnježice koja je padala. Tik ispod zvona nalazila se brončana ploča, s natpisom koji je djelomično zaklanjao pramen smeđeg bršljana.

Opatija Graystones Sestre naše Gospe od Božanskog svjetla »Žetva je doista veličanstvena, ali težaka je malo. Molite se, stoga, da pošalju težake Na žetvu.« S druge strane vrata, nenadano se pojavila jedna žena umotana u crno, došavši tako tiho da se Maura žacnula kad je ugledala njezino lice kako je promatra kroz rešetke. Bilo je to lice starice, tako duboko izborano da se činilo kako se urušava, ali su oči bile bistre i oštre kao oči neke ptice. Opatica nije progovorila, pitanje je postavila samo pogledom.

– Ja sam doktorica Isles iz Ureda mrtvozornika – rekla je Maura. – Policija me je pozvala.

Vrata su se uz škripu otvorila.

Maura je ušla u dvorište.

– Tražim istražiteljicu Rizzoli. Vjerujem da je u kapeli.

Opatica je pokazala ravno preko dvorišta. Zatim se okrenula i polako odgegala do najbližih vrata, ostavljajući Mauru da do kapele dođe sama.

Snježne pahuljice su se vrtložile i plesale među iglicama susnježice, kao bijeli leptiri koji okružuju svoje rođake olovni stopala. Najizravniji put bio je preko dvorišta, ali su kamene ploče bile pocaklene ledom, a Maurine su se cipele, s glatkim potplatima, već pokazale neprikladne za takve površine. Stoga se sagnula ispod uskog natkritog prolaza koji se protezao uz perimetar dvorišta. Iako je bila zaštićena od susnježice, nije pronašla sklonište od vjetra koji joj je probijao kroz kaput. Hladnoća ju je šokirala i iznova podsjetila koliko okrutan Boston zna biti u prosincu. Većinu života živjela je u San Franciscu, u kojem je pogled na snježne pahuljice bio rijetko zadovoljstvo, a ne mučenje, ne kao ove peckave koprive koje se vrtlože iznad krova kako bije grizle za lice.

Zateturala je prema zgradi i čvršće ovila kaput oko tijela kad je prošla pokraj zamračenih prozora. S druge strane dvorišnih vrata dopirao je prigušeni zvuk prometa na Jamaica Riverwayu. Ali ovdje, unutar ovih zidova, čula je samo tišinu. Osim one postarije opatice koja joj je otvorila vrata, imanje se činilo napuštenim.

S toga se šokirala kad je ugledala tri lica koja su je promatrala s jednog od prozora. Opatice su stajale u nijemoj slici, poput tamno odjevenih prikaza iza stakla, i promatrale uljeza koji je sve dublje ulazio u njihovo svetište. Pogledi su im skrenuli kao jedan, slijedeći je kad je prošla pokraj njih.

Oko ulaza u kapelu bila je ovijena žuta policijska vrpca koja se na vratima objesila prekrivena susnježicom. Podigla je vrpcu kako bi prošla ispod nje i otvorila vrata.

Bljesak fotoaparata eksplodirao joj je u lice pa se zaledila na mjestu, i dok su se vrata sikući zatvarala iza njezinih leđa, treptanjem je pokušavala otjerati prizor koji joj je opržio mrežnicu očiju. Kad joj se vid razbistrio, ugledala je redove drvenih klupa, obijeljene zidove, i u prednjem dijelu kapele ogromno raspelo koje je visilo iznad oltara. Bila je to hladna i stroga prostorija, turobnost koje su dodatno produbljivali prozori od obojenog stakla kroz koje je dopirala tek prigušena mrlja svjetla.

– Stanite gdje jeste. Pazite gdje hodate – rekao je fotograf.

Maura je pogledala kameni pod i ugledala krv. I otiske stopala – zbunjajući metež stopala, zajedno s komadićima medicinskih potrepština. Kapice igala i poderane omote. Ostatke ekipe hitne pomoći. Ali, nigdje tijela.

Pogledom je obuhvatila širi krug i zamijetila komad izgažene bijele tkanine koji je ležao u prolazu između klupa i crvene mrlje na klupama. U ovoj ledeno hladnoj prostoriji vidjela je vlastiti dah, a temperatura kao da se dodatno snizila jer se njezin a jeza pojačala kad je, ugledavši sukcesivne mlazove na redovima klupa, protumačila krvave tragove i shvatila što se ovdje dogodilo.

Fotograf je počeo ponovno škljocati aparatom, a svaki je taj škljocaj bio vizualni napadaj na Maurine oči.

– Hej, doktorice? – U prednjem dijelu kapele pojavila se griva tamne kose kad je istražiteljica Jane Rizzoli ustala i mahnula.

– Žrtva je ovdje.

– A što je s ovom krvlju pokraj vrata?

– To je od druge žrtve, sestre Ursule. Medicinski tehničari su je odvezli u Bolnicu St. Francis. Uzduž središnjeg reda ima još krvi i otisaka stopala koje nastojimo sačuvati, tako da bi bilo najbolje da ga zaobiđeš. Drži se zida.

Maura je zastala kako bi navukla papirnate nazuvke za cipele, a zatim krenula uza zid sa svoje lijeve strane. Tek kad se pojavila među prednjim redovima klupa, ugledala je opatičino tijelo, koje je ležalo na leđima, s

redovničkom haljom kao crnim jezerom koje se ulijevalo u veće jezero crvenila. Obje ruke već su joj bile zaštićene plastičnim vrećicama kako bi se sačuvali dokazi. Žrtvina mladost iznenadila je Mauru. Opatica koja joj je otvorila dvorišna vrata i one koje je vidjela kroz prozor bile su postarije. Ova je žena bila mnogo mlađa. Imala je prozračno lice sa blijedo modrim očima ukočenima u izrazu sablasne smirenosti. Na glavi nije imala nikakav pokrov, a svijetla je kosa bila obrijana na duljinu od jedva centimetra. Svaki užasan udarac ostao je zabilježen na razrezanoj lubanji, izobličenoj glavi.

– Ime joj je Camille Maginnes. Sestra Camille. Rodom iz Hyannisporta – rekla je Rizzolijeva posve hladnokrvno i poslovno. – Bila je prva novakinja koju su u zadnjih petnaest godina ovdje imale. U svibnju je trebala dati konačne zavjete. – Zastala je, a zatim dodala: – Imala je samo dvadeset godina. – Kroz masku hladnokrvnosti probio je bijes.

Tako je mlada.

– Da. Izgleda da ju je nasmrtno prebio.

Maura je navukla rukavice i čučnula kako bi proučila nanesene rane. Instrument smrti ostavio je nepravilne rane na glavi. Komadići kosti virili su kroz razderanu kožu, a iscurio je i komad sive tvari. Iako je koža na licu uglavnom bila netaknuta, bila je tamnoljubičasta.

– Umrla je s licem nadolje. Tko ju je okrenuo na leđa?

– Sestre koje su je pronašle – odgovorila je Rizzolijeva.

Opipavale su joj puls.

– Kad su žrtve otkrivene?

– Oko osam ujutro. – Rizzolijeva je pogledala na sat. – Prije gotovo dva sata.

– Znaš li što se dogodilo? Što su vam sestre rekle?

– Teško je iz njih izvući bilo što korisnoga. Sad je ovdje samo četrnaest opatica i sve su u šoku. Mislile su da su ovdje sigurne. Da ih Bog štiti. A onda im upadne neki luđak.

– Ima li tragova provale?

– Nema, ali nije baš teško ući na imanje. Po svim zidovima raste bršljan – možeš ih preskočiti bez prevelike muke. A postoji i stražnji ulaz koji vodi u polje u kojem opatice imaju vrtove. Počinitelj je mogao ući i onuda.

– Ima li otisaka?

– Nekoliko otisaka stopala ovdje unutra. Ali, napolju su najvjerojatnije prekriveni snijegom.

– Dakle, ne znamo sa sigurnošću da je provalio. Mogle su ga pustiti i na glavni ulaz.

– Doktorice, ovaj red je zatvoren. Nikome nije dopušteno ući na imanje osim župnom svećeniku kad im dolazi održati misu i čuti ispovijedi. A tu je i gospođa koja radi u Župnom uredu. Dopuštaju joj da sa sobom dovede kćerkicu kad ne uspije pronaći nikoga da je čuva. I to je to. Nitko drugi ne može ući bez nadstojničinog dopuštenja. A sestre ostaju unutra. Izlaze samo na liječničke preglede i u hitnim obiteljskim slučajevima.

– S kim ste dosad razgovarali?

– S nadstojnicom samostana, časnom majkom Mary Clement. I dvjema opaticama koje su pronašle žrtve.

– Što su vam rekle?

Rizzolijeva je odmahнула glavom.

– Ništa nisu ni čule ni vidjele. Mislim da nam ni ostale neće moći reći mnogo više.

– Zašto ne?

– Jesi li vidjela koliko su stare?

– To ne znači da nisu prisebne.

Jedna je poluparalizirana od moždanog udara, a dvije imaju Alzheimerovu bolest.

Većina spava u sobama okrenutim od dvorišta, tako da vjerojatno nisu ništa vidjele.

Maura je najprije samo čučnula uz Camillino tijelo, ne dotičući ga. Dopustila je žrtvi posljednji trenutak dostojanstva. Ništa te sad ne može povrijediti, pomislila je. Počela je opipavati glavu i ispod kože osjetila smrvljene komadiće kosti. – Višestruki udarci. Svi po glavi ili tjemenu...

– A lice? Je li to samo mrtvačko modrilo?

– Da. I utvrđeno je.

– Dakle, udarci su došli s leđa. I odozgora.

– Napadač je vjerojatno bio viši od nje.

– Ili je ona klečala. A on stajao iznad nje.

Maura je zastala, rukama dodirujući hladno meso, zaustavljena potresnom slikom mlade redovnice koja kleči pred svojim napadačem dok udarci pljušte po njezinoj pognutoj glavi.

– Kakav to gad šeće naokolo i mlati opatice? – rekla je Rizzolijeva. – Što, dovraga, ne valja s ovim svijetom?

Maura se trznula na Rizzoličin odabir riječi. Iako se nije mogla sjetiti kad je zadnji put kročila nogom u crkvu, i iako je u Boga davno prestala vjerovati, duboko ju je uznemirilo kad je takvu psovku čula na svetom mjestu. Kolika je

moć indoktrinacije u djetinjstvu. Čak ni ona, kojoj su sveci i čuda sad predstavljali samo tlapnje, ne bi pred križem nikad izgovorila psovku.

Ali, Rizzolijeva je bila previše bijesna da bi marila koje će joj se riječi iskotrljati iz usta, čak i na ovom svetom mjestu. Kosa joj je bila razbarušenija nego inače, divlja, crna griva koja je svjetlucala od rastopljene susnježice. Kostii njezina lica stršale su u oštrim kutovima ispod blijede kože. U sumraku kapele, oči su joj bile sjajne žeravice, usplamtjele od bijesa. Pravedni gnjev bio je uvijek pogonska snaga Jane Rizzoli, srž onoga što ju je nagonilo da lovi čudovišta. Danas se, međutim, činilo da je od njega grozničava i lice joj je bilo mršavije, kao da ju je ta vatra sad proždirala iznutra.

Maura nije željela potpirivati taj plamen. Trudila se da joj glas bude ravnodušan, a pitanja isključivo poslovna. Znanstvenica koja se bavi činjenicama, a ne osjećajima.

Posegnula je za rukom sestre Camille i isprobala joj zglob lakta.

- Labav je. Nema mrtvačke ukočenosti.
- Dakle, umrla je prije manje od šest sati?
- Ovdje je hladno.

Rizzolijeva je prezrivo puhнула kroz nos i izdahnula oblačak pare u ledeno hladni zrak.

- Ma nemoj.
- Skoro kao u ledari, rekla bih. Mrtvačka ukočenost nastupila bi kasnije.
- Koliko kasnije?
- Nemoguće je reći.

A što je s njezinim licem? S mrtvačkim modrilom na njemu?

– Livor mortis mogao se pojaviti unutar pola sata. On nam baš i ne pomaže pri utvrđivanju vremena smrti.

Maura je otvorila svoj pribor i izvadila kemijski termometar kako bi izmjerila temperaturu u prostoriji. Pogledala je višestruke slojeve žrtvine odjeće i odlučila da neće izmjeriti rektalnu temperaturu dok tijelo ne prevezu u mrtvačnicu. Kapela je bila slabo osvijetljena pa prije uvlačenja toplomjera nije mogla primjereno isključiti seksualni napad. Odmicanje teške odjeće također bi moglo uništiti dokaze. Zato je izvadila igle kojima će izvući staklovinu prema kojoj će odrediti razinu kalija nakon smrti. Ona će joj dati jednu procjenu vremena smrti.

– Pričaj mi o onoj drugoj žrtvi – rekla je Maura zarinuvši iglu u lijevo oko i polako izvlačeći staklovinu u štrcaljku.

Rizzolijeva je gadljivo zastenjala na taj postupak i okrenula glavu.

– Žrtva pronađena pokraj vrata je sestra Ursula Rowland, stara šezdeset i osam godina. Mora da je izdržljiva stara ptica. Rekli su da je micala rukama kad

su je ukrcavali u kola hitne pomoći. Frost i ja smo stigli upravo kad su je odvozili.

– Koliko je teško ranjena?

– Nisam vidjela. Prema zadnjem izvješću koje smo dobili iz bolnice St. Francis a sad je na operaciji. Zbog višestrukih prijeloma lubanje i krvarenja u mozgu.

– Baš kao i ova žrtva.

– Da. Kao Camille. – Gnjev se vratio u Rizzoličin glas. Maura se podigla na noge i stajala drhteći od hladnoće. Hlače su upile studenu vodu s namočenog ruba kaputa, i potkoljenice kao da su joj bile obložene ledom. Prilikom telefonskog razgovora rečeno joj je da je žrtva ubijena u zatvorenom prostoru pa nije ponijela šal i vunene rukavice iz automobila. Ova nezagrijana prostorija jedva je bila imalo toplija od susnježicom zastrtog dvorišta. Gurnula je ruke u džepove kaputa i pitala se kako Rizzolijeva, koja je također bila bez toplih rukavica i šala, može izdržati tako dugo u ovoj ledeno hladnoj kapelici. Rizzolijeva kao da je u sebi nosila svoj vlastiti izvor topline, groznicu svojega gnjeva, i iako su joj usnice postajale modre od hladnoće, nije se činilo da joj se u neko skorije vrijeme žuri potražiti topliju prostoriju.

– Zašto je ovdje ovako hladno? – upitala je Maura. – Ne mogu zamisliti da bi u ovoj prostoriji održali misu.

– I ne održavaju. Ovaj dio zgrade se zimi nikad ne koristi previše ga je skupo grijati. Uostalom, u samostanu sad živi tek nekoliko redovnica. Za misu koriste kapelicu u blizini samostanskog ureda.

Maura se sjetila triju redovnica koje je vidjela kroz prozor, a koje su sve bile postarije. Te sestre bile su plamenovi na izdisaju, gasile su se jedna po jedna.

– Ako se ova kapela ne koristi – rekla je – što su onda žrtve ovdje tražile?

Rizzolijeva je uzdahnula i izdahnula zmajski dah pare.

– To nitko ne zna. Nadstojnica kaže da je Camillu i Ursulu posljednji put vidjela jučer navečer na molitvi, negdje oko devet sati. Kad se nisu pojavile na jutarnjoj molitvi, sestre su ih otišle potražiti. Nisu očekivale da će ih pronaći ovdje.

– Svi ti udarci u glavu. Izgledaju kao čisti bijes.

– Ali, pogledaj joj lice – rekla je Rizzolijeva pokazujući Camille. – Nije je udario po licu. Lice joj je poštedito. S toga se čini mnogo manje osobno. Kao da ne zamahuje na nju osobno, nego na ono što ona jest. Što predstavlja.

– Autoritet? – upitala je Maura. – Moć?

– Čudno. Ja bih rekla nešto kao vjera, nada i milosrđe.

- Eto, ja sam išla u katoličku srednju školu.
- Ti? – Rizzolijeva se namrštila. – Nikad ne bih pomislila.

Maura je duboko udahнула hladni zrak i pogledala križ, prisjećajući se svojih godina na Akademiji svetih nedužnika. I posebnog mučenja kojemu bi ih podvrgnula sestra Magdalena, koja je predavala povijest. To mučenje nije bilo tjelesno, nego emotivno, a primjenjivala ga je žena koja je bila brza u prepoznavanju onih djevojaka koje su, prema njezinom mišljenju, imale nedoličan višak samopouzdanja. U dobi od četrnaest godina, Maurine najbolje prijateljice nisu bile djevojčice, nego knjige. Gradivo je svladavala bez imalo muke i time se ponosila. A to je gnjev sestre Magdalene srušilo na njezina ramena. Za Maurino vlastito dobro, taj bezbožni ponos zbog vlastitog intelekta treba razbiti u poniznost. I sestra Magdalena se tog zadatka prihvatila s opakim užitkom. Mauru je na nastavi izvrgavala podsmijehu, pisala jetke primjedbe na marginama njezinih bespriječnih eseja i glasno uzdisala uvijek kad bi Maura podigla ruku kako bi postavila neko pitanje. Na kraju, Maura je svedena na upokorenu šutnju.

- Plašile su me – rekla je Maura. – Opatice.
- Nisam mislila da tebe, doktorice, išta može zaplašiti.
- Mnogo toga me plaši.

Rizzolijeva se nasmijala.

- Ali mrtva tijela ne, ha?

– Na svijetu ima mnogo groznijih stvari od mrtvih tijela. Camillino tijelo ostavile su na njezinom krevetu od hladnog kamena i uz zid kapele vratile se prema krvlju zaprljanom podu na kojem je pronađena Ursula, još uvijek živa. Fotograf je dovršio svoj posao i otišao; u kapeli su ostale samo Maura i Rizzolijeva, dvije osamljene žene, čiji su glasovi odjekivali među golim zidovima. Maura je kapele oduvijek smatrala univerzalnim svetištima u kojima čak i duh nevjernika može pronaći utjehu. Ali, na ovom hladnom i praznom mjestu, u koje je ušla Smrt, puna prezira prema svetim simbolima, Maura nije pronašla utjehu.

– Sestru Ursulu su pronašli ovdje – rekla je Rizzolijeva. – Ležala je glave okrenute prema oltaru, s nogama prema vratima.

Kao da se ispružila pred križem.

– Taj tip je jebena životinja – rekla je Rizzolijeva, a njezine gnjevne riječi bile su oštre kao komadići leda. – Eto s čime imamo posla. Posve je lud. Ili je riječ o nekom urokanom seronji koji je tražio što bi mogao ukrasti.

- Ne znamo da je riječ o muškarcu.

Rizzolijeva je mahnula prema tijelu sestre Camille.

- Misliš da je to učinila žena?

- Žena može zamahnuti čekićem. Zdrobiti lubanju.
- Pronašli smo otisak stopala. Tamo, na pola puta prema oltaru. Menije izgledao kao muška noga, četrdeset i šest.
- Možda ga je ostavio netko od medicinskih tehničara?
- Ne, njihovi se otisci vide ovdje, u blizini vrata. Onaj tamo je drukčiji. Taj je njegov.

Zapuhao je vjetar i zaklepetao prozorima, a vrata su zaškripala kao da ih potežu neke nevidljive ruke s očajničkom željom da uđu. Rizzolčine usne su od hladnoće posve poplavile, lice joj je poprimilo mrtvački blijedu boju, a ipak nije pokazivala nikakvu namjeru potražiti topliju prostoriju. Takva je bila Rizzolijeva, previše tvrdoglava da bi se prva predala. Da bi priznala kako je došla do svoje krajnje granice.

Maura je pogledala kameni pod na kojem je ležala sestra Ursula i nije mogla ne suglasiti se s Rizzolčinim instinktom da je ovaj napad čin bezumlja. U ovim krvavim mrljama vidjelo se ludilo. U snažnim udarcima o lubanju sestre Camille. Ili ludilo, ili zlo.

Ledeno hladan propuh kao da joj je puhao ravno uz kralješnicu. Uspravila se, drhteći, i zaustavila pogled na raspelu.

- Smrzavam se – rekla je. – Možemo li se negdje zagrijati? Popiti kavu?
- Jesi li ovdje završila?
- Vidjela sam što sam trebala. Obdukcija će nam reći ostalo.

Poglavlje dva

Izišle su iz kapele, prekoračivši žutu policijsku vrpce koja je pala s vrata i sad ležala obložena ledom. Vjetar je vitlao njihovim kaputima i šamarao im lica dok su prolazile natkritim prolazom, očiju stisnutih pred buntovničkim zapusima snježnih pahuljica.

Kad su ušle u turobni hodnik, Maura je osjetila tek dašak topline na hladnoćom umrtvljenom licu. Osjetila je miris jaja, stare boje i ustajalost drevnog sistema grijanja koji je isijavao prašinu.

Zveckanje keramičkog posuđa privuklo ih je mračnim hodnikom prema prostoriji koja je bila preplavljena fluorescentnim svjetlom, što je bila zbunjujuće moderna pojedinost. Blještalo je, nepopustljivo i nimalo laskavo na duboko izborana lica redovnica koje su sjedile oko pohabanog stola u župnom uredu. Njih trinaest – nesretan broj. Pozornost im je bila usredotočena na četverokute tkanine cvjetnog uzorka jarkih boja, svilene vrpce i pladnjeve osušene lavande i ružinih latica. Vrijeme za ručni rad, pomislila je Maura, promatrajući kako artritične ruke skupljaju bilje i omataju vrpce oko vrećica. Jedna je redovnica sjedila pognuta u invalidskim kolicima. Bila je nagnuta u stranu, lijeva ruka na naslonu bila je zgrčena poput šape, a lice ovješeno kao napola rastopljena maska. Okrutne posljedice moždanog udara. A ipak je ona prva zamijetila dva uljeza i tiho zastenjala. Ostale sestre su podigle pogled i okrenule se prema Mauri i Rizzolijevoj.

Promatrajući njihova smežurana lica, Mauru je zapanjila krhkost koju je na njima vidjela. Ovo nisu bile stroge slike autoriteta kojih se sjećala iz vremena kad je bila djevojčica, nego pogledi zbunjenih starica, koji su od nje tražili odgovore na ovu tragediju. Osjećala je nelagodu zbog svog novog položaja, na isti način na koje odraslo dijete osjeti nelagodu prvi put kad shvati da je zamijenilo uloge sa svojim roditeljima.

Rizzolijeva je upitala:

– Može li mi netko reći gdje je istražitelj Frost?

Na to pitanje odgovorila je žena izmučenog izgleda, koja je upravo izišla iz susjedne kuhinje s pladnjem čistih šalica i tanjurića za kavu. Bila je odjevena u ispranu modru haljinu s naramenicama, zamrljanu masnoćom, a kroz mjehuriće vode od pranja na njezinoj lijevoj ruci svjetlucaje majušni dijamant. Nije redovnica, pomislila je Maura, nego uposlenica Župnog ureda, koja se brine za ovu sad još nemoćniju zajednicu.

– Još razgovara s nadstojnicom – rekla je žena. Nagnula je glavu prema vratima i pri tom pokretu joj se oslobodio pramen smeđe kose, koji se zakovrčao iznad njezinog od mrštenja izboranog čela. – Njezin ured je na kraju hodnika.

Rizzolijeva je kimnula glavom.

– Znam gdje je.

Napustile su nesmiljeno svjetlo te prostorije i nastavile niz hodnik. Maura je u hodniku osjetila propuh, dašak hladnog zraka, kao da je pokraj nje upravo projurila sablast. Nije vjerovala u zagrobni život, ali kad slijediš tragove nedavno umrlih, ponekad se zapitaš nije li njihovo umiranje za sobom ipak ostavilo neko očitovanje, neku blagu uznemirenost energije koju oni koji ostaju mogu osjetiti.

Rizzolijeva je pokucala na nadstojničina vrata i drhtavi je glas odgovorio:

– Uđite.

Zakoračivši u prostoriju, Maura je osjetila miris kave, ugodan poput parfema. Ugledala je obloge od tamnog drveta i jednostavno raspelo obješeno na zid iznad stola od hrastovine. Za tim stolom je sjedila pogurena redovnica čije su oči ispod naočala nalikovale ogromnim modrim jezerima. U svemu se činila jednako stara kao i njezine krhke sestre za stolom u blagovaonici, i naočale su se doimale tako teškima kao da bi je mogle pretegnuti licem naprijed ravno na stol. Ali, oči koje su ih promatrale kroz debele leće bile su budne i bistre od inteligencije.

Rizzoličin partner, Barry Frost, odmah je odložio šalicu s kavom i iz pristojnosti ustao. Frost je bio svakome poput mlađeg brata, jedini policajac u Odjelu za umorstva koji je mogao ušetati u sobu za ispitivanje i uvjeriti sumnjivca da mu je najbolji prijatelj. Također je bio jedini policajac na Odjelu kojemu kao da nikad nije smetalo raditi s nepredvidljivom Rizzolicom, a ona se sad mrštila na njegovu šalicu kave, nedvojbeno zamjećujući činjenicu kako je, dok se ona smrzavala u kapeli, njezin partner udobno sjedio u ovoj zagrijanoj prostoriji.

– Časna majko – rekao je Frost. – Ovo je doktorica Isles, iz Ureda mrtvozornika. Doktorice, ovo je majka Mary Clement.

Maura je nadstojnici pružila ruku. Bila je kvrgava, kože nalik suhom papiru preko kostiju. Dok su se rukovale, Maura je zamijetila bež manšetu koja je virila ispod crnog rukava. Dakle, tako su redovnice podnosile ovako hladnu zgradu. Ispod vunene halje, nadstojnica je nosila dugo donje rublje.

Izbuljene modre oči promatrale su je kroz debele naočale.

Ureda mrtvozornika? Znači li to da ste liječnica?

– Da. Patolog.

– Vi proučavate uzroke smrti?

– Tako je.

Nadstojnica je zastala, kao da prikuplja hrabrost postaviti sljedeće pitanje.

– Jeste li već bili u kapeli? Jeste li vidjeli.?

Maura je kimnula glavom. Željela je presjeći pitanje za koje je znala da slijedi, ali nije bila kadra biti nepristojna prema redovnici.

Čak i u dobi od četrdeset godina, još uvijek bi se obeshrabrila pred crnom haljom.

– Je li... – Glas Mary Clement utihnuo je do šapta. Je li sestra Camille jako patila?

– Bojim se da na to još nemam odgovor. Ne dok ne dovršim... pregled.

Mislila je na obdukciju, ali joj se ta riječ činila previše hladnom, previše kliničkom za zaštićene uši Mary Clement. Niti joj je željela otkriti strašnu istinu: Da ona, zapravo, ima veoma jasnu ideju što se dogodilo Camille. Netko je djevojku presreo u kapeli. Netko ju je slijedio dok je užasnuta trčala prema oltaru, trgajući svoj bijeli veo novakinje. Dok su njegovi udarci razbijali njezinu glavu, krv je zaprskala klupe, no ona je ipak teturala prema oltaru dok se naposljetku, pobijedena, nije srušila na koljena pred njegovim nogama. Čak ni tad napadač nije prestao. Čak je i tad nastavio zamahivati, razbijajući joj lubanju poput jajeta.

Izbjegavajući oči Mary Clement, Maura je kratko podigla pogled prema drvenom križu obješenom na zid iza stola, ali suočenje i s tim imponantnim simbolom nije bilo nimalo lagodnije.

Prekinula ju je Rizzolijeva.

– Još nismo vidjeli njihove spavaonice. – Kao i obično, bila je posve poslovna i usredotočena samo na ono što sljedeće treba učiniti.

Mary Clement je zatreptala očima suzdržavajući suze.

– Da. Baš sam se spremala odvesti istražitelja Frosta na kat do njihovih soba.

Rizzolijeva je kimnula glavom.

– Spremni smo kad želite.

Nadstojnica ih je povela stubištem osvijetljenim jedino odsjajem danjega svjetla kroz obojena prozorska stakla. Za vedrih dana, sunce bi vjerojatno obojalo zidove bogatom paletom boja, ali u ovo zimsko jutro, zidovi su bili mračni od nijansi sive.

– Sobe na katu sad su uglavnom prazne. S godinama smo sestre, jednu po jednu, morali premjestiti u prizemlje – rekla je Mary Clement, polako se uspinjući i čvrsto hvatajući za rukohvat, kao da se poteže, korak po korak. Maura je napola očekivala da će zateturati i držala se tik iza nje, osjećajući napetost svaki put kad bi nadstojnica zastala, posrćući. – Sestru Jacintu ovih

dana boli koljeno, tako da će i ona u sobu u prizemlju. A sestra Helen često ostaje bez daha. Tako nas je malo ostalo...

– Ova je zgrada prilično velika za održavanje – rekla je Maura.

– I stara. – Nadstojnica je zastala da uhvati dah. Uz žalostan uzdah je dodala: – Stara kao i mi. I beskrajno skupa. Mislile smo da ćemo je morati prodati, ali Bog je pronašao način da je zadržimo.

– Kako?

– Prošle godine pojavio se donator. Sad smo započele s obnovom. Crijepovi na krovu su novi, a na tavanu imamo izolaciju. Sljedeće što planiramo je promijeniti peć. – Ponovno je pogledala Mauru. – Vjerovali ili ne, u ovoj je zgradi sad prilično udobno, u usporedbi s prošlom godinom.

Nadstojnica je duboko uzdahnula i nastavila se uspinjati stepenicama. Zrnca njezine krunice lagano su zveckala.

– Nekoć nas je ovdje bilo četrdeset i pet. Kad sam došla u Greystones, sve ove sobe bile su pune. U oba krila zgrade. Ali, sad smo zajednica starica.

– Kad ste došli, časna majko? – upitala je Maura.

– Ušla sam kao kandidatkinja za zaređivanje kad sam imala osamnaest godina. Imala sam mladog gospodina koji me želio oženiti. Bojim se da mu je ponos bio prilično povrijeđen kad sam ga odbila zbog Boga. – Zastala je na stepenici i osvrnula se. Po prvi put, Maura je zamijetila nabrekliu slušnog aparata ispod njezinog vela.

– Vjerojatno to ne možete zamisliti, zar ne, doktorice Isles? Da sam ikad bila tako mlada?

Ne, Maura to nije mogla zamisliti. Nije mogla zamisliti Mary Clement ikako drukčije nego kao teturavu relikviju kakva je sad bila. Zacijelo ne kao poželjnu ženu koju proganjaju muškarci.

Došli su do vrha stubišta i pred njima se protezao dugački hodnik. Ovdje je bilo toplije, gotovo ugodno, jer je toplina bila uhvaćena ispod niskih tamnih stropova. Gole grede izgledale su najmanje stoljeće stare. Nadstojnica je krenula na drugi kat i zastala, s rukom na kvaki vrata. Naposljetku ju je okrenula i vrata su se otvorila, a sivo svjetlo iz unutrašnjosti prostorije razlilo joj se preko lica.

– Ovo je soba sestre Ursule – tiho je rekla.

Soba je bila jedva dovoljno prostrana da svi istodobno budu u njoj. Frost i Rizzolijeva su ušli, ali je Maura ostala kod vrata, a pogled joj je lutao preko polica prekrivenih knjigama i posuda za cvijeće s rascvjetanim afričkim ljubičicama. Zbog prozora s kamenim stupićem u sredini i niskog stropa, soba je izgledala srednjevjekovno. Uredna tavanska sobica nekog učenika, namještena jednostavnim krevetom i komodom, radnim stolom i stolcem.

– Krevet joj je pospremljen – rekla je Rizzolijeva promatrajući uredno navučene plahte.

– Takvog smo ga jutros pronašle – odgovorila je Mary Clement.

– Zar sinoć nije otišla na spavanje?

Vjerojatno je rano ustala. Obično to čini.

– Koliko rano?

– Često je budna satima prije lauda.

– Lauda? – upitao je Frost.

– Naših jutarnjih molitvi, u sedam sati. Prošlog je ljeta uvijek rano bila napolju, u vrtu. Voli raditi u vrtu.

– A zimi? – upitala je Rizzolijeva. – Što radi rano ujutro?

– Bez obzira na godišnje doba, uvijek ima posla, za one od nas koje ga još uvijek možemo obaviti. Ali, toliko je sestara sad slaboga zdravlja. Ove smo godine morale zaposliti gospođu Otis da nam pomogne spravljati obroke. Čak i uz njezinu pomoć, jedva uspijevamo obaviti sve poslove.

Rizzolijeva je otvorila vrata ormara. U njemu je visila jednostavna zbirka crnih i smeđih odjevnih predmeta. Ni naznaka boje ili ukrasa. Bila je to garderoba žene za koju je jedino bilo važno Božje djelo i kojoj je odjeća trebala jedino kako bi mu mogla služiti.

Je li ovo sva odjeća koju ima? Ovo što vidim u ovom ormaru? – upitala je Rizzolijeva.

– Kad se pridružujemo redu, zavjetujemo se na siromaštvo.

– Znači li to da se odričete svega što posjedujete?

Mary Clement je odgovorila strpljivim osmijehom kakav se upućuje djetetu koje je upravo postavilo apsurdno pitanje. Nije to tako teško, istražiteljice. Smijemo zadržati knjige, nekoliko osobnih uspomena. Kao što vidite, sestra Ursula uživa u svojim afričkim ljubičicama. Ali da, kad dođemo ovamo, gotovo sve ostavljamo iza sebe. Ovo je kontemplativni red, i ne odobravamo ništa iz izvanjskog svijeta što bi nas moglo omesti.

– Oprostite, časna majko – rekao je Frost. – Ja nisam katolik pa ne razumijem što znači ta riječ. Što je to kontemplativni red?

Njegovo pitanje bilo je upućeno s tihim poštovanjem i Mary Clement ga je podarila srdačnijim osmijehom od onoga koji je uputila Rizzolijeva.

– Kontemplativan čovjek živi život razmišljanja. Život molitvi, osobne požrtvornosti i meditacije. Zato se i povlačimo iza zidova. Zato odbijamo posjetitelje. Nama je osama utjeha.

– Što ako netko prekrši pravila? – upitala je Rizzolijeva. – Izbacite li je?

Maura je vidjela kako se Frost prenuo na bez uvijanja postavljeno pitanje njegove partnerice.

– Naša pravila su dobrovoljna – rekla je Mary Clement. Pridržavamo ih se zato što to želimo.

– Ali, svako toliko mora biti neka redovnica koja se jednoga jutra probudi i kaže »baš mi se ide na plažu«.

– To se ne događa.

– Mora se događati. I one su ljudska bića.

– Ne događa se.

– Nitko ne prekrši pravila? Nitko ne preskoči preko zida?

– Nemamo potrebe izlaziti iz opatije. Gospođa Otis nam kupuje namirnice. Otac Brophy brine za naše duhovne potrebe.

– Što je s pismima? Telefonskim pozivima? Čak i u zatvorima s velikim osiguranjem, čovjek smije ponekad nazvati.

Frost je odmahivao glavom, s bolnim izrazom na licu.

– Imamo telefon, za slučaj nužde – rekla je Mary Clement.

I svatko ga može koristiti?

– Zašto bi to željele?

– A pošta? Smijete li primati pisma?

– Neke od nas odabiru ne primati nikakvu poštu.

– A ako želite poslati pismo?

– Kome?

– Zar je to važno?

Lice Mary Clement ukočilo se u napetom Bože daj mi strpljenja osmijehu.

– Mogu vam samo ponoviti ono što sam već rekla, istražiteljice. Mi nismo zatvorenice. Same odabiremo ovakav život.

– One koje se ne slažu s pravilima, mogu otići odavde.

– I što bi radile, u izvanjskom svijetu?

– Čini se kao da vi mislite da mi o tom svijetu ništa ne znamo. Ali, neke od sestara su služile u bolnicama ili školama.

– Mislila sam da biti zatvoren u samostanu znači da ga ne smijete napustiti.

– Ponekad, Bog nas poziva na zadatke izvan ovih zidova. Prije nekoliko godina, sestra Ursula je osjetila njegov poziv da služi u inozemstvu i odobrena joj je eksklaustracija – dano joj je dopuštenje da živi izvan samostana i istodobno ostane zaređena.

– Ali se vratila.

– Prošle godine.

– Nije joj se svidjelo, u izvanjskom svijetu?

– Njezina misija u Indiji nije baš bila lagana. A bilo je i nasilja – teroristički napad na njezino selo. Tad nam se vratila. Ovdje se ponovno mogla osjećati sigurnom.

– Nije imala obitelj kojoj je mogla otići?

– Najbliži rođak bio joj je brat koji je umro prije dvije godine. Sad smo mi njezina obitelj, a Graystones njezin dom. Kad se vi, istražiteljice, umorite od svijeta i kad vam je potrebna utjeha – nježno je upitala nadstojnica – zar ne idete kući?

Odgovor na to pitanje kao da je uznemirio Rizzolijevu. Pogled joj je odlutao prema zidu na kojem je visilo raspelo. Jednako brzo, maknula je oči s raspela.

– Časna majko?

Žena u modroj haljini s masnim mrljama stajala je u hodniku i promatrala ih ravnodušnim, ne znatiželjnim očima. Još nekoliko pramenova smeđe kose ispalo joj je iz konjskog repa i visilo oko koščatog lica.

– Otac Brophy kaže da je krenuo pobrinuti se za novinare. Ali, sad ih toliko zove da je sestra Isabel upravo skinula slušalicu s vilice. Ne zna što bi im rekla.

– Odmah dolazim, gospođo Otis. – Nadstojnica se okrenula prema Rizzolijevoj. – Kao što vidite, salijeću nas. Molim vas, slobodno se zadržite koliko god je potrebno. Bit ću u prizemlju.

– Prije nego što odete – rekla je Rizzolijeva, – koja od ovih soba je soba sestre Camille?

– Četvrta vrata odavde.

– I nije zaključana?

– Na ovim vratima nema brava – rekla je Mary Clement. Nikad ih nije ni bilo.

Miris izbjeljivača i uljenog sapuna Murphy's bilo je prvo što je Maura zamijetila kad je zakoračila u sobu sestre Camille. Kao i soba sestre Ursule, i ova je imala prozor s kamenim stupićem po sredini, okrenut prema dvorištu, i isti niski strop s drvenim gredama. Ali, dok je u Ursulinoj sobi čovjek imao dojam da u njoj netko živi, Camillina je bila tako temeljito oribana i očišćena, da je djelovala sterilizirano. Obijeljeni zidovi bili su posve goli, osim drvenog križa koji je visio nasuprot kreveta. Vjerojatno je on bio prvi predmet na koji bi se Camillin pogled usredotočio svakog jutra kad bi se probudila, simbol njezinog usredotočenog postojanja. Ovo je bila soba pokajnice.

Maura je pogledala pod i vidjela mjesta na kojima je lak bio oguljen snažnim ribanjem, a drvo bilo svjetlije. Zamislila je krhku, mladu Camille na koljenima, kako čvrsto drži čeličnu žicu i pokušava oribati... što? Stoljeće prljavštine? Sve tragove žena koje su ovdje živjele prije nje?

– Isuse – rekla je Rizzolijeva. – Ako je čistoća pola zdravlja, ova je žena bila zdrava kao dren.

Maura je prišla stolu pokraj prozora, na kojem je ležala otvorena knjiga. Sveta Brigita od Irske: Biografija. Zamislila je Camille kako čita za tim čistim stolom, dok se svjetlo s prozora poigrava na finim crtama njezina lica. Pitala se je li, za toplih dana, Camille ikad skidala bijeli veo novakinje i sjedila gole glave, dopuštajući da joj kroz prozor preko kratko ošišane svijetle kose zapuše povjetarac.

– Ovdje ima krvi – rekao je Frost.

Maura se okrenula i vidjela da on stoji pokraj kreveta i netremice promatra zgužvane plahte.

Rizzolijeva je razgrnula prekrivače i otkrila jarkocrvene mrlje na donjoj plahti.

– Menstrualna krv – rekla je Maura i vidjela kako Frost crveni i okreće glavu. Čak su i oženjeni muškarci gadljivi kad je riječ o intimnim pojedinostima tjelesnih funkcija žena.

Zvuk zvona privukao je Maurin pogled natrag na prozor. Promatrala je jednu redovnicu kako izlazi iz zgrade otvoriti vrata. U dvorište su ušla četiri posjetitelja u žutim nepromočivim kabanicama.

– Stigli su forenzičari – rekla je Maura.

– Idem ih dolje dočekati – rekao je Frost i izašao iz sobe. Susnježica je i nadalje padala, kuckajući o staklo, a sloj mraza iskrivio je pogled na dvorište. Maura je ugledala Frosta koji je izašao pozdraviti forenzičke tehničare. Novi uljezi, oskvrnjuju svetost samostana. A iza tog zida, i drugi su čekali da uđu. Vidjela je kombi televizijskih ekipa kako polako prolazi pokraj vrata, nedvojbeno s upaljenim kamerama. Kako su se tako brzo našli ovdje? Je li miris smrti tako moćan?

Okrenula se i pogledala Rizzolijevu.

– Ti si katolkinja, Jane. Nisi li?

Rizzolijeva se namrštila prekapajući po Camillinom ormaru.

– Ja? Ponavljač iz katekizma.

– Kad si prestala vjerovati?

– Negdje u isto vrijeme kad sam prestala vjerovati u Djeda Mraza. Nisam došla ni do pričesti, što do dana današnjeg još uvijek ljuti mog starog. —

– Isuse, kako dosadan ormar. Da vidimo, hoću li danas odjenuti crnu ili smeđu halju? Zašto bi ijedna djevojka zdrave pameti poželjela biti opatica?

– Ne nose sve opatice redovničke halje. Od Drugog vatikanskog sabora više ne.

– Da, ali ono s krepošću nije se promijenilo. Zamisli da si do kraja života bez seksa.

– Ne znam – rekla je Maura. – Moglo bi biti olakšanje prestati razmišljati o muškarcima.

– Nisam sigurna da je to moguće. – Zatvorila je vrata ormara i polako pogledom pretražila prostoriju, tražeći... što?, pitala se Maura. Ključ Camilline osobnosti? Objašnjenje zašto je njezin život završio tako mlad, tako brutalno? Ali, ovdje nije bilo nikakvih tragova koje je Maura mogla vidjeti. Ova je soba bila besprijekorno čista od svakog traga svoje stanovnice. To je, možda, bila značajka koja je najviše govorila o Camillinoj osobnosti. Mlada žena koja riba, stalno riba prljavštinu. Grijech.

Rizzolijevaje prišla krevetu i spustila se na sve četiri kako bi zavirila ispod njega.

– Isuse, ovdje ispod je tako čisto da bi čovjek mogao jesti s jebenog poda.

Vjetar je zatresao prozor i susnježica je zazveckala o staklo. Maura se okrenula i promatrala Frosta i forenzičare kako idu prema kapeli. Jedan od tehničara iznenada se poskliznuo na kamenu, raširio ruke kao klizač boreći se da ostane na nogama. Svi se mi borimo da ostanemo na nogama, pomislila je Maura. Odolijevamo snazi iskušenja, baš kao što se borimo protiv snage sile teže. A kad naposljetku padnemo, uvijek se beskrajno iznenadimo.

Ekipa je ušla u kapelu i ona ih je zamislila kako stoje u nijemom krugu i netremice promatraju krv sestre Ursule, i samo oblačići pare ukazuju na to da dišu.

Iza sebe začula je mukli udarac.

Okrenula se i zabrinula kad je ugledala Rizzolijevu kako sjedi na podu pokraj prevrnutog stolca. Glava joj je visila među koljenima.

– Jane? – Maura je kleknula pokraj nje. – Jane? Rizzolijevaje odmahнула rukom.

– Dobro sam. Dobro sam...

– Što se dogodilo?

– Samo sam... Mislim da sam prebrzo ustala. Malo mi se vrti u glavi...

Rizzolijeva se pokušala uspraviti, a zatim ponovno brzo pognula glavu.

– Trebala bi leći.

– Ne trebam leći. Samo mi daj minutu da mi se glava razbistri.

Maura se sjetila da Rizzolijeva nije izgledala dobro ni u kapeli, da joj je lice bilo previše blijedo, a usnice tamne. Tad je pretpostavljala da je to zato što je istražiteljica promrznuła. Sad su bile u toploj sobi, a Rizzolijevaje izgledala jednako iscrpljeno.

– Jesi li jutros doručkovala? – upitala je Maura.

– Uh...

– Ne sjećaš se?

– Da, valjda jesam. Na određeni način.

– Što to znači?

– Komad tosta, dobro? – Rizzolijeva je otresla Maurinu ruku, u nestrpljivom odbijanju svake pomoći. Upravo je zbog tog njezinog divljeg ponosa ponekad bilo teško raditi s njom. – Mislim da me hvata neka viroza.

– Jesi li sigurna da je samo to?

Rizzolijevaje odgurnula kosu s lica i polako se uspravila.

– Da. I nisam smjela jutros popiti svu onu kavu.

– Koliko kave?

– Tri, možda četiri šalice?

– Nije li to previše?

– Trebao mi je kofein. Ali, sad mi proždire želudac. Mislim da ću povratiti.

– Odvest ću te do kupaonice.

– Ne. – Rizzolijevaje odmahнула rukom. – Mogu sama, dobro? Polako je ustala na noge i na trenutak samo stajala, kao da nije posve sigurna u svoje uporište. Zatim je ispravila ramena i s naznakom kočoperenja tako tipičnog za nju, izašla iz sobe.

Zvuk zvona n a dvorišnim vratima privukao je Maurin pogled iznova prozoru. Promatrala je kako postarija redovnica ponovno izlazi iz zgrade i gega se preko kaldrme da bi otvorila vrata. Ovaj novi posjetitelj nije morao iznositi razlog svojega dolaska; redovnica je smjesta otvorila vrata. Muškarac odjeven u dugački, crni kaput zakoračio je u dvorište i položio ruku na redovničino rame. Bila je to gesta utjehe i prisnosti. Zajedno su krenuli prema zgradi, muškarac laganim korakom, kako bi pratio njezin artritičan hod, glave pognute prema njoj kao da ne želi propustiti čuti nijednu riječ koju ona izgovara.

Negdje na pola dvorišta, iznenada je zastao i podigao pogled, kao da je osjetio da ga Maura promatra.

Na trenutak, pogledi su im se susreli kroz staklo. Vidjela je mršavo, markantno lice, crnu gustu kosu, razbarušenu od vjetra. I zamijetila je nešto bijelo, zagurano ispod podignutog ovratnika njegovog crnog kaputa.

Svećenik.

Kad je gospođa Otis najavila da je otac Brophy na putu prema opatiji, Maura ga je zamislila kao postarijeg, sjedokosog muškarca. Ali, muškarac koji ju je sad gledao, bio je mlad – ne stariji od četrdeset godina.

Redovnica i on su nastavili prema zgradi i Maura ih je izgubila iz vida. Dvorište je ponovno bilo prazno, ali na izgaženom snijegu bili su tragovi svih koji su tog jutra prešli preko njega. Ubrzo će stići i ekipa za prijevoz do mrtvačnice sa svojim nosilima i dodati još otisaka u snijeg.

Duboko je udahnula, užasavajući se povratka u hladnu kapelu, turobnom zadatku koji se još uvijek nalazio pred njom. Izišla je iz sobe i sišla pričekati svoju ekipu.

Poglavlje tri

Jane Rizzoli je stajala za umivaonikom u kupaonici, promatrajući se u zrcalu, i nije joj se svidjelo što je vidjela. Nije mogla a da se ne usporedi s otmjenom doktoricom Isles koja se uvijek činila kraljevski vedrom i suzdržanom, sa svakom vlasi crne kose na svom mjestu, i ružem koji je izgledao poput svjetlucave posjekotine crvenila na besprijekornoj koži. Slika koju je Rizzolijeva vidjela u zrcalu nije bila ni vedra, ni besprijekorna. Kosa joj je bila raščupana kao u vile osvetnice, crne kovrče nadvladavale blijedo i izmučeno lice. Nisam svoja, pomislila je. Ne prepoznajem ovu ženu koja me promatra iz zrcala. Kad sam se pretvorila u ovu neznanku?

Iznenada ju je preplavio novi val mučnine pa je zatvorila oči, potiskujući ga, odupirući mu se svom snagom, kao da joj o tome ovisi život. Obična snaga volje nije mogla zadržati neizbježno. Pritiskajući ruku uz lice, pojurila je do najbližeg pregratka s WC školjkom i stigla baš na vrijeme. Čak i nakon što je posve ispraznila želudac, oklijevala je glave obješene iznad školjke, ne usuđujući se napustiti sigurnost pregratka. Misleći: Mora da je viroza. Molim te, neka bude viroza.

Kad joj je mučnina naposljetku prestala, osjećala se toliko izmoždeno da je sjela na WC i postrance se naslonila na zid. Razmišljala je o poslu koji se nalazio pred njom. Svim razgovorima koje je tek trebalo obaviti, frustraciji u pokušaju da izvuče bilo kakvu korisnu informaciju iz ove zajednice zapanjenih, šutljivih žena. I stajanje u blizini, što je bilo najgore, napor pukog stajanja u blizini dok forenzičari izводе mikroskopsku potjeru za blagom. Obično je ona bila ta koja je revno pretraživala mjesto zločina ne bi li našla dokaze, uvijek još dokaza, ta koja se borila za nadzor nad svakim poprištem. A evo je sad, sklupčane u pregratku toaleta, nevoljko vratiti se u žižu zbivanja, gdje je uvijek nastojala biti. Željela se sakriti, ovdje gdje je blaženo tiho, i gdje nitko ne može uočiti nemir ispisan na njezinom licu. Pitala se koliko je doktorica Isles već primijetila; možda ništa. Isles se uvijek činila zainteresiranija za mrtve nego za žive, a kad bi se našla na mjestu zločina, njezinu punu pozornost uvijek je imao leš.

Naposljetku se Rizzolijeva uspravila i izašla iz pregratka. Glava joj je sad bila bistra, želudac smiren. Duh stare Rizzolijeve, kradomice se vraća u svoju kožu. Za umivaonikom je stavila malo ledeno hladne vode u usta kako bi isprala kiseli okus, a zatim se umila. Trgni se, curo. Nemoj biti cmizdrava. Dopustiš li da dečki vide rupu u tvom oklopu, naciljat će ravno u nju. Uvijek to čine. Zgrabila je papirnati ručnik, obrisala lice i upravo se spremala baciti papir u

kantu za smeće kad je zastala, prisjetivši se kreveta sestre Camille. Krvi na plahtama.

Kanta za smeće bila je napola puna. Među hrpom zgužvanih papirnatih ručnika bio je i smotak toaletnog papira. Zatomiću gađenje, razmotala je smotak. Iako je već znala što sadržava, svejedno se prenula ugledavši menstrualnu krv druge žene. Stalno je imala posla s krvlju, i upravo je vidjela čitavo jezero krvi ispod Camillinog mrtvog tijela. Svejedno ju je mnogo više potresao tek letimičan pogled na ovaj uložak. Bio je namočen, težak. Zato si izišla iz kreveta, pomislila je. Zbog topline koja ti je curila između nogu i vlažnosti plahte. Ustala si i došla u kupaonicu promijeniti uložak, a ovaj iskorišteni bacila u kantu za smeće.

A zatim... što si zatim učinila?

Izišla je iz kupaonice i vratila se u Camillinu sobu. Doktorica Isles je otišla i Rizzolijevaje bila sama u sobi, mrštila se na krvlju umrljane plahte, jedinu mrlju boje u ovoj bezbojnoj sobi. Prišla je prozoru i pogledala prema dvorištu.

Višestruki otisci stopala sad su prelazili preko glazure od susnježice i snijega. S druge strane zida, još se jedan televizijski kombi parkirao ispred vrata i postavljao satelitsku antenu. Priča o mrtvoj redovnici, emitirana ravno u vašem dnevnom boravku. Zacijelo će biti glavna novost na vijestima u pet sati, pomislila je; svi smo znatiželjni kad je o redovnicama riječ. Zakuni se na doživotnu apstinenciju, povuci iza zidova, i svi će se pitati što je to što skrivaš ispod redovničke halje. Krepost je to što nas intrigira; zanima nas svako ljudsko biće koje se oboruža protiv najmoćnijeg od svih poriva, koje okrene leđa onome što nam je priroda namijenila da učinimo. Njihova čistoća čini ih zanimljivima.

Rizzoličin pogled preletio je preko dvorišta natrag do kapele. Tamo bih sad trebala biti, pomislila je, i tresti se na hladnoći zajedno s forenzičkom ekipom. A ne zastajkivati ovdje u ovoj sobi koja miriše na Clorox. Ali, jedino je iz ove sobe mogla zamisliti prizor koji je Camille zacijelo vidjela, na povratku sa svojeg noćnog izleta u kupaonicu u mračno zimsko jutro. Vjerojatno je vidjela svjetlo koje je svjetlucalo kroz obojana stakla prozora kapele.

Svjetlo koje tamo nije smjelo biti.

Maura je stajala dok su dva pomoćnika rasprostirala čistu plahu i u nju nježno premještala sestru Camille. Gledala je ekipe za prijevoz kako prebacuju tijela s drugih mjesta zločina. Ponekad su taj zadatak obavljali s nemarnom učinkovitošću, ponekad s očitim gađenjem. Ali svako toliko, vidjela bi ih kako žrtvu prebacuju s nekom posebnom nježnošću. Mala djeca su dobivala takvu pozornost, sitne su im glavice brižno obuhvaćali, a ukočena tjelešca milovali kroz vreću. Prema sestri Camille su se odnosili s jednakom takvom nježnošću, istom takvom tugom. Držala je otvorena vrata kapele dok su je izvozili na nosilima i slijedila ih pogledom dok su se polako približavali vratima. S druge

strane tih zidova rojili su se novinari, kamera spremnih uhvatiti klasičnu sliku tragedije: tijelo na nosilima, plastična vreća u kojoj je očito ljudski oblik. Iako javnost neće moći vidjeti žrtvu, zacijelo će čuti da je bila mlada djevojka i gledat će u tu vreću u mislima secirajući njezin sadržaj. Njihovo nemilosrdno zamišljanje oskvrnut će Camillinu privatnost onako kako to Maurin skalpel nikad ne bi mogao.

Kad su se nosila izvezla kroz vrata samostana, prema njima je pojurila gomila izvjestitelja i snimatelja, ne obazirući se na pozornika koji im je vikao da se ne približavaju.

Naposljetku je svećenik uspio odbiti gomilu. Impozantan lik u crnom, izišao je kroz vrata i zašao u gomilu, bijesnim glasom nadglasavajući zvukove kaosa.

– Ova jadna sestra zaslužuje vaše poštovanje! Zašto joj ga ne iskažete? Dopustite joj da prođe!

Čak se i novinari mogu ponekad posramiti, i nekoliko njih je ustuknulo kako bi propustili medicinsku ekipu. Ali su televizijske kamere i nadalje snimale kad je nosilo ulazilo u vozilo. Sad su se gladne kamere okrenule prema svom sljedećem plijenu: Mauri, koja je upravo izišla kroz vrata i krenula prema svojem automobilu, čvrsto omotavši kaput oko tijela, kao da će je on zaštititi od njihovih pogleda.

– Doktorice Isles! Imate li izjavu?

– Od čega je umrla?

– ... ikakvog dokaza da je riječ o seksualnom napadu?

S novinarima koji su se obrušili na nju, prekapala je torbicu tražeći ključeve i pritisnula gumb za daljinsko otključavanje automobila. Upravo je otvorila vrata automobila kad je čula kako je netko doziva imenom. No, ovaj put taj je povik bio zabrinut.

Osvrnula se i ugledala muškarca koji je nepomično ležao na pločniku, a nekoliko se ljudi naginjalo nad njim.

– Srušio nam se snimatelj! – netko je povikao. – Treba nam vozilo hitne pomoći!

Maura je s treskom zalupila vrata automobila i pohitala prema muškarcu na pločniku.

– Što se dogodilo? – upitala je. – Je li se poskliznuo?

– Nije, trčao je i... jednostavno se srušio...

Čučnula je uz bok palog muškarca. Već su ga okrenuli na leđa i vidjela je krupno tijelo u pedesetim godinama, s licem koje je počelo poprimati tamnu boju. Televizijska kamera, ukrašena slovima WVSU, ležala je u snijegu pokraj njega. Nije disao.

Nagnula mu je glavu unatrag, istežući tusti vrat kako bi otvorila zračni kanal, i nagnula se prema njemu kako bi započela oživljavanje. Miris ustajale kave i cigareta umalo ju je natjerao na povraćanje. Pomislila je na hepatitis, AIDS i sve ostale mikroskopske užase koje čovjek može pokupiti iz tjelesnih izlučina i prisila se položiti usne na njegove. Puhнула je u njega i vidjela kako mu se prsa podižu dok mu se pluća napuhuju zrakom. Još je dva puta puhнула, a zatim mu opipala karotidu.

Nije imao pulsa.

Upravo se spremala raskopčati muškarčevu jaknu, ali je netko to već činio umjesto nje. Podigla je glavu i ugledala svećenika koji je klečao nasuprot njoj i krupnim rukama opipavao muškarčeva prsa. Položio je ruke iznad prsne kosti, zatim je pogledao za potvrdu da može započeti pritiskati prsa. Ugledala je zapanjujuće modre oči. Izraz nepopustljive svrhovitosti.

– Počnite pumpati – rekla je. – Idemo.

Prihvatio se zadatka, glasno brojeći sa svakim pritiskom kako bi mogla uskladiti upuhivanje zraka.

– Jedan. Dva... – U njegovom glasu nije bilo nimalo panike, samo staloženo brojanje muškarca koji zna što čini. Nije mu trebala govoriti što da čini; radili su zajedno kao da su oduvijek tim, i dvaput su zamijenili mjesta kako bi se malo odmorili.

Kad je stiglo vozilo hitne pomoći, njezine sportske hlače bile su mokre od klečanja u snijegu, a bila je i oznojena unatoč hladnoći. Ukočeno je ustala na noge i promatrala, iscrpljena, kako medicinski tehničar stavlja infuziju i cjevčicu u dušnik u trenutku kad su ukrcavali nosila u vozilo.

Televizijskom kamerom koju je muškarac ispustio iz ruke sad je rukovao drugi zaposlenik WVSU. Predstava mora ići dalje, pomislila je, promatrajući kako se izvijestitelji roje oko vozila hitne pomoći, čak i ako je tema priloga pad vlastitog kolege.

Okrenula se prema svećeniku koji je stajao pokraj nje, s koljenima hlača posve promočenim od rastopljenog snijega.

– Hvala vam na pomoći – rekla je. – Pretpostavljam da ste već radili reanimaciju.

Nasmiješio se, slegnuo ramenima.

– Samo na plastičnoj lutki. Nisam mislio da ću je ikad morati doista primijeniti. – Ispružio je ruku kako bi se rukovali. – Ja sam Daniel Brophy. Vi ste mrtvozornik?

– Maura Isles. Ovo je vaša župa, oče Brophy?

Kimnuo je glavom.

– Moja crkva je tri ulična bloka odavde.

– Da, vidjela sam je.

– Mislite li da smo spasili onog muškarca?

Odmahnula je glavom.

– Kad reanimacija traje tako dugo, bez pulsa, prognoza nije baš dobra.

Ali, postoji šansa da će preživjeti?

– Ne baš velika.

– Svejedno, volio bih misliti da smo pomogli. – Pogledao je prema televizijskim izvjestiteljima, koji su još uvijek opsjedali vozilo hitne pomoći. – Dopustite mi da vas otpratim do automobila kako biste mogli otići odavde bez kamere zagurane u lice.

– Nakon toga će se obrušiti na vas. Nadam se da ste spremni za njih.

– Već sam obećao da ću dati izjavu. Iako doista ne znam što žele čuti od mene.

– Oni su kanibali, oče Brophy. Ne žele ništa manje od funte vašega mesa. Deset funti, uspiju li ih dobiti.

Nasmijao se.

– Onda bih ih trebao upozoriti, to će im meso biti prilično žilavo.

Hodao je s njom prema njezinom automobilu. Mokre hlače priljubile su joj se uz noge, a tkanina se već stvrdnjavala na hladnom vjetru. Čim se vrati u mrtvačnicu, morat će se presvući u radno odijelo i objesiti hlače da se osuše.

– Ako već kanim dati izjavu – rekao je – postoji li išta što bih trebao znati? Išta što mi možete reći?

– Morat ćete razgovarati s istražiteljicom Rizzoli. Ona je glavna istražiteljica na ovom slučaju.

– Mislite li da je to bio izolirani napad? Trebaju li ostali župljani biti zabrinuti?

– Ja pregledavam samo žrtve, a ne napadače. Ne mogu vam reći njegove motive.

– Riječ je o postarijim ženama. One se ne mogu braniti.

– Znam.

– Što ćemo im onda reći? Svim sestrama koje žive u vjerskim zajednicama? Da nisu sigurne čak niti iza zidova?

– Nitko od nas nije posve siguran.

– To nije odgovor koji im želim dati.

– Ali je to odgovor koji moraju čuti. – Otvorila je vrata automobila. – Odgajana sam u katoličkom duhu, oče. Nekoć sam mislila da su redovnice nedodirljive. No, upravo sam vidjela što je učinjeno sestri Camille. Ako se to

može dogoditi jednoj redovnici, onda nitko nije nedodirljiv. – Kliznula je u automobil. – Sretno s novinarima. Suosjećam s vama.

Zatvorio je vrata njezinog automobila, stajao i promatrao je kroz staklo. Bez obzira koliko je njegovo lice bilo upečatljivo, pogled joj je privukao svećenički ovratnik. I kako uska vrpca bjeline, a ipak ga je odvajala od ostalih. Činila ga je nedokučivim.

Podigao je ruku i mahnio joj. Zatim je pogledao prema čoporu izvjestitelja koji su već počeli nadirati prema njemu. Vidjela je kako se ispravlja i duboko udiše. Zatim je krenuo prema njima.

»U svjetlu očiglednih anatomskih otkrića, kao i spoznaje da je subjekt bolovao od hipertenzije, moje je mišljenje da je riječ o prirodnoj smrti. Najvjerojatniji slijed događaja bio je akutni miokardijalni infarkt, koji je nastupio unutar dvadeset i četiri sata prije smrti, a nakon kojega je uslijedila ventrikularna aritmija koja je uzrokovala smrt. Vjerojatan uzrok smrti: fatalna aritmija kao posljedica akutnog miokardijalnog infarkta. Diktirala doktorica Maura Isles, Ured mrtvozornika. Država Massachusetts."

Maura je ugasila diktafon i netremice promatrala obrazac s ispisanim dijagramima na kojima je već ranije označila glavne odrednice tijela gospodina Samuela Knighta. Stari ožiljak od operacije slijepoga crijeva. Modre podljeve na bedrima i unutarnoj strani nogu na mjestima gdje se izlila krv u satima tijekom kojih je sjedio, beživotan, na krevetu. Nije bilo svjedoka posljednjih trenutaka gospodina Knighta u njegovoj hotelskoj sobi, ali mogla je zamisliti što mu je prošlo kroz glavu. Nenadano treperenje u grudima. Možda nekoliko sekundi panike, kad je shvatio da je to treperenje njegovo srce. A onda postupno gubljenje svijesti. Ti si bio jedan od jednostavnijih, pomislila je. Brzo diktiranje i gospodin Knight može biti odložen na stranu. Njihovo kratko poznanstvo okončat će njezinim potpisom na izvješću s njegove obdukcije.

Još je izvješća ležalo na njezinom stolu, hrpa prepisanih diktata koje je trebala pregledati i potpisati. U hladnom spremištu, čekala ju je još jedna nova poznanica: Camille Maginnes, čija je obdukcija bila zakazana za devet sati ujutro sljedećeg dana, kad su joj mogli nazočiti i Frost i Rizzolijeva. I dok je Maura prelistavala izvješća te na rubovima stranica pisala ispravke, misli su joj i nadalje bile na Camille. Hladnoća koju je tog jutra osjetila u kapeli nije je napustila pa nije skinula pulover radeći za svojim stolom, sklupčana nad sjećanjem na taj posjet.

Ustala je sa stolca kako bi opipala jesu li se njezine vunene hlače, koje je ostavila obješene preko radijatora, osušile. Dovoljno, zaključila je, i brzo razvezala i skinula radne hlače u kojima je provela čitavo poslijepodne.

Ponovno je utonula u stolac i na trenutak samo sjedila, promatrajući jedan od cvjetnih uzoraka na zidu. Kako bi neutralizirala turobnost svog posla, ured je namjestila podsjetnicima na život, ne smrt. Fikus u posudi za cvijeće bujao je u

kutu prostorije, sretan primatelj stalne brige i pozornosti, i Maurine i Louisine. Na zidu su bile uokvirene slike cvijeća: buket bijelih peonija i modrih irisa. Još jedna s vazom raskošnih ruža, s toliko bujnim rascvjetanim laticama da su stabljike klonule ka zemlji.

Kad bi hrpe dosjea narasle previsoke na njezinom radnom stolu, kad bi se težina smrti učinila nadmoćnom, pogledala bi te slike i sjetila se svog vrta, mirisa bogate zemlje i blistavog zelenila proljetne trave. Mislila bi na stvari koje rastu, a ne umiru. Ne raspadaju se.

Ali, proljeće joj se nikad nije činilo dalje nego ovog prosinačkog dana. Ledena kiša kuckala je o prozor i Maura se užasavala vožnje kući. Pitala se jesu li gradske službe već posule ceste solju, ili će još uvijek biti klizališta, gdje se automobili klizu kao hokejski pakovi.

– Doktorice Isles? – rekla je Louise preko interkoma.

– Da?

– Treba vas neki doktor Banks. Na liniji jedan.

Maura je zanijemila.

– Je li to... doktor Victor Banks? – tiho je upitala.

– Da. Kaže da radi za dobrotvornu organizaciju One Earth International.

Maura nije odgovorila, nego je usredotočila pogled na telefon, a ruke ukočila na stolu.

Jedva je bila svjesna susnježice koja je udarala o prozor. Čula je jedino bubnjanje vlastitog srca.

– Doktorice Isles?

– Je li poziv međugradski?

– Nije. Već je ranije ostavio poruku. Odsjeo je u hotelu Colonnade.

Maura je progutala slinu.

– Ne mogu sad primiti poziv.

– Ovo je već drugi put da zove. Kaže da vas poznaje. Da. Itekako.

– Kad je nazvao prvi put? – upitala je Maura.

– Danas poslijepodne, dok ste vi još bili na mjestu zločina. Ostavila sam vam njegovu poruku na stolu.

Maura je pronašla tri ružičasta dok ste bili odsutni podsjetnika, koji su bili skriveni ispod hrpe fascikla. Evo ga. Doktor Victor Banks. Nazvao u 12:45. Zurila je u to ime, a u želucu joj se pjenilo. Zašto sad?, pitala se. Nakon svih tih mjeseci, zašto me iznenada zoveš? Zašto misliš da se možeš vratiti natrag u moj život?

– Što da mu kažem? – upitala je Louise.

Maura je duboko udahнула.

– Reci mu da ću ga nazvati. Kad budem spremna.

Zgužvala je papirić i bacila ga u koš za smeće. Nekoliko trenutaka kasnije, nesposobna usredotočiti se na izvješća, ustala je i navukla kaput.

Louise je izgledala iznenađeno kad ju je vidjela kako izlazi iz ureda, već zakopčana i omotana protiv hladnoće. Maura je obično odlazila zadnja i gotovo nikad nije bila gotova prije pet i trideset. Sad je bilo jedva pet sati i Louise je upravo gasila računalo za taj dan.

– Idem da izbjegnem prometnu gužvu – rekla je Maura.

– Mislim da je za to prekasno. Jeste li vidjeli kakvo je vrijeme napolju? Većina gradskih uređaja već gotova za danas.

– Kad su završili?

– U četiri sata.

– Zašto si ti još ovdje? Trebala si otići kući.

– Moj suprug dolazi po mene. Automobil mi je kod mehaničara, sjećate se?

Maura se trznula. Da, Louise joj je tog jutra rekla za automobil, ali ona je, naravno, zaboravila. Kao i obično, misli su joj bile toliko usredotočene na mrtve, da nije poklonila dovoljno pozornosti glasovima živih. Promatrala je kako Louise omata šal oko vrata i navlači kaput, i pomislila: ne provodim dovoljno vremena slušajući. Ne odvajam vrijeme za upoznavanje s ljudima dok su živi. Čak i nakon godinu dana koliko je radila u ovom uredu, znala je veoma malo o osobnom životu svoje tajnice. Nikad nije upoznala Louisinog supruga i jedino što je o njemu znala jest da se zove Vernon. Nije se mogla sjetiti gdje radi, ili čime se bavi, djelomično zato što je Louise rijetko iznosila informacije o svom privatnom životu. Je li to moja greška?, pitala se Maura. Da li ona osjeća da ja nisam voljni slušač, da mi je udobnije sa skalpelima i diktafonom, nego s osjećajima ljudi oko mene?

Zajedno su otišle hodnikom prema izlazu koji je vodio na parkiralište zaposlenika. Bez neobaveznog čavrljanja, tek dvije paralelne putnice, koje su krenule prema istom odredištu.

Louisin suprug je čekao u svom automobilu, brisači kojeg su mahnito mahali na susnježici koja nije prestajala padati. Maura im je mahnula u pozdrav dok su Louise i njezin suprug odlazili i dobila začuđen Vernonov pogled, koji se vjerojatno pitao tko je ta žena koja im maše kao da ih poznaje.

Kao da je doista ikog poznavala.

Prešla je preko parkirališta, klizeći po staklenastom asfaltu, glave pognute pred bockavim kuglicama susnježice. Morala je stati na još jednom mjestu. Obaviti još jednu dužnost prije nego što njezin radni dan završi.

Odvezla se do Bolnice St. Francis kako bi provjerila stanje sestre Ursule.

Iako na bolničkom odjelu nije radila otkad je prije mnogo godina stažirala u bolnici, sjećanja na premještaj na odjel intenzivne njege i nadalje su bila izrazito neugodna. Sjetila se trenutaka panike, teške muke razmišljanja kroz omaglicu zbog nedostatka sna. Sjetila se noći kad su u njezinoj smjeni umrla tri pacijenta i sve odjednom pošlo ukrivo. Ni sad nije mogla ući na odjel intenzivne njege, a da se ne osjeća progonjena sjenom starih odgovornosti i starih neuspjeha.

Kirurški odjel intenzivne njege u Bolnici St. Francis ima o je središnju recepciju okruženu s dvanaest pregradaka za pacijente. Maura se zaustavila kod službenica i pokazala svoju identifikacijsku ispravu.

– Ja sam doktorica Isles iz Ureda mrtvozornika. Mogu li vidjeti karton vaše pacijentice, sestre Ursule Rowland?

Službenica ju je zbunjeno pogledala.

– Ali, pacijentica nije preminula.

– Istražiteljica Rizzoli me zamolila da provjerim kakvo joj je stanje.

– Oh. Karton je u onom ondje prorezu. Broj deset.

Maura je prišla nizu proreza i izvukla aluminijsku omotnicu koja je sadržavala bolnički karton kreveta broj 10. Prelistala ga je do preliminarne kirurškog izvješća. Bio je to rukom pisani sažetak, koji je neurokirurg načrčkao netom nakon operacije:

– Veliki subduralni hematom identificiran i dreniran. Otvoreni prijelom desne tjemene kosti saniran. Duralna posjekotina zašivena. Cjelokupno kirurško izvješće diktirano. James Yuen, M.D.

Okrenula je stranicu na bilješke bolničarki i letimice ih pregledala do napretka pacijentice nakon operacije. Intrakranijalni tlakovi bili su pod nadzorom, uz pomoć intravenoznog Mannitola i Ldjixa, jednako kao i prisilna hiperventilacija. Činilo se da se radi sve što je moguće učiniti; sad je preostalo jedino čekati da bi se vidjelo kolika će biti neurološka oštećenja.

Noseći karton u ruci, prošla je Odjel do pregratka broj 10. Pozornik koji je sjedio ispred vrata kimnuo joj je prepoznavši je.

– Hej, doktorice Isles.

– Kako je pacijentici? – upitala je.

Jednako, pretpostavljam. Mislim da se još nije probudila.

Maura je pogledala navučene zastore.

– Tko je unutra s njom?

– Liječnici.

Pokucala je na okvir vrata i zakoračila između zastora. Uz krevet su stajala dvojica muškaraca. Jedan je bio visoki Azijac s tamnim, prodornim pogledom i gustom grivom srebrne kose. Neurokirug, pomislila je, ugledavši

ime na njegovoj pločici: Dr. Yuen. Muškarac koji je stajao pokraj njega bio je mlađi tridesetak godina, širokih ramena koja su ispunjavala njegovu bijelu kutu. Dugačka svijetla kosa bila mu je zavezana u uredan rep. Fabio kao liječnik, pomislila je Maura, promatrajući muškarčevo preplanulo lice i duboko usađene sive oči.

– Žao mi je što ovako upadam – rekla je. – Ja sam doktorica Isles, iz Ureda mrtvozornika.

– Ureda mrtvozornika? – upitao je doktor Yuen s iznenađenim izrazom na licu. – Nije li vaš posjet malo preuranjen?

– Glavna istražiteljica me zamolila da provjerim kako je vašoj pacijentici. Znaite, postoji još jedna žrtva.

– Da, čuli smo.

– Njezinu ću obdukciju obaviti sutra. Željela sam usporediti obrazac povreda tih dviju žrtava.

– Mislim da ovdje nećete moći baš mnogo vidjeti. Pogotovo sad, nakon operacije. Više ćete saznati ako pogledate njezine rendgenske snimke i snimke glave kad je primljena.

Pogledala je pacijenticu i morala se složiti s njegovom tvrdnjom. Ursulina glava bila je posve povijena zavojima, njezine rane dosad već promijenjene, popravljene rukom kirurga. U dubokoj komi, disala je uz pomoć respiratora. Za razliku od vitke Camille, Ursula je bila krupna žena, krupnih kostiju i robusna, s neuglednim, okruglim licem žene kakvog farmera. Cjevčice za transfuziju ovijale su joj se preko mesnatih ruku. Na njezinom lijevom zglobu bila je narukvica s liječničkim upozorenjem, na kojoj je pisalo »alergična na penicilin«. Ružan ožiljak spuštao joj se, debeo i bijel, preko desnog ramena – posljedica neke stare rane, loše sašivene. Suvenir s njezinog rada u inozemstvu?, pitala se Maura.

– Učinio sam što sam mogao u operacijskoj sali – rekao je Yuen. – A sad se nadajmo da će ovdje prisutan doktor Sutcliffe zaustaviti moguće medicinske komplikacije.

Pogledala je liječnika s repom koji joj je kimnuo glavom i nasmiješio se.

– Ja sam Matthew Sutcliffe, njezin internist – rekao je.

– Nekoliko mjeseci nije bila kod mene. Do malo prije nisam ni znao da je primljena u bolnicu.

– Imate li broj telefona njezinog nećaka? – upitao ga je Yuen. – Zaboravio sam ga uzeti kad me nazvao. Rekao je da će razgovarati s vama.

Sutcliffe je kimnuo glavom.

– Imam ga. Bit će jednostavnije budem li ja taj koji će kontaktirati s obitelji. Obavijestit ću ih o njezinom statusu.

- Kakav je njezin status? – upitala je Maura.
- Rekao bih da je medicinski stabilna – rekao je Sutcliffe.
- A neurološki? – Pogledala je Yuena.

Odmahnuo je glavom.

– Prerano je išta reći. U operacijskoj sali sve je prošlo dobro, ali baš sam govorio doktoru Sutcliffeu, čak i ako joj se vrati svijest – a lako je moguće da neće – vjerojatno se neće sjećati nijedne pojedinosti napada. Retrogradna amnezija uobičajena je kod povreda glave. – Spustio je pogled kad se oglasio njegov dojavljivač. – Ispričajte me, ali moram se javiti. Doktor Sutcliffe vam može dati podatke o njezinoj povijesti bolesti. – U samo dva brza koraka, nestao je kroz vrata.

Sutcliffe je pružio Mauri svoj stetoskop.

- Možete je pregledati, ako želite.

Uzela je stetoskop i prišla krevetu. Na trenutak je samo promatrala Ursulina prsa koja su se dizala i spuštala. Rijetko je pregledavala žive; morala je zastati da bi se prisjetila svojih kliničkih vještina, bolno svjesna da je doktor Sutcliffe svjedok njezinog osjećaja nevještosti pri pregledu tijela čije srce još uvijek kuca. Toliko je dugo radila s mrtvacima da se sa živima osjećala nespretnom. Sutcliffe je stajao kod uzglavlja kreveta, impozantna nazočnost sa širokim ramenima i pozornim pogledom. Promatrao ju je kako upire svjetiljku u oči pacijentice, opipava vrat, prstima klizeći niz toplu kožu. Toliko drukčiju od mrzline ohlađenog mesa.

Zastala je.

- Na desnoj strani nema karotidnog pulsa.

– Molim?

– Na lijevoj je puls snažan, ali na desnoj nije. – Posegnula je za kartonom i otvorila ga na stranici s bilješkama iz operacijske sale. – Oh. Anesteziolog to ovdje spominje. »Zamijećen a odsutnost puls a desne karotide. Najvjerojatnije normalna anatomska varijacija.« Namrštio se, a pocrnjele lice mu se zacrvenilo. – Zaboravio sam na to.

– Dakle, to je stari nalaz? Nepostojanje pulsa na ovoj strani? Kimnuo je glavom.

– Prirođeno.

Maura je gurnula stetoskop na uši i podigla bolničku spavaćicu, otkrivajući Ursuline velike grudi. Koža je još uvijek bila blijeda i mladenačkog izgleda, unatoč njezinih šezdeset i osam godina. Desetljeća zaštite ispod redovničke halje poštedila su je sunčevih zraka od kojih koža stari. Pritiskajući membranu stetoskopa o Ursulina prsa, začula je ravnomjerno, energično kucanje srca, Srce preživjele, i nadalje pumpa, nepobijeđeno.

Jedna je bolničarka provirila glavom u pregradak.

– Doktore Sutcliffe? S rendgena su nazvali i rekli da je prijenosna snimka prsiju gotova, ako želite sići i pogledati je.

– Hvala. – Pogledao je Mauru. – Možemo pogledati i snimke lubanje, ako želite.

Dizalo su podijelili sa šest mladih praktikantica, svježih lica i blistave kose, koje su hihotale upućujući doktoru Sutcliffeu poglede pune divljenja. Iako je bio privlačan, činilo se da nije nimalo svjestan njihove pozornosti, a ozbiljan je pogled uperio u brojeve katova pokraj kojih su prolazili. Glamur bijele kute, pomislila je Maura, prisjećajući se vlastitih tinejdžerskih godina kad je volontirala u Bolnici St. Luke u San Franciscu. Liječnici su joj se činili nedodirljivi. A sad kad je i sama liječnica, i predobro je znala da je bijela kuta neće zaštititi od pogrešaka. Neće je učiniti nepogrešivom.

Pogledala je praktikantice u njihovim svježim uniformama i sjetila se sebe sa šesnaest godina – nimalo hihotava, kao ove djevojke, nego tiha i ozbiljna. Već tada svjesna tamnih nota života. Instinktivno privučena melodijama u molu.

Vrata dizala su se otvorila i djevojke su izišle, poput sunčanog jata ružičaste i bijele boje, ostavivši Mauru i Sutcliffa same u dizalu.

– Umaraju me – rekao je. – Sva ta energija. Volio bih da je ima m barem desetinu, posebice nakon noćnog dežurstva. Pogledao ju je.

– Imate li ih vi mnogo?

– Noćnih dežurstava? Izmjenjujemo se.

– Pretpostavljam da vaši pacijenti ne očekuju od vas da odmah dojurite.

– Nije kao vaš život u rovovima.

Nasmijao se i iznenada se pretvorio u svjetlokosog jahača na valovima s nasmiješenim očima.

– Život u rovovima. Takav mi se ponekad čini. Na prvoj crti bojišnice.

Rendgenski snimci već su ih čekali na prijamnom pultu.

Sutcliffe je ponio veliku omotnicu u sobu za promatranje. Gurnuo je niz filmova ispod kopči i uključio svjetlo.

Svjetlo je treperilo kroz snimke lubanje. Linije prijeloma presijecale su kost kao udari munje. Vidjela je dvije odvojene točke udarca. Prvi je sletio na desnu sljepoočnu kost koja je napukla prema uhu. Drugi, snažniji, uslijedio je nakon prvog udarca, i taj je stisnuo vrh lubanje i zgnječio je prema unutra.

– Prvo ju je udario po sljepoočnici – rekla je.

– Kako znate da je to bio prvi udarac?

– Zato što prva linija frakture prekida širenje unakrsne frakture od drugog udarca. – Pokazala je na linije frakture. – Vidite kako ova linija prestaje ovdje, gdje dolazi do linije prve frakture? Snaga udarca ne može preskočiti preko te pukotine. To mi kazuje da je ovaj udarac u desnu sljepoočicu došao prvi. Možda je okretala glavu od njega. Ili ga nije vidjela, jer joj je prišao s boka.

– Iznenadio ju je – rekao je Sutcliffe.

– I to bi bilo dovoljno da zatetura. Zatim je uslijedio sljedeći udarac, više straga, po glavi, ovdje. – Pokazala je na drugu liniju frakture.

– Snažniji udarac – rekao je. – Prignječio joj je lubanju.

Skinuo je snimke lubanje i objesio CT slike. Kompjuterizirana aksijalna tomografija omogućavala im je da zavire u ljudsku lubanju i otkrivala mozak, sloj po sloj. Ugledala je područje skupljene krvi koja je curila iz razderanih žila. Veći pritisak prignječio bi mozak. Bila je to povreda potencijalno jednako razorna kao i ona nanesena Camilli.

Ali, ljudska anatomija i ljudska izdržljivost su različite. Dok je mnogo mlađa redovnica podlegla povredama, Ursulino srce nastavilo je kucati, a njezino tijelo nije bilo voljno predati njezinu dušu. Nije to bilo nikakvo čudo, tek običan hir sudbine, kao kad dijete preživi pad s prozora na šestom katu samo s ogrebotinama.

– Čudim se što je uopće preživjela – promrmljao je.

– I ja. – Pogledala je Sutcliffea.

Odsjaj s kutije za promatranje rendgenskih snimaka osvijetlilo mu je polovinu lica, bljeskajući preko oštih kutova njegova obraza.

– Ti su udarci trebali ubiti.

Poglavlje četiri

Camille Maginnes ima mlade kosti, pomislila je Maura u mrtvačnici, promatrajući rendgenske snimke koje su visjele na osvijetljenoj kutiji. Godine još nisu načele zglobove novakinje, niti joj iskrivile kralješnicu i okoštile rebrenu hrskavicu. Sad to godine nikad i neće učiniti. Camille će biti položena u zemlju, s kostima zauvijek zaustavljenim u stanju mladosti.

Yoshima je rendgenski snimio tijelo dok je u cijelosti bilo odjeveno, što je standardna mjera opreza kojom se otkrivaju zalutali meci ili drugi metalni djelići koji mogu zapeti u odjeći. Osim raspela i očitih sigurnosnih igala preko prsiju, nijedan drugi metalni dio nije se vidio na rendgenskim snimkama.

Maura je povukla snimke torza i krute rendgenske slike proizvele su melodičan zvuk savivši joj se u rukama. Posegnula je za snimkama lubanje i gurnula ih pod kopče kutije.

– Isuse – promrmljao je istražitelj Frost.

Oštećenje lubanje bilo je strahovito. Jedan od udaraca bio je dovoljno snažan da komadiće kosti natjera duboko ispod razine okolnog tkiva. Iako Maura još nije napravila nijedan rez, već je mogla zamisliti povrede u unutrašnjosti lubanje. Presiječene žile, napete otekline. I mozak, pod sve većim pritiskom krvi.

– Pričaj nam, doktorice – rekla je Rizzolijeva, britka i jezgrovita. Jutros je izgledala zdravije, u mrtvačnicu je ušla svojim uobičajenim žustrim korakom, ratnica koja se vratila u akciju. Što vidiš?

– Tri zasebna udarca – odgovorila je Maura. – Prvi ju je pogodio ovdje, po tjemenu. – Pokazala je na jednu jedinu liniju prijeloma koja se spuštala dijagonalno naprijed. – Zatim su uslijedila druga dva udarca, po stražnjem dijelu glave. Pretpostavljam da je tad već ležala licem nadolje. Bespomoćna i ničice. Tad joj je zadnji udarac razbio lubanju.

Bio je to toliko brutalan finale da su ona i dvoje istražitelja na trenutak zanijemili, zamišljajući palu djevojku, lica pritisnutog o kameni pod. Podizanje ruke napadača, ruke koja čvrsto stišće smrtonosno oružje. Zvuk kosti koja puca i prekida tišinu kapele.

– Kao kad palicama ubijaju mlade tuljane – rekla je Rizzolijeva. – Nije imala šanse.

Maura se okrenula prema stolu za obdukciju na kojem je ležala Camille Maginnes, još uvijek odjevena u krvlju natopljenu halju.

– Razodjenimo je.

Yoshima je čekao u radnoj odjeći i rukavicama, duh sobe za obdukciju. Nijemom učinkovitošću je složio pladanj s instrumentima, namjestio svjetla i pripremio posude za uzorke. Maura nije imala potrebe govoriti; on je već pogledavši je znao što misli.

Najprije su skinuli crne kožne cipele, ružne i praktične. Zatim su zastali, promatrajući mnogobrojne slojeve žrtvine odjeće i pripremajući se za zadatak koji nikad ranije nisu pokušali obaviti: razodjenuti redovnicu.

– Najprije treba skinuti guimpe – rekla je Maura.

– Što je to? – upitao je Frost.

– Rameni pokrov. Samo što ja ne vidim nikakve kopče sprijeda. A na rendgenskim snimkama nisam vidjela nijedan patentni zatvarač. Okrenimo je na bok da mogu provjeriti leđa.

Tijelo, koje je sad bilo posve ukočeno, bilo je svijetlo kao tijelo djeteta. Okrenuli su je poput klade na bok i Maura je razmaknula rubove pokrova.

– Čičak – rekla je.

Frost se uplašeno nasmijao.

– Šalite se.

– Spoj srednjevjekovnog i modernog doba. – Maura je skinula pokrov, uredno ga složila i odložila na plastičnu plahu.

– Nekako mi je to strašno razočavarajuće. Da opatice koriste čičak

– Zar bi ih želio zadržati u srednjem vijeku? – rekla je Rizzoli.

– Samo sam zamišljao da će biti tradicionalnije.

– Žao mi je što ću vam razbiti iluzije, istražitelju Frost – rekla je Maura, skidajući lančić s raspelom – ali neki samostani u današnje vrijeme imaju i vlastite web stranice.

– Čovječe. Opatice na Internetu. Za ne vjerovati.

– Izgleda da se skapular skida sljedeći – rekla je Maura pokazujući naplećnik bez rukava, koji se nabirao od ramena do ruba. Nježno je podigla skapular preko žrtvine glave. Tkanina je bila namočena krvlju i kruta. Odložila ga je na posebnu plastičnu plahu, a za njim i kožni remen.

Stigli su do završnog sloja vunene tkanine – crne tunike koja se široko nabirala oko Camillina tankog tijela. Njezinu posljednju barijeru čednosti.

Tijekom svih godina razodijevanja leševa, Maura još nikad nije osjetila takvu nevoljkost da razodjene žrtvu do gole kože. Ovo je bila žena koja je odabrala živjeti skrivena od očiju muškaraca; sad će biti okrutno otkrivena, njezino tijelo bit će rezano, iz otvora uzeti brisovi. Pomisao na takvu agresiju izazvao je gorak okus u Maurinom grlu i zastala je kako bi se pribrala. Vidjela

je Yoshimin upitan pogled. Ako je i on bio uznemiren, ničim to nije pokazivao. Njegovo ravnodušno lice bio je jedini smirujući utjecaj u prostoriji u kojoj se i sam zrak činio nabijen osjećajima.

Ponovno se usredotočila na svoj zadatak. Zajedno, ona i Yoshima, podigli su tuniku preko bedara i kukova. Bila je široka i uspjeli su je skinuti ne prekidajući mrtvačku ukočenost ruku. Ispod tunike bilo je još drugih odjevnih predmeta – bijela pamučna majica s kapuljačom koja joj je kliznula oko vrata, pričvršćena sigurnosnim iglama na prsima uz krvlju zamrljanu potkošulju. Te su se igle pokazale na rendgenskim snimkama. Teške, crne čarape prekrivale su joj noge. Najprije su skinuli čarape, ispod kojih su otkrili bijele pamučne gaćice. Bile su to apsurdno čedne gaće, skrojene da prekriju što je više kože moguće, donje rublje za staricu, a ne djevojke zrele za udaju. Ispod gaćica vidjela se nabreklina higijenskog uloška. Kao što je Maura pretpostavljala, na temelju krvlju zaprljanih plahti na njezinom krevetu, žrtva je imala mjesečnicu.

Maura se zatim latila majice. Otkopčala je sigurnosnu pribadaču, uklonila još zaklopaca pričvršćenih čičkom i skinula kapuljaču. Majica se, međutim, nije dala tako lako skinuti zbog mrtvačke ukočenosti. Posegnula je za škarama i prerezala majicu po sredini. Tkanina se razdvojila i otkrila još jedan sloj.

Ovaj ju je prenerazio. Zurila je u vrpcu tkanine čvrsto omotanu oko grudi, sprijeda pričvršćenu dvjema sigurnosnim iglama.

– Čemu to služi? – upitao je Frost.

– Izgleda da je omatala dojke – rekla je Maura.

– Zašto?

– Nemam pojma.

– A Je li to nadomjestak za grudnjak? – predložila je Rizzolijeva.

– Ne mogu zamisliti zašto bi odlučila nositi ovo umjesto grudnjaka. Pogledaj kako je čvrsto omotano. Zacijelo je bilo neudobno.

Rizzolijeva se namrštila.

– Da, kao da je grudnjak udoban?

– To nije nešto povezano s vjerom, zar ne? – upitao je Frost. – Dio njihovih običaja?

– Ne, ovo je običan zavoj. Isti kakav bi kupio u ljekarni da zaviješ nategnuti gležanj.

– Ali, odakle da mi znamo što opatice obično nose? Mislim, koliko je nama poznato, pod svim tim haljama mogle bi biti odjevene u crnu čipku i mrežaste čarape.

Nitko se nije nasmijao.

Maura je pogledala Camille, i iznenada je shvatila simboliku zamotanih dojki. Prikrivene, potisnute ženske značajke. Stisnute u poniznost. Što je

prolazilo kroz Camillinu glavu dok je omatala zavoj oko grudi, čvrsto zatežući elastičnu tkaninu oko kože? Je li osjećala gađenje prema ovim podsjetnicima na svoju ženskost? Je li se osjećala čišće, ne okaljanije kad bi joj grudi nestale ispod traka zavoja, njene se obline poravnale, njezina seksualnost zanijekala?

Maura je otkopčala dvije sigurnosne igle i odložila ih na pladanj. Zatim je, uz Yoshiminu pomoć, počela odmatati zavoj, obnažujući malo pomalo kožu. Ipak, čak ni ugušujuća elastična tkanina nije mogla učiniti da zdrava koža uvene. Skinula je i posljednju traku zavoja i otkrila zrele, mlade dojke, u koje je bio utisnut uzorak tkanine. Druge žene bi bile ponosne na takve grudi; Camille Maginnes ih je sakrila, kao da ih se stidi.

Sad je preostao još samo jedan odjevni predmet koji je trebalo skinuti. Pamučne gaćice.

Maura je povukla elastičnu traku preko bokova i bedara. Higijenski uložak, priljepljen uz donje rublje, bio je zamrljan tek neznantnom količinom krvi.

– Novi uložak – zamijetila je Rizzolijeva – Kao da ga je upravo promijenila.

Maura, međutim, nije gledala uložak; njezin je pogled bio usredotočen na mlohavi trbuh, koji je visio između karličnih kostiju koje su stršale. Srebrnaste linije nagrđivale su blijedu kožu. Na trenutak nije rekla ni riječ, nijemo upijajući značenje tih linija. Razmišljala je i o čvrsto povijenim dojčkama.

Maura se okrenula prema pladnju na koji je odložila smotak elastičnog zavoja i polako ga odmotala, proučavajući tkaninu.

– Što tražiš? – upitala je Rizzolijeva.

– Mrlje – odgovorila je Maura.

– Krv se već vidi.

– Ne tražim mrlje od krvi... – Maura je zastala, zavoj se razmotao preko pladnja i otkrio tamne kolutove na kojima se tekućina osušila. Moj Bože, pomislila je. Kako je ovo moguće?

Pogledala je Joshimu.

– Namjestimo je za pregled zdjelice. Namrštio se. – Da razbijemo mrtvačku ukočenost?

– Nema mnogo mišićne mase. – Camille je bila vitka žena; to će olakšati njihov zadatak.

Yoshima je prišao čelu stola. Dok je Maura pritiskala zdjelicu, on je gurnuo ruke ispod lijevog bedra i pokušao saviti Camillinu nogu. Razbijanje mrtvačke ukočenosti bilo je brutalno baš kao što je i zvučalo – nasilno paranje ukočenih mišićnih vlakana. Taj postupak nikad nije ugodan i očito je zaprepastio Frosta, koji je ustuknuo od stola, sve bljeđi u licu.

Yoshima je snažno gurnuo i Maura je osjetila, preneseno kroz zdjelicu, pucanje mišića.

– Čovječe – rekao je Frost okrećući glavu.

Ali, Rizzolijeva je bila ta koja se nesigurno približila stolcu pokraj umivaonika i srušila na njega, spuštajući glavu na ruke. Rizzolijeva, oličenje stoika, koja se nikad nije žalila na prizore ili mirise odaje za obdukciju, sad se činila nesposobnom probaviti i ove pripremne radove.

Maura je obišla stol do suprotne strane i ponovno pritisnula zdjelicu dok je Yoshima radio na desnom bedru. I ona je osjetila natruhu mučnine dok su se trudili razbiti ukočenost mišića. Od svih muka koje je upoznala tijekom studija medicine, praksa na ortopedskoj kirurgiji najviše ju je zapanjila. Bušenje i piljenje kostiju, životinjska snaga potrebna da se iščaše kukovi. Isto je gnušanje osjetila i sad kad je čula pucanje mišića. Desni bok se iznenada svinuo i čak je i Yoshimino, inače bezizražajno lice, otkrilo tračak gađenja. No, nije bilo drugog načina da u cijelosti pregleda genitalije, a Maura je osjećala hitnu potrebu da što prije potvrdi svoje sumnje.

Oba su kuka okrenuli prema van i Yoshima je uperio svjetlo direktno na medicu. Krv se skupila u vaginalnom kanalu obična menstrualna krv, pretpostavila bi Maura ranije. A sad je promatrala, zapanjena onim što vidi. Posegnula je za gazom i nježno obrisala krv i otkrila sluz ispod nje.

– Uzduž vagine ima rasjekotinu drugog stupnja – rekla je.

– Želite uzeti brisove?

– Da. I morat ćemo napraviti vađenje u bloku.

– Što se događa? – upitao je Frost.

Maura ga je pogledala.

– Ovo ne radim veoma često, ali izvadit ću organe zdjelice odjednom. Presjeći ću pubičnu kost i izvaditi sve zajedno.

– Mislite da je bila seksualno napadnuta?

Maura mu nije odgovorila. Obišla je stol i prišla pladnju s instrumentima iz kojeg je izvukla skalpel. Prišla je torzu kako bi započela rez.

Zazujao je interkom.

– Doktorice Isles? – rekla je Louise preko interkoma.

– Da?

– Imate poziv na liniji jedan. Ponovno je doktor Victor Banks, iz one organizacije. One Earth.

Maura se ukočila, čvrsto držeći skalpel u ruci. Vrh skalpela lagano je doticao kožu.

– Doktorice Isles?

– Ne mogu se javiti.
– Da mu kažem da ćete ga nazvati kasnije? Ne.
– Ovo je već treći put danas da zove. Pitao je može li vas nazvati kod kuće.

– Da mu nisi dala moj kućni broj telefona. – Odgovorila joj je grublje nego što je kanila i vidjela kako se Yoshima okreće prema njoj. Osjetila je da je i Frost i Rizzolijeva promatraju. Udahnula je i rekla, smirenije: – Reci doktoru Banksu da mu se ne mogu javiti. I nastavi mu to govoriti dok ne prestane zvati.

Usljedila je stanka.

– Da, doktorice Isles – naposljetku je odgovorila Louise i zvučala nemalo povrijeđena tim razgovorom. Bio je to prvi put da joj se Maura grubo obratila i morat će pronaći način da izgladi tu napuklinu i izgladi nesporazum. Ovaj ju je razgovor posve smeo. Pogledala je torzo Camille Maginnes i nastojala ponovno usredotočiti pozornost na zadatak pred njom. Ali, misli su joj bile raštrkane, a stisak oko skalpela nesiguran.

Ostali su to primijetili.

– Zašto ti One Earth dodijava? – upitala je Rizzolijeva. Navlače te da im daš donaciju?

– To nema nikakve veze s One Earth.

– S čim onda ima? – bila je uporna Rizzolijeva. – Da li te taj tip maltretira?

– On je jednostavno netko koga pokušavam izbjeći.

– Zvuči kao da je prilično uporan.

– Nemaš pojma koliko.

– Želiš li da ti ga skinem s leđa? Da mu kažem gdje da se nosi? – Ovo nije govorila samo Rizzoli policajka; govorila je to i Rizzoli žena, a ona nije podnosila bahate muškarce.

– Riječ je o nečem osobnom – rekla je Maura.

– Ako ti treba pomoć, samo reci.

– Hvala ti, ali ja ću se pobrinuti za njega. – Maura je pritisnula skalpel o kožu, ne želeći ništa više nego da prestanu razgovarati o Victoru Banksu. Udahnula je i učinilo joj se ironičnim da je manje uznemiruje miris smrti od običnog izgovaranja njegovog imena. Da je živi muče mnogo više nego što bi to mrtvi ikad mogli. U mrtvačnici je nitko nije povrijedio ni izdao. U mrtvačnici je ona bila ta koja je stvari držala pod kontrolom.

– Onda, tko je taj tip? – upitala je Rizzolijeva. To im je pitanje još svima bilo na pameti. Pitanje na koje će Maura, prije ili kasnije, morati odgovoriti.

Zarila je oštricu u meso i promatrala kako se koža rastvara kao bijeli zastor.

– Moj bivši muž – rekla je.

Napravila je rez i promotrila crne rastvore blijede kože. Yoshima se koristio običnim vrtlarskim škarama da bi prerezao rebra, a zatim je podigao trokut rebra i prsne kosti, otkrivši normalno srce i pluća, zdravu jetru, slezenu i gušteraču. Čisti, zdravi organi mlade žene koja nije ni pila ni pušila, i koja nije živjela dovoljno dugo da joj se arterije stisnu i začepi. Maura je škrto komentirala vadeći organe i stavljajući ih u metalnu pliticu, brzo prelazeći na sljedeći cilj: pregled organa zdjelice.

Vađenje zdjelice blok postupak je koji je većinom čuvala za žrtve koje su umrle od posljedica silovanja budući da dopušta mnogo detaljnije seciranje tih organa od obične obdukcije. To nije bio ugodan postupak, vađenje čitavog sadržaja zdjelice. Dok su ona i Yoshima pilili koščate pubične grane, nije bila iznenađena što Frost gleda u drugom smjeru. No, i Rizzolijeva se odmaknula od stola. Nitko sad nije govorio o pozivima Maurinog bivšeg supruga; nitko je nije pritiskao pitanjima o osobnim pojedinostima. Obdukcija je iznenađa postala previše turobna za razgovor i Maura je zbog toga osjetila neko perverzno olakšanje.

Izvadila je čitav blok organa zdjelice, vanjske genitalije i pubičnu kost, i prebacila ih na dasku za rezanje. I prije nego što je zarezala maternicu, znala je, već po njezinom izgledu, da su njezini strahovi već potvrđeni. Maternica je bila veća nego što bi trebala biti, fundus značajno iznad razine pubične kosti, stijenke spužvaste. Razrezala je i otkrila endometriju, kojemu je oplata još bila gusta i bogata krvlju.

Pogledala je Rizzolijevu. Grubo upitala:

– Je li ova žena izlazila iz samostana u bilo koje vrijeme tijekom prošlog tjedna?

– Zadnji put kad je Camille napustila samostan bilo je još u ožujku, kad je išla u posjet svojoj obitelji u Cape Codu. To mi je rekla Mary Clement.

– Onda morate pretražiti imanje. Odmah.

– Zašto? Što tražimo?

– Novorođenče.

Ovo kao da je pogodilo Rizzolijevu sa zapanjujućom snagom. Zurila je, blijeda poput kreča, u Mauru. Zatim je pogledala tijelo Camille Maginnes, koje je ležalo na stolu.

– Ali... ona je bila redovnica.

– Da – rekla je Maura. – I nedavno je rodila.

Poglavlje pet

Kad je Maura tog poslijepodneva izišla iz zgrade, ponovno je sniježilo, nježne, čipkaste pahuljice lepršale su kao bijeli leptirići i lagano slijetale na parkirane automobile. Danas je bila spremna za vremenske prilike i obula je čizme do gležnjeva, s nazubljenim potplatima. Svejedno, bila je oprezna dok je hodala parkiralištem, čizme su joj klizale po snijegom posutom ledu, tijela pripremljenog za pad. Kad je naposljetku došla do automobila, ispustila je uzdah olakšanja i zarila ruku u torbicu u potrazi za ključevima. Zaokupljena traženjem, tek je letimice obratila pozornost na glasno zatvaranje vrata obližnjeg automobila. Tek kad je čula korake, okrenula se i ugledala muškarca koji joj se približavao. Došao je na nekoliko koraka od nje i stao, bez ijedne riječi. Samo je stajao i gledao je, s rukama u džepovima kožne jakne. Pahuljice koje su padale slijetale su na njegovu plavu kosu i lijepile mu se za uredno podšišanu bradu.

Pogledao je njezin lexus i rekao:

– Pretpostavljao sam da je crni tvoj. Uvijek si u crnom. Uvijek hodaš po tamnoj strani. I tko bi drugi imao tako uredan automobil?

Naposljetku je uspjela progovoriti. Glas joj je bio hrapav. Glas neznanke.

– Victore, što radiš ovdje?

– Činilo mi se da je to jedini način da te napokon vidim.

– Zasjeđa na parkiralištu?

– Zar to tako doživljavaš?

– Sjedio si ovdje i čekao me. Ja bih to nazvala zasjedom.

– Nisi mi ostavila mnogo izbora. Nisi mi odgovorila ni na jedan poziv.

– Nisam imala prilike.

– Nikad mi nisi poslala svoj novi broj telefona.

– Nikad me nisi tražio.

Pogledao je snijeg, koji je lepršao kao konfeti, i uzdahnuo.

– Dobro. Ovo je kao u stara vremena, zar ne?

– Previše kao u stara vremena. – Okrenula se prema automobilu i pritisnula daljinski upravljač. Brava se uz škljocaj otvorila.

– Zar ne želiš znati zašto sam ovdje?

– Moram ići.

– Doletio sam čak u Boston, a ti me i ne pitaš zašto.

– Dobro. – Pogledala ga je. – Zašto?

– Tri godine, Maura. – Približio joj se i osjetila je njegov miris. Koža i sapun. Snijeg koji se topi na njegovoj toploj koži. Tri godine, pomislila je, a nije se gotovo nimalo promijenio. Isto dječjačko naginjanje glave, iste borice od smijeha oko očiju. I kosa, koja mu je čak i u prosincu izgledala izbijeljena od sunca, i to ne kao umjetni pramenovi iz bočice, nego pravi plavokosi pramenovi od dugog boravka na otvorenom. Victor Banks kao da je zračio vlastitom silom teže, a ona je na nju bila osjetljiva jednako kao i svi drugi. Osjećala je kako je dobro poznata privlačnost vuče prema njemu.

– Nisi li se zapitala, bar jednom, nije li to bila pogreška? upitao je.

– Razvod? Ili, brak?

– Nije li očito o čemu govorim? Budući da stojim ovdje i razgovaram s tobom.

– Dugo si čekao da mi to kažeš. – Ponovno se okrenula prema automobilu.

– Nisi se ponovno udala.

Zastala je. Pogledala ga.

– A ti?

– Nisam.

– Onda pretpostavljam da je s nama oboma jednako teško živjeti.

– Nisi se zadržala dovoljno dugo da bi to otkrila.

Nasmijala se. Ogorčen, neugodan zvuk u bijeloj tišini.

– Ti si bio taj koji je uvijek odlazio u zračne luke. Uvijek bježao spasiti svijet.

– Ja nisam taj koji je pobjegao iz braka.

– Ja nisam ta koja je imala ljubavnu aferu. – Okrenula se i naglo otvorila vrata automobila.

– Prokletstvo, možeš li malo pričekati? Slušaj me.

Uhvatio ju je oko ruke i ona se preplašila bijesa koji je osjetila u njegovom stisku. Netremice ga je promatrala, hladnim pogledom koji mu je rekao da je pretjerao.

Pustio joj je ruku.

– Oprosti. Isuse, nisam želio da ovako ispadne.

– Što si očekivao?

– Da će između nas nešto ostati.

I ostalo je, pomislila je. Ostalo je previše, i zato nije mogla dopustiti da taj razgovor potraje imalo dulje. Bojala se da će je ponovno usisati. Već je osjećala kako će se to dogoditi.

– Slušaj – rekao je. – U gradu sam samo nekoliko dana. Sutra imam sastanak u harvardskoj Školi za javno zdravstvo, ali nakon toga nemam nikakvih planova. Skoro je Božić, Maura. Mislio sam da bismo mogli zajedno provesti blagdane. Ako si slobodna.

– A onda ćeš jednostavno ponovno odletjeti.

– Barem bismo mogli malo nadoknaditi propušteno. Zar ne možeš uzeti nekoliko dana slobodno?

– Ja imam posao, Victore. Ne mogu ga samo tako ostaviti.

Pogledao je zgradu i nasmijao se u nevjerici.

– Na znam zašto uopće želiš takav posao.

– Tamna strana, sjećaš se? To sam ja.

Pogledao ju je i glas mu se raznježio.

– Nisi se promijenila. Nimalo.

– Nisi ni ti, a u tome i jest problem. – Kliznula je u automobil i zatvorila vrata.

Kucnuo je na prozor. Pogledala ga je, promatrao ju je, snježne pahuljice svjetlucale su na njegovim trepavicama, i nije imala izbor a doli spustiti staklo prozora i nastaviti razgovor.

– Kad možemo razgovarati ponovno? – upitao je.

– Sad moram ići.

– Onda kasnije. Večeras.

– Ne znam kad ću doći kući.

– Ma daj, Maura. – Približio se staklu. Tiho rekao: – Riskiraj. Odsjeo sam u hotelu Colonnade. Nazovi me.

Uzdahnula je.

– Razmislit ću o tome.

Pružio je ruku i stisnuo njezinu. Njegov miris u njoj je ponovno uzbudio topla sjećanja, na noći kad su spavali pod njegovim svježim plahtama, s nogama isprepletenim jedno oko drugoga. Na duge, spore poljupce i okus svježeg limuna i votke. Dvije godine braka ostavljaju neizbrisiva sjećanja, i dobra i loša, i u tom trenutku, s njegovom rukom na njezinoj, dobra su sjećanja nadvladala.

– Čekat ću tvoj poziv – rekao je. Već pretpostavljajući da je pobijedio.

Zar misli da je to tako lako? Pitala se izlazeći s parkirališta i vozeći se prema Jamaica Plainu. Jedan osmijeh, jedan dodir, i sve je oprošteno?

Gume njezinog automobila iznenada su kliznule na ledom obloženoj cesti i ona je čvrsto zgrabila volan, smjesta se usredotočivši na to da ponovno stekne nadzor nad vozilom. Toliko se uznemirila da nije shvatila koliko brzo vozi. Lexus je glavinjao, gume se vrtoglavo okretale, u potrazi za uporištem. Tek kad ga je ponovno usmjerila u ravnoj liniji, dopustila sije da ponovno udahne. Da ponovno bude ljuta.

Najprije mi slomiš srce. Zatim zbog tebe umalo poginem. Iracionalna pomisao, ali pojavila se. Victor je nadahnjivao iracionalne misli.

Kad se parkirala nasuprot samostana Graystones, osjećala se iscijedena vožnjom. Kratko je sjedila u automobilu i trudila se steći nadzor nad svojim osjećajima. Nadzor je bila riječ prema kojoj je živjela. Kad iziđe iz automobila, bit će javna osoba, koju će vidjeti i policajci i novinari. Očekivat će od nje da bude smirena i logična, i stoga će takva i biti. Dobar dio posla jednostavno je u tome da izgledaš onako kako to uloga zahtijeva.

Iskoračila je i ovaj put je samouvjereno prešla cestu, jer su joj čizme čvrsto prijanjale uz nju. Policijski automobili bili su nanizani uzduž ulice, a dvije su televizijske ekipe sjedile u svojim kombijima i čekale neki prijelomni razvoj događaja. Zimsko svjetlo već je blijedilo u sumrak.

Pozvonila je na dvorišna vrata i pojavila se jedna redovnica, crna halja koja se pomalja iz sjena. Redovnica je prepoznala Mauru i otvorila joj vrata ne izmijenivši s njom ni jednu jedinu riječ.

U dvorištu je na desetke otisaka stopala uzburkalo snijeg. To je mjesto sad bilo drukčije nego onoga jutra kad je Maura prvi put ovamo došla. Danas je svaki privid mira bio narušen potragom u tijeku. Svjetla su gorjela na svim prozorima i čula je muške glasove koji su odjekivali iz nadsvođenih prolaza. Ulazeći u hodnik, osjetila je miris umaka od rajčice i sira, neugodne mirise koji su prizivali sjećanja na bezukusne, žilave lazanje koje su tako često posluživali u kantini bolnice u kojoj je bila na praksi kao studentica medicine.

Pogledala je u blagovaonicu i vidjela sestre posjednute oko stola u župnom uredu, kako u tišini jedu svoj večernji obrok. Gledala je drhtave ruke koje podižu nesigurne vilice do krezubih usta i mlijeko koje curi niz naborane brade. Većinu svog života, ove su žene živjele iza zidova, starile u osami. Je li se ijedna od njih kajala zbog svega što je propustila, života kakav bi živjela da je bilo drukčije, da je jednostavno izišla kroz ona vrata i više se nikad ne vratila?

Nastavljajući niz hodnik, čula je muške glasove, strane i zastrašujuće u toj kući žena. Dva su joj policajca mahnula prepoznavši je.

– Hej, doktorice.

– Jeste li što pronašli? – upitala je.

– Još nismo. Za večeras je dosta.

– Gdje je Rizzolijeva?

– Gore. U spavaonici.

Uspinjući se stepenicama, Maura je vidjela još dva člana potrage na putu u prizemlje – policijski kadeti, koji su izgledali kao da još nisu ni završili srednju školu. Mladić, lica još prošaranog aknama, i djevojka, s onom maskom suzdržanosti na licu kakvu je usvajao velik broj policajki kao sredstvo samoodržanja. Oboje su iz poštovanja spustili pogled kad su prepoznali Mauru. Zbog toga se osjećala starom, promatrajući ovu mlađariju koja je smjerno stala u stranu kako bi ona prošla. Zar je bila toliko zastrašujuća da ispod toga nisu vidjeli ženu, s vlastitim svežnjem nesigurnosti? Usavršila je točku nepobjedivosti i tu je ulogu igrala čak i sad. Lagano je kimnula glavom u ljubazan pozdrav, pogledom brzo preletjevši preko njih. Svjesna, još dok se uspinjala stepenicama, da je oni promatraju.

Rizzolijevu je pronašla u sobi sestre Camille gdje je sjedila na krevetu, ramena obješenih od iscrpljenosti.

– Izgleda da svi idu kući osim tebe – rekla je Maura. Rizzolijeva se okrenula prema njoj i pogledala je. Oči su joj bile tamne i upale, a na licu je imala bore od umora kakve Maura nikad ranije nije vidjela.

– Ništa nismo pronašli. Tražimo od podneva. Ali treba vremena, pročešljati svaki ormar, svaku ladicu. A tu je i polje, i vrtovi iza kuće – tko zna što je ispod snijega? Mogla ga je zamotati i jednostavno baciti u smeće prije nekoliko dana. Mogla ga je dati nekome s druge strane vrata. Možemo provesti silne dane u potrazi za nečim što možda jest, a možda i nije ovdje.

– Što nadstojnica kaže na to?

– Nisam joj rekla što tražimo.

– Zašto?

– Ne želim da zna.

– Možda bi nam mogla pomoći.

– Ili bi se mogla potruditi da ga nikad ne pronađemo. Misliš da nadbiskupiji treba još skandala? Misliš da ona želi da čitav svijet sazna kako je netko u njihovom redu ubio vlastito dijete?

– Ne znamo je li dijete mrtvo. Jedino što znamo jest da ga nema.

– A ti si apsolutno sigurna u nalaze obdukcije?

– Da. Camille je bila u poodmaklom stadiju trudnoće. I ne, ne vjerujem u bezgrešno začće. – Sjela je na krevet pokraj Rizzolijeve. – Otac bi mogao biti ključ napada na nju. Moramo ga identificirati.

– Da, baš sam razmišljala o toj riječi. Otac. Kao u svećenik.

– Otac Brophy?

– Zgodan muškarac. Jesi li ga vidjela?

Maura se sjetila blistavih modrih očiju koje su je promatrale preko palog kamermana. Sjetila se kako je prošao kroz vrata opatije kao crni ratnik, da bi se suočio s vučjim čoporom novinara.

– On je redovno dolazio ovamo – rekla je Rizzolijeva. – Držao je misu. Slušao ispovijedi. Ima li išta prisnije od dijeljenja tajni u ispovjedaonici?

– Podrazumijevaš da je seks bio svojevoljan.

– Samo kažem da je on zgodan tip.

– Ne znamo da je to dijete začeto u samostanu. Nije li Camille posjetila obitelj, u ožujku?

Jeste. Kad joj je umrla baka.

– Vremenski okvir odgovara. Ako je začela u ožujku, sad bi bila u devetom mjesecu trudnoće. To se moglo dogoditi tijekom posjete kući.

– A moglo se dogoditi i ovdje. Unutar ovih zidova. – Rizzolijeva se cinički nacerila. – Toliko o zavjetu čednosti.

Kratko su sjedile bez riječi i obje promatrale raspelo na zidu. Kako smo mi ljudi puni mana, pomislila je Maura. Ako postoji Bog, zašto od nas zahtijeva da se pridržavamo tako nedostupnih standarda? Zašto zahtijeva ciljeve koje nikad ne možemo postići?

Maura je rekla:

– Nekoć sam i ja željela biti redovnica.

– Mislila sam da nisi vjernica.

– Imala sam samo devet godina. Upravo sam saznala da sam posvojena. Moja se rođakinja izlanula, bilo je to jedno od onih gadnih otkrića koja nenadano sve objasne. Zašto ne izgledam kao moji roditelji. Zašto nemam nijednu sliku dok sam bila mala beba. Čitav sam vikend provela plačući u sobi. – Odmahnula je glavom. – Siroti moji roditelji; Nisu znali što bi učinili, pa su me odveli u kino da me malo razvedre. Gledali smo Sound of Music, samo sedamdeset i pet centa, jer je film bio star. – Zastala je. – Julie Andrews mi je bila prekrasna. Željela sam biti baš kao Maria. U samostanu.

– Hej, doktorice? Hoćeš čuti jednu tajnu?

– Koju?

– I ja sam.

Maura ju je pogledala.

– Šališ se.

– Ja možda jesam ponavljač iz vjeronauka. Ali, tko bi mogao odoljeti privlačnosti Julie Andrews?

Na to su se obje nasmijale; ipak bio je to nelagodan smijeh koji je brzo zamucuo u tišinu.

– Zašto si se predomislila? – upitala je Rizzolijeva. – Glede toga da postaneš redovnica?

Maura je ustala i prišla prozoru. Gledajući u mračno dvorište, odgovorila je:

– Jednostavno sam prerasla tu želju. Prestala sam vjerovati u stvari koje nisam mogla omirisati ili dotaknuti. Stvari koje ne mogu biti znanstveno dokazane. – Zastala je. – I otkrila sam dečke.

– Oh, da. Dečke. – Rizzolijeva se nasmijala. – To je uvijek razlog.

– To je, znaš, prava svrha života. Iz biološke točke gledišta.

– Seks?

– Razmnožavanje. Naši geni to zahtijevaju. Da idemo naprijed i množimo se. Mislimo da smo mi ti koji imamo puni nadzor nad svojim životima, a čitavo vrijeme smo samo robovi svog DNK, koji nam nalaže da imamo djecu.

Maura se okrenula i zaprepastila ugledavši suze koje su svjetlucale na Rizzoličinim trepavicama; jednako brzo su i nestale, obrisane hitrim zamahom ruke.

– Jane?

– Samo sam umorna. U zadnje vrijeme ne spavam baš najbolje.

– Ništa drugo se ne događa?

– Što bi se drugo događalo? – Odgovor je bio prebrz, previše obramben. To je shvatila i sama Rizzolijeva i zacrvenjela se. Moram na WC – rekla je i ustala kao da jedva čeka da pobjegne.

Na vratima je zastala i osvrnula se.

– Usput, znaš onu knjigu na radnom stolu? Onu koju je Camille čitala. Provjerila sam ime.

– Kakvo ime?

– Sveta Brigita od Irske. Knjiga je biografska. Smiješno kako za sve i za svaku priliku postoji svetac zaštitnik. Postoji svetac šeširdžija. Svetac narkomana. K vragu, postoji čak i svetac izgubljenih ključeva.

– A Brigita, čega je ona zaštitnica?

– Novorođenčadi – tiho je odgovorila Rizzolijeva. – Brigita je svetica novorođene djece. – Izišla je iz sobe.

Maura je pogledala na stol, na kojem je ležala knjiga. Još jučer, zamišljala je Camille kako sjedi za ovim stolom i tiho okreće stranice, tražeći nadahnuće u životu mlade Irkinje predoređene za svetački život. Sad se pojavila drukčija slika – ne vedre Camille, nego Camille mučenice, koja se moli Svetoj Brigiti za

spasenje svog mrtvog djeteta. Preklinjem te, uzmi ga u svoje milostive ruke. Povedi ga u svjetlo, iako nije kršten. On je nedužan. On je bez grijeha.

Ogledala se po čistoj sobi s novim razumijevanjem. Besprijeckorno čisti podovi, miris izbjeljivača i voska – sve to dobilo je novo značenje. Čistoća je metafora za nevinost. Pala Camille očajnički je ribala svoje grijeha, svoju krivnju. Mora da je već mjesecima bila svjesna da očekuje dijete, sakriveno ispod širokih nabora njezine redovničke halje. Ilije odbijala prihvatiti stvarnost? Je li je nijekala samoj sebi, kao što trudne tinejdžerice ponekad niječu dokaz vlastitih nabreklih trbuha?

Što si učinila kad se tvoje dijete rodilo? Jesi li se uspaničarila? Ili si se hladnokrvno i smireno riješila dokaza svog grijeha?

Začula je muške glasove napolju. Kroz prozor je ugledala tamne sjene dvojice policajaca koji su izlazili iz zgrade. Obojica su zastali kako bi čvršće navukli kapute, pogledali snijeg koji se poput iskrica kotrljao s noćnog neba. Zatim su izišli iz dvorišta i šarke su zaškripale kad su se dvorišna vrata zatvorila za njima. Osluškiavala je ne bi li čula druge zvukove, druge glasove, ali nije čula ništa. Samo mir snježne noći. Tako je tiho, pomislila je.

Kao da sam ja jedina koja je ostala u ovoj zgradi. Zaboravljena, i sama.

Čula je škripu, osjetila tračak pokreta još nečije nazočnosti u sobi. Dlačice na vratu iznenada su joj se naježile i ona se nasmijala.

– Zaboga, Jane, nemoj mi se tako prišuljavati... – Okrenula se i zanijemila u pola rečenice.

Nije bilo nikoga.

Na trenutak se nije ni pomaknula, ni disala, nego samo netremice promatrala prazan prostor. Prazan zrak, ulašten pod. U ovoj sobi ima duhova, bila je njezina prva iracionalna pomisao, prije nego što je logika ponovno preuzela nadzor nad njezinim mislima. Stari podovi često škrepe, a cijevi radijatora stenju. Nisu to bili koraci, nego podne daske, koje su se na hladnoći stisnule. Postojalo je savršeno razumno objašnjenje zašto je pomislila da je još netko u sobi.

Ali, i nadalje je osjećala nečiju nazočnost, i nadalje znala da je promatra.

Sad su joj se naježile i dlačice na rukama, a svaki je živac u njezinom tijelu treperio od straha. Nešto joj je preletjelo iznad glave, kao kandže o drvo. Brzo je pogledala strop. Životinja? Bježi od mene.

Izišla je iz sobe i panično bubnjanje njezinog vlastitog srca gotovo je ugušilo svaki drugi zvuk koji je dopirao iznad njezine glave. Eno ga – udaljava se hodnikom!

Bumbumbum.

Slijedila je buku, pogleda uprtog u strop, i hodala tako brzo da se umalo sudarila s Rizzolijevom koja je upravo izišla iz kupaonice.

- Hej – rekla je Rizzolijeva. – Čemu takva žurba?
- Psst! – Maura je pokazala na strop s tamnim gredama.
- Što?
- Slušaj.

Čekale su, napinjući se da čuju neki novi zvuk. Osim lupanja vlastitog srca, Maura je čula jedino tišinu.

– Možda si samo čula vodu kroz cijevi – rekla je Rizzolijeva. – Pustila sam vodu u WC-u.

- Nisu to bile cijevi.
- Što si, onda, čula?

Maura je naglo pogledala ponovno prema drevnim daskama koje su se protezale čitavom dužinom stropa.

– Eno ga.

Ponovno neko struganje, na udaljenom dijelu hodnika. Rizzolijevaje netremice promatrala strop.

- Dovraga, što je to?
- Štakori?

– Ne – šapnula je Maura. – Štogod to jest, veće je od štakora. – Tiho je krenula hodnikom, a Rizzolijeva tik iza nje, približavajući se mjestu odakle je dopro taj zvuk.

Bez upozorenja, zbor udaraca zabubnjao je po stropu, bježeći u smjeru iz kojeg su njih dvije došle.

– Krenulo je u drugo krilo! – rekla je Rizzolijeva.

S Rizzolijevom na čelu, prošle su kroz teška vrata na kraju hodnika i Jane je upalila svjetlo. Promatrale su prazan hodnik.

Ovdje je bilo hladno, a zrak je bio zagušljiv i vlažan. Kroz otvorena vrata, vidjele su napuštene sobe i sablasne obrise plahotava prekrivenog pokućstva.

Štogod je pobjeglo u ovo krilo, sad je bilo šutljivo i ničim nije odavalo gdje bi moglo biti.

- Je li tvoj tim pretražio ovaj dio zgrade? – upitala je Maura.
- Pročešljali smo sve ove sobe.
- Što je gore? Iznad ovog stropa?
- Samo tavanski prostor.

– Pa, nešto se tamo gore miče – tiho je rekla Maura. – I dovoljno je pametno da zna da ga mi lovimo.

Maura i Jane su se sagibale u gornjoj galeriji kapele i proučavale ploču od mahagonija za koju im je Mary Clement rekla da vodi do potkrovnog prostora u

zgradi. Jane je lagano gurnula ploču; ona se bešumno otvorila i njih dvije su zurile u tamu iza ploče i osluškivale zvukove mogućeg kretanja. Dašak topline dotaknuo im je lica. Potkrovní prostor bio je zamka za toplinu koja se dizala i osjetile su kako se razlijeva kroz otvor ploče.

Rizzolijeva je uperila svjetiljku u prostor. Opazile su masívne grede i ružičastu oblogu novopostavljene izolacije. Električne žice su se poput zmija uvijale po podu.

Rizzolijeva je prva zakoračila kroz otvor. Maura je upalila vlastitu svjetiljku i krenula za njom. Prostor nije bio dovoljno visok da bi se uspravila; morala je glavu držati pognutu kako bi izbjegla hrastove grede koje su se svijale preko stropa. Svjetla njihovih baterijskih svjetiljki širila su se u širokim lukovima i u mraku urezivala krug. Van tog kruga bila je granica iza koje se nije vidjelo; Maura je osjetila da diše prebrzo. Niski strop, ustajali zrak, učinili su da se osjeća kao u grobnici.

Gotovo je poskočila kad je osjetila ruku na svojoj. Bez ijedne riječi, Rizzolijeva je pokazala nadesno.

Daske su škripale pod njihovom težinom dok su se kretale kroz sjene, s Rizzolijevom na čelu.

– Čekaj – prošaptala je Maura. – Ne bi li trebala pozvati pojačanje?

– Zašto?

– Zbog toga što je ovdje gore.

– Neću zvati pojačanje, ako je ono što lovimo samo neki glupi rakun... – Zastala je i svjetiljkom mahnula lijevo i desno. Mislim da smo sad prešle zapadno krilo. Ovdje postaje lijepo toplo. Ugasi svjetiljku.

– Molim?

– Ugasi je. Želim nešto provjeriti.

Maura je nevoljko ugasila svjetiljku. I Rizzolijeva je učinila isto. U naglom mraku, Maura je osjetila divljanje vlastitog pulsa. Ne možemo vidjeti oko sebe. Što bi nam se moglo približavati. Trepnula je, nastojeći prisiliti oči da se priviknu na tamu. Zatim je zamijetila svjetlo – tračke svjetla, koji su sjali kroz pukotine na podu. Na pojedinim mjestima bila su to šira okna, tamo gdje su se daske razdvojile ili se rupe u drvetu stisnule na suhom zimskom zraku.

Rizzolićini koraci zaškripali su negdje dalje. Njezin nejasan obrís iznenada je čučnuo, glave sagnute prema podu. Na trenutak je ostala u tom položaju, a zatim se tiho nasmijala.

– Hej, ovo je kao da viriš u mušku svlačionicu u srednjoj školi.

– Što gledaš?

– Camillinu sobu. Točno smo iznad nje. Ovdje je rupa u drvetu. Maura je polako krenula kroz mrak, prema mjestu na kojem je čučala Rizzolijeva. Spuštajući se na koljena, Maura je provirila kroz otvor.

Gledala je ravno u Camillin stol.

Uspravila se, a jeza joj je prošla hladnim prstima uz kralješnicu. Štogođ je bilo ovdje gore, moglo me je vidjeti, u toj sobi. Promatralo me je.

Bumbumbum.

Rizzolijeva se okrenula takvom brzinom da se laktom snažno zabila u Mauru.

Maura je prtljala ne bi li uključila svoju svjetiljku, zraka koje se trzala na sve strane dok je lovila to – štogođ ili tkogođ to bio – što je bilo u ovom prostoru zajedno s njima.

Ugledala je pahuljastu paučinu, ogromne poprečne grede koje su visile nisko iznad glave. Ovdje je gore bilo tako toplo, a zrak je bio sparan i zagušljiv, i Maura je imala osjećaj da se guši, zbog čega je osjetila paniku.

Rizzolijeva i ona su instinktivno stale u obrambeni položaj, leđima uz leđa, i Maura je osjetila Rizzolijevine napete mišiće, čula njezin o brzo disanje dok su obje pogledima pretraživale mrak. Tražile odsjaj očiju, životinjsko lice.

Maura je svoju okolinu pretraživala tako brzo da joj je promaknulo u prvom prelasku svjetiljke. Tek kad ju vratila, krajnji rub zrake svjetla namreškao se preko neke nepravilnosti na podu od grubih dasaka. Netremice je promatrala, ali nije mogla vjerovati što gleda.

Zakoračila je prema tome, njezin užas se povećavao kako mu se približavala, kad je svjetlo njezine svjetiljke počelo obasjavati i druge, slične oblike koji su ležali u blizini. Toliko mnogo njih...

Blagi Bože, pa to je groblje. Groblje mrtve djece.

Zraka svjetiljke je zatreperila. Ona, čija je ruka sa skalpelom za obdukcijским stolom uvijek bila mirna poput stijene, nije se mogla prestati tresti. Smirila se, obasjavši zrakom svjetiljke izravno jedno lice. Modre oči svjetlucale su prema njoj, blistave poput špekula. Gledala ih je, polako shvaćajući stvarnost onoga što vidi.

I nasmijala se. Preneraženim grubim smijehom.

Sad je već Jane bila tik pokraj nje i poigravala se svjetiljkom preko ružičaste kože, naslikanih usana, beživotnog pogleda. Koji je ovo vrag – rekla je. – Pa to je samo jebena lutka.

Maura je uperila svoju svjetiljku na druge predmete koji su ležali u blizini. Ugledala je glatku plastičnu kožu, bucimate udove. Staklene oči blistavo su joj uzvraćale pogled.

– Ovo su sve lutke – rekla je. – Čitava kolekcija lutaka.

– Vidiš kako su poredane, jedna za drugom? Kao u nekom čudnom dječjem vrtiću.

– Ili obredu – tiho je rekla Maura. Bezbožnom obredu u Božjem svetištu.

– Čovječe. Sad sam se i ja naježila.

Bumbumbum.

Obje su se naglo okrenule, svjetiljkama režući mrak, ali nisu ništa pronašle. Zvuk je ovaj put bio tiši. Štoga je bilo u ovom prostoru zajedno s njima, sad se udaljavalo, povlačilo daleko izvan dosega njihovih svjetiljki. Maura se zaprepastila vidjevši da je Rizzolijeva izvukla pištolj; dogodilo se to tako brzo da nije čak ni zamijetila.

– Mislim da to nije životinja – rekla je Maura. Nakon stanke, i Rizzolijeva je rekla:

– I ja tako mislim.

– Hajdemo odavde. Molim te.

– Da. – Rizzolijeva je duboko udahнула i Maura je začula prvi tremolo straha. – Da, dobro. Kontrolirani izlaz. Korak po korak.

Nisu se udaljavale jedna od druge dok su se vraćale putem kojim su i došle. Zrak je postao hladniji, vlažniji; ili se to možda Maurina koža ohladila od straha. Kad su se približile ploči na ulazu, bila je spremna izletjeti iz zagušljivog potkrovlja.

Provukle su se kroz otvor i stupile na galeriju kapele, i s prvim dubokim udasima hladnoga zraka njezin strah se počeo raspršivati. Ovdje na svjetlu, ponovno je imala osjećaj da događaje drži pod kontrolom. Ponovno je bila kadra razmišljati logično. Što je ona doista vidjela na tom mračnom mjestu? Niz lutaka, ništa više. Plastičnu kožu, staklene oči i najlonsku kosu.

– Nije to bila životinja – rekla je Rizzolijeva. Čučala je i promatrala pod galerije.

– Molim?

– Ovdje je otisak stopala. – Rizzoli je pokazala prašnjave tragove. Otisak potplata tenisice.

Maura je pogledala svoje vlastite cipele i vidjela da je i ona na galeriju donijela prašinu. Tko god je ostavio taj otisak, pobjegao je iz prostora za puzanje netom ispred njih.

– Eto, to je naš stvor – rekla je Rizzolijeva i odmahнула glavom. – Isuse, kako mi je drago što nisam pucala. Mrzila bih pomisao da...

Maura je netremice promatrala otisak stopala i zadrhtala. Bio je to otisak dječjeg stopala.

Poglavlje šest

Grace Otis je sjedila za samostanskim blagovaoničkim stolom i odmahivala glavom.

– Stara je samo sedam godina. Ne možeš joj vjerovati ništa što kaže. Stalno mi laže.

– Svejedno bismo željeli razgovarati s njom – rekla je Rizzolijeva.

– Naravno, s vašim dopuštenjem.

– O čemu biste željeli razgovarati s njom?

– O tome što je radila u potkrovlju.

– Nešto je oštetila, zar ne? – Grace je nervozno pogledala majku Mary Clement, koja je bila ta koja je pozvala Grace iz kuhinje. – Bit će kažnjena. Časna majko. Pokušavam znati gdje je i što radi, ali uvijek je tako tiha u svojim nepodopštinama. Nikad ne znam kamo je nestala...

Mary Clement je položila kvrgavu ruku na Graceino rame.

– Molim te. Dopusti da policija razgovara s njom.

Grace je mirno sjedila, a na licu joj se očitavala nesigurnost. Od večernjeg čišćenja kuhinje pregača joj je bila zaprljana masnoćom i umakom od rajčice, a pramenovi beživotne smeđe kose ispali su joj iz konjskog repa i mlohavo visili oko oznojenog lica. Grubo, iznureno lice koje vjerojatno nikad nije bilo lijepo, dodatno su poružnjivale bore ogorčenosti. Sad, dok su ostali čekali njezinu odluku, ona je bila ta koja je imala kontrolu, ona je imala moć, i kao da je uživala u tome. Odlagati odluku što je dulje moguće dok Rizzolijeva i Maura čekaju.

– Čega se bojite, gospođo Otis? – tiho je upitala Maura.

To pitanje kao da je u Grace izazvalo otpor.

– Ničega se ja ne bojim.

– Zašto onda ne želite da razgovaramo s vašom kćerkom?

– Zato što ona nije pouzdana.

– Da, shvaćamo da ima samo sedam...

– Laže. – Te su riječi zazvučale kao pucaj bičem. Gracino lice, koje je ionako bilo neprivlačno, sad je poprimilo još ružniji izraz. – Laže o svemu. Čak i o glupostima. Ne možete joj vjerovati ništa što kaže – ništa.

Maura je pogledala nadstojnicu koja je zapanjeno odmahnula glavom.

– Djevojčica je obično tiha i nenametljiva rekla je Mary Clement. –Zato smo i dopustile Grace da je dovodi u samostan dok radi.

– Ne mogu si priuštiti ženu koja bije čuvala – prekinula ju je Grace. – Zapravo, ne mogu si ništa priuštiti. Jedino ovako uspijevam uopće raditi, ako je nakon nastave držim ovdje.

– I ona vas ovdje jednostavno čeka? – upitala je Maura. Dok ne završite svoj dnevni posao?

– Što bih drugo trebala učiniti s njom? Moram raditi, razumijete. Pa, ne dopuštaju oni mom mužu da tamo bude besplatno. U današnje vrijeme ne možeš čak ni umrijeti ako nemaš novca.

– Molim?

– Moj muž. On je pacijent samostanske Bolnice St. Catherine's. Sam Bog zna koliko će dugo morati tamo ostati. – Grace je uputila pogled nadstojnici, oštar kao otrovna strelica. – Ovo očito nije sretan aranžman, pomislila je Maura. Grace nije mogla biti mnogo starija od trideset i neku godinu, ali mora da joj se činilo kako je njezin život završen. Bila je vezana obvezama uz kćerku prema kojoj očito nije gajila mnogo osjećaja; uz supruga koji je predugo umirao. Za Grace Otis, Samostan Graystones nije bio utočište; njoj je on bio zatvor.

– Zašto je vaš suprug u Bolnici St. Catherine's? – nježno je upitala Maura.

– Rekla sam vam. Umire.

– Od čega?

– Lou Gehrigove bolesti. ALS. – Grace je to izrekla bez imalo osjećaja, ali je Maura poznavala strašnu stvarnost koja se skrivala iza tog imena. Kao studentica medicine, pregledala je jednog pacijenta s amiotrofičnom lateralnom sklerozom. Iako je bio posve budan, svjestan i osjećao bol, nije se mogao ni pomaknuti jer su mu svi mišići propali i sveli ga tek na mozak uhvaćen u beskorisnom tijelu. Dok mu je pregledavala srce i pluća te opipavala abdomen, osjećala je njegov pogled na sebi, no nije se željela susresti s njegovim očima jer je znala kakav će očaj u njima vidjeti. Kad je naposljetku izišla iz njegove bolničke sobe, istodobno je osjetila olakšanje i žalac krivnje ali samo žalac. Njegova tragedija nije bila njezina. Ona je bila tek studentica koja je nakratko prošla kroz njegov život, bez ikakvih obveza da s njim podijeli teret njegove nesreće. Mogla je slobodno otići, i otišla je.

Grace Otis to nije mogla učiniti. Posljedica te nemogućnosti bila je urezana u borama krivnje na njezinom licu i prerano posijedjelim pramenovima njezine kose. Rekla je:

– Upozorila sam vas. Ona nije pouzdana. Izmišlja priče. Ponekad su te priče besmislene.

– Razumijemo – rekla je Maura. – Djeca to ponekad čine.

– Ako želite razgovarati s njom, moram biti prisutna. Da budem sigurna da se ponaša pristojno.

– Naravno. To je vaše pravo, kao roditelja.

Naposljetku je Grace ustala.

– Noni se skriva u kuhinji. Idem po nju.

Prošlo je nekoliko minuta prije nego što se Grace ponovno pojavila, povlačeći za ruku tamnokosu djevojčicu. Bilo je očito da Noni nije željela izići i da se opirala čitavim putem, i svaki se mišić njezina malenoga tijela protivio Graceinom neumoljivom potezanju. Na krajnje Grace jednostavno podigla djevojčicu ispod pazuha i tresnula je na stolac – ni to nije učinila ljubazno, nego s umornim gađenjem žene koja je na kraju snaga. Djevojčica je na trenutak nepomično sjedila i izgledala začuđeno stoje tako brzo pobijedena. Izgledala je poput vile s kovrčavom kosom, četvrtastim licem i živahnim tamnim očima koje su brzo obuhvatile sve prisutne u prostoriji. Mary Clement je tek letimično pogledala, a zatim se njezin pogled kratko zadržao na Mauri, prije nego što se naposljetku smjestio na Rizzolijeva. Na njoj je ostao, kao da je Rizzolijeva jedina vrijedna da se na nju usredotoči. Kao pas koji odluči dodijavati jedinom astmatičaru u prostoriji, Noni je svoju pozornost usmjerila na onu osobu u prostoriji koja je najmanje voljela djecu.

Grace je gurnula svoju kćerku laktom.

– Moraš razgovarati s njima.

Nonino lice se izobličilo od prosvjeda. Protisnula je dvije riječi, grube kao žablje kreketanje.

– Ne želim.

– Nije me briga želiš li ili ne želiš. One su iz policije.

Noni nije skidala pogled s Rizzolijeve.

– Ne izgledaju kao da su iz policije.

– E, pa, jesu – rekla je Grace. – I ako ne budeš govorila istinu, strpat će te u zatvor.

To je bilo upravo ono što policajci mrze čuti da roditelji govore djeci. Zbog toga su se djeca bojala baš onih ljudi u koje bi trebala imati povjerenje.

Rizzolijeva je brzo mahnula glavom prema Grace kako nije ušutkala. Čučnula je ispred stolca na kojem je Noni sjedila tako da su ona i djevojčica bile na istoj razini. Bile su tako zapanjujući slične, obje s kovrčavim tamnim vlasima i intenzivnim pogledom, da se činilo kao da je Rizzolijeva licem u lice sa svojim mladim klonom. Ako je Noni i jednako tvrdoglava, tada im predstoji pravi vatromet.

– Da nešto odmah raščistimo, dobro? – obratila se Rizzolijeva djevojčici, otresitim i činjeničnim glasom, kao da ne razgovara s djetetom, nego

minijaturnom odraslom osobom. Neću te strpati u zatvor. Djecu ne trpam u zatvor.

Djevojčica ju je sumnjičavo promatrala.

– Čak ni zločestu djecu? – izazivala je.

– Čak ni zločestu djecu.

– Čak ni doista strašno zločestu?

Rizzolijeva je oklijevala, a u očima joj je zaiskrila srdžba. Noni je neće tako lako pustiti.

– Dobro – popustila je. – One doista strašno zločeste pošaljem u maloljetnički zatvor.

– To je zatvor za djecu.

– Točno.

– Dakle, ipak šalješ djecu u zatvor.

Rizzolijeva je uputila Mauri pogled koji je govorio možeš li ti to vjerovati?

– Dobro – uzdahnula je. – Ulovila si me. Ali, tebe neću staviti u zatvor. Samo želim razgovarati s tobom.

– Kako to da nemaš uniformu?

– Zato što sam ja istražiteljica. Mi ne moramo nositi uniforme. Ali, vjeruj mi, policajac sam.

– Ali, ti si žena.

– Da. Dobro. Policajka. Onda, hoćeš li mi reći što si radila gore na tavanu?

Noni se šćućurila na stolcu i poput nekog grotesknog lika na gotskim katedralama zurila u svog ispitivača. Čitavu jednu minutu samo su se promatrale i čekale da ova druga prva prekine tišinu.

Grace je naposljetku izgubila strpljenje i mlatnula djevojčicu po ramenu.

– Što čekaš? Reci joj!

– Molim vas, gospođo Otis – rekla je Rizzolijeva. – To nije neophodno.

– Vidite li kakva je? S njom nikad ništa nije jednostavno. Sve je borba.

– Opustite se, dobro? Ja mogu čekati. – Mogu čekati jednako dugo kao i ti, mala, govorio je Rizzoličin pogled djetetu. – Hajde, Noni. Reci nam odakle ti one lutke. S kojima si se igrala gore u potkrovlju.

– Nisam ih ukrala.

– Nisam ni rekla da jesi.

– Pronašla sam ih. Čitavu kutiju.

– Gdje?

– Na tavanu. Ima tamo i drugih kutija.

Grace je rekla.

– Nisi smjela biti na tavanu. Trebaš ostati u blizini kuhinje i nikome ne dosađivati.

– Nisam nikome dosađivala. Čak i da sam željela, u čitavoj ovoj zgradi nema nikog kome bi mogla dosađivati.

– Dakle, lutke si pronašla na tavanu – rekla je Rizzolijeva, usmjeravajući razgovor natrag na prvobitnu temu.

– Punu kutiju lutaka.

Rizzoli je upitno pogledala Mary Clement, koja je odgovorila:

– Te su lutke dio jednog dobrotvornog projekta otprije nekoliko godina. Šivale smo odjeću za lutke, za donaciju nekom sirotištu u Meksiku.

– Dakle, pronašla si lutke – Rizzolijeva se ponovno obratila Noni. I igrala se s njima na tavanu.

– Nitko ih drugi nije koristio.

– A kako si znala kako se ulazi na tavan?

– Vidjela sam onog muškarca da ulazi.

Muškarca? Rizzolijeva je brzo pogledala Mauru. Nagnula se prema Noni.

– Kojeg muškarca?

– Imao je neke stvari na pojasu.

– Kakve stvari?

– Čekić i neki alat. – Pokazala je na nadstojnicu. – Vidjela ga je i ona. I razgovarala s njim.

Časna Mary Clement se uplašeno nasmijala.

– Oh! Znam na koga misli. U proteklih nekoliko mjeseci imali smo mnogo radova na obnovi zgrade. Neki su ljudi radili na tavanu i postavljali novu izolaciju.

– Kad je to bilo? – upitala je Rizzolijeva.

– U listopadu.

– Imate li imena svih tih ljudi?

– Mogu provjeriti poslovne knjige. Bilježimo sva plaćanja dobavljačima.

Dakle, ipak to otkriće nije bilo tako zastrašujuće. Djevojčica je vidjela radnika koji se penjao u skriveni prostor za koji ona nije znala. Tajanstveni prostor, u koji se može doći samo kroz tajna vrata. Poviriti što se nalazi iza njih svakom bi djetetu bilo neodoljivo – posebice ovako znatiželjnom.

– Nije ti smetao mrak u potkrovlju? – upitala je Rizzolijeva.

– Imam svjetiljku, znaš. – Kakvo glupo pitanje, implicirao je ton njezina glasa.

– Nisi se bojala? Posve sama?

– Zašto bih se bojala?

Doista, zašto?, pomislila je Maura. Ova je djevojčica bila neustrašiva, i nije se bojala ni mraka ni policije. Sjedila je, pogleda nepokolebljivo uprtog u svog ispitivača, kao da je ona, a ne Rizzolijeva, upravljala njihovim razgovorom. Ali, bez obzira koliko se činila hladnokrvna, ipak je bila dijete, i to povrijeđeno u srcu. Kosa joj je bila guštara kovrči, prašnjava od prašine na tavanu. Ružičasta majica izgledala je iznošeno i naslijeđeno. Ujedno je bila nekoliko brojeva prevelika, a presavijeni rukavi prljavi. Samo su joj cipele izgledale nove – posve nove cipele Keds koje su se zatvarale na čičak. Stopalima nije posve dopirala do poda i mahala je nogama naprijed natrag u jednoličnom ritmu. Metronom prekomjerne energije.

Grace je rekla:

– Vjerujte mi, nisam znala da je tamo gore. Ne mogu stalno juriti za njom. Moram staviti hranu na stol, a nakon toga moram sve očistiti. Odavde ne izlazimo prije devet sati navečer, a do deset je ne mogu natjerati u krevet. – Grace je pogledala Noni. – To je, znate, dio problema. Stalno je umorna i mušičava, tako da se sve pretvara u svađu. Prošle godine sam zbog nje dobila čir. Toliko me živcirala da mi je želudac počeo proždirati samoga sebe. Znala sam se previjati od boli, a njoj je bilo svejedno. Još uvijek se buni kad mora u krevet ili na kupanje. Nema obzira ni prema kome drugome. Ali, takva su djeca, posve sebična. Čitav se svijet okreće oko nje.

I dok je Grace davala oduška svojim frustracijama, Maura je promatrala Noninu reakciju. Djevojčica se posve smirila, više nije mahala nogama, i čvrsto je stisnula čeljust u tvrdoglavi četverokut. Ali, tamne su oči nakratko zasvjetlucale suzama. Jednako brzo, suze su nestale, obrisane kradomičnim zamahom prljavog rukava. Nije ona ni gluha ni glupa, pomislila je Maura. Dobro čuje gnjev u riječima svoje majke. Svakoga dana, na desetak različitih načina. Grace zacijelo izražava svoje gađenje prema ovom djetetu. A dijete to razumije. Nije nikakvo čudo da je Noni problematična; nikakvo čudo što ljuti Grace. To je jedina emocija koju uspijeva izmikati iz svoje majke, jedini dokaz da između njih postoji ikakav osjećaj. Ima samo sedam godina, a već zna da je izgubila u beskorisnom nastojanju da dobije ljubav. Zna više nego što odrasli misle da zna, a ono što ona vidi i čuje zacijelo je bolno.

Rizzolijeva je predugo čučala u razini djeteta. Sad je ustala i protegnula noge. Već je bilo osam sati, preskočile su večeru i činilo se da Rizzolijevoj ponestaje energije. Stajala je i netremice promatrala djevojčicu, obje su imale jednako razbarušenu kosu, obje jednako odlučna lica.

Rizzolijeva je sumornim strpljenjem rekla:

– Dakle, Noni, jesi li često odlazila na tavan?

Prašnja čupa koverci potvrdno je kimnula.

– I što radiš tamo gore?

– Ništa.

– Upravo si rekla da se igraš s lutkama.

– To sam vam već rekla.

– Što još radiš?

Djevojčica je slegnula ramenima.

Rizzolijeva ju je pritisnula malo jače.

– Ma daj, gore je sigurno dosadno. Ne mogu zamisliti zašto bi željela biti na tavanu, ukoliko tamo nema nečeg zanimljivog.

Noni je spustila pogled na svoje krilo.

– Da li ikad špijuniraš sestre? Znaš, gledaš što rade?

– Stalno ih vidim.

– A kad su u svojim sobama?

– Nije mi dopušteno penjati se na tavan.

– Ali, promatraš li ih kad one ne gledaju? Kad ne znaju da ih gledaš?

Nonina glava je i nadalje bila pognuta. Rekla je, u svoju majicu:

– To je virkanje.

– A ti nisi tako glupa da to činiš – rekla je Grace. – To je ulazak u tuđu privatnost. Rekla sam ti.

Noni je prekrizila ruke i gromoglasno objavila:

– Vizija privatnosti. – Zvučalo je kao izrugivanje majci. Grace je pocrvenjela i krenula prema kćerki, kao da je želi udariti.

Rizzolijeva je brzim pokretom zaustavila Grace.

– Biste li vi, gospođo Otis, i majka Mary Clement na trenutak izišle iz sobe?

– Rekle ste da mogu ostati – rekla je Grace.

– Mislim da je Noni možda potrebno malo dodatnog policijskog uvjeravanja. Bolje će djelovati ako vi ne budete u sobi.

– Oh. – Grace je kimnula glavom s neugodnim sjajem u očima. – Naravno. – Rizzolijeva je točno pročitala ovu ženu; Grace nije zanimalo zaštititi svoju kćerku; dapače, željela je da Noni bude disciplinirana. Zastrašena. Grace je dobacila Noni pogled koji je govorio e, sad ćeš nadrapati, i u pratnji nadstojnice izišla iz sobe.

Na trenutak, nitko nije govorio. Noni je sjedila pognute glave, s rukama u krilu. Slika djetinje pokornosti. Kakva gluma.

Rizzolijeva je privukla stolac i sjela na njega, licem okrenuta prema djevojčici. Čekala je, bez ijedne riječi. Dopuštala da se između njih odigra tišina.

Naposljetku je Noni, ispod tvrdoglavih kovrča, uputila stidljiv pogled na Rizzolijeva.

– Što čekate? – upitala je.

– Čekam da mi kažeš što si vidjela u Camillinoj sobi. Jer znam da si je promatrala. I ja sam to činila kad sam bila mala. Špijunirala odrasle. Da vidim kakve čudne stvari rade.

– To je vizija privatnosti.

– Da, ali je zabavno, nije li?

Noni je podigla glavu i s mračnim intenzitetom usredotočila pogled na Rizzolijeva.

– Ovo je trik.

– Ja ne izvodim trikove, dobro? Treba mi tvoja pomoć. Mislim da si ti jedna veoma pametna djevojčica. Kladim se da vidiš stvari koje odrasli uopće ne primjećuju. Što ti misliš?

Noni je svečano slegnula ramenima.

– Možda.

– Reci mi neke od stvari koje vidiš da časne sestre rade.

– Mislite čudne stvari?

– Da.

Noni se nagnula prema Rizzolijevoj i tiho rekla:

– Sestra Abigail nosi pelene. Piša u gaće jer je doista užasno stara.

– Što misliš, koliko je stara?

– Otprilike pedeset godina?

– Vau! To je doista staro.

– Sestra Cornelia kopa nos.

Bljak. I baca šmrklje na pod kad misli da je nitko ne gleda.

– Dvostruko bljak.

– A meni govori da operem ruke jer sam prljava djevojčica. Ali ona ne pere ruke, i ima šmrklje na njima.

– Mala, upropastit ćeš mi apetit.

– Zato sam je upitala zašto ne opere šmrklje, a ona se razbjesnila. Rekla je da previše govorim. To je rekla i sestra Ursula, jer sam je pitala zašto ona

gospođa nema nijedan prst, a ona mi je rekla da šutim. A mama me stalno tjera da se ispričavam. Kaže da je sramotim. To je zato što guram nos tamo gdje mu nije mjesto.

– Dobro, dobro – rekla je Rizzolijeva, s izrazom kao da je hvata glavobolja. – To je gomila doista zanimljivih stvari. Ali, znaš što ja želim čuti?

– Što?

– Što si vidjela u Camillinoj sobi. Kroz onu špijunku. Promatrala si je, zar ne?

Noni je spustila pogled u krilo.

– Možda.

– Nisi li?

Ovaj put je Noni pokorno kimnula glavom.

– Željela sam vidjeti...

– Što si željela vidjeti?

– Što nose ispod odjeće.

Maura se morala suzdržati da ne prasne u glasni smijeh. Sjetila se godina koje je provela u Školi Svetih nedužnika kad se i ona pitala što sestre nose ispod redovničkih halja. Opatice su se tad činile tako tajanstvenim stvorenjima, sa zakrabiljenim, bezličnim tijelima, u crnim haljama koje su odbijale poglede znatiželjnika. Što Kristova nevjesta nosi uz голу kožu? Zamišljala je ružne bijele duge gaće koje se navlače sve do pupka i pamučne grudnjake svrha kojih je da prikriju i umanje dojke, i debele čarape nalik crijevima kobasica preko nogu s nabreklih modrim venama. Zamišljala je tijela zarobljena silnim slojevima običnog pamuka. Onda je jednog a dana vidjela tankoustu sestru Lawrenciju kako podiže suknju penjući se stubištem, i ispod podignutog ruba redovničke halje ugledala zastrašujući komadić grimiznog donjeg rublja. Nisu to bile samo crvene gaćice, nego crvene satenske gaćice. Nikad više nije gledala sestru Lawrenciju, niti bilo koju drugu redovnicu, posve istim očima.

– Znaš – rekla je Rizzolijeva, naslanjajući se prema djevojčici. – I ja sam se uvijek pitala što nose ispod haljina. Jesi li vidjela?

Noni je ozbiljno odmahнула glavom.

– Nikad nije skidala odjeću.

– Ni kad je išla na spavanje?

Ja moram kući prije nego što one idu na spavanje. Nikad nisam vidjela.

– A što si vidjela? Što je radila Camille posve sama u svojoj sobi?

Noni je zakolutala očima, kao daje odgovor previše dosadan da bi ga spomenula.

– Čistila je. Stalno. Bila je užasno čista. Maura se sjetila izribanog poda, laka izlizanog do gole daske.

– Što je još radila? – upitala je Rizzolijeva.

– Čitala je svoju knjigu.

– Što još?

Noni je zastala.

– Često je plakala.

– Znaš li zašto je plakala?

Djevojčica je grickala donju usnicu razmišljajući o tom pitanju. Iznenada se razvedrila, kad joj je odgovor pao na pamet. Zato što joj je bilo žao Isusa.

– Zašto to misliš?

Djevojčica je očajnički uzdahnula.

– Zar ne znate? On je umro na križu.

– Možda je ona plakala zbog nečeg drugog.

– Ali, stalno ga je gledala. On joj visi na zidu.

Maura je pomislila na raspelo, obješeno na zid nasuprot Camillinog kreveta. I zamislila je mladu novakinju, na koljenima pred tim križem, kako se moli za... što? Oprost za svoje grijeh? Poštedu od posljedica? Ali, sa svakim novim mjesecom dijete u njoj sve više je raslo, i ona ga je zacijelo počela osjećati kako se miče. Udara. Nikakva količina molitvi ni mahnitog ribanja nije mogla oprati tu krivnju.

– Jesam li gotova? – upitala je Noni.

Rizzolijeva je uz uzdah potonula natrag na stolac.

– Da, mala. Gotove smo. Možeš se pridružiti svojoj mami.

Djevojčica je skočila sa stolca i bučno sletila na pod od čega su joj kovrče poskočile na glavi.

– Bila je tužna i zbog pataka.

– Čovječe, to mi zvuči dobro za večeru – rekla je Rizzolijeva. – Pečena patka.

– Običavala ih je hraniti, ali su sve odletjele preko zime. Moja mama kaže da se neke od njih neće vratiti, jer će ih tamo na jugu pojesti.

– Da, znaš, takav je život. – Rizzolijeva joj je mahnula rukom. – Idi, mama te čeka.

Djevojčica je već bila gotovo na kuhinjskim vratima kad joj je Maura doviknula:

– Noni? Gdje su bile te patke koje je Camille hranila?

– U jezercu.

– Kojem jezercu?

– Znete, tamo straga. Čak i kad su odletjele, stalno ih je išla tražiti, ali moja mama je rekla da trati vrijeme jer su vjerojatno već na Floridi. Tamo je Disney World – dodala je i nestala iz prostorije.

Usljedila je duga šutnja.

Rizzolijeva se polako okrenula i pogledala Mauru.

– Jesi li i ti upravo čula ono što sam ja čula?

– Jesam.

– Misliš li i ti...

Maura je kimnula glavom.

– Morate pretražiti jezero.

Već je bilo gotovo deset sati kad je Maura zaustavila automobil na prilazu ispred kuće. Svjetla u njezinom dnevnom boravku bila su upaljena i davala lažni dojam da je netko kod kuće, i da je čeka, ali ona je znala da je kuća prazna. Uvijek ju je dočekivala prazna kuća, sa svjetlima koja nije palila ljudska ruka, nego tri automatska prekidača po cijeni od 5.99 dolara, koje je kupila u lokalnoj trgovini WalMart. Tijekom kratkih zimskih dana, namještala ih je na pet sati poslijepodne kako bi bila sigurna da se neće vratiti u mračnu kuću. Odabrala je ovo predgrađe, Brookline, zapadno od Bostona, zbog sigurnosti koju je osjećala na njegovim mirnim, stablima porubljenim ulicama. Većina njezinih susjeda bili su školovani gradski ljudi koji su, kao i ona, radili u gradu i svake večeri bježali u ovu prigradsku luku. Njezin susjed sjedne strane, gospodin Telushkin, bio je inženjer robotike iz Izraela. Susjede s druge strane, Lily i Susan bile su odvjetnice za građanska prava. Ljeti su svi održavali vrtove urednima, a automobile ulaštenima – modernizirana inačica američkog sna u kojem lezbijke i useljenici stručnjaci sretno mašu jedni drugima preko potkresanih živica. Bilo je to najsigurnije područje koje je čovjek mogao pronaći ovako blizu grada, ali Maura je znala koliko su iluzorni pojmovi sigurnosti. Cestama koje vode u predgrađa mogu putovati i žrtve i grabežljivci. Njezin stol za obdukciju bio je demokratsko odredište; nema ništa protiv kućanica iz predgrađa.

Iako su svjetiljke u njezinom dnevnom boravku pružale ugodno svjetlo, u kući je bilo hladno. Ili je ona jednostavno sa sobom donijela zimu, kao neki lik iz crtica iznad kojeg uvijek vise olujni oblaci. Pojačala je termostat i upalila plamen u plinskom kaminu – pogodnost koja joj se nekoć činila zastrašujuće lažnom, ali koju je u međuvremenu naučila cijeniti. Vatra je vatra, bez obzira je li zapaljena pritiskom prekidača ili petljanjem iznad drveta i iverica. Večeras je žudjela za njezinom toplinom, njezinim vedrim svjetlom i bila je sretna što je njezina želja tako brzo uslišena.

Natočila je čašicu šerija i smjestila se na stolac pokraj kamina. Kroz prozor je vidjela božićne svjećice koje su ukrašavale kuću preko puta, poput

svjetlucavih siga koje se spuštaju s greda – uznemirujući podsjetnik koliko je izvan blagdanskog duha. Još nije ni kupila drvce, ili potražila darove, nije čak ni odabrala božićne čestitke. Ovo je bila druga godina za redom u kojoj je glumila gospođu Grinch. Prošle zime, kad je tek doselila u Boston, usred raspakiravanja i privikavanja na novi posao, jedva je i zamijetila da je Božić prošao pokraj nje. Koja je tvoja izlika ove godine?, pomislila je. Ostao joj je samo tjedan dana da kupi to drvce, objesi svjećice i napravi punč. Najmanje što bi trebala učiniti jest odsvirati nekoliko božićnih pjesama na klaviru, kao stoje običavala dok je bila dijete. Knjiga prazničkih pjesama još uvijek bi trebala biti na klupici klavira, gdje je pohranjena od...

Od mog zadnjeg Božića s Victorom.

Pogledala je telefon koji se nalazio na stoliću u kutu. Već je počela osjećati učinak serija i znala je da će sva ka odluka koju sad donese biti obojena alkoholom. Nepromišljenošću.

Ipak je podigla slušalicu. Dok je hotelski službenik prespajao poziv u njegovu sobu, ona je zurila u kamin, misleći: Ovo je pogreška. Samo će mi slomiti srce.

Odgovorio je:

– Maura? – Bez ijedne riječi od nje, znao je da ga zove ona.

– Znam da je kasno – rekla je.

– Tek je deset i trideset.

– Ipak, nisam te smjela nazvati.

– Zašto ipak jesi? – nježno je upitao.

Zastala je i zatvorila oči. Čak i tada, još je vidjela odsjaj plamena. Čak i kad ih ne gledaš, čak i kad se praviš da ne postoje, plamičci i nadalje gore. Bez obzira vidiš li ih ili ne, oni gore.

– Smatrala sam da je vrijeme da te prestanem izbjegavati rekla je. – Ili nikad neću nastaviti sa svojim životom.

– Baš laskavi razlog da me nazoveš. Uzdahnula je.

– Ne ispada kako treba.

– Mislim da ne postoji nijedan način da mi ljubazno kažeš to što mi želiš reći. Najmanje što možeš učiniti jest reći mi to u lice. A ne telefonski.

– Zar bi to bilo ljubaznije?

– Bilo bi daleko odvažnije. – Izazov. Napad na njezinu hrabrost. Uspravila se u stolcu, ponovno pogledavši vatru. – Zašto bi ti to značilo?

– Zato što, prestanimo se zavaravati, oboje moramo krenut i dalje. Zapeli smo na mjestu, budući da ni ti ni ja ne razumijemo doista što je pošlo ukrivo. Volio sam te i mislim da si ti voljela mene, a vidi gdje smo završili. Ne možemo čak biti ni prijatelji. Reci mi zašto je to tako. Zašto dvoje ljudi, koji su slučajno

bili vjenčani, ne mogu civilizirano razgovarati? Onako kako bismo razgovarali sa svakim drugim?

– Zato što ti nisi svatko drugi. – Zato što sam te voljela.

– Ne možemo to učiniti, zar ne? Jednostavno razgovarati, licem u lice. Zakopati duhove. Neću dugo biti u gradu. Ili sad ili nikad. Ili ćemo se i nadalje skrivati jedno od drugoga, ili ćemo sve iznijeti na vidjelo i razgovarati o tome što se dogodilo. Svali krivicu na mene, ako želiš. Priznajem, zaslužujem je velik dio. Ali, prestanimo se pretvarati da ovaj drugi ne postoji.

Pogledala je svoju praznu čašicu od serija.

– Kad želiš da se nađemo?

– Mogao bih doći k tebi odmah sad.

Kroz prozor je vidjela da su se ukrasne svjećice na kući preko puta naglo ugasile, a svjetlucave sige nestale u snježnoj noći. Tjedan dana do Božića, a ona se nikad u životu nije osjećala ovako usamljenom.

– Živim u Brooklineu – rekla je.

Poglavlje sedam

Kroz snježne pahuljice koje su padale, vidjela je prednja svjetla njegovog automobila. Vozio je polako, tražeći njezinu kuću, i zaustavio se na kraju prilaza. Zar se i ti nećkaš, Victore?, pomislila je. Zar se i ti pitaš je li ovo pogreška, trebaš li se okrenuti i vratiti u grad?

Automobil je stao uz rub ceste i parkirao se. Odmaknula se od prozora i stajala u dnevnom boravku, svjesna da joj srce mahnito lupa, a ruke se znoje. Na zvuk zvona na ulaznim vratima uplašeno je udahnula. Nije bila spremna suočiti se s njim, ali došao je, i nije ga mogla ostaviti napolju na hladnoći.

Zvono je ponovno zazvonilo.

Otvorila je vrata i snježne pahuljice su zavijorile u hodnik.

Blistale su na njegovoj jakni, svjetlucale na njegovoj kosi i bradi. Bio je to klasičan trenutak iz Hallmarkovih filmova, stari ljubavnik stoji na njezinom pragu, žudnim pogledom traži njezino lice, a ona se ne može sjetiti ničeg drugog što bi mu rekla osim:

– Uđi. – Bez poljupca, bez zagrljaja, čak i bez letimičnog dodira ruke.

Ušao je u kuću i skinuo jaknu. Dok ju je stavljala na vješalicu, od poznatog mirisa kože, mirisa Victora, stisnulo joj se grlo.

Zatvorila je ormar i okrenula se prema njemu.

– Želiš li nešto popiti?

– Može kava?

– Ona prava?

– Prošle su samo tri godine, Maura. Zar moraš pitati?

Ne, nije morala pitati. Visoko oktanska i crna, takvu je uvijek pio. Osjetila je uznemirujući osjećaj bliskosti dok ga je vodila u kuhinju, vadila vrećicu Mt. Sutro Roastersove kave iz hladnjaka. To im je bila omiljena vrsta kave u San Franciscu i trgovina joj je još uvijek slala svježe pakiranje svaka dva tjedna. Brakovi mogu svršiti, ali nekih se stvari čovjek jednostavno ne može odreći. Samljela je zrna i uključila aparat za kavu, svjesna da on polako pregledava njezinu kuhinju, zapaža hladnjak od nehrđajućeg čelika SubZero, štednjak Viking i radne ploče od crnog granita. Kuhinju je preuredila netom nakon što je kupila kuću i bila je ponosna što on stoji na njezinom području, što je sama, mukotrpnim radom, zaradila sve što on sad promatra. U tom je smislu njihov razvod braka bio relativno jednostavan; jedno od drugoga nisu tražili

ništa. Nakon samo dvije godine braka, jednostavno su uzeli svaki svoju imovinu i otišli svaki svojim putem. Ova je kuća bila samo njezina i svaku večer, kad bi ušla u nju, znala je da će svaka stvar biti tamo gdje ju je ona ostavila . Da je svaki komad pokućstva sama kupila, sama odabrala.

– Čini se da si napokon dobila svoju kuhinju iz snova – rekao je.

– Zadovoljna sam s njom.

– Reci mi, je li hrana doista ukusnija kad je pripravljena na šminkerskom štednjaku sa šest kola?

Nije joj se svidio prikriveni sarkazam u njegovom glasu, pa mu je grubo odvratila:

– Zapravo, jest. I ukusnija je na porculanskim tanjurima Richard Ginori.

– Što se dogodilo dobrom starom Crate and Barreloouom posudu?

– Odlučila sam udovoljiti svojim željama, Victor. Prestala sam osjećati krivnju zbog toga što imam novca i što ga trošim. Život je prekratak da bih i dalje živjela kao hipijevka.

– Ma, daj, nemoj, Maura. Zar si se tako osjećala, dok si živjela sa mnom?

– S tobom sam se osjećala kao da je trošenje na nekoliko luksuznih stvari izdaja načela.

– Kakvog načela?

– Tebi je sve bilo pitanje načela. U Angoli ljudi gladuju, dakle grijeh je kupiti lijepu krevetninu. Ili pojesti odrezak. Ili imati mercedes.

– Mislio sam da i ti vjeruješ u to.

– Znaš što, Victore? Idealizam počne iscrpljivati. Nije me stid što imam novca i ne želim osjećati krivnju jer ga trošim.

Natočila mu je kavu, pitajući se je li svjestan ironične pojedinosti da on, ovisnik o kavi Mt. Sutro, upravo pije kavu skuhanu od zrna koja su dopremljena s drugog kraja zemlje (potraćeno gorivo za mlažnjake!). Ili, da je na šalicu u kojoj mu je ta kava servirana utisnut logotip jedne farmaceutske tvrtke (korporativno mito!). Ali, šutio je dok je prihvatao šalicu. Neobično prigušen, za čovjeka kojeg su uvijek vodili njegovi ideali.

Upravo ju je ta njegova strast privukla. Upoznali su se na nekoj konferenciji o medicini trećega svijeta u San Franciscu. Ona je održala predavanje o obdukcijskim stopama u prekomorskim zemljama ; on je održao općeniti govor o mnogobrojnim ljudskim tragedijama na koje medicinski timovi organizacije One Earth nailaze u inozemstvu. Stojeći pred elegantno odjevenom publikom, Victor je više nalikovao umornom i neobrijanom putniku s naprtnjačom, nego liječniku. Zapravo je netom prije konferencije sišao sa zrakoplova iz Guatemala Cityja, i nije imao prilike ni izglacati košulju. U prostoriju je ušao noseći samo kutiju slajdova. Nije donio napisan govor,

nikakve bilješke, samo tu dragocjenu zbirku slika koje su se u tragičnoj progresiji projicirale preko platna. Mlada Etiopljanka s djetetom, umire od tetanusa. Mali Peruanac s rascjepljenim nepcem, napušten uz cestu. Kozačka djevojčica, umrla od upale pluća, omotana u mrtvački pokrov. Svaka od tih smrti mogla se spriječiti, naglasio je Victor. Ovo su nedužne žrtve rata, bijede i neznanja, a njihova organizacija. One Earth, mogla ih je spasiti. Ali, nikad neće biti dovoljno novca, ili dovoljno dragovoljaca, koji će moći zadovoljiti potrebe svake humanitarne krize.

Iako je sjedila u stražnjem dijelu dvorane, Mauru su dirnule njegove riječi, strast s kojom je govorio o ambulantom pod šatorima i pučkim kuhinjama, o zaboravljenim siromasima koji su svakoga dana umirali neprimijećeni.

Kad su se svjetla uključila, više nije vidjela samo zgužvanog liječnika koji stoji iza govornice. Ugledala je muškarca kojega je osjećaj svrhovitosti činio većim od života. Nju, koja je u vlastitom životu inzistirala na redu i razumu, privukao je ovaj muškarac gotovo zastrašujućeg intenziteta, kojega je posao vodio na najkaotičnija mjesta na kugli zemaljskoj.

A što je on vidio u njoj? Sigurno ne sestru križarku. Umjesto toga, ona mu je u život donijela stabilnost i mir. Ona je bila ta koja je brinula o njihovim financijama i organizirala kućanstvo, koja je čekala kod kuće dok je on putovao od jedne krize do druge, s jednog kontinenta na drugi. On je živio život iz kovčega i bujao adrenalinom.

Je li mu taj život bio mnogo sretniji bez mene?, pitala se. Nije izgledao naročito sretan, dok je sjedio za njezinim kuhinjskim stolom i pijuckao kavu. Na mnogo načina i nadalje je bio onaj isti Victor. Kosa mu je bila lagano razbarušena, košulju je trebalo dobro izglacati, a rubovi okovratnika bili su iskrzani što je pokazivalo njegov prezir prema površnom. Ali, na drugi je način bio drukčiji. Stariji, umorniji Victor, koji se činio tih, čak i tužan, jer mu je zrelost oslabila žar.

I sama je sjela uz šalicu kave. Promatrali su se preko stola.

– Ovaj razgovor smo trebali obaviti prije tri godine – rekao je.

– Prije tri godine ti me ne bi slušao.

– Jesi li pokušala? Jesi li mi se ikad otvorila i rekla da ti je dosta biti žena aktiviste?

Pogledala je svoju šalicu. Ne, nije mu rekla. Zadržala je to za sebe, jednako kao što suspreže sve osjećaje koji je uznemiruju. Bijes, kivanost, očaj – od svih tih osjećaja činilo joj se da nema nadzor nad svojim životom, a to nije mogla podnijeti. Kad je naposljetku popisala dokumente za razvod, osjećala se jezovito suzdržana.

– Nisam imao pojma koliko ti je sve to bilo teško – rekao je.

– Bi li išta promijenilo da sam ti rekla?

– Mogla si pokušati.

– I što bi ti učinio? Dao otkaz u One Earth? Nije bilo kompromisa. Tebi uloga svetog Victora predstavlja preveliko uzbuđenje. Sve nagrade, sva priznanja. Nitko ne dopiyeva na naslovnici časopisa People samo zato što je dobar suprug.

– Misliš da ja to zato radim? Zbog pozornosti, zbog publiciteta? Isuse, Maura. Znaš koliko je to važno! Barem mi odaj malo priznanja.

Uzdahnula je.

– U pravu si, to nije bilo pošteno od mene. Ali, oboje znamo da bi ti nedostajalo.

– Da, nedostajalo bi mi – priznao je. A zatim tiho dodao: Ali, nisam znao koliko ćeš mi ti nedostajati.

Pustila je da te njegove riječi kliznu pokraj nje bez odgovora. Pustila je da se između njih smjesti tišina. Zapravo, nije znala što bi mu rekla, njegovo priznanje ju je toliko iznenadilo.

– Izgledaš sjajno – rekao je. – I činiš se zadovoljnom. Jesi li?

– Jesam. – Njezin je odgovor bio prebrz, previše automatski. Osjetila je da crveni.

– Novi posao se pokazao dobrim? – upitao je.

– Predstavlja mi stalni izazov.

– Zabavniji je od teroriziranja studenata medicine? Nasmijala se.

– Nisam terorizirala studente.

– Oni se možda ne bi složili s tim.

– Samo sam postavila visoke standarde, to je sve. I oni su im gotovo uvijek udovoljavali.

– Bila si dobra profesorica, Maura. Siguran sam da bi te Sveučilište rado primilo natrag.

– Svi idemo naprijed, zar ne? – Osjećala je njegov pogled na sebi i namjerno zadržala zagonetan izraz lica.

– Jučer sam te vidio na televiziji – rekao je. – Na večernjim vijestima. O napadu na one redovnice.

– Nadala sam se da će me kamere zaobići.

– Odmah sam te uočio. Pokazali su kako izlaziš kroz vrata.

– To je jedna od opasnosti mog posla. Uvijek si na meti javnosti.

– Posebice u tako neobičnom slučaju. Bio je na svim televizijskim postajama.

– Što kažu novinari?

– Da policija nema osumnjičenih. Da motiv i nadalje ostaje nepoznat. – Odmahnuo je glavom. – Meni to zvuči posve iracionalno, napadati redovnice. Osim ako nije bilo i seksualnog napada.

– Seksualni napad bi ga učinio racionalnim?

– Znaš što želim reći.

Da, znala je, i dovoljno je dobro poznavala Victora da se ne uvrijedi na njegovu primjedbu. Doista je postojala razlika između hladnokrvnog, proračunatog seksualnog napadača i psihotika koji ne poima realni svijet.

– Jutros sam obavila obdukciju rekla je. –Višestruki lomovi lubanje. Presječena središnja meningealna arterija. Udario ju je nekoliko puta, vjerojatno čekićem. Nisam sigurna da bi se taj napad mogao smatrati racionalnim.

Odmahnuo je glavom.

– Maura, kako se ti nosiš sa svim tim? S obdukcija na lijepim, čistim bolničkim smrtima došla si na nešto ovako strašno.

– Ni bolničke smrti nisu baš lijepe i čiste.

– Ali, obdukcija na žrtvi ubojstva? Uz to je bila i mlada, nije li?

– Samo dvadeset godina. – Zastala je, na rubu da mu kaže što je još otkrila prilikom obdukcije. Kad su bili u braku, uvijek su jedno drugome prepričavali medicinske tračeve i imali povjerenja jedno u drugo da će te informacije ostati povjerljive. Ali, ova je tema bila previše turobna, a ona nije željela pozivati Smrt dublje u razgovor.

Ustala je kako bi im natočila novu kavu. Kad se s vrčem vratila za stol, rekla je:

– A sad mi pričaj o sebi. Čime se bavi Sveti Victor?

– Molim te, nemoj me tako zvati.

– Nekoć si to smatrao duhovitim.

– Sad ga smatram zlokobnim. Kad te novinari počnu zvati svecem, znaš da samo čekaju priliku da te sruše s pijedestala.

– Zamijetila sam da se ti i One Earth prilično često pojavljujete na vijestima.

Uzdahnuo je.

– Nažalost.

– Zašto nažalost?

– Ova je godina za međunarodne humanitarne udruge bila izrazito loša. Bilo je toliko mnogo novih sukoba, toliko mnogo izbjeglica. To je jedini razlog zašto smo na vijestima. Zato što smo mi ti koji se trebamo umiješati. Prava je sreća da ove godine imamo ogromnu donaciju.

– Rezultat pozitivne slike u medijima?

Slegnuo je ramenima.

– Svako toliko, nekoj velikoj korporaciji proradi svijest i odluči napisati ček.

– Sigurna sam da im porezna olakšica nimalo ne smeta.

– Ali, novac strašno brzo odlazi. Dovoljno je samo da neki novi manijak objavi rat i iznenada imamo milijun izbjeglica više. Stotinu tisuća djece više koja umiru od tifusa ili kolere. Zbog toga noću ne mogu spavati, Maura. Jer razmišljam o djeci. – Otpio je gutljaj kave, a zatim odložio šalicu, kao da više ne može podnijeti njezin okus.

Promatrala ga je kako neobično tiho sjedi i zamijetila nove sijede vlasi u njegovoj žutosmeđoj kosi. Možda stari, pomislila je, ali nije izgubio nimalo svog idealizma. Upravo ju je taj njegov idealizam privukao k njemu – i upravo ih je on i razdvojio. Nije se mogla nadmetati sa svjetskim potrebama za Victorovom pozornošću, i nije to nikad smjela ni pokušati. Njegova afera s francuskom bolničarkom naposljetku je i nije iznenadila. To je bio njegov čin prkosa, njegov način da potvrdi svoju neovisnost o njoj.

Šutjeli su, ne gledajući se, dvoje ljudi koji su se nekoć voljeli, a sad se nisu mogli sjetiti ničega što bijedno drugome rekli. Čula je kako ustaje i promatrala ga kako prilazi sudoperu da ispere šalicu.

– Kako je Dominique ovih dana? – upitala je.

– Ne bih znao.

– Još uvijek radi za One Earth?

– Ne. Otišla je. Ni meni ni njoj nije bilo ugodno nakon...

Slegnuo je ramenima.

– Niste u kontaktu?

– Maura, ona mi nije bila važna. Dobro to znaš.

– Čudno. Menije postala veoma važna.

Okrenuo se prema njoj.

– Misliš li da ćeš ikad prestati biti bijesna na nju?

– Prošle su tri godine. Pretpostavljam da bih trebala.

– To nije odgovor na moje pitanje.

Spustila je pogled.

– Ti si imao ljubavnicu. Morala sam biti bijesna. To je bio jedini način.

– Jedini način?

– Da te mogu ostaviti. Da te mogu preboljeti.

Prišao joj je. Položio ruke na njezina ramena, toplim, prisnim dodirima.

– Ne želim da me preboliš – rekao je. – Čak i ako to znači da me mrziš. Barem ćeš nešto osjećati. To me najviše smetalo, da si mogla samo tako otići. Činilo se da si posve hladna prema svemu što se dogodilo.

To je jedini način na koji se ja znam nositi sa stvarima, pomislila je, kad ju je obuhvatio rukama. Kad joj je njegov dah zagrijao kosu. Davno je naučila kako potisnuti sve te ispremiješane osjećaje. Bili su tako neprikladan par, njih dvoje. Razigran Victor, oženjen Kraljicom mrtvaca. Zašto je ikad mislila da bi to moglo funkcionirati?

Zato što sam željela njegovu toplinu, njegovu strast. Željela sam ono što sama nikad neću biti.

Na zvuk telefona, Victorove ruke su se ukočile na njezinim ramenima. Odmaknuo se od nje i ostavio je da žudi za njegovom toplinom. Ustala je i prišla kuhinjskom telefonu. Bacila je pogled na broj pozivatelja i znala je da će je ovaj poziv poslati natrag u noć, na snijeg. Dok je razgovarala s istražiteljem i zapisivala upute kako da dođe do mjesta nesreće, vidjela je kako Victor rezignirano odmahuje glavom. Večeras je ona bila ta koju dužnost zove, a on taj koji ostaje sam.

Spustila je slušalicu.

– Oprosti, moram ići.

– Turobni kosač zove?

– Dogodilo se ubojstvo u Roxburyju. Čekaju me.

Sljedio ju je niz hodnik prema ulaznim vratima.

– Želiš li da pođem s tobom?

– Zašto?

– Da ti pravim društvo.

– Vjeruj mi, na mjestu zločina imam dovoljno društva. Pogledao je kroz prozor dnevnog boravka snijeg koji je padao. – Nije dobra noć za vožnju.

– Ni za jednog od nas. – Sagnula se kako bi navukla čizme. Bilo joj je drago što joj ne može vidjeti lice dok je govorila: Nema potrebe da se vraćaš u hotel. Zašto ne ostaneš ovdje?

– Misliš, da ovdje prenoćim?

– To bi ti moglo biti zgodnije. Možeš si napraviti krevet u gostinjskoj sobi. Mene vjerojatno neće biti nekoliko sati.

Od njegovog muka se zacrvenjela. I nadalje ga ne gledajući, zakopčala je kaput. Iznenada jedva čekajući da pobjegne, otvorila je ulazna vrata.

I čula ga kako kaže:

– Čekat ću te.

Modra svjetla bljeskala su kroz gazu od snijega koji nije prestajao padati. Zaustavila se tik iza jednog patrolnog automobila i pozornik joj je pristupio, lica napola sakrivenog iza podignutog okovratnika, nalik kornjači koja se povukla u oklop. Spustila je prozorsko staklo i zaškiljila na snažnom svjetlu njegove svjetiljke. U automobil joj je padao snijeg, klizio preko kontrolne ploče.

– Doktorica Isles, Ured mrtvozornika – rekla je.

– Dobro, gospodo, možete se parkirati tu gdje jeste.

– Gdje je tijelo?

– Unutra. – Mahnuo je svjetiljkom prema zgradi s druge strane ceste. – Ulazna vrata su zatvorena lokotom, morat ćete ući kroz ulaz iz bočne uličice. Struje nema, tako da pazite gdje stajete. Trebat će vam svjetiljka. U toj uličici su nagomilane svakojake kutije i druga sranja.

Izišla je iz automobila u zastor čipkaste bjeline. Večeras je bila posve spremna za vremenske prilike, i zahvalna što su joj noge tople i suhe u Thinsulateouim čizmama. Ulicu je zastrlo barem deset centimetara svježega snijega, ali mekane i paperjaste pahuljice nisu pružale ni dašak otpora dok je čizmama urezivala utore kroz zamete.

Na ulazu u uličicu, upalila je svjetiljku i ugledala ovješenu policijsku vrpce žute boje koja je bila gotovo posve prekrivena naslagom bjeline. Prekoračila ju je i s vrpce je pao pljusak snijega. Uličica je bila zapriječena s nekoliko bezobličnih gomila prekrivenih snijegom. Njezine su čizme naišle na nešto tvrdo i začula je zveket boca. Uličica se koristila kao odlagalište smeća i pitala se kakvi se odvrtni predmeti skrivaju ispod ove bijele deke.

Pokucala je na vrata i zazvala:

– Halo! Mrtvozornik.

Vrata su se širom otvorila i snažno svjetlo svjetiljke zabljesnulo joj je oči. Nije vidjela muškarca koji je držao svjetiljku, ali je prepoznala glas istražitelja Darrena Crowea.

– Hej, doktorice. Dobrodošli u grad žohara.

– Biste li to svjetlo uperili negdje drugdje?

Zraka svjetla spustila se s njezina lica i ona je ugledala njegov obris širokih ramena, prijeteći na neki neodređeni način. On je bio jedan od mlađih istražitelja u Odjelu za umorstva, i svaki put kad je radila na nekom slučaju s njim, imala je osjećaj da dolazi na set neke televizijske emisije, a Crowe je zvijezda serije, policajac televizijska zvijezda, isfenirane kose, sa stavom koji pristaje njegovoj frizuri, umišljen i samouvjeren. Jedino što su muškarci poput Crowea cijenili na ženama bio je ledeno hladni profesionalizam, i to mu je ona i pokazala. Dok bi se muške kolege mrtvozornici možda i zafrkavali s Croweom, ona to nije mogla učiniti; morala je sačuvati barijere, povući granice, ili će on pronaći način kako da sruši njezin autoritet.

Navukla je rukavice i nazuvke za cipele, i zakoračila u zgradu. Osvjetljavajući svjetiljkom prostoriju, ugledala je metalne površine koje su joj uzvraćale njezinim odrazom. Ogroman hladnjak i metalne radne površine. Ploču štednjaka i pećnice.

– Ovo je nekoć bio talijanski restoran Mame Cortine – rekao je Crowe. – Dok Mama nije izišla iz posla i prijavila bankrot. Zgrada je prije dvije godine zaplijenjena, a oba ulaza zatvorena lokotima. Vrata s uličice izgledaju kao da su davno provaljena. Sva ova kuhinjska oprema je na aukciji, ali ne znam tko bi je želio. Prljava je.

– Uperio je svjetiljku u plinske peći na kojima su se godine nakupljene masnoće zgusnule u crnu koru. Žohari su pobjegli od svjetla. – Ovo mjesto vrvi žoharima. Gledajte koliko je ovdje fine masnoće kojom se mogu hraniti.

– Tko je pronašao tijelo?

Jedan od naših momaka iz Odjela za narkotike. Hvatali su nekog dilera, otprilike jedan stambeni blok dalje. Osumnjičeni je pobjegao i mislili su da je krenuo ovom uličicom. Zamijetili su odškrinuta vrata. Ušli tražeći svog počinitelja, a dočekalo ih je poprilično iznenađenje. – Uperio je svjetiljku u pod. – Ovdje dolje u prašini ima tragova. Kao da je počinitelj vukao žrtvu s jedne na drugu stranu prostorije. – Mahnuo je svjetlom prema drugom kraju kuhinje.

– Tijelo je tamo. Moramo proći kroz salu za jelo.

– Jeste li već snimili kamerom sve ovo ovdje?

– Jesmo. Morao sam ubaciti dva paketa baterija da dobijem dovoljno svjetla. Već sam ih oba ispraznio. Dakle, bit će malo mračno.

Pošla je za njim prema vratima kuhinje, s rukama tik uz tijelo, što joj je bio podsjetnik da ništa ne dodiruje – kao da bi to uopće željela. Svuda oko sebe je u sjenama čula šuškanje i pomislila na tisuće noga insekata koje tapkaju preko zidova i prijanjaju uz strop iznad njezine glave. Možda je stoik kad je riječ o krvi i grotesknom, ali kukci strvinari doista su joj se gadili.

Kad je ušla u salu za ručavanje, osjetila je umorni bouquet mirisa koji se uvijek zadržava u uličicama iza starih restorana: miris smeća i ustajalog piva. Ali, ovdje je bio još jedan miris, jedan zlokobno poznati miris od kojeg joj se puls ubrzao. Bio je to predmet njezina posjeta ovom mjestu i u njoj je istodobno izazvao znatiželju i stravu.

– Izgleda da su ovdje spavali klošari – rekao je Crowe i uperio svoju svjetiljku u pod, na kojem je ugledala staru deku i svežnjeve novina. – A tamo ima i nekoliko svijeća. Prava je sreća da nisu zapalili kuću, sa svim ovim smećem. – Njegova se svjetiljka kretala preko gomile omota prehrambenih proizvoda i praznih limenki. Dva žuta oka zurila su u njih s vrha gomile – štakor, koji se nimalo nije bojao, dapače, bio je čak i drzak, i izazivao ih da mu se približe.

Štakori i žohari. Sa svim tim strvinarima, što će ostati od tijela?, pitala se.

– Tamo je iza ugla. – Crowe je sa samouvjerenošću sportaša napredovao pokraj stolova i naslaganih stolaca. – Držite se ove strane. Ima otisaka stopala koje nastojimo sačuvati. Netko je razvukao krv po podu. Otisci nestaju negdje ovdje.

Poveo ju je u kratki hodnik. Blijedo svjetlo razlijevalo se kroz dovratka na kraju hodnika. Dopiralo je iz muškog WC-a.

– Stigla je doktorica – povikao je Crowe.

Drugo se svjetlo baterijske svjetiljke pojavilo u dovratku. Croweov partner, Ed Sleeper, iskoračio je iz muškog WC-a i umorno mahnio Mauri rukom u rukavici. Sleeper je bio najstariji istražitelj u Odjelu za umorstva, i svaki put kad bi ga vidjela, njegova ramena kao da su bila malo više ovješena. Zanimalo ju je koliko je njegove malodušnosti posljedica činjenice da radi s Croweom. Ni mudrost ni iskustvo ne može pobijediti mladenačku agresivnost, i Sleeper je davno prepustio nadzor svom bahatom partneru.

– Prizor baš nije lijep – rekao je Sleeper. – Samo budite sretni što nije srpanj. Ne želim ni pomisliti kako bi smrdilo da ovdje nije ovako proketo hladno.

Crowe se nasmijao.

– Zvuči kao da je netko spreman za Floridu.

– Ah, već sam si obećao zgodan mali stančić. Samo jedan stambeni blok od plaže. Čitav dan neću nositi ništa drugo osim kupaćih gaća. Samo ću ljenčariti.

Tople plaže, pomislila je Maura. Zavodnički pijesak. Ne bi li svi oni voljeli da su sad tamo, umjesto u ovom mračnom hodniku, kojeg osvjetljava jedino trio njihovih baterijskih svjetiljki.

– Sad je posve vaš – rekao je Sleeper.

Krenula je prema vratima. Svjetlo njezine svjetiljke padalo je na prljave podne pločice, poslagane u crnobijelom šah uzorku. Bile su prekrivene otiscima stopala i sasušenom krvlju.

– Ostanite uza zid – rekao je Crowe.

Zakoračila je u sobu i odmah ustuknula, preplašen a laganim kretanjem uz svoja stopala.

– Isuse – rekla je i uplašeno se nasmijala.

– Da, ti štakori su velike majke – rekao je Crowe. – I ovdje su se malo počastili.

Ugledala je rep kako klizi ispod vrata WC pregratka i sjetila se stare gradske legende o štakorima koji plivaju kroz kanalizaciju i iskaču iz WC školjki.

Polako je osvijetlila dva umivaonika kojima su nedostajale slavine, pisoar s odvodom začepljenim smećem i opušcima od cigareta. Spustila je zraku na nago tijelo koje je na boku ležalo pokraj pisoara.

Sjaj izloženih kostiju lica virio je kroz zapetljanu crnu kosu. Grabežljivci su se već naslađivali ovim obiljem svježeg mesa i torzo je bio probijen brojnim ugrizima štakora. Ali, nisu je najviše užasnula oštećenja uzrokovana oštrim zubima; ono što ju je najviše užasnulo bila je majušnost leša.

Dijete?

Maura je čučnula pokraj tijela. Ležalo je s obrazom pritisnutim o pod. Kad se nagnula bliže, ugledala je posve razvijene grudi – nije to nikakvo dijete, pomislila je, nego odrasla žena niskog stasa, izbranih crta lica. Gladni grabežljivci pohlepno su glodali izloženu lijevu stranu lica, proždrlu kožu i nosnu hrskavicu. Koža koja je ostala na torzu bila je izrazito pigmentirana. Hispanka?, pitala se, pomičući svjetlo svjetiljke preko košatih ramena niz kvrgavi hrbat kralješnice. Tamni, gotovo ljubičasti čvorići, bili su razbacani po nagom torzu. Usmerila je svjetlo na lijevi kuk i bedro i ugledala još lezija. Bijesna erupcija protezala se niz čitavo bedro i potkoljenicu do...

Svjetlo njezine baterijske svjetiljke zamrznulo se na gležnju.

– Moj Bože – rekla je.

Lijevo stopalo je nedostajalo. Gležanj je završavao batrljkom, a otvoreni rub bio je crn od raspadanja.

Prebacila je svjetlo na drugi gležanj i ugledala drugi batrljak. Nedostajalo je i desno stopalo.

– Sad provjerite ruke – rekao je Crowe koji joj se približio. Približio je svjetiljku njezinoj, usmjeravajući njihovo svjetlo na ruke, koje su bile zagurane u sjenu torza.

Umjesto dlanova, ugledala je dva batrljka, rubova iskrzanih tragovima zubiju strvinara. Zaljuljala se, preneražena.

– Pretpostavljam da ih nisu odgrizli štakori – rekao je Crowe. Progutala je slinu.

– Ne. Ne, amputirane su.

– Mislite da je to učinio dok je još bila živa?

Netremice je promatrala prljave pločice i vidjela samo mala crna jezercu sasušene krvi pokraj batrljaka, bez mlaza strojnice.

– Nije bilo arterijskog tlaka kad su nanesene ove rane. Udovi su odstranjeni nakon smrti. – Pogledala je Crowea. – Jeste li ih pronašli?

– Nismo. Uzeo ih je. Tko bi, dovraga, znao zašto?

– Postoji logičan razlog zašto je to mogao učiniti – rekao je Sleeper. – Sad nemamo otiske prstiju. Ne možemo je identificirati.

Maura je rekla:

– Ako je pokušavao prikriti njezin identitet...

Promatrala je lice, sjaj kostiju, i osjetila novi drhtaj užasa od njezinog značenja.

– Moram je okrenuti na drugu stranu – rekla je.

Iz pribora je uzela plahu za jednokratnu uporabu i rasprostrla je pokraj tijela. Sleeper i Crowe su zajedno otkotrljali leš na plahu.

Sleeper je zadržao i ustuknuo. Desna strana lica, koja je bila pritisnuta uz pod, sad je bila na vidjelu. A zajedno s njom i rupa od metka, kroz lijevu dojku.

Ali, nije bila rana od metka to što je u Sleeperu izazvalo gađenje. Bilo je to žrtvino lice, oko bez kapka koje je nepomično zurilo u njih. Polegnuta uz kupaonske pločice, desna strana lica trebala je biti nedostupna zubima glodavaca, ali kože svejedno nije bilo. Izloženi mišić osušio se u kožnatim nitima, a kroz njega je virio biserasti vrh jagodične kosti. Ni to nisu učinili štakori – rekao je Sleeper.

– Nisu – potvrdila je Maura. – Ova oštećenja nisu uzrokovali strvinari.

– Isuse, zar joj je otrgnuo obraz? Kao da joj je ogulio... Masku. Samo što ta maska nije bila od gume ili plastike, nego od ljudske kože.

– Odrezao je lice. Ruke. Nije nam ostavio način da je identificiramo — rekao je Sleeper.

– Ali, zašto je uzeo stopala? – upitao je Crowe. – To nema nikakvog smisla. Nikoga se ne može identificirati po otiscima nožnih prstiju. Osim toga, ona ne izgleda kao žrtva koja bi nekome mogla nedostajati. Što je, crnkinja? Hispanka?

– Kakve veze ima njezina rasa s time nedostaje li kome ili ne? – upitala je Maura.

– Samo želim reći da nije riječ o nekakvoj kućanici iz predgrađa. Inače, zašto bi završila u ovom kraju grada?

Maura je ustala, a njezina antipatija prema Croweu iznenada je postala tako snažna da joj je bilo teško biti u njegovoj blizini. Mahnula je svjetiljkom preko prostorije, prošarala zrakom svjetlosti preko pisoara i umivaonika.

– Na zidu ima krvi.

– Rekao bih da ju je ukokao baš ovdje – rekao je Crowe. – Dovukao ju je ovamo, prislonio uza zid i povukao okidač. Zatim joj je amputirao stopala i dlanove, točno na mjestu gdje je pala.

Maura je promatrala krv na pločicama. Tek nekoliko mrlja, zato što je žrtva tad već bila mrtva. Srce joj je prestalo kucati, prestalo pumpati. Nije osjećala ništa dok je ubojica klečao pokraj nje i zaranjao oštricu duboko u

njezine zglobove, razdvajajući ih od ostatka tijela. Dok joj je rezao meso, gulio lice, kao da guli kožu medvjeda. A kad je prikupio svoje nagrade, ostavio ju je ovdje, kao odbačeno truplo, dar strvinarima kojima ova napuštena zgrada vrvi.

Za nekoliko dana, bez odjeće koja bi zadržala oštre zube, štakori bi došli do mišića.

Za mjesec dana, do kostiju.

Pogledala je Crowea.

– Gdje je njezina odjeća?

– Našli smo samo jednu cipelu. Tenisicu, broj trideset i pet. Mislim da mu je ispala dok je izlazio. Ležala je u kuhinji.

– Je li na njoj bilo krvi?

– Da. Poprskana je krvlju.

Pogledala je batrljak na mjestu gdje je trebalo biti desno stopalo.

– Dakle, razodjenuo ju je ovdje, u ovoj prostoriji.

– Je li je seksualno napao nakon smrti? – upitao je Sleeper.

Crowe se prezrivo namrštio.

– Tko bi volio ševiti žensku s ovim jezovitim prištevima na koži? Kakav je to osip? Nije zarazan, zar ne? Jesu li to kozice?

– Nisu, ove lezije izgledaju kronične, a ne akutne. Vidite krastice na nekima od njih?

– Vidim samo da ne mogu zamisliti da bježe itko želio i dotaknuti, a kamoli povaliti.

– Ta mogućnost uvijek postoji.

– Ili ju je razodjenuo samo kako bi izložio leš – rekla je Maura. – I ubrzao njegovo razaranje pod zubima strvinara.

– Zašto se trudio uzeti odjeću sa sobom?

– Možda je to još jedan način da je liši identiteta.

– Mislim da je jednostavno želio njezinu odjeću.

– Zašto?

– Iz istog razloga iz kojeg je želio njezine ruke, stopala i lice. Želio je suvenire. – Crowe je pogledao Mauru i pod kosim sjenama se činio viši. Prijeteći. – Mislim da je naš dečko sakupljač.

Svjetlo na njezinom trijemu bilo je upaljeno; vidjela je njegov žućkasti sjaj kroz čipku snijega koji je padao. Njezina je kuća bila jedina osvijetljena u ovo doba noći. Toliko mnogo drugih noći, vratila bi se kući u kojoj svjetla nisu upalile ljudske ruke, nego električni tajmeri. Večeras, pomislila je, netko doista čeka da se vrati.

Zatim je vidjela da Victorov automobil više nije parkiran ispred njezine kuće. Otišao je, pomislila je. Dolazim kući, kao i obično, u prazne sobe. Sjaj svjetla na trijemu, koji joj se činio tako ugodnim, sad joj je izgledao hladno anoniman.

U grudima je osjetila prazninu razočaranja dok je skretala na prilaz kući. Ono što ju je najviše uznemiravalo nije bila činjenica da je Victor otišao; bila je to njezina reakcija na njegov odlazak. Provela sam samo jednu večer s njim, pomislila je, i već sam se vratila tamo gdje sam bila prije tri godine, uzdrmane odlučnosti, nepostojane neovisnosti.

Pritisnula je daljinski upravljač garaže. Vrata su se uz škripu otvorila i ona se uplašeno nasmijala ugledavši modru toyotu, parkiranu u lijevom pregradku.

Victor je samo prebacio automobil u garažu.

Parkirala se pokraj unajmljene toyote i dok su se vrata garaže zatvarala iza nje, neko je vrijeme samo sjedila, bolno svjesna sve bržeg udaranja svog srca, iščekivanja koje je poput droge tutnjalo kroz njezin krvotok. Od očaja do trijumfa u samo deset sekundi. Morala se podsjetiti da se između njih ništa nije promijenilo. Da se između njih ništa ne može promijeniti.

Izišla je iz automobila, duboko udahнула i ušla u kuću.

– Victore?

Nije bilo odgovora.

Pogledala je u dnevni boravak, a zatim hodnikom otišla do kuhinje. Šalice za kavu bile su oprane i odložene, svaki trag njegovog posjeta izbrisan. Provirila je u spavaće sobe i u svoju radnu sobu – Victora još uvijek nigdje nije bilo.

Tek kad se vratila u dnevni boravak uočila je njegova stopala, u udobnim bijelim soknama, kako proviruju s jednog kraja kauča. Stajala je i promatrala ga kako spava, ruke mlohavo ovještene prema podu i spokojnog izraza na licu. Ovo nije bio Victor kakvog je pamtila, muškarac čije su je vulkanske strasti najprije privukle, a zatim otjerale od njega. Ono čega se sjećala iz njihovog braka bile su svađe, duboke rane koje može nanijeti samo ljubavnik. Razvod je iskrivio njezina sjećanja na njega i učinio ga mračnijim, bjesnijim. Gajila je ta sjećanja, hranila se njima tako dug o daje sad, promatrajući ga nezaštićenog, zapanjeno spoznala: Nekoć sam te promatrala dok spavaš. Nekoć sam te voljela.

Prišla je ormaru kako bi izvukla deku i raširila je preko njega. Ispružila je ruku da mu dotakne kosu, a zatim zastala s rukom koja je oklijevala iznad njegove glave.

Oči su mu bile otvorene i promatrale je.

– Budan si – rekla je.

– Nisam namjeravao spavati. Koliko je sati?

– Pola tri.

Zastenjao je.

– Namjeravao sam otići...

– Slobodno ostani. Snijeg pada kao lud.

– Prebacio sam automobil u garažu. Nadam se da nemaš ništa protiv. Prolazila je gradska ralica...

– Oni bi ga odšlepali, da ga nisi prebacio. U redu je. – Nasmiješila se i nježno rekla: – Samo ti spavaj.

Na trenutak su se promatrali. Uhvaćena između čežnje i sumnje, nije rekla ni riječ, i predobro znajući posljedice pogrešnog izbora. Naravno da su oboje razmišljali o istom: da je njezina spavaća soba malo dalje niz hodnik. Potrebno je samo nekoliko koraka, jedan zagrljaj i ponovno će biti tamo gdje je već bila. Na mjestu iz kojeg je teškom mukom pobjegla.

Ustala je, za što joj je trebalo jednako snage kao da se izvlači iz živog pijeska.

– Vidimo se ujutro – rekla je.

Je li to bilo razočaranje u njegovim očima?, pitala se. I nije mogla ne osjetiti strelicu sreće na tu mogućnost.

Ležeći u krevetu, nije mogla zaspati znajući da je on pod istim krovom. Njezinim krovom, njezinim područjem. U San Franciscu živjeli su u kući koju je on imao prije nego što su se vjenčali i ona je nikad nije doista smatrala svojom. Noćas su okolnosti bile obrnute, i ona je bila ta koja je imala nadzor. Što će se sljedeće dogoditi, ovisilo je o njoj. Mogućnosti su je mučile.

Tek kad se uz trzaj probudila, shvatila je da je zapravo zaspala. Dnevno svjetlo već je sjalo kroz prozor. Nekoliko trenutaka je ležala u krevetu i pitala se što ju je probudilo. Pitala se što će mu reći. Zatim je čula kako se bučno otvaraju vrata garaže i rezanje motora automobila koji se unatraske spušta niz prilaz kući.

Izišla je iz kreveta i pogledala kroz prozor, baš na vrijeme da bi vidjela kako Victorov automobil odlazi i nestaje iza ugla.

Poglavlje osam

Jane Rizzoli se probudila u ranu zoru. Ulica ispred njezine stambene zgrade bila je još mirna; jutarnji promet još nije započeo punom parom. Zurila je u tamu razmišljajući: –

Moraš to učiniti. Zabila si prokletu glavu u pijesak.

Uključila je svjetiljku i sjela na rub kreveta, a želudac joj se zgrčio od mučnine. Iako je u sobi bilo hladno, znojila se i majica joj se priljubila uz vlažne pazuhe. Vrijeme je da se suoči s istinom.

Bos a je otišla u kupaonicu. Paketić je ležao na ormariću na kojem ga je ostavila prethodne večeri, kako bi bila sigurna da ga ujutro neće zaboraviti upotrijebiti. Otvorila je kutiju, poderala zaštitnu foliju i izvukla testni štapić. Sinoć je nekoliko puta pročitala upute, praktički ih je naučila napamet. Svedjedno je sad zastala i ponovno ih pročitala. Oklijevala još malo.

Naposljedku je sjela na WC školjku. Sa štapićem između bedara, pomokrila se na njegov vrh i namočila ga mlazom ranojutarnje mokraće.

Pričekajte dvije minute, govorile su upute.

Odložila je testni štapić na vrh ormarića i otišla u kuhinju. Natočila si čašu narančinog soka. Ona ista ruka koja je znala čvrsto obuhvatiti oružje i ispucavati jedan metak za drugim, pogoditi svaku metu, sad je drhtala dok je prinosila čašu sok a usnama. Promatrala je sat na zidu kuhinje, pratila trzavu revoluciju kazaljke koja je odbrojavala sekunde. Osjetila kako joj se puls ubrzao kad su istekle dvije minute. Nikad nije bila kukavica, nikad nije ustuknula suočiti se s neprijateljem, ali ovo je bila drukčija vrsta straha, osoban i izjedajući. Strah da će donijeti pogrešnu odluku i ostatak života provesti pateći zbog toga.

Prokletstvo, Jane. Daj to već više obavi.

Iznenada bijesna na samu sebe, zgađen a vlastitim kukavičlukom, odložila je sok i vratila se u kupaonicu. Nije ni zastala na vratima da se pripremi, nego je odmah prišla ormariću i uzela testni štapić.

Nije morala pročitati upute da bi znala što znači grimizna vodoravna crta na testnom prozorčiću.

Nije se sjećala kako se vratila u svoju spavaću sobu. Zatekla se gdje sjedi na krevetu s testnim štapićem na krilu. Nikad nije voljela grimiznu boju; bila je previše djevojačka i kićena. Sad joj je bilo zlo od samog pogleda na nju. Mislila

je da je posve spremna na rezultat, ali uopće nije bila spremna. Noge su joj se ukočile od predugog sjedenja u istom položaju, ali se činilo da se ne može pomaknuti. Čak joj se i mozak isključio, a svaka je njezina pomisao bila prekrivena šokom i neodlučnošću. Nije mogla smisliti što da učini. Prvi impuls koji joj je pao na pamet bio je djetinjast i posve iracionalan.

Hoću svoju mamu.

Imala je trideseti četiri godine i bila neovisna. Rušila je vrata i lovila ubojice. Ubila je jednog čovjeka. A evo je, iznenada čezne za majčnim zagrljajem.

Zazvonio je telefon.

Začudeno ga je pogledala, kao da ga ne prepoznaje. Na četvrti zvuk zvana, naposljetku je podigla slušalicu.

– Hej, još si kod kuće? – upitao je Frost. – Čitava ekipa već je ovdje.

Pokušavala se usredotočiti na njegove riječi. Ekipa. Jezero. Okrenula se i pogledala sat pokraj kreveta i zapanjila se kad je vidjela da je već osam i petnaest.

– Rizzoli? Spremni su početi potezati. Da krenemo bez tebe?

– Da. Odmah dolazim. – Spustila je slušalicu. Tresak slušalice na držač bio je poput pucketanja prstiju hipnotizera. Uspravila se, trans je bio prekinut, posao je ponovno zahtijevao svu njezinu usredotočenost.

Bacila je testni štapić u kantu za smeće. Zatim se odjenula i otišla na posao.

Štakorica.

Eto na što se svodi čitav jedan život, pomislila je Maura promatrajući leš koji je ležao na stolu s plahtom koja je prekrivala užase koji su mu počinjeni. Bez imena, bez lica, tvoje se postojanje može izraziti u jednoj jedinoj riječi koja dodatno naglašava nedostojnost s kojom je okončao tvoj život. Kao hrana za glodavce.

Darren Crowe je sinoć lešu dao taj nadimak, dok su stajali okruženi gamadi koja je gmizala tik izvan dohvata njihovih baterijskih svjetiljki. Ležerno ga je dobacio mrtvozorničkoj ekipi koja je došla po tijelo i do sljedećeg jutra, kad je Maura ušla u svoj ured, i njezino je osoblje žrtvu zvalo Štakorica. Znala je da je to samo prikladno ime za ženu koju bi inače jednostavno nazivali N.N., ali Maura se morala žacnuti kad je čula da ga koristi čak i istražitelj Sleeper. Eto kako uspijevamo nadići užas, pomislila je. Kako držimo ove žrtve na udaljenosti. Govorimo o njima pomoću nadimaka, ili dijagnoze, ili broja slučaja. Tad nam se ne čine ljudima i njihove sudbine nam ne mogu slomiti srca.

Podigla je pogled kad su Crowe i Sleeper ušli u laboratorij. Sleeper je bio iscrpljen od sinoćnjih napora, i oštro svjetlo u sobi za obdukcije nemilosrdno je

naglašavalo njegove podočnjake i ovješeno lice. Pokraj njega, Crowe se činio poput mladoga lava, preplanuo, snažan i samouvjeren. Crowe nije bio netko kog a biste ikad poželjeli uvrijediti; ispod premaza bahatog muškarca, obično je vrebala okrutnost. Promatrao je leš gadljivo stisnutih usana. Ovo neće biti ugodna obdukcija, i činilo se kao da čak i Crowe o njoj razmišlja s tračkom uznemirenosti.

– Rendgenske snimke već vise – rekla je Maura. – Hajdemo do njih prije nego što započnemo.

Prišla je udaljenom zidu i stisnula prekidač. Svjetlo se upalilo i osvijetlilo jezovite slike rebara, kralješnice i zdjelice. Raštrkane unutar prsnog koša, poput galaksije zvijezda raštrkanih preko pluća i srca, bile su svijetle, metalne mrljice.

– To izgleda kao puščano zrno – rekao je Sleeper.

– I ja sam to isprva mislila – odgovorila je Maura. – Ali, ako pogledate ovdje, odmah uz ovo rebro, vidite ovu nejasnu sjenu? Gotovo se i ne vidi na obrisu rebra.

– Metalni ovoj? – upitao je Crowe.

– Meni tako izgleda.

– Dakle, ovo nije obični metak.

– Nije. Ovo izgleda kao municija za Glaser. Sudeći prema broju zrna koja ovdje vidim, najvjerojatnije s kobaltnim vrhom. Bakreni ovoj, opremljen kuglom broj dvanaest.

Smišljena da proizvede mnogo razorniju štetu od običnog metka, glaserska municija pogađala je metu u jednom komadu, a zatim bi se nakon udara rasprsnula na dijelove. Nije morala otvarati torzo da bi znala da je šteta koju je taj jedan jedini metak nanio bila razorna.

Skinula je snimke grudnog koša i pričvrstila dvije nove snimke. Ove su snimke bile nekako potresnije, zbog onoga što je na njima nedostajalo. Gledali su lijevu i desnu podlakticu. Radius i ulna, dvije dugačke kosti podlaktice, koje se inače protežu od lakta do zgloba, gdje se spajaju s gustim, šljunkolikim kostima zapešća.

Kosti ove ruke, međutim, naglo su završavale.

– Lijeva ruka je bila odrezana točno na spojištu stiloidnog nastavka i skafoidne kosti – rekla je. – Ubojica je uklonio sve kosti zapešća, zajedno s rukom. Vide se i neki tragovi zarezivanja, na drugim snimkama, gdje je strugao uz rub stiloidnog nastavka. Ruku je odvojio točno na mjestu gdje se kosti ruke spajaju s kostima zgloba. – Pokazala je na drugu rendgensku snimku. – A sad pogledajte desnu ruku. Ovdje nije bio tako uredan. Nije zarezao ravno preko zgloba, a kad je odrezao ruku, ostavio je hamatnu kost. Ovdje se vidi zarez noža. Izgleda kao da nije mogao pronaći članak pa je pilio naslijepo, dok ga nije pronašao.

– Dakle, ruke nisu bile jednostavno presječene, recimo, sjekirom – rekao je Sleeper.

– Ne. To je učinjeno nožem. Odrezao joj je ruke jednako kao što vi trančirate pile. Nategnete ud da se vidi članak i prerežete ligamente. Tako ne morate piliti samu kost.

Sleeper je napravio grimasu.

– Mislim da večeras neću jesti piletinu.

– Kakav je nož koristio? – upitao je Crowe.

– Mogao bi biti nož za vađenje kostiju, a mogao bi biti i skalpel. Batrljak su štakori toliko izgrizli da se po rubu rane ne može reći kakvim se nožem koristio. Morat ćemo skinuti meko tkivo i vidjeti kako tragovi reza izgledaju pod mikroskopom.

– Mislim da večeras neću jesti ni juhu – rekao je Sleeper. Crowe je pogleda o veliki trbuh svojega partnera. – Možda bi trebao češće svraćati u mrtvačnicu. Mogao bi izgubiti malo te mišelinke oko struka.

– Misliš, umjesto da tratim život u teretani? – smjesta mu je uzvratio Sleeper.

Maura ga je pogledala, iznenađena brzim odgovorom. Čak je i inače prilagodljivom Sleeperu, njegov partner išao na živce.

Crowe se samo nasmijao, nesvjesan razdraženosti koju je izazivao u drugim ljudima.

– Hej, kad budeš spreman nabujati – mislim, iznad struka – dobrodošao si mi se pridružiti.

– Imamo još rendgenskih snimaka koje bi trebalo pogledati prekinula ga je Maura, skidajući snimke s poslovnom učinkovitošću. Yoshima joj je dodao sljedeće snimke i ona ih je gurnula pod kopče. Snimke glave i vrata Štakorice svjetlucale su s kutije. Sinoć, dok je gledala lice leša, vidjela je samo sirovo meso, dodatno uništeno gladnim strvinarima.

Ali, ispod oguljenog mesa, kosti lica bile su sablasno nedirnute, osim vrha nazalne kosti koji je nedostajao, a koji je odsječen kad je ubojica ogulio svoj trofej.

– Nedostaju joj prednji zubi – rekao je Sleeper. – Ne mislite valjda da je i njih uzeo?

– Ne. Meni to izgleda kao atrofске promjene. I to je ono što me iznenađuje.

– Zašto?

– Zato što su te promjene obično povezane sa starošću i lošim razmještajem zubiju. Ali, to ne odgovara ženi koja se u svakom drugom pogledu čini prilično mladom.

– Kako možete znati, kad nema lica?

– Snimke kralješnice ne pokazuju nikakve degenerativne promjene do kojih s godinama obično dolazi. Nema sijedih vlasi, ni na glavi ni na spolovilu. Ni arcus senilis na očima.

– Što biste rekli, koliko ima godina?

– Ne bih rekla da je starija od četrdeset godina. – Maura je pogledala rendgenske snimke koje su visile na zidu. – Ali, ove snimke više bi odgovarale starijoj ženi. Nikad ni kod koga nisam vidjela tako izrazitu koštanu resorpciju, a posebice ne kod mlađe žene. Ova žena nije mogla nositi zubnu protezu, čak ni ako si ju je mogla priuštiti. Očito, ona nije dobivala čak ni osnovnu stomatološku skrb.

– Dakle, nećemo imati rendgensku snimku zubiju za usporedbu.

– Sumnjam da je ova žena desetljećima posjetila zubara. Sleeper je uzdahnuo. – Nemamo otiske prstiju. Nemamo lice.

– Nemamo rendgenske snimke zubi. Nikad nećemo utvrditi njezin identitet. Što možda i jest poanta.

– No, to ne objašnjava zašto joj je odrezao stopala – rekla je Maura, pogleda i nadalje uprtog u anonimnu lubanju koja je svjetlucala na snimci na zidu. Ja mislim da je on to učinio iz drugih razloga. Možda zbog moći. Ili, iz bijesa. Kad ženi oguliš kožu s lica, nisi samo uzeo suvenir. Ukrao si bit onoga što ona jest. Uzeo si joj dušu.

– Da, dobro, s ovom je dotaknuo dno – rekao je Crowe. Tko bi želio ženu bez zubi, s ranama po čitavom tijelu? Ako želi sakupljati lica, čovjek bi pomislio da bi odabrao neko koje bi na polici iznad kamina ljepše izgledalo.

– Možda tek počinje – tiho je rekao Sleeper. – Možda mu je ovo prvo ubojstvo.

Maura se okrenula prema stolu.

– Počnimo.

Dok su Sleeper i Crowe vezali maske na lice, Maura je s leša skinula plahtu i osjetila snažan miris raspadanja. Još je sinoć izvukla staklovinu zbog razine kalija, i nalazi su joj rekli da je žrtva bila mrtva otprilike trideset i šest sati prije nego što su je otkrili. Mrtvačka ukočenost još je bila prisutna i nije bilo jednostavno manipulirati udovima. Unatoč činjenici da je na mjestu zločina bilo hladno kao u hladnjači, tijelo se počelo raspadati. Bakterije su započele svoj posao, uništavale proteine, nadimale zračne prostore. Niska temperatura samo je usporila, ali nije zaustavila, proces raspadanja.

Iako je već vidjela to uništeno lice, pogled na njega iznova ju je zaprepastio. Jednako kao i mnogobrojne lezije na koži koje su, pod snažnim svjetlom, stršale u tamnim, bijesnim čvorovima naglašenim ujedima štakora. Na toj pozadini uništene kože, rana od metka nije se činila nimalo dojmljivom – tek

malena ulazna rana lijevo od prsne kosti. Glaserski su meci napravljeni tako da u najvećoj mogućoj mjeri smanje opasnost od odbijanja, a istodobno nanesu maksimalnu štetu kad uđu u tijelo. Nakon penetracije metka slijedi eksplozija olovnih kuglica iz glaserove bakrene košuljice. Ova mala rana ničim nije dala naslutiti razmjer oštećenja u prsnom košu.

– Onda, kakvi su joj to prištevi na koži? – upitao je Crowe. Maura se usredotočila na područja koje zubi glodavaca nisu oštetili. Grimizni čvorići bili su raštrkani i po torzu i po ekstremitetima, a na nekima su bile krastice.

– Ne znam što je to – rekla je. – Ali se u svakom slučaju čini sistemskim. Možda je reakcija na neku drogu. Možda je manifestacija raka. – Zastala je. – A moglo bi biti i nešto bakterijski.

– Mislite – zarazno? – upitao je Sleeper i ustuknuo korak od stola.

– Zato sam i predložila da stavite maske.

Prešla je prstom preko jedne od lezija na kojoj je bila krasta i s nje je palo nekoliko bijelih ljuskica. – Neke od njih me podsjećaju na psorijazu. Ali je distribucija posve pogrešna. Psorijaza obično napada prvenstveno laktove i koljena.

– Hej, ne postoji li lijek za to? – upitao je Crowe. – Vidio sam kako ga reklamiraju na televiziji. Smrtni neprijatelj psorijaze.

– Psorijaza je upalni poremećaj i reagira na kreme sa steroidima. Pomaže i terapija ultraljubičastim svjetlom. Ali, pogledajte joj zubalo. Ova žena nije imala novaca za skupe kreme ili liječničke račune. Ako je riječ o psorijazi, vjerojatno je godinama nije liječila.

Kako li je grozna nedaća morala biti ta kožna bolest, pomislila je Maura, posebice ljeti. Mora da je i za najtoplijih dana ova žena željela nositi duge hlače i košulje dugih rukava kako bi prikrila lezije.

– Ne samo da je naš počinitelj odabrao žrtvu bez zubi – rekao je Crowe – nego je koknuo lice s ovakvom kožom.

– Psorijaza obično poštedi lice.

– Mislite li da to ima neko značenje? Možda je ogulio samo one dijelove na kojima je koža bila u redu.

– Ne znam – odgovorila je. – Ne mogu ni približno shvatiti zašto bi itko tako nešto učinio.

Maura je usmjerila pozornost na batrljak na desnom zglobu. Bijele kosti sjajile su kroz sirovo meso. Zubi gladnih glodavaca oglodali su otvorenu ranu i uništili tragove rezanja noža, ali elektronska mikroskopija prerezane kosti mogla bi otkriti značajke oštrice. Podigla je nadlakticu sa stola kako bi pregledala donju stranu rane i pogled joj je uhvatila jedna žuta mrljica.

– Yoshima, možeš li mi dodati pincetu? – rekla je.

– Što ste našli? – upitao je Crowe.

– Uz rub rane pranja neko vlakno.

Yoshima se kretao tako tiho da se činilo da joj se pinceta nekom magijom našla u ruci. Mahnula je povećalom iznad batrljka zgloba. Pincetom je iščupala komadić krvave kraste i sasušenog mesa te ih odložila na pliticu.

Kroz povećalo je ugledala jednu debelu nit , obojanu zapanjujućom nijansom kanarinski žute boje.

– Je li joj to iz odjeće? – upitao je Crowe.

– Izgleda užasno grubo za vlakno za odjeću.

– Možda iz saga?

– Žuti sag? Čini mi se nevjerojatnim. – Gurnula je nit u vrećicu za dokaze koju joj je Yoshima već držao otvorenu i upitala:

– Je li na mjestu zločina bilo išta što bi odgovaralo ovoj niti?

– Nije bilo ničeg žutog – odgovorio je Crowe.

– Žuto uže? – rekla je Maura. – Možda joj je zavezao zglobove.

– A onda odnio prerezano uže? – Sleeper je odmahnuo glavom. – Čudno je kako je ovaj tip uredan.

Maura je pogledala leš, malen poput dječjeg.

– Teško da ju je morao vezati. Vjerojatno ju je mogao svladati bez ikakvih problema. Mora da je bilo veoma jednostavno oduzeti joj život. Ovako tanke ručice nisu se mogle dug o boriti protiv čvrstog stiska napadača; ovako kratke noge nisu mu mogle pobjeći.

Već si tako strašno oskvrnjena, pomislila je. A sad će i moj skalpel ostaviti svoj trag na tvom tijelu.

Radila je s tihom učinkovitošću, zarezujući nožem kroz kožu i mišiće. Uzrok smrti bio je jednako očit kao i komadići šrapnela koji su svjetlucali na rendgenskim snimkama, i kad je naposljetku razrezala torzo i ugledala napetu perikardijalnu ovojnicu i krvave izljeve po čitavim plućima, nije bila iznenađena.

Glaserski metak probio joj je prsni koš i zatim eksplodirao, šaljući svoje smrtonosne šrapnele po čitavim grudima. Metal je rastrgao arterije i vene, probio srce i pluća. I krv se izlila u vrećicu koja okružuje srce i toliko je stisnula da se nije mogla širiti, nije mogla pumpati. Perikardijalna tamponada.

Smrt je nastupila relativno brzo. Zazujao je interkom.

– Doktorice Isles?

Maura se okrenula prema zvučniku.

– Da, Louise?

– Istražiteljica Rizzoli je na liniji jedan. Možete li joj se javiti? Maura je skinula rukavice i prišla telefonu.

– Rizzoli? – rekla je.

– Hej, doktorice. Čini se da te trebamo ovdje.

– Što se dogodilo?

– Kod jezerca smo. Trebalo nam je neko vrijeme da maknemo sav led.

– Pretražili ste čitavo dno?

– Da. Nešto smo pronašli.

Poglavlje devet

Vjetar je šibao preko otvorenog polja, bičevao Maurin kaput i vuneni šal dok je izlazila kroz stražnja vrata samostana i kretala prema turobnoj skupini policajaca koji su je čekali uz rub jezera. Sloj leda stvorio se na snijegu i poput šećerne glazure pucketao pod njezinim čizmama. Osjećala je kako svi promatraju njezino sporo napredovanje preko polja, redovnice je gledaju s vrata iza njezinih leđa, a policija čeka da im se približi. Bila je samotna lik koji se kreće preko tog bijelog svijeta i u dubokoj tišini poslijepodneva, svaki se zvuk činio naglašenim, od škripanja njezinih čizama do navale njezinog vlastitog daha.

Rizzolijeva je istupila iz čvrsto zbijene skupine i prišla je pozdraviti.

– Hvala ti što si došla tako brzo.

– Dakle, Noni je bila u pravu glede jezerca s patkama.

– Da. Budući da je Camille ovdje provodila mnogo vremena, nije baš previše iznenađujuće da se sjetila upotrijebiti jezero. Led je još bio prilično tanak. Vjerojatno se jezero zaledilo tek u zadnjih dan dva. – Rizzolijeva je pogledala vodu. – Naletjeli smo na njega pri trećem prolasku.

Bilo je to malo jezerce, ravni crni oval koji je ljeti odražavao oblake, modro nebo i prelijetanje ptica. Najednom kraju stršali su rogozi, kao ledom obloženi stalagmiti. Posvuda oko jezera snijeg je bio posve ugažen, a njegova bjelina zamrljana blatom.

Uz rub jezera ležalo je nešto maleno, prekriveno plahtom za jednokratnu uporabu. Maura je čučnula, a istražitelj Frost je sa žalosnim izrazom lica odgrnuo platu i otkrio smotak zamotan u pelene zamrljane vlažnim blatom.

– Čini se da je unutra i kamenje – rekao je Frost. – Zato i jest bilo na dnu. Nismo ga još odmotali. Mislili smo da bismo trebali pričekati vas.

Maura je skinula vunene rukavice i navukla rukavice od lateksa. One je nisu štatile od hladnoće i prsti su joj se brzo ohladili dok je razmatkala vanjski sloj muslina. Dva kamena veličine šake ispala su iz zavežljaja. Sljedeći sloj bio je jednako namočen, ali nije bio blatan. Bila je to vunena dekica blijedo modre boje. Boje u kakvu bi čovjek umotao malu bebu, pomislila je. Dekica koja će djetetu pružiti sigurnost i toplinu.

Sad su joj već prsti bili ukočeni i nespretni. Rastvorila je rub dekice, tek toliko da ugleda stopalo. Sićušno, gotovo kao u lutke, s tamnom kožom, prošaranom modrim.

To što je vidjela bilo je dovoljno.

Ponovno je zamotala dijete, plahtom. Ustajući, pogledala je Rizzolijevu.

– Odvezimo ga ravno u mrtvačnicu. Tamo ćemo ga odmotati do kraja.

Rizzoli je samo kimnula glavom i nijemo promatrala majušni smotak. Vlažne pelene već su se počele lediti na hladnom vjetru.

Frost je bio taj koji je progovorio.

– Kako je to mogla učiniti? Samo tako baciti svoje dijete u vodu?

Maura je skinula rukavice od lateksa i gurnula ukočene prste u vunene rukavice. Pomislila je na svijetlo modru dekicu kojom je dijete bilo zamotano. Topla vuna, kao njezine rukavice. Camille je dijete mogla umotati u bilo što – novine, stare plahte, dronjke – ali ga je odabrala omotati dekom, kao da ga želi zaštititi, izolirati od ledeno hladne vode u jezeru.

– Mislim, utopiti vlastito dijete – rekao je Frost. – Mora da je bila luda.

– Dijete je možda već bilo mrtvo.

– Dobro, dakle najprije ga je ubila. Svejedno je morala biti luda.

– Ne možemo ništa pretpostaviti. Ne dok ne obavim obdukciju.

– Maura je pogledala prema samostanu. Tri redovnice stajale su kao tamno odjevene utvare ispod luka vrata i promatrale ih. Upitala je Rizzolijeva:

– Jesi li već rekla Mary Clement?

Rizzolijeva nije odgovorila. Njezin je pogled i nadalje ostao uperen u ono što im je to jezero predalo. Bile su dovoljne samo dvije ruke da se smotak gurne u preveliku vreću i da se vreća zatvori učinkovitim potezanjem zatvarača. Na taj zvuk se prenula.

Maura je upitala:

– Znaju li sestre?

Rizzolijeva ju je naposljetku pogledala.

– Rečeno im je što smo pronašli.

– Mora da imaju ideju tko je otac.

– Niječu da je uopće moguće da je bila trudna.

– Ali, dokaz im je ovdje pred nosom.

Rizzolijeva se prezrivo nasmiješila.

– Vjera je snažnija od dokaza.

Vjera u što?, pitala se Maura. Krepost mlade djevojke? Postoji li ijedna kuća od karata koja bi bila klimavija od vjere u ljudsku čistoću?

Šutjele su dok su tehničari odnosili veliku vreću. Nije bilo potrebe donositi nosila kroz snijeg; tehničar je podigao vreću na ruke tako nježno kao da podiže vlastito dijete i sad je s turobnom svrhovitošću hodao preko vjetrovitog polja prema samostanu.

Zazvonio je Maurin mobitel i narušio žalobnu tišinu. Otvorila gaje i tiho rekla:

– Doktorica Isles.

– Žao mi je što sam jutros morao otići bez pozdrava.

Osjetila je kako joj lice crveni, a puls se dvostruko ubrzava.

– Victore.

– Morao sam stići na sastanak u Cambridgeu. Nisam te htio buditi. Nadam se da nisi pomislila da sam pobjegao od tebe.

– Zapravo, jesam.

– Možemo li se vidjeti kasnije, na večeri?

Zastala je, iznenada svjesna da je Rizzolijeva promatra. Svjesna također i svoje tjelesne reakcije na Victorov glas. Ubrzanog pulsa, sretnog iščekivanja. Već je pronašao način da mi se uvuče natrag u život, pomislila je. Već razmišljam o mogućnostima.

Okrenula se od Rizzoličinog pogleda i utišala glas do šapta.

– Ne znam kad ću biti slobodna. Toliko toga se događa.

– O tome mi možeš ispričati uz večeru.

– Već postaje bizarno.

– Maura, moraš ponekad jesti. Smijem li te izvesti van na večeru? U tvoj omiljeni restoran?

Odgovorila je prebrzo, previše gorljivo.

– Ne, naći ćemo se kod mene. Nastojat ću biti kod kuće do sedam.

– Ne očekujem da kuhaš za mene.

– Onda ću dopustiti da kuhaš ti. Nasmijao se.

– Kakva hrabrost.

– Ako budem kasnila, možeš ući kroz bočna vrata garaže. Vjerojatno znaš gdje je ključ.

– Nemoj mi reći da ga još uvijek skrivaš u onoj staroj cipeli.

– Tamo ga još nitko nije pronašao. Vidimo se večeras. Prekinula je vezu i kad se okrenula, uvidjela da je sad promatraju i Rizzoli i Frost.

– Vrući dogovor? – upitala je Rizzolijeva.

– U mojoj dobi, sretna sam što imam bilo kakav dogovor rekla je i gurnula telefon u torbicu. – Vidimo se svi u mrtvačnici.

Dok je tapkala natrag preko polja, slijedeći tragove ugaženog snijega, na leđima je osjećala njihove poglede. Bilo je olakšanje naposljetku gurnuti stražnja vrata i povući se iza zidova opatije. Ali, nakon samo nekoliko koraka u dvorištu, čula je kako je netko doziva imenom.

Okrenula se i ugledala oca Brophyja kako prolazi kroz vrata. Prišao joj je, svečani lik u crnom. Na sivom i turobnom nebu, njegove su oči imale zapanjujuće modru boju.

– Majka Mary Clement bi voljela razgovarati s vama – rekao je.

– Istražiteljica Rizzoli je osoba s kojom bi vjerojatno trebala razgovarati.

– Radije bi razgovarala s vama.

– Zašto?

– Zato što niste policajka. Barem se činite voljnom saslušati njezine brige. Razumjeti.

– Razumjeti što, oče?

Zastao je. Vjetar je lamatao njihovim kaputima i šibao im lica.

– Da vjera nije nešto što se smije ismijavati – rekao je.

I zato Mary Clement nije željela razgovarati s Rizzolijevom, jer Rizzolijeva nije mogla sakriti svoju sumnjičavost, svoj prezir prema Crkvi. Nešto tako osobno kao što je vjera ne bi smjelo biti podvrgnuto preziru drugih ljudi.

– Ovo joj je važno — rekao je otac Brophy. — Molim vas.

Pošla je za njim u zgradu, niz mračan i vjetrovit hodnik, do nadstojničinog ureda. Mary Clement je sjedila za svojim radnim stolom. Podigla je pogled kad su ušli i oči koje su je promatrale kroz debela stakla naočala bile su vidno bijesne.

– Sjednite, doktorice Isles.

Iako je Akademija svetih nedužnika bila godinama iz a Maure, pogled na bijesnu redovnicu još uvijek ju je uznemiravao i ona joj je udovoljila te potonula na stolac kao školarka koja je nešto zgriješila.

Otac Brophy je stao u stranu, nijemi promatrač muka koje su joj slijedile.

– Nikad nam niste rekli razlog ovog pretraživanja – rekla je Mary Clement. – Unijeli ste razdor u naše živote. Oskvrnuli našu privatnost. Od samoga početka, surađivale smo s vama na sve moguće načine, a ipak ste se prema nama ponijeli kao da smo vam neprijatelji. Dugovali ste nam barem tu ljubaznost da nam kažete što tražite.

– Mislim da biste o tome trebali razgovarati s istražiteljicom Rizzoli.

– Ali, vi ste ta koja je pokrenula pretragu.

– Ja samim samo rekla nalaze obdukcije. Da je sestra Camille nedavno rodila. Istražiteljica Rizzoli je odlučila pretražiti opatiju.

– Ne rekavši nam zašto.

– Policijske istrage se obično drže u što većoj tajnosti.

– Zato što nam niste vjerovali. Je li tako?

Maura je ugledala optužujući pogled Mary Clement i shvatila da ne može odgovoriti nikako drukčije nego istinom.

– Nismo imali drugog izbora nego nastaviti s oprezom.

Umjesto da je dodatno razbjesni, Maurin iskren odgovor kao da je raspršio nadstojniččin bijes. Iznenada je izgledala iznureno i naslonila se na naslon svog stolca, pretvarajući se u krhku, postariju ženu kakva i jest bila.

– Kakav je to svijet, kad nam ne možete čak ni vjerovati.

– Kao ni svima ostalima, časna majko.

– Upravo u tome i jest problem, doktorice Isles. Mi nismo kao svi drugi.

— To je rekla bez imalo nadmoćnosti. Zapravo, Maura je u njezinom glasu čula tugu, i zaprepaštenost. – Pomogle bismo vam. Suradivale bismo, da smo znale što tražite.

– Doista niste imale pojma da je Camille trudna?

– Kako bismo? Kad mi je istražiteljica Rizzoli to jutros rekla, nisam joj vjerovala. Još uvijek ne mogu vjerovati.

– Bojim se da je dokaz bio u jezeru.

Nadstojnica kao da se još više smanjila na svom stolcu. Pogled joj je pao na od artritisa kvrgave ruke. Šutjela je i promatrala te ruke kao da joj ne pripadaju. Tiho je rekla:

– Kako smo mogle ne znati?

– Trudnoće se mogu sakriti. Poznati su slučajevi nekih tinejdžerica koje su svoju trudnoću tajile od vlastitih majki. Neke žene je niječu čak i samima sebi, do trenutka kad rode. Možda ju je i sama Camille poricala. Moram priznati, bila sam posve osupnuta na obdukciji. To uopće nije ono što sam očekivala pronaći kod jedne...

– Redovnice – završila je Mary Clement. Pogledala je ravno u Mauru.

–Time nisam mislila reći da redovnice nisu ljudi. Blijedi osmijeh.

– Hvala vam što to priznajete.

– I bila je tako mlada...

– Mislite li da se samo mladi bore s iskušenjem?

Maura se sjetila nemirno provedene noći. Victora, koji je spavao u sobi na kraju hodnika.

– Čitav naš život – rekla je Mary Clement – nešto nas mami. Iskušenja se, naravno, mijenjaju. Kad si mlad, to je neki zgodan momak. Zatim su to slatkiši ili hrana. Ili, kad ostariš i umoriš se, jednostavna prilika da ujutro odspavaš sat duže. Toliko je takvih sitnih želja, a mi smo slabe kao i svi ostali, samo što nama to nije dopušteno priznati. Naši nas zavjeti odjeljuju od ostatka svijeta. Nositi veo možda je radost, doktorice Isles . Ali, savršenstvo je teret koji nitko od nas u životu ne može ostvariti.

– A pogotovo ne tako mlada žena.

– S godinama ne postaje ništa lakše.

– Camille je imala samo dvadeset godina. Mora da je gajila neke sumnje o davanju konačnih zavjeta.

Mary Clement ispočetka nije odgovorila. Zurila je kroz prozor koji je gledao na goli zid. Pogled koji će je podsjetiti, svaki put kad pogleda kroz prozor, da je njezin svijet ograđen kamenom. Rekla je:

– Ja sam imala dvadeset i jednu godinu kad sam dala konačne zavjete.

– Jeste li imali dvojbi?

– Ni jedne jedine. – Pogledala je Mauru. – Znala sam.

– Kako?

– Zato što mi se Gospodin obratio. Maura na to nije ništa odgovorila.

– Znam što mislite – rekla je Mary Clement. – Da samo psihotičari čuju glasove. Da samo psihotičari čuju anđele kako im govore. Vi ste liječnica i vjerojatno sve promatrate okom znanstvenika. Reći ćete mi da je to bio samo san. Ili kemijski disbalans. Privremeni napad shizofrenije. Znam sve te teorije. Znam što kažu o Ivani Orleanskoj – da su na lomači spalili luđakinju. To vi mislite, zar ne?

– Bojim se da nisam religiozna.

– Ali, nekoć ste bili?

– Odgajana sam u katoličkom duhu. Moji su usvojitelji bili vjernici.

– Tad su vam poznati životi svetaca. Mnogi od njih čuli su Božji glas. Kako to objašnjavate?

Maura je oklijevala, znajući da će ono što kani reći vjerojatno uvrijediti nadstojnicu.

– Slušne halucinacije često se tumače kao vjerska iskustva.

Činilo se da se Mary Clement nije uvrijedila, kao što je Maura očekivala. Jednostavno joj je uzvratila pogled, nepokolebljivih očiju.

– Da li se ja vama činim luda?

– Nimalo.

– A ipak sam ovdje, i govorim vam da sam jednom čula Božji glas. – Pogled joj je ponovno odlutao prema prozoru. Prema sivom zidu, kamenju koje je svjetlucalo od leda. – Vi ste tek druga osoba kojoj sam to rekla, jer znam što ljudi misle. Ni sama ne bih vjerovala da je to moguće, da se to meni samoj nije dogodilo. Kad imaš samo osamnaest godina i On te pozove, kakav drugi izbor imaš, doli poslušati ga? Naslonila se u stolcu. Tiho rekla: – Imala sam momka, znate. Muškarca koji me je htio oženiti.

– Znam – odgovorila je Maura. – Rekli ste mi.

– On to nije shvatio. Nitko nije shvatio zašto bi se jedna mlada žena željela sakriti od života. Tako je on to zvao. Skrivanje, kao da sam kukavica. Predavanje moje slobodne volje Bogu. Naravno, pokušao me razuvjeriti. Jednako kao i moja majka. Ali, ja sam znala što činim. Znala sam to od trenutka kad sam pozvana. Stajala sam u stražnjem dvorištu naše kuće i slušala zrikavce. Čula sam Njegov glas, jasan kao dan. I, znala sam. – Pogledala je Mauru koja se meškoljila na svom stolcu, sa željom da što prije prekine ovaj razgovor. Bilo joj je neugodno s ovom pričom o božanskim glasovima.

Maura je pogledala na sat.

– Časna majko, bojim se da moram ići.

– Pitate se zašto vam ovo sve govorim.

– Da, pitam se.

– Ovo sam rekla još samo jednoj osobi. Znate li tko je to bio?

– Ne.

– Sestra Camille.

Maura je pogledala nadstojničine izobličene modre oči.

– Zašto Camilli?

– Zato što je i ona čula taj glas. Zato je i došla k nama. Odgojena je u izrazito bogatoj obitelji. Odrasla u palači u Hyannisportu, nedaleko od Kennedyja. Ali, bila je pozvana u ovakav život, baš kao i ja. Kad si pozvan, doktorice Isles, znaš da si blagoslovljen i odgovaraš s radošću u srcu. Ona nije nimalo dvojila hoće li ili neće dati zavjete. Bila je u cijelosti predana našem redu.

– Kako onda da objasnimo trudnoću? Kako se to dogodilo?

– Istražiteljica Rizzoli me je to već pitala. Ali, ona je željela znati samo imena i datume. Koji su radnici došli na imanje i kad? U kojem je mjesecu Camille otišla u posjet obitelji? Policija mari samo za konkretne pojedinosti, a ne za duhovne stvari. Ne za Camillin poziv.

– Camille je bila trudna. Ili je to bio trenutak iskušenja, ili silovanje.

Nadstojnica je kratko šutjela i spustila pogled na svoje ruke. Tiho je rekla:

– Postoji i treće objašnjenje, doktorice Isles. Maura se namrštila.

– Koje bi to bilo?

– Vi ćete to smatrati smiješnim, znam. Vi ste liječnica. Vjerojatno se oslanjate samo na laboratorijske nalaze, na ono što možete vidjeti pod mikroskopom. Ali, zar nikad niste vidjeli i doživjeli nešto neobjašnjivo? Kad je pacijent koji je trebao biti mrtav naglo oživio? Niste li svjedočili čudima?

– Svaki liječnik se iznenadi barem nekoliko puta u karijeri.

– Ne samo iznenadi. Ja govorim o nečemu što vas zapanji. Nečemu što znanost ne može objasniti.

Maura se sjetila godina koje je provela kao stažist u Općoj bolnici u San Franciscu.

– Postojala je jedna žena, s rakom gušterače.

– To je neizlječivo, zar ne?

– Da. Gotovo jednako konačno kao i smrtna kazna. Nije trebala preživjeti. Kad sam je prvi put vidjela, smatralo se da je u zadnjem stadiju. Već je bila sva izgubljena i bolesna od žutice. Liječnici su je odlučili prestati hraniti, jer je bila tako blizu smrti. Sjećam se uputa na njezinom zdravstvenom kartonu, da nastojimo da joj bude udobno. Jedino što na kraju možeš učiniti jest olakšati im bolove. Mislila sam da je njezina smrt pitanje dana.

– Ali, ona vas je iznenadila.

– Jednoga jutra se probudila i rekla bolničarki da je gladna. Četiri tjedna kasnije, otišla je kući.

Nadstojnica je kimnula glavom.

– Čudo.

– Ne, časna majko. – Maura je hrabro dočekala njezin pogled. – Spontana remisija.

– To je samo jedan od načina da kažete da ne znate što se dogodilo.

– Remisije se ponekad pojavljuju. Rakovi se povlače sami od sebe. Ili je za početak bila pogrešna dijagnoza.

– Ili je bilo nešto drugo. Nešto što znanost ne može objasniti.

– Želite da kažem da je to bilo čudo?

– Želim da razmotrite ostale mogućnosti. Toliko mnogo ljudi koji su za dlaku izbjegli smrt, kažu da su vidjeli jako svjetlo. Ili su vidjeli svoje voljene kako im govore da još nije njihovo vrijeme za umiranje. Kako objašnjavate takve univerzalne vizije?

– Halucinacijama mozga kojemu manjka kisika.

– Ili dokazom božanskoga.

– Voljela bih pronaći takav dokaz. Bilo bi doista utješno znati da postoji nešto mimo ovog tjelesnog života. Ali, ne mogu to prihvatiti samo vjerom. Na

to ciljate, zar ne? Da je Camillina trudnoća bila svojevrsno čudo? Još jedan primjer božanskoga?

– Kažete da ne vjerujete u čuda, ali ne možete objasniti zašto je vaša pacijentica s rakom gušterače preživjela.

– Ne postoji uvijek jednostavno objašnjenje.

– Zato što medicinska znanost ne razumije smrt u cijelosti. Nije li to istina?

– Ali, zato začće razumijemo. Znamo da je za njega potreban spermij i jajašce. To je jednostavna biologija, časna majko. Ja ne vjerujem u bezgrešno začće. Vjerujem da je Camille imala spolni odnos. Možda je bio prisilan, a možda je bio dobrovoljan. Ali, dijete je začela na uobičajeni način. A identitet oca mogao bi imati veze s Camillinim ubojstvom.

– Što ako nikad ne pronađete nikakvog oca?

– Imat ćemo djetetov DNK. Treba nam samo očevo ime.

– Kakvo vi povjerenje imate u svoju znanost, doktorice Isles. Ona je odgovor na sve!

Maura je ustala sa stolca.

– U te odgovore barem mogu vjerovati.

Otac Brophy je ispratio Mauru iz ureda i otpratio je niz tamni hodnik. Koraci su im škripali po izlizanim podnim daskama.

Rekao je:

– To bismo pitanje mogli razjasniti odmah sad, doktorice Isles.

– Koje pitanje?

Zastao je i pogledao je.

– Je li dijete moje. – Njezin je pogled dočekaio ni ne trepnuvši; ona je bila ta koja je željela okrenuti glavu, pobjeći od jačine njegovoga pogleda.

– To ste se pitali, niste li? – rekao je.

– Shvaćate zašto.

– Da. Kao što ste maloprije rekli, neizbježni zakoni biologije zahtijevaju spermij i jajašce.

– Vi ste jedini muškarac koji ima redovit pristup samostanu. Držite mise. Slušate ispovijedi.

– Da.

– Znate njihove najintimnije tajne.

– Samo ono što mi one odluče reći.

– Vi ste simbol autoriteta.

– Neki svećenike smatraju takvima.

– Mladoj novakinji zacijelo biste predstavljali autoritet.

– I to me odmah čini osumnjičenim?

– Ne biste bili prvi svećenik koji je prekršio zavjete.

Uzdahnuo je i po prvi put maknuo pogled s njezinoga. Ne kako bi ga izbjegao, nego u tužnom kimanju glavom kojim je priznao istinitost njezine tvrdnje.

– Nije nam lako, ovih dana. Kako nas samo ljudi gledaju, kako se iza leđa šale na naš račun. Kad držim misu, gledam lica u svojoj crkvi i znam što misle. Pitaju se da li pipkam male dječake, ili žudim za djevojkama. Svi oni se to pitaju, baš kao i vi. I pretpostavljate najgore.

– Je li dijete vaše, oče Brophy?

Modre oči su se ponovno usredotočile na nju. Pogled mu je bio apsolutno nepokolebljiv.

– Ne, nije. Nikad nisam prekršio zavjete.

– Razumijete, zar ne, da vam ne možemo vjerovati na riječ?

– Ne, možda lažem, nije li tako? – Iako nije povisio glas, u njemu je čula notu bijesa. Približio joj se, a ona je nepomično stajala i odolijevala porivu da uzmakne. – Mogao bih slagati jedan grijeh na drugi. Kamo, prema vašem mišljenju, ta spirala, taj lanac grijeha vodi? Laž. Seksualno iskorištavanje redovnice. Do ubojstva?

– Policija mora ispitati sve motive. Čak i vaše.

– I pretpostavljam da ćete željeti moj DNK.

– To bi vas isključilo kao oca djeteta.

– Ili ukazalo na mene kao na prvog sumnjivca za ubojstvo.

– Moglo bi biti jedno ili drugo, ovisno o nalazima.

– Što vi mislite da bi ti nalazi pokazali?

– Nemam pojma.

– Ali, morate imati neku slutnju. Stojite ovdje, promatrate me. Vidite li ubojicu?

– Ja vjerujem samo dokazima.

– Brojevi i činjenice. To je jedino u što vi vjerujete.

– Da.

– A ako vam kažem da sam savršeno voljan dati DNK? Da ću vam odmah sad i ovdje dati uzorak krvi, ako ste ga spremni uzeti?

– Ne treba nam uzorak krvi. Samo bris iz usta.

– Onda bris iz usta. Samo želim da bude jasno da ovo činim dragovoljno.

– Reći ću istražiteljici Rizzoli. Ona će ga uzeti.

– Hoće li to promijeniti vaše mišljenje? O tome jesam li kriv?

– Kao što sam rekla, znat ću kad vidim nalaze. – Otvorila je vrata i izašla.

Pošao je za njom u dvorište. Na sebi nije imao kaput, ali se svejedno činilo da je posve nesvjestan hladnoće, jer mu je sva pozornost bila usredotočena samo na nju.

– Rekli ste da ste odgojeni u katoličkom duhu – rekao je.

– Pohađala sam katoličku srednju školu. Svetih nedužnika, u San Franciscu.

– A ipak vjerujete samo u svoje krvne pretrage. U svoju znanost.

– U što bih se trebala pouzdati umjesto nje?

– U instinkt? Vjeru?

– U vas? Samo zato što ste svećenik?

– Samo zato? – Odmahnuo je glavom i tužno se nasmiješio, a dah je bio bijel na hladnom zraku. – Pretpostavljam da je to odgovor na moje pitanje.

– Ja ne pogađam. I ništa ne pretpostavljam o drugim ljudskim bićima, zato što me ona i prečesto iznenade.

Došli su do dvorišnih vrata. Otvorio ih je za nju i ona je izašla na cestu. Vrata su se između njih naglo zatvorila, naglo razdvojila njegov svijet od njezinoga.

– Sjećate se onog čovjeka koji se srušio na cesti? – upitao je.

– Onoga na kojemu smo obavili reanimaciju?

– Da.

– Živ je. Jutros sam ga otišao posjetiti. Pri svijesti je i razgovara.

– Drago mi je što to čujem.

– Niste mislili da će se izvući.

– Šanse su bile protiv njega.

– Dakle, vidite? Ponekad su brojevi, statistike, pogrešni. Okrenula se kako bi otišla.

– Doktorice Isles! – zazvao ju je. – Odrasli ste u crkvi. Je li išta ostalo od vaše vjere?

Pogledala ga je.

– Vjera ne zahtijeva nikakav dokaz – rekla je. – Ali, ja da.

Obdukcija djeteta bila je zadatak kojega se užasavao svaki patolog. Dok je Maura navlačila rukavice i pripremala instrumente, izbjegavala je pogledati majušni smotak na stolu i pokušavala se distancirati, što je dulje moguće, od tužne stvarnosti onoga s čime će se ubrzo suočiti. Osim zveckanja instrumenata,

prostorija je bila tiha. Nitko od sudionika koji su stajali oko stola nije imao potrebu reći ni riječ.

Maura je u svom laboratoriju uvijek zahtijevala ton poštovanja. Kao studentica medicine, promatrala je obdukcije pacijenata koji su umrli pod njezinom skrbi i, iako su se patolozi koji su obavljali te obdukcije prema tim pacijentima ponašali kao prema anonimnim neznancima, ona ih je poznavala dok su bili živi, i nije ih mogla pogledati, polegnute na obdukcijском stolu, a ne čuti njihove glasove ili se ne sjetiti kako im je svijest zablistala u očima. Obdukcijски laboratorij nije bio mjesto na kojem bi čovjek zbijao šale ili pričao o sinočnjem izlasku, i ona nije tolerirala takvo ponašanje. Jedan njezin strogi pogled mogao je utišati čak i najneuljudnijeg policajca. Znala je da oni nisu bezdušni, da se uz pomoć humora uspijevaju nositi s tamom svojega posla, ali očekivala je od njih da ga se već na vratima odreknu ili mogu računati na njezine oštre riječi.

Takve riječi nikad nisu bile potrebne kad je na stolu ležalo dijete.

Pogledala je oba istražitelja koji su stajali nasuprot njoj. Barryju Frostu je, kao i obično, lice bilo neke bolesno blijede boje, i stajao je lagano odmaknut od stola, kao da je spreman pobjeći. Danas obdukcija neće biti teška zbog smrada; bit će teška zbog dobi žrtve. Rizzolijeva je stajala pokraj njega, odlučnog izraza lica, sitne građe gotovo izgubljene u kirurškoj pregači koja joj je bila nekoliko brojeva prevelika. Stajala je tik uza stol, u položaju koji je objavljivao: spremna sam. Sa svime se mogu suočiti. Isti taj stav Maura je vidjela među ženama koje su stažirale na kirurgiji.

Muškarci su ih možda nazivali hladnokrvnim kučkama, ali ona ih je doživljavala onakvima kakve su bile: žene koje su utvrdile svoje redove i koje su se itekako namučile kako bi se dokazale u muškoj profesiji da su naposljetku preuzele i muško razmetanje. Rizzoli je to razmetanje imala u malom prstu, ali izraz lica nije posve odgovarao neustrašivom položaju. Lice joj je bilo blijedo i napeto, a koža ispod očiju tamna od umora.

Yoshima je uperio svjetlo na smotak i čekao uz pliticu s instrumentima.

Deka je bila namočena i ledeno hladna voda iz jezera kapala je iz nje dok ju je ona nježno razmotavala, otkrivajući novi sloj povoja. Majušno stopalo koje je i ranije vidjela sad je ležalo izloženo, virilo ispod mokre tkanine. Uz tijelo djeteta poput mrtvačkog pokrova priljubila se bijela jastučnica, zatvorena sigurnosnim iglama. Mrljice ružičaste prijanjale su uz tkaninu.

Maura je posegnula za pincetom, skinula komadiće ružičaste i odložila ih na malenu pliticu.

– Što je to? – upitao je Frost.

– Izgledaju kao konfeti – rekla je Rizzolijeva.

Maura je gurnula pincetu duboko u mokri preklop jastučnice i izvukla grančicu.

– Nisu to konfeti – rekla je. – Nego osušeno cvijeće.

Značenje ovog otkrića ponovno je izazvalo šutnju u sobi. Simbol ljubavi, pomislila je. Žalovanja. Sjetila se koliko je bila dirnuta, prije mnogo godina, kad je saznala da su Neandertalci svoje mrtve sahranjivali sa cvijećem. Bio je to dokaz njihove tuge, i shodno tome, njihove ljudskosti. Za ovim se djetetom, pomislila je, žalovalo. Omotano u laneno platno, posipano laticama suhoga cvijeća i zaštićeno vunenom dekom. Nije to bilo uklanjanje, nego pogreb. Oproštaj.

Usredotočila se na stopalo koje je poput stopala lutke virilo iz svog pokrova. Koža na tabanu bila je smežurana od stajanja u hladnoj vodi, ali nije bilo tragova očitog raspadanja, ni modrih žilica. Temperatura u jezeru bila je blizu smržavanja i tijelo je tjednima moglo ostati u stanju gotovo očuvanosti. Vrijeme smrti, pomislila je, bit će teško, ako ne i nemoguće, odrediti.

Odložila je pincetu i uklonila četiri sigurnosne igle kojima je bilo pričvršćeno dno jastučnice. Dok ih je odlagala na pliticu, tiho su i melodično zazveckale. Podižući tkaninu, nježno je otkrila obje nožice, savijenih koljena, s raskrećenim bedrima kao u žabice.

Veličina je odgovarala djetetu rođenom u terminu.

Izložila je genitalije i zatim nabreklu pupkovinu, povezanu crvenom satenskom vrpcom. Iznenada se sjetila kako su redovnice sjedile za blagovaoničkim stolom i kvrgavim rukama posezale za suhim cvijećem i vrpčama kojima su povezivale vrećice. Dijete vrećica, pomislila je. Posuto cvijećem i povezano vrpcom.

– Dječak je – rekla je Rizzolijeva i glas joj je naglo puknuo. Maura je podigla pogled i opazila da je Rizzolijeva još više prošlijedila i da se sad naslanja o stol, kao da želi održati ravnotežu.

– Želiš li malo izići?

Rizzolijeva je progutala slinu.

– Samo sam...

– Što?

– Ništa. Dobro sam.

– Ovakve je obdukcije teško podnijeti, znam. Djeca su uvijek teška. Ako želiš sjesti...

– Rekla sam ti, dobro sam. Najgore je tek slijedilo. Maura je podigla jastučnicu preko prsa djeteta, nježno ispružajući najprije jednu, pa drugu ruku, kako ih ne bi okrnula mokra tkanina. Ručice su bile savršeno oblikovane, majušni prstići stvoreni da se ispruže prema majčinom licu, uhvate majčin

pramen kose. Osim lica, ruke su ono po čemu se ljudi najviše prepoznaju, i bilo je gotovo bolno gledati ih.

Maura je gurnula ruku u jastučnicu kako bi pridržala glavicu dok preko nje skida tkaninu.

Odmah je znala da nešto nije u redu.

Ruka joj je obuhvatila lubanju koja se nije činila normalnom, kao da nije bila ljudska. Zastala je i grlo joj se naglo osušilo. S osjećajem užasnutosti, skinula je tkaninu i pojavila se glava djeteta.

Rizzolijeva je zasoptala i naglo ustuknula od stola.

– Isuse – rekao je Frost. – Što mu se, dovraga, dogodilo?

Previše zapanjena da bi mogla govoriti, Maura je samo užasnuto promatrala lubanju, koja je zjapila, izloženog mozga. U lice, koje je bilo izgužvano kao zgnječena gumena maska.

Metalna plitica iznenada se prevrnula i uz tresak pala na pod. Maura je podigla pogled baš u trenutku kad se Jane Rizzoli, bez ijedne kapi krvi u licu, polako srušila.

Poglavlje deset

– Ne želim na hitnu. – Maura je obrisala i zadnje kapljice krvi i namrštila se na dva centimetra dugačku posjekotinu na Rizzoličinom čelu.

– Ja nisam plastični kirurg. Mogu ti to sašiti, ali ne mogu jamčiti da neće ostati ožiljak.

– Samo me zašij, dobro? Ne želim satima sjediti u nekoj bolničkoj čekaonici. Ionako bi mi vjerojatno poslali nekog studenta.

Maura je obrisala kožu Betadinom, a zatim posegnula za bočicom Xylocaina i iglom.

– Najprije ću ti umrtviti kožu. Malo će te zapeći, ali nakon toga ne bi smjela ništa osjetiti.

Rizzolijeva je savršeno mirno ležala na kauču, očiju uperenih u strop. Iako se nije ni pomaknula kad joj je igla probila kožu, stisnula je dlan u šaku i držala je čvrsto zatvorenu dok joj je Maura uštrcavala lokalnu anesteziju. Nijedna riječ prigovora, nijedan uzdah nije joj pobjegao s usana. Pad u nesvijest u laboratoriju bio je dovoljno poniženje. A dodatno poniženje bila je činjenica da joj se u glavi vrtjelo toliko da nije mogla hodati pa ju je Frost kao mladenku odnio u Maurin ured. Sad je ležala čvrsto stisnute vilice, nepopustljivo odlučna ne pokazati nimalo slabosti.

Dok je Maura zaobljenom iglom probijala rubove posjekotine, Rizzolijeva je savršeno mirnim glasom upitala:

– Hoćete li mi reći što se dogodilo onom djetetu?

– Ništa mu se nije dogodilo.

– Nije baš normalno. Isuse, nedostaje mu pola glave.

– Tako se rodilo – rekla je Maura, režući konac i vežući čvor. Šivanje kože bilo je kao šivanje žive tkanine i ona je bila samo švelja, koja je spajala rubove i vezivala konac. – Dijete je anencefalično.

– Što to znači?

– Da mu se mozak nikad nije razvio.

– S tim djetetom još nešto ne valja, osim što mu nedostaje mozak. Izgledalo je kao da mu je čitav gornji dio glave odrezan. – Rizzolijeva je progutala slinu. – A lice...

– To je sve od istog oštećenja. Mozak se razvija iz niza stanica zvanih neuralna cijev. Ako se vrh tube ne zatvori kako treba, dijete će se roditi bez

većeg dijela mozga, lubanje, čak i glave. To znači riječ anencefalitičan. Bez glave.

Jesi li ikad prije vidjela takvo dijete?

– Samo u medicinskom muzeju. Ali, nije to tako rijetko. Događa se otprilike jednom na tisuću poroda.

– Zašto?

– To nitko ne zna.

– Znači da bi se to moglo... dogoditi svakom djetetu?

– Tako je. – Maura je zavezala i zadnji šav i odrezala višak konca. –Ovo dijete je rođeno teško deformirano. Ako se već nije rodilo mrtvo, gotovo sigurno je umrlo nedugo nakon poroda.

– Dakle, Camille ga nije utopila.

– Provjerit ću bubrege da vidim ima li u njima diatom. To bi nam trebalo reći je li dijete umrlo od utapanja. Ali, ja ne bih rekla da je ovdje riječ o ubojstvu. Mislim da je dijete umrlo prirodnom smrću.

– Hvala Bogu – tiho je rekla Rizzolijeva. – Da je to djetesce preživjelo...

– Ne bi preživjelo. – Maura je zalijepila zavoj na ranu i skinula rukavice. – Gotove smo, istražiteljice. Konce bi trebalo izvaditi za pet dana. Možeš svratiti ovamo i ja ću ti ih prerezati. Ali, svejedno mislim da bi trebala otići liječniku.

– Ti si liječnica.

– Ja radim s mrtvacima. Sjećaš se?

– Upravo si me krasno zašila.

– Ne govorim o nekoliko šavova. Mene brine što se još događa.

– Kako to misliš?

Maura se nagnula prema Rizzolijevoj, netremice je promatrajući.

– Onesvijestila si se, sjećaš se?

– Nisam ručala. I ono – dijete – šokiralo me.

– Sve nas je šokiralo. Ali samo si se ti srušila.

– Jednostavno nikad nisam vidjela ništa slično.

– Jane, u onoj sobi za obdukciju već si vidjela svakojake grozne stvari. Vidjele smo ih zajedno, omirisale zajedno. Uvijek si imala dobar želudac. Policajci, njih trebam držati na oku, jer oni padaju kao klade. No, ti si se uvijek uspijevala održati na nogama. Do danas.

– Možda nisam tako izdržljiva kao što si mislila.

– Ne. Mislim da nešto nije u redu. Jesam li u pravu?

– Što na primjer?

–I prije nekoliko dana ti se zavrtojelo u glavi.

Rizzolijeva je slegnula ramenima.

– Morat ću početi doručkovati.

– Zašto nisi? Imaš li mučnine? I zamijetila sam da si u kupaonici praktički svakih deset minuta. Dvaput si bila unutra dok sam pripremala laboratorij.

– Što je, zapravo, ovo? Ispitivanje?

– Moraš otići liječniku. Potreban ti je barem sistematski pregled i krvne pretrage da isključimo anemiju.

– Potrebno mi je samo malo svježeg zraka. – Rizzolijeva je ustala, a zatim brzo spustila glavu na ruke. – Bože, kakva jebena glavobolja.

– Pa, prilično si snažno tresnula glavom o pod.

–I prije sam dobivala po glavi.

– Mene, međutim, više brine zašto si se onesvijestila. Zašto si tako umorna.

Rizzolijeva je podigla glavu i pogledala je. U tom je trenutku Maura dobila odgovor koji je tražila. Već je ionako sumnjala, a sad je svoje sumnje vidjela potvrđene u očima druge žene.

– Život mi je tako sjeban – šapnula je Rizzolijeva.

Suze su Mauru preplašile. Nikad ranije nije vidjela Rizzolijevu da plače i smatrala ju je previše snažnom, previše tvrdoglavom da bi se ikad slomila, a ipak su sad niz njezine obraze curile suze i Maura je bila toliko iznenađen a da ju je mogla samo nijemo promatrati.

Kucanje na vratima prenulo ih je obje.

Frost je provirio glavom u ured.

– Kakva je situacija kod vas... – Glas mu je utihnuo kad je vidio vlažno lice svoje partnerice. – Hej. Hej, jesi li dobro?

Rizzolijeva je bijesno obrisala suze.

– Dobro sam.

– Što se događa?

– Rekla sam da sam dobro Istražitelju Frost – obratila mu se Maura.

– Potrebno nam je malo vremena. Možete li nas, molim vas, ostaviti nasamo?

Frost se zacrvenio.

– Oprostite – promrljao je i povukao se, tiho zatvarajući vrata.

– Nisam se trebala izderati na njega – rekla je Rizzolijeva. Alije ponekad tako prokleta glup.

– Samo je zabrinut za tebe.

– Da, znam. Znam. On je barem jedan od dobrih momaka. Glas joj je puknuo. Boreći se protiv suza, stisnula je dlanove u šake, ali su suze svejedno nagrnule, a za njima i jecaji. Prigušeni, nelagodan i jecaji koje nije mogla suspregnuti. Mauru je uznemirilo promatrati raspadanje žene čijoj se snazi oduvijek divila. Ako se može raspasti Jane Rizzoli, svatko može.

Rizzolijeva je nenadano lupila šakama o koljena i nekoliko puta duboko udahнула. Kad je naposljetku podigla glavu, suze su joj i nadalje bile u očima, ali joj se od ponosa lice izobličilo u krutu masku.

– To je sve od prokletih hormona. Zajebavaju se po mojoj glavi.

– Koliko dugo već znaš?

– Ne znam. Neko vrijeme, pretpostavljam. Jutros sam naposljetku napravila kućni test trudnoće. Ali, na određeni način znam već tjednima. Osjetila sam razliku. I nisam dobila mjesečnicu.

– Koliko ti kasni?

Rizzolijeva je slegnula ramenima.

– Najmanje mjesec dana. Maura se naslonila na stolcu. Sad kad je Rizzolijeva ponovno imala nadzor nad svojim emocijama, Maura se mogla povući u svoju ulogu liječnice. Liječnice hladne glave, s uvijek spremnim praktičnim savjetima. – Imaš dovoljno vremena da odlučiš.

Rizzolijeva je prezirno frknula nosom i rukom obrisala lice.

– Nema se tu što odlučivati.

– Što ćeš učiniti?

– Ne mogu roditi. Znaš da ne mogu.

– Zašto ne?

Rizzolijeva joj je uputila pogled rezerviran za imbecile.

– Što bih ja s djetetom?

– Isto što i svi drugi.

– Zar me možeš zamisliti kao majku? – Rizzolijeva se nasmijala. – Bila bih grozna. Dijete na mojoj brizi ne bi preživjelo ni mjesec dana.

– Djeca su zapanjujuće otporna.

– Da, dobro, ali ja ne znam s njima.

– Bila si veoma dobra s onom malom Noni.

– Baš.

– Bila si, Jane. I djevojčica ti je odgovorila. Na mene se uopće nije obazirala, a od vlastite majke se grozi. Ali, vas dvije ste se odmah sprijateljile.

– To ne znači da sam majčinski tip. Mala djeca me užasavaju. Ne znam što bih s njima, osim da ih predam nekom drugom, i to brzo. – Oštro je izdahnula, kao da je to – to. Pitanje riješeno.

– Ne mogu to učiniti. Jednostavno ne mogu. – Ustala je sa stolca i prišla vratima.

– Jesi li rekla agentu Deanu? Rizzolijeva je zastala, s rukom na kvaki. Jane?

– Ne, nisam mu rekla.

– Zašto nisi?

– Teško je razgovarati kad se gotovo nikad ne vidimo.

– Washington nije na suprotnom kraju kugle zemaljske. Čak je u istoj vremenskoj zoni. Mogla bi pokušati podići slušalicu. Zacijelo bi želio znati.

– Možda ne želi. Možda je to samo još jedna od komplikacija o kojima radije ne bi znao.

Maura je uzdahnula.

– Dobro, priznajem, ne poznajem ga baš dobro. Ali, u ono kratko vrijeme koliko smo radili zajedno, učinio mi se kao netko tko ozbiljno shvaća svoje obveze.

– Obveze? – Rizzolijeva se napokon okrenula i pogledala je. – Oh, tako dakle. To sam ja. To je i ovo dijete. A on je dovoljno odgovoran da učini ono što mu je dužnost.

– Nisam tako mislila.

– Ali si apsolutno u pravu. Gabriel bi doista izvršio svoju dužnost. K vragu i to. Ne želim biti problem nekog muškarca, njegova obveza. Uostalom, odluka nije njegova. Moja je. Ja bih trebala odgajati to dijete.

– Nisi mu ni dala priliku.

– Priliku za što? Da klekne i zaprosi me? – Rizzolijeva se nasmijala.

– Zašto je to tako nemoguće? Vidjela sam vas dvoje zajedno. Vidjela sam kako te gleda. Između vas se događa više od seksa za jednu noć.

– Da. Bio je to seks za dva tjedna.

– Tebi to nije bilo ništa više?

– Što smo drugo mogli dobiti? On je u Washingtonu, ja sam ovdje. – Zapanjeno je odmahнула glavom. – Isuse, ne mogu vjerovati da sam se upecala. To bi se trebalo dešavati samo glupačama. – Zašutjela je. Nasmijala se. – Točno. Dakle, što sam onda ja?

– Definitivno nisi glupa.

– Nesretna. I previše plodna.

– Kad si zadnji put razgovarala s njim?

– Prošli tjedan. Nazvao me.

– Nije ti palo na pamet da mu tad kažeš?

– Tad nisam bila sigurna.

– Ali, sad jesi.

– I svejedno mu ne kanim reći. Moram odabrati ono što je ispravno za mene, a ne za nekog drugog.

– Što se bojiš da će reći?

– Da će me nagovoriti da si zajebem život. Da će mi reći da ga zadržim.

– Je li to doista ono čega se bojiš? Ili se više plašiš da ga on neće željeti? Da će te odbaciti prije nego što ti budeš imala priliku odbaciti njega?

Rizzolijeva je pogledala Mauru.

– Znaš što, doktorice?

– Što?

– Ponekad nemaš blagog pojma o čemu govoriš.

A ponekad, pomislila je Maura promatrajući kako Rizzoli izlazi iz ureda, pogodim ravno u metu.

Rizzolijeva i Frost su sjedili u automobilu, hladan zrak puhao je iz grijanja, a pahuljice lepršale po prednjem staklu. Sivi oblaci odgovarali su njezinom raspoloženju. Sjedila je i drhturila u klaustrofobičnoj tami automobila i svaka snježna pahuljica bila je još jedan neproziran komadić koji joj je priječio pogled. Zatvarao je, zakapao je.

Frost je upitao:

– Je li ti bolje?

– Imala sam glavobolju. To je sve.

– Sigurna si da ne želiš da te odvezem na hitnu?

– Treba mi samo malo Tyknola.

– Da. Dobro. – Ubacio je automobil u brzinu, a zatim se predomislio i vratio mijenjač u položaj za parkiranje. Pogledao ju je.

– Rizzoli?

– Da?

– Ako ikad poželiš o nečemu razgovarati – čemu god – drage volje ću te saslušati.

Nije mu odgovorila, nego je samo skrenula pogled na staklo automobila. Na snježne pahuljice koje su stvarale filigran na staklu.

– Zajedno smo već, koliko, dvije godine? Čini mi se da mi baš i ne govoriš o svom privatnom životu – rekao je. – Mislim da ja tebi, naprotiv, ne prestajem dodijavati pričama o sebi i Alice. Svaki put kad se posvadimo, ti o

tome čuješ, željela ili ne. Nikad mi ne kažeš da začepim pa zaključujem kako nemaš ništa protiv. Ali znaš, upravo sam nešto shvatio. Ti doista često slušaš, ali gotovo nikad ne govoriš o sebi.

– Nema se tu što reći.

Kratko je razmislio o njezinoj izjavi. Zatim je rekao, i zvučao je gotovo kao da mu je neugodno:

– Nikad te ranije nisam vidio da plačeš.

Slegnula je ramenima.

– Dobro. Sad jesi.

– Slušaj, nismo se uvijek baš sjajno slagali...

– Doista tako misliš?

Frost je pocrvenio, kao što bi uvijek pocrvenio uhvaćen u nelagodnom trenutku. Imao je lice poput semafora i na svaku naznaku nelagode žestoko bi se zacrvenio.

– Želim reći, mi nismo, ono, kompići.

– Što, zar sad želiš da budemo kompići?

– Ne bih imao ništa protiv.

– Dobro, kompići smo – odrešito je rekla. – Hajde, idemo.

– Rizzoli?

– Molim?

– Ovdje sam, dobro? To je jedino što želim da znaš.

Trepnula je i okrenula se prema bočnom prozoru kako on ne bi vidio učinak koje su na nju imale njegove riječi. Po drugi put u sat vremena, osjetila je da joj nadolaze suze. Prokleti hormoni. Nije znala zašto su je Frostove riječi natjerale da se rasplače. Možda je to bilo samo zbog činjenice da je bio tako ljubazan prema njoj. Zapravo, uvijek je bio ljubazan prema njoj, ali ona je sad na to bila posebno osjetljiva i djelić nje poželio je da je Frost glup kao stup i posve nesvjesan njezine muke. Od njegovih se riječi osjećala ranjiva i izložena, a to nije bio način na koji je željela da je drugi doživljavaju. To nije bio način na koji možeš zaslužiti poštovanje svojeg partnera. .

Udahnula je i podigla bradu. Taj trenutak je prošao i suze su nestale. Mogla gaje pogledati i nalikovati staroj sebi.

– Slušaj, treba mi taj Tylenol – rekla je. – Hoćemo li sjediti ovdje čitav dan?

Kimnuo je glavom i ubacio mjenjač u brzinu. Brisači su stresli snijeg sa stakla i otvorili im pogled na nebo i bijele ulice. Čitavo pakleno vruće ljeto radovala se zimi, čistoći snijega. Sad je, zureći u ovaj sumoran gradski krajolik, pomislila da više nikad neće prokleti kolovosku vrućinu.

Petkom navečer kad je bilo mnogo gostiju, u baru kod J.R Doylea nisi se mogao ni pomaknuti, a da ne naletiš na nekog policajca. Smješten malo dalje niz ulicu od podružnice Bostonske policije Jamaica Plain, samo deset minuta od glavnog policijskog sjedišta u Schroeder Plazi, Doyle's je bilo mjesto na kojem su se na pivu i čašici razgovora okupljali policajci koji nisu bili na dužnosti. Dakle, kad je Rizzolijeva te večeri ušla u Doyle's na večeru, posve je očekivala gomilu poznatih lica. Ali, nije očekivala da će vidjeti Vincea Korsaka kako sjedi za šankom i pijucka svijetlo pivo. Korsak je bio umirovljeni istražitelj iz policijske postaje u Newtonu, i Doyle's je bio izvan njegovog uobičajenog područja.

Uočio ju je kad je prošla kroz vrata i mahnuo joj.

– Hej, Rizzoli! Dugo se nismo vidjeli. – Pokazao je na zavoj na njezinoj glavi. – Što ti se dogodilo?

– Hm, ništa. Malo sam se poskliznula u mrtvačnici i trebalo mi je nekoliko šavova. Što ti radiš u kvartu?

– Doselit ću ovamo.

– Molim?

– Upravo sam potpisao ugovor za stan malo dalje u ulici.

– Što je s tvojom kućom u Newtonu?

– Duga je to priča. Slušaj, što kažeš na večeru? Sve ću ti ispričati.

– Zgrabio je svoje pivo. – Hajdemo u separe u onoj drugoj prostoriji. Ovi seronje pušači truju mi pluća.

– Prije te to nije smetalo.

– Da, dobro, tad sam i sam bio jedan od tih seronja.

Ništa nije bolje od srčanog udara da čovjeka koji je palio jednu cigaretu za drugom pretvori u strastvenog pobornika zdravog života, pomislila je Rizzolijeva dok je hodala za Korsakovim krupnim tijelom. Iako je nakon srčanog udara smršavio, još uvijek je bio dovoljno debeo da bi mogao biti dubler ragbijaškom obrambenom igraču, na što ju je i podsjetio dok se poput buldožera probijao kroz gužvu petkom navečer.

Ušli su kroz vrata u odio za nepušače, u kojem je zrak bio tek nešto čišći. Odabrao je separe ispod irske zastave. Na zidu su bili uokvireni požutjeli izresci iz Boston Globea, članci o gradonačelnicima davnih dana, davno umrlim političarima. Braća Kennedy, Tip O'Neill i drugi dobri sinovi Irske, od kojih su mnogi služili s najboljim bostonskim policajcima.

Korsak je kliznuo na drvenu klupicu, stišćući svoj velikodušan opseg iza stola. Iako je još uvijek bio debeo, izgledao je mršavije nego što je bio u kolovozu kad su zajedno radili na slučaju višestrukog umorstva. Nije ga mogla pogledati i ne sjetiti se njihovog zajedničkog ljeta. Zujanja muha u stablima,

užasima koje im je ona šuma otkrila, a koji su ležali među njezinim lišćem. Još uvijek su joj se vraćala sjećanja na onaj mjesec kad su se dvojica ubojica udružili kako bi na imućnim parovima ostvarili svoje seksualne fantazije. Korsak je bio jedan od nekolicine koji su znali kako je taj slučaj djelovao na nju. Zajedno su se borili protiv čudovišta i preživjeli, i među njima je postojala veza, iskovana u krizi istrage.

Svejedno, na Korsaku je bilo toliko toga što joj se gadilo. Promatrala ga je kako otpija gutljaj piva i paluca jezikom preko brkova od pjene. Ponovno ju je zapanjila njegova sličnost majmunu.

Čupave obrve, široki nos, čekinjave crne dlake koje su mu prekrivale ruke. I način na koji je hodao, a debele ruke mu se njihale, isturenih ramena, baš kao što hoda majmun. Znala je da ima problema u braku i da, otkad je u mirovini, ima i previše slobodnog vremena. Sad dok gaje promatrala, osjetila je žalac krivnje, zato što joj je on ostavio nekoliko poruka na telefonskoj sekretarici, s prijedlogom da se nadu na večeri, ali je ona bila prezaposlena da bi odgovorila na njih.

Prišla im je konobarica, prepoznala Rizzolijeva i rekla:

– Vaš uobičajeni Sam Adams, istražiteljice?

Rizzolijeva je pogledala Korsakovu čašu piva. Prolio ga je po košulji, na kojoj su mu ostale vlažne mrlje.

– Ovaj, ne – rekla je. – Samo CocaColu.

– Jeste li spremni naručiti?

Rizzolijeva je otvorila jelovnik. Želudac joj večeras ne bi podnio pivo, ali je bila gladna kao vuk.

– Uzet ću salatu šefa kuhinje s umakom tisuću otoka. Krumpiriće i ribu. I pečene kolute luka. Možete li mi sve to donijeti istodobno? Oh, i možete li nam donijeti ekstra putar uz peciva?

Korsakse nasmijao.

– Nemoj se ustručavati, Rizzoli.

– Gladna sam.

– Znaš što pečena hrana čini arterijama?

– Onda dobro. Nećeš dobiti nijedan od mojih prženih kolutova luka.

Konobarica je pogledala Korsaka.

– A vi, gospodine?

– Losos na žaru, s malo putra. I salatu s vinskim octom. Dok se konobarica udaljavala, Rizzolijeva je u nevjerici pogledala Korsaka.

– Kad si ti počeo jesti ribu sa žara? – upitala je.

– Kad me je onaj veliki tip tamo gore odalamio po glavi s onim upozorenjem.

– Doista se tako hraniš? Nije ti to nešto samo za pokazivanje?

– Već sam izgubio pet kilograma. A uz to sam i prestao pušiti što znači da je to doista gubitak težine. A ne samo vode. – Naslonio se i izgledao malčice prezadovoljan samim sobom. – Čak i vježbam na steperu.

– Šališ se.

– Upisao sam se u klub zdravog života. Radim vježbe za srce. Znaš, provjerim puls, vodim računa o čuki. Osjećam se deset godina mlađi.

I izgledaš deset godina mlađi bilo je ono čemu se nadao da će Rizzolijeva reći, ali ona to nije rekla, jer to ne bi bila istina.

– Pet kilograma. Dobro za tebe – rekla je.

– Samo se moraš držati dijete.

– Što ti onda znači ovo pivo?

– Alkohol je u redu, zar nisi čula? Najnovija saznanja u New England Journal of Medicine. Čaša crnog vina je dobra za srce.

Kimnuo je prema Coli koju je konobarica stavila pred Rizzolijevu.

– Što je tebi ovo? Uvijek si naručivala pivo Adams Ale.

Slegnula je ramenima.

– Večeras ne.

– Je li ti dobro?

Ne, nije. Napumpana sam i ne mogu čak ni pivo popiti, a da mi ne dođe na povraćanje.

– Imala sam mnogo posla – bilo je sve što je rekla.

– Da, čuo sam. Što je to s tim opaticama?

– Još ne znamo.

– Čuo sam da je jedna od njih bila mamica.

– Gdje si to čuo?

– Znaš. Priča se.

– Što si još čuo?

– Da ste dijete izvukli iz jezera.

Bilo je neizbježno da će se novosti saznati. Policajci razgovaraju jedni s drugima. Razgovaraju sa svojim ženama. Pomislila je na sve koji su stajali oko jezera, mrtvozorničke pomoćnike, forenzičare. Nekoliko dugačkih jezika, i ubrzo čak i umirovljeni policajac iz Newtona zna sve pojedinosti. Užasavala se toga što će biti objavljeno u jutarnjim novinama. Ubojstvo je javnosti uvijek

fascinantno; sad je tu bio i zabranjeni seks, moćni dodatak zahvaljujući kojem će ovaj slučaj dugo ustati u žiži.

Konobarica im je servirala hranu. Rizzoličinaje zauzela većinu stola, a jela su bila poslagana kao na obiteljskoj svečanosti. Napadajući hranu, zagrizla je u krumpirić koji je bio tako vruć da joj je opekao usta pa je morala popiti nagli gutljaj Cole kako bi ih rashladila.

Korsak je, bez obzira na sve svoje kreposne komentare o prženoj hrani, čeznutljivo promatrao njezine kolutove luka. Zatim je pogledao svoju ribu sa žara, uzdahnio i uzeo vilicu Želiš li koji kolutić?

– upitala ga je.

– Ne, hvala, dobro sam. Kažem ti, posve sam promijenio život. Onaj infarkt je možda najbolje što mi se ikad dogodilo.

– Ti to ozbiljno?

– Da. Gubim težinu. Ostavio sam se cigareta. Hej, mislim čak i da mi kosa ponovno raste. – Pognuo je glavu kako bi joj pokazao svoju čelu.

Ako mu je ikakva kosa igdje rasla, bilo je to u njegovoj glavi, a ne na njoj.

– Da, mijenjam mnoge stvari u životu.

Zašutio je i usredotočio se na svoj losos, ali kao da nije uživao u njemu. Iz sažaljenja gotovo je gurnula svoj tanjur s prženim lukom prema njemu.

No, kad je ponovno podigao glavu, gledao je nju, a ne hranu.

–I kod kuće mijenjam situaciju.

Zbog nečega u načinu na koji je to rekao, osjetila je nelagodu. Kako ju je promatrao, kao da se sprema ogoliti dušu. Užasavala se čuti gadne pojedinosti, ali je istodobno uviđaja koliko je njemu potrebno da joj kaže.

– Što se događa kod kuće? – upitala je. I već je pogađala što će joj odgovoriti.

– Diane i ja – znaš što se događa. Vidjela si je.

Dianeje upoznala u bolnici, u kojoj se je Korsak oporavljao od srčanog udara. Pri njihovom prvom susretu, zamijetila je da Diane frflja dok priča i da su joj oči staklenaste. Ta žena je bila hodajući ormarić s lijekovima, i drogirala se valijem, kodeinom – svime što bi od svojih liječnika uspjela iskamčiti. Taj problem trajao je godinama, rekao joj je Korsak, ali on je ipak stajao uz svoju suprugu jer je to ono što se od muževa očekuje.

– Kako je Diane ovih dana? – upitala je.

– Kao i inače. Posve ušlagirana.

– Rekao si da se stvari mijenjaju.

– I mijenjaju se. Ostavio sam je.

Znala je da on čeka njezinu reakciju. Zurila je u njega, nesigurna bi li bila sretna ili očajna zbog njega. Nesigurna što od nje želi vidjeti.

– Isuse, Korsak – naposljetku je rekla. – Jesi li siguran u to što činiš?

– Nikad u čitavom jebenom životu ni u što nisam bio sigurniji. Sljedeći tjedan selim. Pronašao sam si momački stan, ovdje u Jamaica Plainu. Uredit ću ga baš kako želim. Znaš, televizor sa širokim ekranom, ogromni jebeni zvučnici koji probijaju bubnjiće.

Ima pedeset i četiri godine, imao je srčani udar, a sad je posve poludio, pomislila je. Ponaša se kao tinejdžer koji ne može dočekati da useli u svoj prvi stan.

– Neće ni primijetiti da me nema. Sve dok budem plaćao njezine ljekarničke račune, bit će sretna. Čovječe, ne znam zašto mi je trebalo toliko dugo da to učinim. Potratio sam pola života, ali kažem ti, sad je gotovo. Od sad nadalje, svaka minuta je važna.

– A tvoja kćerka? Što ona kaže?

Prezrivo je frknuo nosom.

– Kao da je nju briga! Ona samo traži novac. Tata, treba mi novi automobil. Tata, želim ići u Cancun. Misliš da sam ja ikad bio u Cancunu?

Sjedila je naslonjena na naslon klupice i promatrala ga preko pečenih kolutova luka koji su se hladili na tanjuru.

– Znaš li što radiš?

– Da. Uzimam svoj život u vlastite ruke. – Zastao je. I s natruhom ogorčenja rekao: – Mislio sam da će ti biti drago zbog mene.

– Drago mi je. Valjda.

– Čemu onda taj pogled?

– Kakav pogled?

– Kao da su mi narasla krila.

– Samo se moram naviknuti na novog Korsaka. Imam osjećaj kao da te više ne poznajem.

– Je li to loše?

– Nije. Barem mi više ne ispuhuješ dim u lice.

Na to su se oboje nasmijali. Novi Korsak, za razliku od onog starog, neće joj zasmrdjeti automobil svojim cigaretama.

Napiknuo je list salate i jeo bez riječi, mršteći se, kao da mu je sva koncentracija bila potrebna za žvakanje. Ili da bi skupio hrabrost za ono što slijedi.

– Onda, kako stoje stvari između tebe i Deana? Još se viđate? Njegovo pitanje, postavljeno tako ležerno, uhvatilo ju je nespremnu. To je bila zadnja

tema o kojoj je željela razgovarati, zadnje što je od njega očekivala da će je pitati. Nikad nije skrivao da mu se Gabriel Dean ne sviđa. Ni njoj se nije sviđao kad je prvi put u kolovozu ušao u njihovu istragu, zamahnuo svojom FBI-jevom značkom i pokušao preuzeti nadzor.

Nekoliko tjedana kasnije, između nje i Deana sve se promijenilo.

Pogledala je svoj napoja pojedeni obrok, a apetit joj je iznenada nestao. Osjetila je kako je Korsak promatra. Što duže bude čekala, to će njezin odgovor biti manje uvjerljiv.

– Sve je u redu – rekla je. – Hoćeš li još jedno pivo? Meni bi dobro došla nova Cola.

– Je li te posjetio u zadnje vrijeme?

– Gdje je ta konobarica?

– Koliko je prošlo? Nekoliko tjedana? Mjesec dana?

– Ne znam. – Mahnula je konobarici koja nije vidjela njezin znak pa je krenula natrag prema kuhinji.

– Što, zar se ne sjećaš?

– Događaju mi se, znaš, i druge stvari u životu – prasnula je. Odao ju je ton njezina glasa. Korsak se naslonio i promatrao je okom policajca. Okom koje je vidjelo previše.

Rekao je:

– Zgodan tip kao što je on, vjerojatno misli da je napet svim ženama.

– Što bi to trebalo značiti?

– Nisam tako glup kao što izgledam. Vidim da nešto nije u redu. Čujem to u tvom glasu. I to me muči, jer zaslužuješ bolje. Mnogo bolje.

– Doista ne želim razgovarati o tome.

– Nikad mu nisam vjerovao. To, sam ti i rekao, još u kolovozu.

– Čini mi se da mu tad ni ti nisi vjerovala.

Ponovno je mahnula konobarici. Ona se, ponovno, nije obazirala na nju.

– Postoji nešto podmuklo kod tih federalaca. Kod svakog kojeg sam upoznao. Doista su uglađeni, ali nikad nisu iskreni s tobom. Poigravaju se s našim glavama. Misle da su bolji od policajaca. Svo to federalno sranje.

– Gabriel nije takav.

–Ne?

– Nije.

– To kažeš samo zato što se pališ na njega.

– Zašto uopće razgovaramo o njemu?

– Zato što sam zabrinut za tebe. Kao da padaš preko litice, a ne želiš ispružiti ruku za pomoć. Mislim da nemaš nikoga s kime bi o tome porazgovarala.

– Razgovaram s tobom.

– Da, ali mi ništa ne govoriš.

– Što želiš da ti kažem?

– On u zadnje vrijeme nije dolazio, je li tako?

Nije odgovorila, nije ga čak ni pogledala. Umjesto tog a usredotočila se na mural naslikan na zidu iza njegovih leđa.

– Oboje smo imali previše posla.

Korsak je uzdahnuo i odmahnuo glavom, pokretom sažaljenja.

– Nije riječ u tome da sam zaljubljena ili nešto slično. – Prikupljajući hrabrost, naposljetku ga je uspjela pogledati u oči. – Misliš da ću se raspasti samo zato što me neki glupan nogirao?

– Ne znam.

Nasmijala se, ali joj je smijeh zvučao usiljeno, čak i njezinim ušima.

– To je samo seks, Korsak. Imaš avanturicu, pa kreneš dalje. Dečki to stalno rade.

– Želiš mi reći da ti nisi nimalo drukčija od dečkiju?

– Nemoj mi tu izvoditi ona sranja s dvostrukim mjerilima.

– Ma daj, hajde. Hoćeš reći da nema slomljenog srca? On ode, a tebi je svejedno?

Probola ga je ostrim pogledom.

– Bit ću dobro.

– To je super. Zato što on toga nije vrijedan, Rizzoli. Nije vrijedan ni jedne jedine minute tuge. I to ću mu i reći, kad ga sljedeći put vidim.

– Zašto to radiš?

– Što radim?

– Zašto se miješaš? Tiraniziraš. Ne treba mi to. Imam dovoljno drugih problema.

– To znam.

– A ti mi samo pogoršavaš.

Na trenutak ju je bez riječi promatrao. Zatim je spustio pogled.

– Žao mi je – tiho je rekao. – Ali, znaš da ti samo pokušavam biti prijatelj.

Od svih stvari koje je mogao reći, nijedna na nju ne bi više utjecala. Zatekla se kako trepće očima zadržavajući suze i netremice promatra čelu na njegovoj pognutoj glavi. Ponekad bi joj se gadio, ponekad bje razbjesnio.

A ponekad bi zaprepašten o ugledala čovjeka u njemu, pristojnog čovjeka s velikodušnim srcem, i bilo bi je stid zbog njezinog nestrpljenja s njim.

Šutjeli su dok su navlačili kapute i izlazili iz Doyle'sa, izranjali iz oblaka cigaretnog dima u noć koja je blistala od svježeg snijega. Malo više uz ulicu, pojavio se patrolni automobil Postaje Jamaica Plain, s modrim svjetlima zastrtim biserastim zastorom snježnih pahuljica. Promatrali su kako patrolni automobil nestaje niz cestu i Rizzolijeva se zapitala kakva ga kriza očekuje. Posvađani parovi se tuku. Djeca su se izgubila. Zapanjeni vozači šćućurili su se iza slupanih automobila. Toliko se mnogo različitih života ukrštava na tisuću načina. Većina ljudi bila je zaokupljena svojim vlastitim kutićima svemira. Policajac ih sve vidi.

– Onda, što radiš za Božić? – upitao je.

– Idem k roditeljima. Moj brat Frankie je za praznike kod kuće.

– To je onaj koji je marinac, je li tako?

– Da. Kad god se pojavi, od čitave obitelji se očekuje da klekne i obožava ga.

– Jao. Osjećam li ja tu malo bratskog rivaliteta?

– Ne, tu sam bitku davnu izgubila. Frankie je neupitni kralj. A ti, što ćeš ti za Božić?

Slegnuo je ramenima.

– Ne znam.

U tom odgovoru postojala je nepogrešiva molba da ga pozove. Spasi od samotnog Božića. Spasi od njegovog vlastitog sjebanog života. Ali, ona ga nije mogla spasiti. Nije mogla spasiti ni samu sebe.

– Imam neke planove – brzo je dodao, previše ponosan da bi dopustio da se šutnja protegne. – Možda odem do Floride posjetiti sestru.

– To mi zvuči dobro. – Uzdahnula je, a dah joj je bio oblak pare. – Moram ići kući naspavati se.

– Ako ponekad poželiš da se vidimo, imaš moj broj mobitela, je li tako?

– Da, imam ga. Dobro se provedi za Božić. – Prišla je automobilu.

– Ovaj... Rizzoli?

– Znam da ti se Dean još uvijek sviđa. Žao mi je što sam rekao one stvari o njemu. Samo mislim da bi ti mogla i bolje.

– Da? – Nasmijala se. – Kao da me frajeri čekaju u redu pred vratima.

– Pa – rekao je zureći niz ulicu. Iznenada je izbjegavao njezin pogled. – Postoji jedan tip.

Posve se ukočila, misleći: Molim te, nemoj mi to činiti. Nemoj me tjerati da te povrijedim.

Prije nego što je uspjela išta odgovoriti, naglo se okrenuo prema svom automobilu. Nemarno joj je mahnuo rukom dok je obilazio automobil, prilazio vratima i uvlačio se unutra. Promatrala ga je kako odlazi, dok su gume za sobom ostavljale svjetlucavi oblak snijega.

Poglavlje jedanaest

Već je prošlo sedam sati te večeri kad je Maura naposljetku stigla kući. Dok je skretala na prilaz kući, vidjela je kako u njoj gore jaka svjetla. Nije to bio ništavan sjaj nekoliko žarulja upaljenih automatskim paljenjem, nego vesela užarenost mnogobrojnih upaljenih svjetiljaka, nekoga tko je čekao njezin povratak. A kroz zastore u dnevnom boravku, razabrala je piramidu šarenih žaruljica. Božićno drveće.

Bilo je to zadnje što je očekivala vidjeti, pa je zastala na prilazu i netremice promatrala treperave boje, prisjećajući se Božića kad bi ona okitila drveće za Victora, kad bi izvukla nježne kugle iz gnijezda u koje su bile spakirane i objesila ih na grane koje bi zamirisale njezine prste oštrim mirisom bora. Sjetila se i Božića prije toga, kad je bila dijete, i kad bije otac podigao na ramena, tako da može staviti srebrnu zvijezdu na vrh drvca. Njezini roditelji nijednom nisu preskočili tu sretnu tradiciju, a on a je tako brzo dopustila da joj klizne iz života. Činila joj se previše neurednom, previše posla. Uvuci božićno drveće u kuću, izvuci iz nje, da bi bio tek još jedan osušeni smeđi otpadak koji na rubu pločnika čeka kamion za odvoz smeća. Dopustila je da je neugodni vidovi blagdana zastraše. Zaboravila je na radost.

Izišla je iz hladne garaže i ušla u kuću u kojoj ju je dočekaao miris pečene piletine, češnjaka i ružmarina. Kako je bio dobar osjećaj biti pozdravljen mirisima večere, imati nekoga tko čeka na nju. Čula je uključenim televizor u dnevnom boravku i slijedila je njegov zvuk, skidajući kaput i istodobno napredujući niz hodnik.

Victor je prekriženih nogu sjedio na podu pokraj drvca i pokušavao raspetljati klupko ukrasnih niti. Ugledao ju je i rezignirano se nasmijao.

- U ovome nisam ništa bolji nego što sam bio dok smo bili u braku.
- Nisam očekivala sve ovo – rekla je, pogledavajući žaruljice.
- Mislio sam, evo nas, osamnaesti prosinca, a ti još nemaš ni drveće.
- Nisam imala vremena.
- Maura, za Božić uvijek ima vremena.
- To je drastična promjena. Nekoć si ti bio taj koji je za praznike uvijek imao previše posla.

Pogledao ju je iz klupka srebrnih niti.

– I to ćeš mi zauvijek zamjerati, zar ne?

Ušutjela je, kajući se zbog svoje zadnje primjedbe. Nije bilo dobro započeti večer spominjanjem stare ljutnje. Okrenula se kako bi objesila kaput u ormar. Leđima okrenuta prema njemu, viknula je:

– Da ti donesem piće?

– Isto što i sebi.

– Čak i ako je to neko ženskasto piće?

– Jesam li ikad bio seksist kad je bila riječ o koktelima?

Nasmijala se i otišla u kuhinju. Iz hladnjaka je izvukla limetu i sok od brusnice. Izmjerila je Triple Sec Absolut Citron u mikser za koktele. Stojeći za sudoperom, izmiješala je tekućinu i led i osjetila kako sadržaj metalne posude postaje sve hladniji. Tresi, tresi, tresi, kao zvuk kockice u šalici. Sve je kocka, ljubav ponajviše. Zadnji put kad sam kockala, izgubila sam, pomislila je. A ovaj put, za što kockam? Priliku da ispravim stvari između nas? Ili, drugu priliku da mi slomi srce?

Natočila je ledeno hladnu tekućinu u dvije čaše za martini i baš ih je iznosila iz kuhinje kad je zamijetila da je kanta za smeće puna restoranskih posuda za hranu za van. Morala se nasmiješiti. Dakle, Victor se ipak nije magično pretvorio u vrhunskog kuhara. Njihova večera bila je zahvaljujući New Market Deliju.

Kad je ušla u dnevni boravak, vidjela je da je Victor odustao od vješanja ukrasnih lamela na drvice i da sad posprema prazne kutije s ukrasima.

– Doista si se namučio – rekla je i spustila obje čaše na stolić za kavu. – Žaruljice i svjećice, i sve.

– U tvojoj garaži nisam mogao pronaći nikakve božićne ukrase.

– Sve sam ih ostavila u San Franciscu.

– Nikad nisi kupila vlastite?

– Nisam stavljala drvca.

– Prošle su tri godine, Maura.

Sjela je na kauč i mirno otpila gutljaj svoga pića.

– A kad si ti zadnji put izvukao onu kutiju sa svjećicama?

Nije ništa rekao, nego se usredotočio na slaganje praznih kutija. Kad joj je naposljetku odgovorio, nije je gledao.

– Ni meni se baš nije slavilo.

Televizor je još bio uključen, zvuk sad isključen, ali na ekranu su bljeskale slike koje su odvrćale pozornost. Victor je posegnuo za daljinskim upravljačem i ugasio ga. Zatim je sjeo na kauč, podalje od nje, ne dodirujući je, a ipak dovoljno blizu da sve mogućnosti ostanu otvorene.

Pogledao je čašu martinija koju mu je donijela.

– Ružičast je – rekao je pomalo iznenađeno.

– Cosmopolitan. Upozorila sam te da je to piće za cure. Otpio je gutljaj.

– Ima okus kao da se cure ludo zabavljaju.

Na trenutak su tiho sjedili i pijuckali pića, dok su se božićne svjećice palile i gasile. Kućni, ugodni prizor, ali Maura se nije osjećala ni približno opušteno. Nije znala što da očekuje od ove večeri, a nije znala ni što on očekuje. Sve na njemu bilo joj je uznemirujuće poznato. Njegov miris, način na koji mu se svjetlo odražavalo u kosi. I one sitne pojedinosti, koje bježe uvijek raznježile zato što su odražavale nedostatak pretenzija: iznošena košulja, izbljedjele traperice. Onaj isti stari Timexov sat koji je nosio otkad ga je upoznala. Ne mogu ući u neku zemlju trećega svijeta s Rolexom na ruci i reći da sam im došao pomoći, rekao je. Victor kao čovjek od La Manche, nasrće na vjetrenjače moći. Možda se ona od te bitke davno umorila, ali on je još uvijek bio u žaru borbe.

I zbog toga mu se morala diviti.

Odložio je čašu s martinijem.

– Danas sam vidio dužu reportažu o onim redovnicama. Na vijestima.

– Što kažu?

– Policija je pretraživala dno jezera iza samostana. Zbog čega sve to?

Naslonila se, a alkohol je polako otapao napetost u njezinim ramenima.

– U jezeru su pronašli malu bebu.

– Redovničinu?

– Čekamo nalaz DNK da budemo sigurni.

– Ali, ti nimalo ne dvojiš da je to njezino dijete?

– Mora biti. Ili će ovaj slučaj postati nevjerojatno zamršen.

– Moći ćete identificirati oca. Ako budete imali DNK.

– Najprije nam treba ime. A, čak i ako utvrdimo očinstvo, uvijek postoji pitanje je li seks bio dobrovoljan, ili je bila riječ o silovanju. Kako da to dokažemo, bez obzira kakav bio, bez Camillinog svjedočanstva?

– Meni to svejedno zvuči kao mogući motiv ubojstva.

– Apsolutno. – Ispila je i posljednji gutljaj pića i odložila čašu.

Bila je pogreška piti prije večere. Alkohol i manjak sna urotili su se da joj zamagle misli. Protrljala je sljepoočice i pokušala natjerati mozak da ostane usredotočen.

– Trebao bih te nahraniti, Maura. Izgledaš kao da si imala težak dan.

Na silu se nasmijala.

– Znaš onaj film u kojem onaj dječčić kaže »vidim mrtve ljude«?

– Šesto čulo?

Znaš, ja ih stalno viđam, i pomalo mi je dosta. To mi je upropastilo raspoloženje. Vidi, skoro je Božić, a ja nisam ni razmišljala o tome da okitim drvce zato što u glavi još uvijek vidim obdukcijski laboratorij. Još uvijek na rukama osjećam njegov miris. Kad dođem kući nakon dana kao što je bio današnji, nakon dvije obdukcije, ne mogu ni misliti o spravljanju večere. Ne mogu ni pogledati komad mesa, a da ne pomislim na mišićna vlakna. Jedino što mogu podnijeti je koktel. A onda si natočim piće, osjetim miris alkohola i iznenada, ponovno se nađem tamo, u laboratoriju. Alkohol, formalin, oboje imaju isti oštar miris.

– Nikad te nisam čuo da ovako govoriš o svom poslu.

– Nikad se nisam osjećala toliko svladana njime.

– To mi ne zvuči kao nepobjediva doktorica Isles.

– Znaš da to nisam.

– Ali, prilično dobro igraš tu ulogu. Pametna i otporna na metke. Shvaćaš li koliko si plašila svoje studente na fakultetu? Svi su te se bojali.

Odmahnula je glavom i nasmijala se.

– Kraljica mrtvih.

– Molim?

– Tako me zovu ovdašnji policajci. Ne u lice. Ali, čula sam glasine.

– Sviđa mi se. Kraljica mrtvih.

– Ja mrzim taj nadimak. – Zatvorila je oči i naslonila se na jastuke. – Zvuči kao da sam vampirica. Kao nešto groteskno.

Nije čula kad je ustao s kauča i stao joj iza leđa. Stoga se preplašila kad je iznenada osjetila njegove zglobove na svojim ramenima. Ukočila se, a vršak svakog živca bio joj je živ i neobično osjetljiv na njegov dodir.

– Opusti se – promrljao je, prstima joj masirajući mišiće. To je nešto što nikad nisi naučila.

– Victore, nemoj.

– Nikad ne skidaš zaštitu. Nikad ne želiš da te itko vidi drukčiju doli savršenu.

Prsti su mu tonuli duboko u njezina ramena i vrat. Istraživali, napadali. Odgovorila je još više se ukočivši, mišićima koji su se obrambeno napeli.

– Nikakvo čudo da si umorna – rekao je. – Oklopi su ti uvijek podignuti. Ne znaš se opustiti i jednostavno uživati kad te netko dodirne.

– Nemoj. – Odmaknula se od njega i ustala. Dok se okretala prema njemu, osjećala je kako joj koža još uvijek bridi od njegovog dodira. – Što se to događa, Victore?

– Pokušavao sam ti pomoći da se opustiš.

– Hvala ti, dovoljno sam opuštena.

– Toliko si napeta da su ti mišići tvrdi kao da će puknuti.

– Što si očekivao? Ne znam što radiš ovdje. Ne znam što želiš.

– Što kažeš da jednostavno ponovno budemo prijatelji?

– Možemo li to biti?

– Zašto ne?

Kad je srela njegov pogled, osjetila je da crveni.

– Zato što je previše toga bilo između nas. Previše... – Privlačnosti, bilo je ono što je pomislila, ali je progutala tu riječ. Umjesto nje je rekla: – Uostalom, nisam sigurna da muškarci i žene mogu biti samo prijatelji.

– Tužno je to misliti.

– Ali je realistično. Svakoga dana radim s muškarcima. Znam da me se boje i želim da bude tako. Želim da me doživljavaju kao autoritet. Mozak i bijelu kutu. Zato što, jednom kad o meni počnu misliti kao o ženi, neminovno se pojavljuju i misli o seksu.

Namrštio se.

– A to bi sve okaljalo.

– Da, okaljalo bi.

– Nema veze kakvim autoritetom mašeš iznad njihovih glava. Muškarci će te gledati i svaki od njih u tebi će vidjeti privlačnu ženu. Osim ako ne staviš vreću preko glave, tako ti je to. Seks je uvijek prisutan. Ne možeš ga isključiti.

– Zato nas dvoje ne možemo biti samo prijatelji. – Podigla je prazne čaše i vratila se u kuhinju.

Nije pošao za njom.

Stala je pokraj sudopera i netremice promatrala čaše, okus limete i votke još je bio oštar u ustima, sjećanje na njegov miris svjež. Da, seks je doista bio prisutan, i izvodio svoje nestašluke, vitlao joj pred očima slikama koje je nastojala, ali nije mogla isključiti. Sjetila se noći kad su se kasno vratili iz kina i počeli razodijevati jedno drugoga čim su kročili u kuću. Kako su vodili mahnitu, gotovo brutalnu ljubav na tvrdim podnim daskama, kako se on zabijao u nju tako duboko da se osjećala uzetom, poput kurve. I uživala u tome.

Čvrsto se uhvatila za sudoper i čula kako joj disanje postaje sve dublje, tijelo donosi vlastitu odluku, buni se protiv svake logike koja ju je svih tih mjeseci držala u celibatu.

Seks je uvijek prisutan.

Ulazna vrata su se glasno zatvorila.

Prenula se i uplašeno okrenula. Požurila u dnevni boravak, u kojem je vidjela samo svjetlucavo božićno drveće, ali ne i Victora. Pogledavši kroz prozor, vidjela ga je kako ulazi u svoj automobil i čula buku paljenja motora.

Projurila je kroz ulazna vrata, cipele su joj se klizale po zamrznutom prilazu dok je hitala prema njegovom automobilu.

– Victore!

Motor se naglo ugasio, a za njima i prednja svjetla. Izišao je iz automobila i pogledao je, a glava mu je bila samo sjenoviti obris iznad krova automobila. Puhao je vjetar i ona je treptala na peckavim iglicama snijega.

– Zašto odlaziš? – upitala je.

– Idi unutra, Maura. Smrznut ćeš se.

– Ali, zašto odlaziš?

Čak i kroz sjene, vidjela je ledeni oblačić njegovog daha, kojeg je istisnuo od frustracije.

– Jasno je da ne želiš da ostanem.

– Vрати se. Želim da ostaneš. – Obišla je automobil i stala ispred njega. Vjetar joj je probijao tanku bluzu.

– Samo ćemo raniti jedno drugo. Kao i uvijek. – Počeo se spuštati na sjedalo.

Posegnula je za njegovom jaknom i povukla ga prema sebi. U tom trenutku, dok se okretao i gledao je, znala je što će uslijediti. Nesmotreno ili ne, u tom trenutku, željela je da se to dogodi.

Nije je morao privući u zagrljaj. Već je bila u njemu, gnijezdila se u njegovoj toplini, usnama tražila njegove. Poznati okusi, poznati mirisi. Njihova tijela su se slagala, kao i uvijek. Sad se tresla, od hladnoće i uzbuđenja. Ovio je ruke oko nje i tijelom je zaštitio od vjetra dok su se ljubeći vraćali prema ulaznim vratima. Sa sobom su u kuću donijeli zapuh snijega, čestice sjaja koje su kliznule na pod kad je skinuo jaknu. Nisu stigli do spavaće sobe.

Na samom ulazu u kuću, nespretno mu je otkopčala košulju i izvukla je iz hlača. Njegova koža pod njezinim od hladnoće ukočenim prstima činila se užarena. Razgrnula je tkaninu, žudeći za njegovom toplinom, očajnički želeći osjetiti je uz vlastitu kožu. Kad su došli do dnevnog boravka, i njezin a je košulja bila otkopčana, hlače raskopčane. S dobrodošlicom ga je dočekala natrag u svoje tijelo. U svoj život.

Žaruljice na božićnom drvcu svjetlucale su kao šarene zvijezde dok je ležala na podu ispod njega. Zatvorila je oči, ali je čak i tad još uvijek vidjela kako ta svjetla trepere iznad nje u nebeskom svodu boja. Tijela su im se

zajednički ljuljala u poznatom plesu, bez imalo nespretnosti, bez nesigurnosti ljubavnika koji se vole prvi put. Poznavala je njegov dodir, njegove pokrete, i kad ju je preplavio užitak i kad je vrisnula, nije joj bilo nimalo neugodno. Tri godine odvojenog života nestale su ovim jednim činom i kad je on svršio, a oni ležali zajedno u hrpi odbačene odjeće, njegov zagrljaj bio joj je ugodan kao iznošena dekica.

Kad je ponovno otvorila oči, vidjela je da je Victor promatra.

– Ti si nešto najbolje što sam ikad odmotao ispod božićnog drvca – rekao je.

Zurila je u svjetlucavu nit lamele koja je visila s grane iznad njihovih glava.

– Tako se i osjećam – promrmljala je. – Odmotano. Izloženo.

– Iz tvojih usta to ne zvuči kao nešto dobro.

– Ovisi o tome što će se sljedeće dogoditi.

– Što će se sljedeće dogoditi? Uzdahnula je. – Ne znam.

– Što želiš da se dogodi?

– Ne želim ponovno biti povrijeđena.

– Bojiš se da ću ja to učiniti. Pogledala ga je.

– Ranije jesi.

– Maura, mi smo povrijedili jedno drugoga. Na mnogo različitih načina. Ljudi koji se vole uvijek to jedni drugima čine, nenamjerno.

– Ti si imao ljubavnicu. Što sam ja učinila?

– Ovaj razgovor nas neće nikamo dovesti.

– Želim znati – rekla je. – Kako sam ja tebe povrijedila? Otkotrljao se i legao pokraj nje, ne dotičući je, pogleda uprtog negdje u strop. – Sjećaš se onoga dana kad sam trebao otići u Abidjan?

– Sjećam se – odgovorila je. Još je osjećala ogorčenje.

– Priznajem, bilo je to grozno vrijeme da te ostavim, ali morao sam ići. Bio sam jedini koji je mogao obaviti pregovore. Morao sam biti tamo.

– Dan nakon pogreba mogeg tate? – Pogledala ga je. – Trebao si mi. Trebao si mi kod kuće sa mnom.

I One Earth me je trebala. Mogli smo izgubiti čitav kontejner medicinskih zaliha. Nije moglo čekati.

– Pa, prihvatila sam to, nisam li?

– Upravo tako. Prihvatila si. Ali, ja sam znao da si bijesna kao ris.

Zato što se to stalno ponavljalo. Za godišnjice, za pogrebe ništa te nije moglo zadržati kod kuće. Ja sam ti uvijek bila na drugom mjestu.

– I na to se na kraju i svelo, nije li? Morao sam izabrati između tebe i One Earth. Nisam želio birati. Mislio sam da ne moram. Ne kad je toliko toga na kocki.

– Ne možeš sam spasiti svijet.

– Ali mogu učiniti gomilu dobra. I ti si nekoć vjerovala u to.

– Svi s vremenom sagore. Godinama su opsjednuti ljudima koji umiru u drugim zemljama. A onda se jednoga dana probude i za promjenu, jedino se žele usredotočiti na vlastiti život. Na to da imaju vlastitu djecu. Ali, ti nikad nisi imao vremena ni za to. – Duboko je udahnula i osjetila kako joj se u grlu skupljaju suze, dok je razmišljala o djeci koju je željela, ali je vjerojatno nikad neće imati. I o Rizzolrjevoj, čija je trudnoća bolno naglasila tu činjenicu.

– Umorila sam se od braka sa svecem. Željela sam muža.

Prošao je jedan trenutak, a božićna svjetla iznad njezine glave zamutila su se u mrlje boje.

Uhvatio ju je za ruku.

– Pretpostavljam da sam ja zatajio rekao je.

Progutala je slinu i boje su se ponovno izoštrile u svjećice koje su treptale na žici.

– Oboje smo.

Nije joj pustio ruku, nego ju je čvrsto držao u svojoj, kao da se boji da, pusti lije, neće imati drugu priliku za dodir.

– Možemo govoriti koliko god želimo – rekla je – ali ne vidim da se među nama išta promijenilo.

– Znamo gdje je pošlo ukrivo.

– To ne znači da ovaj put možemo učiniti nešto da bi bilo drukčije.

Tiho je rekao:

– Ne moramo ništa učiniti, Maura. Možemo samo biti zajedno. Nije li to za sad dovoljno?

Samo biti zajedno. Zvučalo je jednostavno. Ležeći pokraj njega, dok su im se jedino ruke dodirivale, pomislila je: Da, ja to mogu. Mogu biti dovoljno distancirana pa spavati s tobom i ne dopustiti da me povrijediš. Seks bez ljubavi – muškarci su u njemu uživali bez razmišljanja. Zašto ne bi i ona?

Možda će ovaj put, šapnuo je neki okrutan glasić u njoj, on biti taj kome će se slomiti srce.

Poglavlje dvanaest

Vožnja do Hyannisporta trebala im je uzeti samo dva sata, južno po cesti broj 3, a zatim duž ceste broj 6 u Cape Cod, ali Rizzolijeva je tijekom vožnje dva puta morala na WC, pa do mosta Sagamore nisu stigli do tri sata poslijepodne. Kad su prešli most, iznenada su se zatekli u zemlji praznika uz more, a cesta ih je vodila kroz niz gradića, poput ogrlice od lijepih bisera nanizanih uz Cape. Rizzolijeva je prije toga Hyannisport uvijek posjećivala ljeti, kad su ceste bile začepljene automobilima, a gomila ljudi u majicama i kratkim hlačama gmizala iz slastičarnica. Ovdje nikad nije bila na hladni zimski dan kao što je bio ovaj, kad je polovica restorana bila zatvorena, a samo je nekoliko hrabrih duša bilo na pločniku, zakopčanih kaputa na hladnom vjetru.

Frost je skrenuo na Ocean Street i začuđeno promrljao:

– Čovječe. Pogledaj kolike su ove kuće.

– Želiš se useliti u jednu od njih? – upitala je Rizzolijeva.

– Možda kad zaradim svojih prvih deset milijuna.

– Reci Alice da se bolje primi posla oko tog prvog milijuna, jer ga ti sa svojom plaćom zacijelo nećeš zaraditi.

Pisane upute odvele su ih pokraj dva granitna stupa, niz široki prilaz zgodnoj kući uz sam rub mora. Rizzolijeva je izišla iz automobila i zastala, drhteći na vjetru, kako bi se divila oblucima srebrnkastim od soli, vrhovima stabala okrenutim prema moru.

– Možeš li vjerovati da je sve ovo napustila kako bi se zaredila? – upitala je.

– Kad te Bog pozove, pretpostavljam da moraš ići. Odmahnula je glavom. – Mene? Ja bih pustila da telefon zvoni.

Uspeli su se stepenicama na trijem i Frost je pritisnuo zvonce na vratima.

Otvorila ih je niska tamnokosa ženica koja je vrata otškrinula tek toliko da ih može pogledati.

– Mi smo iz Bostonske policije – rekla je Rizzolijeva. – Najavili smo dolazak. Došli smo u posjet gospođi Maginnes.

Žena je kimnula glavom i odmaknula se s vrata kako bi ih propustila.

– Gospođa je u Morskoj sobi. Dopustite da vas odvedem.

Hodali su po podovima od ulaštene tikovine, pokraj zidova na kojima su visile slike brodova i olujnih mora. Rizzolijeva je zamišljala mladu Camille kako odrasta u ovoj kući i trči preko ovog sjajnog poda. Ili možda nije trčala? Je li joj bilo dopušteno samo hodati, tihoj mirno, dok se nalazila među starinama?

Žena ih je odvela u ogromnu prostoriju u kojoj su prozori od poda do stropa bili okrenuti prema moru. Pogled na sivu, vjetrom šibanu vodu bio je tako dramatičan da je odmah privukao Rizzoličinu pozornost i u početku se nije mogla usredotočiti ni na što drugo. Ali, još dok je netremice promatrala vodu, bila je svjesna kiselog mirisa koji se osjećao u zraku. Mirisa mokraće.

Okrenula se i pogledala izvor tog mirisa: muškarca koji je u ležao u bolničkom krevetu pokraj prozora, kao da je izložen poput neke žive umjetnine. Posljednuta u naslonjač pokraj njega bila je žena kestenjaste kose, koja je sad ustala pozdraviti posjetitelje. Lice ove žene Rizzolijevoj ni po čemu nije nalikovalo Camillinom.

Camille je imala neku profinjenu, gotovo eteričnu ljepotu. Ova žena je, naprotiv, sva blistala, kosa joj je bila ošišana u savršenu kacigu, obrve počupane u izvijena galebova krila.

Ja sam Lauren Maginnes, Camillina maćeha – rekla je žena i ispružila ruku kako bi se rukovala s Frostom. Neke se žene ne obaziru na pripadnice vlastitog spola i usredotoče se samo na muškarce u prostoriji, a ova je bila jedna od njih, i svoju je pozornost u cijelosti obratila Barryju Frostu.

Rizzolijeva je rekla:

– Dobar dan, razgovarala sam svama telefonski. Ja sam istražiteljica Rizzoli. A ovo je istražitelj Frost. Obama nam je veoma žao zbog vašeg gubitka.

Tek tad se Lauren naposljetku udostojila pogledati Rizzolijevu.

– Hvala vam – bilo je sve što je rekla. Pogledala je tamnokosu ženu koja ih je uvela. – Maria, možete li reći dečkima da siđu i da nam se pridruže? Došla je policija. – Ponovno se obratila gostima i pokazala prema kauču: – Izvolite sjesti.

Rizzolijeva se zatekla na kauču najbliže bolničkom krevetu. Pogledala je muškarčevu ruku, koja je bila čvrsto stisnuta u šaku, i njegovo lice, jedna strana kojega je visila u nepomičnoj smjesi, i sjetila se posljednjih mjeseci života svog vlastitog djeda. Kako je ležao u svom krevetu kod kuće, posve svjesnih, bijesnih očiju, zarobljen u tijelu koje više nije željelo izvršavati njegove naredbe. Istu takvu svijest vidjela je i u očima ovoga muškarca. Gledao je ravno u nju, posjetiteljicu koju nije poznavao, i ona je u tom pogledu vidjela očaj i poniženje. Bespomoćnost čovjeka kojemu je ukradeno dostojanstvo. Nije mogao biti mnogo stariji od pedeset godina, a tijelo ga je već iznevjerilo. Na bradi mu je svjetlucala slina koja je sporo curila na jastuk. Na obližnjem stolu bile su razne sitnice potrebne da bi mu bilo udobno: limenke hrane u prahu

Ensure. Gumene rukavice i vlažne maramice. Kutija pelena za odrasle. Čitav život sveden na proizvode za održavanje higijene poslagane na stolu.

– Naša bolničarka u večernjoj smjeni malo kasni, tako da se nadam da nemate ništa protiv da sjednemo ovdje kako bih mogla pripaziti Randalla – rekla je Lauren. – Preselili smo ga u ovu sobu jer je oduvijek volio more. Tako ga može stalno gledati. – Uzela je rupčić i nježno otrla slinu s njegovih usana. Eto. Sad je dobro. – Okrenula se i pogledala dvoje istražitelja. Vidite zašto nisam željela dolaziti čak do Bostona. Ne volim ga predugo ostavljati s bolničarkama. Uzruja se. Ne može govoriti, ali znam da mu nedostajem kad me nema.

Lauren je ponovno sjela u svoj naslonjač i usredotočila se na Frosta.

– Jeste li imalo napredovali u istrazi?

Na pitanje je ponovno odgovorila Rizzolijeva, odlučna da zadrži pozornost te žene, i ljuta što joj uporno izmiče.

– Slijedimo neke nove tragove – rekla je.

– Ali, niste došli čak u Hyannis samo da biste mi to rekli.

– Ne. Došli smo razgovarati o nekim stvarima za koje smatramo da ih je ugodnije riješiti oči u oči.

– A pretpostavljam da ste ujedno željeli i vidjeti kakvi smo.

– Željeli smo dobiti osjećaj o Camillinom porijeklu. Njezinoj obitelji.

– Evo nas, tu smo. – Lauren je mahnula rukom. – Ovo je kuća u kojoj je Camille odrasla. Teško je to zamisliti, zar ne? Zašto bi napustila sve ovo radi samostana. Randall joj je pružio sve što je jedna djevojka mogla zatražiti. Posve novi BMW za rođendan. Vlastitog ponija. Ormar prepun haljina koje gotovo nikad nije nosila. Umjesto njih, odabrala je do kraja života nositi crninu. Odabrala je... – Lauren je odmahнула glavom. – Još uvijek ne razumijemo.

– Oboje ste bili nesretni zbog njezine odluke?

– Oh, ja sam mogla živjeti s njom. Ipak je to bio njezin život. Ali, Randall je nikad nije prihvatio. Uporno se nadao da će se predomisliti. Da će se umoriti toga što časne sestre rade po čitav dan i da će naposljetku doći kući. – Pogledala je supruga koji je nijemo ležao u krevetu. – Mislim da je zato i doživio moždani udar. Bila mu je jedino dijete i nije mogao vjerovati da ga je napustila.

– Što je s Camillinom biološkom majkom, gospođo Maginnes?

Kad smo razgovarale telefonski, rekli ste mi da je mrtva.

– Camille je imala samo osam godina kad se to dogodilo.

– Kad se što dogodilo?

– Pa, oni su to nazvali slučajno predoziranje, ali je li ijedna od takvih situacija doista slučajna? Kad sam ga upoznala, Randall je već nekoliko godina

bio udovac. Mislim da biste nas mogli nazvati rekonstituiranom obitelji. Ja imam dvojicu sinova iz prvog braka, a Randall je imao Camille.

– Koliko dugo ste Randall i vi u braku?

– Uskoro će biti punih sedam godina. – Pogledala je svog supruga. I s notom rezignacije dodala: – U dobru i u zlu.

– Jeste li bili bliski sa svojom pokćerkom? Je li vam se povjeravala?

Camille? – Lauren je odmahнула glavom. – Moram biti savršeno iskrena. Nikad se nismo doista zbližile, ako me to pitate. Ona je imala već trinaest godina kad sam upoznala Randalla, a znate kakva su djeca u tim godinama. Ne žele imati nikakvog posla s odraslima. Pritom ne želim reći da se prema meni ponašala kao prema zločestoj maćehi. Samo se nismo, znate, spojile. Pokušala sam, doista jesam, ali ona je uvijek bila tako... – Lauren je naglo zašutjela, kao da se boji da bi mogla reći nešto što ne smije.

– Koju riječ tražite, gospođo Maginnes?

Lauren je razmislila.

– Čudna – naposljetku je rekla. – Camille je bila čudna. – Pogledala je supruga koji ju je netremice promatrao i brzo rekla: – Žao mi je, Randalle. Znam da je grozno od mene što to kažem, ali ovi ljudi su iz policije. Žele čuti istinu.

– Kako to mislite čudna? – upitao je Frost.

– Znate kako, kad dođete na neku proslavu, ponekad uočite nekoga tko stoji posve sam? — rekla je Lauren. — Nekoga tko vas ne želi pogledati u oči? Uvijek se držala za sebe u kutu, ili skrivala u svojoj sobi. Nikad nam nije palo na pamet što tamo radi. Moli se! Kleči i moli se. Čita one knjige koje je dobila od jedne katolkinje u školi. Mi čak i nismo katolici, nego prezbiterijanci. Ali, ona se zaključavala u sobu. Bičevala remenom, možete li to vjerovati? Kako bi se očistila. Odakle im samo takve ideje?

Napolju je vjetar prskao prozore morskom solju. Randall Maginnes je tiho zastenjao. Rizzolijeva je zamijetila da je netremice promatra. Uzvratila mu je pogled, pitajući se koliko on razumije od njihovog razgovora. Posvemašnje razumijevanje bilo bi još veća kletva, pomislila je. Znati sve što se događa oko tebe. Znati da je tvoja kćerka, tvoje jedino biološko dijete, mrtva. Znati da tvoju ženu opterećuje briga o tebi. Znati da je grozan smrad kojeg si prisiljen udisati tvoj vlastiti.

Začula je korake i kad se okrenula, ugledala dva mladića koja su ulazila u sobu. Nije bilo dvojbe da su bili Laurenini sinovi, s istom kestenjastom kosom, istim zgodnim crtama lica. Iako su obojica bila odjevena sportski, u traperice i pulovere podignutih ovratnika, uspijevali su, baš kao i njihova majka, zračiti otmjenim samopouzdanjem. Rasni potomci, pomislila je Rizzolijeva.

Ispružila je ruku kako bi se rukovala s njima. Učinila je to čvrsto, utvrđujući autoritet.

– Ja sam istražiteljica Rizzolijeva rekla je.

– Ovo su moji sinovi, Blake i Justin – rekla je Lauren. – Došli su za praznike kući s koledža.

Moji sinovi, rekla je. Ne naši sinovi. U ovoj obitelji, rekonstitucija nije posve izbrisala granice ljubavi. Čak i nakon sedam godina braka, njezini sinovi su još uvijek bili njezini, a Randallova kćerka njegova.

– Oni su naša dva obiteljska odvjetnika u razvoju – rekla je Lauren. – Sa svim svađama koje imaju oko obiteljske trpeze, već su stekli dovoljno prakse za sudnicu.

– Rasprave, mama – rekao je Blake. – Mi ih nazivamo raspravama.

– Ja ih ponekad ne razlikujem jedne od drugih.

Mladići su sjeli s ležernom otmjenošću sportaša, i pogledali Rizzolijeva, kao da su očekivali da zabava počne.

– Na koledžu ste, ha? – rekla je. – Onda, dečki, na kojem ste koledžu?

– Ja sam na. Amherstu – rekao je Blake. – A Justin je u Bowdoinu. Obojica nedaleko od Bostona.

– I želite biti odvjetnici? Obojica?

– Ja sam već poslao pristupnicu za pravni fakultet – rekao je Blake.

– Ja razmišljam o pravu u zabavljačkoj industriji. Možda o praksi u Californiji. Sporedni predmet su mi filmski studiji, tako da mislim da polažem dobre temelje za to.

– Da, a uz to se želi družiti sa zgodnim glumicama – rekao je Justin. Za tu je primjedbu dobio nestašan ubod laktom u rebra. – Istina je, želi!

Rizzolijeva se pitala kakva su to braća koja se međusobno mogu tako bezbrižno zadirkivati, dok njihova sestra, koja je tek nedavno preminula, leži u mrtvačnici.

– Upitala je: – Kad ste zadnji put vidjeli sestru?

Blake i Justin su se pogledali. I gotovo jednoglasno rekli:

– Na bakinom pogrebu.

– To je bilo u ožujku? – Pogledala je Lauren. – Kad je Camille došla u posjet kući?

Laura je kimnula glavom.

– Morali smo pisati molbu Crkvi da joj dopusti doći kući na pogreb. Kao da tražite pomilovanje za zatvorenika. Nisam mogla vjerovati kad joj nisu dopustili da u travnju ponovno dođe kući, nakon što je Randall doživio moždani udar. Njezin vlastiti otac! A ona je jednostavno prihvatila njihovu odluku. I

učinila što su joj rekli da učini. Čovjek se mora zapitati što se događa u tim samostanima, da se toliko boje pustiti ih van. Kakvu vrst zlostavljanja skrivaju. Ali, vjerojatno je upravo zato i voljela biti tamo.

– Zašto to mislite?

– Zato što je za tim žudjela. Za kaznom. Za boli.

– Camille?

– Rekla sam vam, istražiteljice, da je bila čudna. Kad je imala šesnaest godina, skinula je cipele i hodala naokolo bosa. U siječnju. Napolju je bilo ispod nule! Sluškinja ju je pronašla kako stoji na snijegu. Naravno, svi su naši susjedi ubrzo čuli za to. Morali smo je odvesti u bolnicu zbog ozeblina. Liječniku je rekla da je to učinila zato što su sveci patili, pa je i ona željela osjetiti bol. Mislila je da će je bol približiti Bogu. – Lauren je odmahнула glavom. – Što možete učiniti s takvom djevojkom?

– Voljeti je, pomislila je Rizzolijeva. Pokušati je shvatiti.

– Željela sam da ide psihijatru, ali Randall nije htio ni čuti za to. Nikad, baš nikad nije priznao da je njegova vlastita kćerka...

Laurenje zastala.

– Slobodno reci, mama – rekao je Blake. – Bila je luda. Svi smo to mislili.

Camillin otac je tiho zastenjao.

Lauren je ustala kako bi mu ponovno obrisala slinu s usana.

– Gdje je, uostalom, ta bolničarka? Trebala je doći u tri sata.

– Kad je Camille u ožujku došla kući, koliko dugo je ostala? – upitao je Frost.

Lauren ga je rastreseno pogledala.

– Otprilike tjedan dana. Mogla je ostati i dulje, ali se radije ranije vratila u samostan.

– Zašto?

– Pretpostavljam da joj nije bilo ugodno sa svim onim ljudima koji su u to vrijeme bili u kući. Mnogo je mojih rođaka iz Newporta došlo na pogreb.

– Rekli ste nam da je bila pustinja.

– Malo sam rekla.

Rizzolijeva je upitala:

– Gospođo Maginnes, je li Camille imala mnogo prijatelja?

– Ako jest, nikad nijednog nije dovela kući da nas upozna.

– A u školi? – Rizzolijeva je pogledala dvojicu mladića koji su se pogledavali.

Justin je, nepotrebno bešćutno, na to odgovorio:

– Samo svoje nezanimljive cure.

– Mislila sam na dečke.

Lauren se preneraženo nasmijala.

– Dečke? Kad je jedino o čemu je ikad sanjala bilo da postane Kristova nevjesta?

– Camille je bila privlačna djevojka – rekla je Rizzolijeva. Možda vi to niste primjećivali, ali sigurna sam da je bilo momaka koji jesu. Mladića koji su bili zainteresirani za nju.

Pogledala je Laurenine sinove.

– Nitko nije želio izići s njom – rekao je Justin. – Svi bi mu se smijali.

– A kad se u ožujku vratila kući? Je li se našla s nekim od prijatelja ? Je li se ijedan muškarac činio posebno zainteresiran za nju?

– Zašto se stalno raspitujete o dečkima? – upitala je Lauren. Rizzolijeva nije mogla smisliti nijedan način da bi izbjegla otkriti im istinu. – Žao mi je što vam ovo moram reći. Ali, nedugo prije nego što je ubijena, Camille je rodila dijete. Sina koji je umro pri porodu. – Pogledala je braću.

Zurili su u nju s jednakim zaprepaštenjem u očima.

Na trenutak, jedini zvuk u sobi bio je šum vjetra koji je bičeva o more i potresao prozore.

Lauren je rekla:

– Zar niste čitali novine? Sve one užasne stvari koje svećenici čine? Zadnje dvije godine provela je u samostanu! Bila je pod njihovim nadzorom, njihovim autoritetom. Trebali biste razgovarati s njima.

– Već smo ispitali jedinog svećenika koji je imao pristup samostanu. Dobrovoljno nam je dao DNK. Čekamo rezultate testova.

– Dakle, još ni ne znate je li on otac. Zašto nas onda gnjavite ovim pitanjima?

– Dijete je najvjerojatnije začeto negdje tijekom ožujka, gospođo Maginnes. U istom onom mjesecu kad je došla kući na onaj pogreb.

– I vi mislite da se to dogodilo ovdje?

– Imali ste punu kuću gostiju.

– Što tražite od mene da učinim? Nazovem svakog muškarca koji me je tog tjedna posjetio? »Oh, usput, jesi li spavao s mojom pokćerkom?"

– Imamo djetetov DNK. Uz vašu pomoć, možda bismo mogli identificirati oca.

Lauren je skočila na noge.

– Želim da smjesta odete.

– Vaša pokćerka je mrtva. Zar ne želite da pronađemo njezinog ubojicu?

– Tražite na pogrešnom mjestu. – Prišla je vratima i zazvala: – Maria! Možeš li ispratiti gospodu policajce?

– DNK će nam dati odgovor, gospodo Maginnes. Sa samo nekoliko brisova, mogli bismo sahraniti svaku sumnju.

Lauren se okrenula prema njoj.

– Onda počnite sa svećenicima. I ostavite moju obitelj na miru.

Rizzolijeva se uvukla na sjedalo i zatvorila za sobom vrata automobila. Dok je Frost grijao motor, promatrala je kuću i sjetila se koliko je bila zadivljena kad ju je tek vidjela.

Prije nego što je upoznala ljude koji su u njoj živjeli.

– Sad znam zašto je Camille otišla od kuće – rekla je. – Zamisli da odrastaš u toj kući. S ovakvom braćom. S ovakvom maćehom.

– Činilo se da su ih naša pitanja uznemirila mnogo više nego djevojčina smrt.

Dok su kroz granitne stupove izlazili s posjeda, Rizzolijeva se još jednom okrenula kako bi zadnji put pogledala kuću. Zamislila je mladu djevojku, koja poput utvare klizi kroz te ogromne prostorije. Djevojku kojoj se polubrača izruguju, a maćeha je zanemaruje. Djevojku čije snove i nade ismijavaju upravo oni koji bi je trebali voljeti. Svaki dan u toj kući donio bi novi grubi udarac njezinoj duši, bolniji nego žarenje ozeblina dok bosa hoda po snijegu. Željela se približiti Bogu, upoznati bezuvjetnu toplinu njegove ljubavi. Zbog toga su je ismijavali, ili sažaljevali, ili govorili da je kandidat za krevet na psihijatriji.

Nikakvo čudo da su joj se zidovi samostana činili tako srdačni. Rizzolijeva je uzdahnula i pogledala cestu koja se protezala pred njima.

– Hajdemo kući – rekla je.

– Ova me dijagnoza doista zbunjuje – rekla je Maura.

Rasprostrla je čitav niz digitalnih fotografija na stolu u sobi za sastanke. Njezino četvoro kolega nisu ni trepnuli na fotografije, jer su svi u životu vidjeli i mnogo gore prizore u obdukcijском laboratoriju od ovih prikaza kože koju su izgrizli štakori i upaljenih rana. Činili su se mnogo više usredotočeni na kutiju svježih krafni s pekmezom od borovnica koje je Louise tog jutra donijela za njihov sastanak, dar koji su liječnici veselo proždirali, bez obzira što su istodobno promatrali fotografije od kojih se okreće želudac. Ljudi koji rade s mrtvacima nauče ne dopustiti da im prizori i mirisi s posla unište apetit, a među patolozima koji su sad sjedili oko stola nalazio se i jedan za kojega je bilo poznato da obožava suhu paštetu od gušćje jetre, koja mu je predstavljala zadovoljstvo nepomućeno činjenicom da je ljudsku jetru svakodnevno secirao.

Sudeći prema njegovom obimnom trbuhu, ništa nije moglo uništiti apetit doktora Abea Bristola i on je sretno grickao već treću krafnu dok je Maura stavljala zadnje slike na stol.

– To je tvoja N.N.? – upitao je doktor Costas.

Maura je kimnula glavom.

– Žena, približna dob između trideset i četrdeset i pet, s prostrijelnom ranom u prsima. Pronađena je otprilike trideset i šest sati nakon smrti u unutrašnjosti jedne napuštene zgrade. Nakon što je nastupila smrt, izrezano joj je lice i amputirane obje ruke i stopala.

– Vau. Imate pravog bolesnika.

– Mene zapanjuju ove lezije kože – rekla je, pokazujući na čitav niz fotografija. – Glodavci su nanijeli određenu štetu, ali ostalo je dovoljno nedirnute kože da se zamijete očigledne lezije.

Doktor Costas je podigao jednu od fotografija.

– Ja nisam nikakav stručnjak – svečano je rekao – ali ovo bih nazvao klasičnim slučajem prištića.

Svi su se nasmijali. Liječnici zbunjeni oštećenjima kože često su pribjegavali tome da samo opišu izgled kože, ne znajući mu uzrok. Prištići su mogli biti uzrokovani svime, od virusne infekcije do autoimunog poremećaja, a tek je nekolicina kožnih lezija dovoljno jedinstvena da bi ukazivala na neposrednu dijagnozu.

Doktor Bristol je prestao žvakati svoju krafnu na vrijeme da bi pokazao na jednu fotografiju i rekao:

– Ovdje imaš neke čireve.

– Da, neki od čvorića imaju plitke čireve s krasticama. A neki imaju i srebrnkaste ljuskice kakve se pojavljuju kod psorijaze.

– Bakterijske kulture?

– Ne raste ništa neobično. Samo staphylococcus.

Staphylococcus bila je uobičajena kožna bakterija i Bristol je samo slegnuo ramenima.

– Zarazna.

– Što je s biopsijama kože? – upitao je Costas.

– Jučer sam pogledala stakalca – odgovorila je Maura. – Ima akutnih upalnih promjena. Edema, infiltracije granulocita. Dubokih mikroabscesa. Postoje i upalne promjene u krvnim žilama.

– Ali, nisi pronašla bakteriju?

– I Gramstain i File Faraco su negativni na bakterije. Čirevi su sterilni.

– Već znaš uzrok smrti, zar ne? – upitao je Bristol, a na tamnoj bradi su mu zapele mrvice krafne. – Zar je doista važno kakvi su to čvorići?

– Mrzim pomisao da mi ovdje izmiče nešto posve očito. Žrtvu ni po čemu ne možemo identificirati. Ne znamo ništa o njoj, osim uzroka smrti i činjenice da je bila puna ovih lezija.

– Onda, kakva je tvoja dijagnoza?

Maura je spustila pogled na ružne otekline, nalik planinskom lancu čireva na žrtvinoj koži.

– Erythema nodosum – rekla je.

– Uzrok?

Slegnula je ramenima.

– Idiopatska. Jednostavno rečeno, uzrok nepoznat.

Costas se nasmijao.

– Eto ti tvoja dijagnoza koju odmah možeš baciti u smeće.

– Ne znam kako bih je drukčije nazvala.

– Ne znamo ni mi – rekao je Bristol. – Menije erythema nodosum dobra.

Kad se vratila za svoj radni stol, Maura je pregledala natipkano izvješće s obdukcije Štakorice, koje je ranije izdiktirala i osjetila nezadovoljstvo potpisujući ga. Znala je približno vrijeme smrti žrtve, i njezin uzrok. Znala je da je žena najvjerojatnije bila siromašna i da je zacijelo trpjela poniženja zbog svojeg izgleda.

Pogledala je kutiju sa stakalcima s obdukcije, označenih imenom N.N. i brojem slučaja. Izvukla je jedno stakalce i gurnula ga pod leće mikroskopa. Zavijuci ružičaste i grimizne izoštrili su se kroz okular. Bile su to hematoksilinske i eosinske promjene kože.

Ugledala je tamne točkice akutnih upalnih stanica, vidjela vlaknasti krug krvne žile prepune bijelih stanica, koje su bile znak da se tijelo brani i šalje svoje vojnike otpornih stanica da se bore protiv... čega? Gdje je neprijatelj?

Naslonila se u stolcu, razmišljajući o onome što je tijekom obdukcije vidjela. Ženu bez ruku i lica, unakaženu od ruke ubojice koji je pobirao ne samo živote, nego i identitete.

Ali, zašto stopala? Zašto je uzeo stopala?

Ovo je ubojica koji očito djeluje s hladnom logikom, pomislila je, a ne bolesnom perversijom. Puca kako bi ubio i pritom se koristi učinkovito smrtnim metkom. Razodjene žrtvu, ali je seksualno ne iskoristi. Odreže joj ruke i stopala i zguli lice. Zatim ostavlja leš na mjestu gdje će joj kožu brzo izgristi strvinari.

Misli su joj se stalno vraćale na stopala. Amputacija stopala nije bila logična.

Izvukla je omotnicu s rendgenskim snimkama Štakorice i gurnula snimke gležnjeva na svjetlosnu kutiju. Ponovno ju je šokiralo naglo razgraničenje odrezanog mesa, ali nije vidjela ništa novoga, nikakav trag koji bi objasnio ubojičine motive amputacije.

Skinula je filmove i zamijenila ih snimkama lubanje, pogled sprijeda i bočno. Stajala je i promatrala kosti lica Štakorice i nastojala zamisliti kako joj je lice moglo izgledati. Nisi mogla imati više od četrdeset i pet godina, pomislila je, a već si izgubila gornje zube. Već imaš čeljust starice, kosti tvog lica trunu iznutra, nos tone u sve veći krater. A po čitavom tvom torzu i udovima raštrkani su ružni prištevi. I sam je pogled u zrcalo zacijelo bio bolan. A tek izići napolje, pred oči javnosti...

Promatrala je kosti koje su sjajile na zidu. I pomislila: znam zašto je ubojica uzeo stopala.

Do Božića bilo je još samo dva dana i kad je Maura ušla na kampus Sveučilišta Harvard, zatekla ga je gotovo napuštenog, s dvorištem koje je bilo široko prostranstvo bjeline, tek ponegdje pomućeno otiscima stopala. Oprezno je hodala pločnikom s aktovkom i velikom omotnicom s rendgenskim snimkama u ruci, i namirisala, u zraku, metalni okus nadolazećeg snijega. Nekoliko mrtvih listova prijanjalo je, tresući se, uz gola stabla. Neki ljudi bi ovaj prizor vidjeli kao prazničku razglednicu s najboljim željama, ali ona je vidjela samo jednolično sivilo zime, godišnjeg doba od kojeg se već umorila.

Kad je došla u harvardski Arheološki muzej Peabody, u čarape joj je već procurila hladna voda, a rubovi hlača bili su posve mokri. Otresla je snijeg s čizama i ušla u zgradu koja je mirisala na povijest. Drvene stepenice škripale su dok se spuštala u podrum.

Prvo što je zamijetila, kad je ušla u mračni ured doktorice Julie Cawley, bile su ljudske lubanje njih barem desetak, poredane na policama. Jedan jedini prozor, postavljen visoko na zidu, bio je napola prekriven snijegom, a svjetlo koje je kroz njega uspijevalo sipiti, obasjavalo je direktno glavu doktorice Cawley. Bila je to zgodna žena, sijede kose začesljane od lica, koja je na tom zimskom svjetlu izgledala kao da je od kositra.

Rukovale su se, što je bio neobično muški pozdrav između dvije žene.

– Hvala vam što ste me primili – rekla je Maura.

– Zapravo se unaprijed radujem onome što mi imate pokazati. – Doktorica Cawley je upalila svjetiljku. Na njezinom žućkastom svjetlu, prostorija se odjednom učinila toplijom. Ugodnijom. – Volim raditi u mraku – rekla je, pokazujući odsjaj prijenosnog računala na svom radnom stolu. – Tako ne gubim koncentraciju. Ali je to veliki napor za moje sredovječne oči.

Maura je otvorila aktovku i izvukla fascikl s digitalnim fotografijama.

–Ovo su fotografije pokojnice koje sam sama snimila. Bojim se da nisu baš ugodne za oko.

Doktorica Cawley je otvorila fascikl i zastala, netremice promatrajući fotografiju Štakoričinog unakaženog lica.

–Već dugo nisam bila ni na jednoj obdukciji. Sasvim sigurno nikad nisam uživala na njima. – Sjela je za stol i duboko udahнула. – Kost i se čine mnogo čistima. Nekako manje osobnima. Od pogleda na meso okreće mi se želudac.

– Donijela sam i njezine rendgenske snimke, ako biste radije pogledali najprije njih.

– Ne, to neće biti potrebno. Moram vidjeti kožu. –Polako je okrenula sljedeću fotografiju. Zastala i užasnuto je promatrala. – Blagi Bože – promrmljala je. – Što se dogodilo s rukama?

– Odrezane su.

Cawley joj je uputila zapanjeni pogled.

– Tko ih je odrezao?

– Ubojica, pretpostavljamo. Obje ruke su amputirane. Kao i dijelovi stopala.

– Ruke, lice, stopala – to je prvo što bih pogledala kako bih postavila dijagnozu.

– Što bi mogao i biti razlog iz kojih ih je odnio. Ali, ima tu još fotografija koje bi vam mogle pomoći. Fotografija kožnih lezija.

Cawley se prebacila na sljedeći niz fotografija.

– Da – promrmljala je, polako ih prelistavajući. – Ovo bi doista mogla biti...

Maura je podigla pogled prema nizu lubanja na polici i pitala se kako Cawley može raditi u ovom uredu, sa svim ovim praznim očnim dupljama koje zure u nju. Pomislila je na svoj vlastiti ured, s lončanicama i slikama s cvjetnim motivima – na zidovima nije bilo ništa što bi je podsjetilo na smrt.

Ali, Cawley se radije okružila dokazima vlastite smrtnosti. Profesorica povijesti medicine, bila je ne samo povjesničarka, nego i liječnica, žena koja je urezane u kosti mrtvacu mogla pročitati sve njihove životne jade. Mogla je pogledati lubanje na svojoj polici i vidjeti, u svakoj, osobnu povijest boli. Neku staru frakturu ili urasli umnjak ili čeljusnu kost zaraženu tumorom. Dugo nakon što se meso otopi, kosti i nadalje pričaju svoje priče. A sudeći prema mnogobrojnim fotografijama koje je doktorica Cawley snimila na arheološkim iskapalištima po čitavom svijetu, ona je te priče vadila već desetljećima.

Cawley je podigla pogled s fotografije jedne od lezija kože.

–Neke od ovih lezija doista nalikuju psorijazi. Vidim zašto je to bila jedna od dijagnoza koju ste razmatrali. Ovo bi također mogli biti leukemijski

infiltrati. Ali, govorimo o velikom kamufleru. Može izgledati kao mnoge različite stvari. Pretpostavljam da ste napravili biopsiju kože?

– Da, uključujući i pretragu na acidfast bacile.

– I?

– Nijednog nisam vidjela.

Cawley je slegnula ramenima.

– Možda je primala terapiju. U kojem slučaju ne bi bilo bacila na biopsiji.

– Upravo zato sam i došla kvarna. Bez aktivne bolesti, bez bacila koje bih identificirala, ne znam kako postaviti dijagnozu.

– Dajte da pogledam te rendgenske snimke.

Maura joj je pružila veliku omotnicu s filmovima. Doktorica Cawley ih je odnijela do svjetlosne kutije obješene na zidu. U tom uredu zatrpanom rukotvorinama prošlosti – lubanjama i starim knjigama i nekoliko desetljeća vrijednim fotografijama osvjetljena kutija za pregledavanje rendgenskih snimaka stršala je kao posve moderna. Cawleyje prelistavala snimke i naposljetku gurnula jednu ispod kopči.

Bila je to snimka lubanje, snimljena sprijeda. Ispod iznakaženog mekog tkiva, struktura kostiju lica ostala je nedirnuta i sjajila kao mrtvačka glava na tamnoj pozadini. Cawley je kratko proučavala snimku, a zatim je skinula i gurnula bočni prikaz, snimku lubanje s profila.

– Ah. Evo nas – promrljala je.

– Što ste pronašli?

– Vidite ovdje? Gdje bi trebao biti anteriorni hrbat nosa?

Cawleyje slijedila prstom niz ono što je trebala biti kosina nosa.

– Ovdje imamo atrofiju kosti u naprednom stadiju. Zapravo, došlo je do gotovo posvemašnjeg uništenja hrbata nosa. Prišla je polici s lubanjama i jednu uzela u ruke. – Evo, pokazat ću vam jedan primjer. Ova je lubanja ekshumirana iz jednog srednjovjekovnog groblja u Danskoj. Bila je zakopana na samotnom mjestu, daleko izvan crkvenog dvorišta. Vidite ovdje, gdje su upalne promjene uništile toliko koštanog tkiva da je na mjestu gdje bi trebao biti nos ostala samo zjapeća rupa. Kad bismo skinuli svo meko tkivo s ove vaše žrtve... – Pokazala je prema rendgenskim snimkama. –... Njezina bi lubanja izgledala veoma slično ovoj.

– Zar do tog oštećenja nije došlo nakon smrti? Je li moguće da je hrbat nosa odlomljen prilikom guljenja kože s lica?

– To ne bi objasnilo razmjer promjena koje vidim na ovim rendgenskim snimkama. Osim toga, ima tu još. – Doktorica Cawleyje odložila lubanju i pokazala na film. – Atrofija i recesija čeljusne kosti. Tako je jaka da su prednji gornji zubi podrovani i ispali.

– Ja sam pretpostavila da je to zbog loše stomatološke skrbi.

– To je moglo pridonijeti bržem ispadanju. Ali, ovo je nešto drugo. Riječ je o nečem više od obične paradontoze. – Pogledala je Mauru. – Jeste li napravili i one ostale rendgenske snimke koje sam vam savjetovala?

– U omotnici su. Napravili smo i obrnuti Watersov snimak, kao i periapikalni niz kako bismo naglasili karakteristike čeljusne kosti.

Cawleyje gurnula ruku i izvukla još rendgenskih snimaka. Pričvrstila je snimku periapikalnog niza koja je prikazivala dno nosne šupljine. Na trenutak nije rekla ni riječ, pogleda opčinjenog bijelim odsjajem kosti.

– Ovakav slučaj nisam vidjela već godinama – začuđeno je promrmljala.

– Dakle, rendgenske snimke mogu postaviti dijagnozu? Doktorica Cawley kao da se prenula iz transa. Okrenula se i podigla lubanju sa stola. – Gledajte – rekla je, okrećući lubanju naglavačke kako bi pokazala koštani svod tvrdog nepca. – Primjećujete li uleknuća i atrofiju alveolarnih procesa čeljusne kosti? Upala je ovu kost posve izjela. Desni su se toliko povukle da su prednji zubi ispali. Ali, atrofija se tu nije zaustavila. Upala je nastavila glodati kost i uništila ne samo nepce, nego i školjkaste kosti u unutrašnjosti nosa. Lice je doslovce izjedeno, iznutra, dok nije probušeno i uništeno i tvrdo nepce.

– Koliko bi nagrđena bila takva žena?

Cawley se okrenula i pogledala rendgenske snimke Štakorice.

– Da je srednji vijek, svi bi je se bojali.

– Dakle, ovo je dovoljno da postavite dijagnozu?

Doktorica Cawleyje kimnula glavom.

– Ova je žena gotovo nedvojbeno imala Hansenovu bolest.

Poglavlje trinaest

Ovo ime je zvučalo bezazleno onima koji ne znaju što ono X znači. Ali, spomenuta bolest imala je i drugo ime, ime koje je odzvanjalo drevnim odjecima užasa: guba. Prizivala je srednjevjekovne slike zakrabiljenih nedodirljivih koji su skrivali lica, onih kojih su se svi klonili i sažalijevali ih, onih koji su molili za milostinju. Slike zvonaca gubavaca koja su zveckala kako bi nesvjesne upozorila na približavanje čudovišta.

Ta su čudovišta bila jednostavno žrtve mikroskopskog napadača: *Mycobacterium leprae*, spororastućeg bacila koji se izobličuje kako se razmnožava i mreška kožu ružnim prištevima. Uništava živce na rukama i stopalima tako da žrtva više ne osjeća bol, više se ne žaca od boli, i ostavlja njegove udove ranjive na opekline, traumatu i upalu. Kako godine prolaze, nagrđivanje se nastavlja. Prištići postaju sve gušći, hrbat nosa se urušava. Prsti na nogama i rukama, pod učestalim povredama, počinju se rastapati. I kad patnik naposljetku umre, ne zakopaju ga na crkvenom groblju, nego je protjeran izvan njegovih zidina.

Čak i u smrti, gubavca se svi klone.

Vidjeti pacijenta s tako uznapredovalim stadijem gotovo je nečuveno u Sjedinjenim Državama – rekla je doktorica Cawley. – Moderna zdravstvena skrb zaustavila bi bolest mnogo prije nego što bi uspjela uzrokovati ovoliko unakaženje. Tri terapije lijekovima mogu izliječiti čak i najgore slučajeve lepromatozne lepre.

– Pretpostavljam da se ova žena liječila – rekla je Maura. Budući da u njezinim biopsijama kože nisam vidjela nijedan aktivni bacil.

– Da, ali je to liječenje za nju očito bilo prekasno. Pogledajte ova izobličenja. Gubitak zubiju i propadanje kostiju lica. Bila je zaražena već neko vrijeme vjerojatno desetljećima – prije nego što je primila ikakvu medicinsku skrb.

– Čak i najsiromašniji pacijent u ovoj bi državi dobio liječenje.

– Iskreno se nadam da je tako. Zato što je Hansenova bolest pitanje javnog zdravlja.

– U tom slučaju, postoji mogućnost da je ova žena bila useljenica.

Cawleyje kimnula glavom.

–Još uvijek se može naći među nekim ruralnim stanovništvom po čitavom svijetu. Većina slučajeva nalazi se u samo pet zemalja.

– Kojima?

– Brazilu i Bangladešu. Indoneziji i Myanmaru. I, naravno, Indiji.

Doktorica Cawleyje vratila lubanju na policu, skupila fotografije sa svog radnog stola i složila ih na hrpu. Ali, Maura jedva da je bila svjesna pokreta druge žene. Zurila je u rendgenske snimke Štakorice i razmišljala o drugoj žrtvi, drugom mjestu zločina. O prolivenoj krvi, u sjeni raspela.

Indija, pomislila je. Sestra Ursula je radila u Indiji.

Samostan Graystones činio se hladniji i samotniji nego ikad kad je Maura tog istog poslijepodneva prošla kroz dvorišna vrata. Drevna sestra Isabel povela ju je preko dvorišta, njezine čizme L.L. Bean za snijeg neprimjereno su virile ispod ruba crne redovničke halje. Kad zima postane okrutna, čak se i opatice pouzdaju u udobnost GoreTexa.

Sestra Isabel uputila je Mauru u prazni nadstojničin ured, a zatim nestala niz mračni hodnik, ostavljajući za sobom sve slabiji odjek klopota čizama.

Maura je dotaknula radijator od lijevanog željeza pokraj sebe; bio je hladan. Nije skinula kaput.

Prošlo je toliko vremena da se zapitala je li zaboravljena, je li se sestra Isabel jednostavno odgegala niz hodnik, dok je sjećanje na Maurin dolazak blijedilo sa svakim korakom. Slušajući škripu stare zgrade, zapuhe vjetra koji su štropotali o prozor, Maura je zamislila život pod ovim krovom. Godine tišine i molitve, obreda koji se ne mijenjaju. U tome zacijelo postoji nešto utješno, pomislila je. Udobnost spoznaje, svakoga jutra, kako će ti proteći dan. Bez iznenađenja, bez meteža. Ustaneš iz kreveta i posegneš za uvijek istom odjećom, klekneš za uvijek iste molitve, hodaš uvijek istim mračnim hodnicima na doručak. Izvan samostanskih zidova, suknje mogu biti kraće ili dulje, automobili mogu dobivati nove oblike i boje, i promjenjiva galaksija filmskih zvijezda može se pojaviti i potom nestati sa srebrnog platna. Ali, unutar zidova, obredi i nadalje ostaju nepromijenjeni, čak i kad ti se tijelo razboli, ruke počnu tresti, a svijet postaje sve tiši kako ti oslabi sluh.

Utjeha, pomislila je Maura. Zadovoljstvo. Da, to su razlozi za povlačenje od svijeta, razlozi koje je ona shvaćala.

Nije čula kad joj se Mary Clement približila i preplašila se kad je zamijetila da nadstojnica stoji na vratima ureda i promatra je.

– Časna majko.

– Shvaćam da imate još pitanja?

– O sestri Ursuli.

Mary Clement je kliznula u sobu i smjestila se za svoj radni stol. Na ovaj ledeno hladan dan, čak ni ona nije bila imuna na zimsku hladnoću; ispod vela, nosila je sivi vuneni pulover na kojem su bile izvezene bijele mačke. Preklopila je ruke na stolu i fiksirala Mauru čvrstim pogledom. Ne više prijateljskim licem koje ju je pozdravilo onog prvog jutra.

– Učinili ste sve što ste mogli da unesete razdor u naš život. Da uništite sjećanje na sestru Camille. A sad taj postupak želite ponoviti sa sestrom Ursulom?

– Ona bi zacijelo željela da pronađemo njezinog napadača.

A kakve strašne tajne mislite da ona ima? Kakve sad grijehe pokušavate pronaći, doktorice Isles?

– Ne nužno grijehe.

– Još samo prije nekoliko dana bili ste usredotočeni samo na Camille.

– I to nas je možda omelo od dubljeg istraživanja života sestre Ursule.

– U njemu nećete pronaći nijedan skandal.

– Ne tražim skandale. Tražim napadačev motiv.

– Da ubije šezdesetmogodišnju redovnicu? – Mary Clement je odmahнула glavom. – Ne mogu zamisliti nijedan racionalni motiv.

– Rekli ste nam da je sestra Ursula služila u jednoj misiji u inozemstvu. U Indiji.

Nagla promjena teme kao da je preplašila Mary Clement. Zanjihala se na stolcu.

– Zašto je to bitno?

– Recite mi više. O njezinom boravku u Indiji.

– Nisam sigurna što točno želite znati.

– Je li bila školovana bolničarka?

– Da. Radila je u jednom seocetu izvan grada Hyderabad. Provela je ondje skoro pet godina.

– I prije godinu dana se vratila u Graystones?

– U siječnju.

– Je li mnogo govorila o svom poslu u Indiji?

– Nije.

– Odslužila je tamo pet godina, i nikad nije govorila o svojim iskustvima?

– Mi ovdje cijenimo šutnju. A ne besposleno brbljanje.

– Razgovor o misiji u inozemstvu teško da bih smatrala besposlenim brbljanjem.

– Jeste li ikad živjeli u inozemstvu, doktorice Isles? Ne mislim na lijepi hotel za turiste u kojem sobarice svakodnevno mijenjaju plahte. Govorim o selima u kojima blato teče ulicama, a djeca umiru od kolere. Njezino iskustvo u Indiji nije baš bilo osobito ugodna tema za razgovor.

– Rekli ste nam da je u Indiji bilo nasilja. Da je selo u kojem je radila napadnuto.

Nadstojnica je spustila pogled na ruke, s crvenom, ispucanom kožom, preklopljene na stolu.

– Časna majko? – rekla je Maura.

– Ne znam čitavu priču. Sa mnom o tome nikad nije govorila. Ono malo što znam, čula sam od oca Doolina.

– Tko je to?

– On je na službi u nadbiskupiji u Hyderabadu. Nazvao je iz Indije, netom nakon što se to dogodilo, da mi kaže kako se sestra Ursula vraća u Graystones. Da se želi vratiti u život odijeljen od svijeta. Naravno, dočekale smo je s dobrodošlicom. Ovo je njezin dom. Naravno da je ovamo došla pronaći utjehu nakon...

– Nakon čega, časna majko?

– Nakon masakra, U selu Bara.

Prozor je najednom zaštropotao, pod snažnim udarom vjetra. Iza stakla, danje bio ispran od svake boje. Samo sivi zid, iznad kojeg je bilo sivo nebo.

– U tom selu je radila? – upitala je Maura.

Mary Clement je kimnula glavom.

– U selu tako siromašnom da nije imalo telefona, ni struje. U njemu je živjelo skoro stotinu ljudi, ali se tek malen broj autsajdera usudio posjetiti ga. Takav je život odabrala naša sestra, službu najbjeđenijim ljudima na svijetu.

Maura se sjetila obdukcije Štakorice. Njezine lubanje, izobličene od bolesti. Tiho je rekla:

– To je bilo selo gubavaca.

Mary Clement je kimnula glavom.

– U Indiji se oni smatraju najnečistijim od svih. Preziru ih i boje ih se. Vlastite obitelji ih se odriču. Žive u posebnim selima u kojima se mogu povući iz društva, u kojima ne moraju skrivati lica. U kojima su i drug i jednako nagrđeni kao i oni. – Pogledala je Mauru. – No, čak ni to ih nije zaštitilo od napada. Selo Bara više ne postoji.

– Rekli ste da je došlo do masakra.

– Tako ga je nazvao otac Doolin. Masovno klanje.

– Tko ih je ubio?

– Policija nikad nije identificirala napadače. Mogao je to biti kastinski masakr. Ili su to bili hinduski fundamentalisti, bijesni što je među njima živjela katolička redovnica. Ili su mogli biti Tamil, ili bilo koja od velikog broja separatističkih frakcija koje tamo međusobno ratuju. Sve su ih ubili, doktorice Isles. Žene, djecu.

– Dvije bolničarke u klinici.

– Ali, Ursula je preživjela.

– Zato što te noći nije bila u Bari. Dan ranije je otišla u Hyderabad po medicinske zalihe. Kad se sljedećeg jutra vratila, zatekla je selo u pepelu. Radnici iz obližnje tvornice već su došli i tražili preživjele, ali nisu pronašli nijednoga. Čak su i životinje – kokoši, koze – bile zaklane, a leševi spaljeni. Sestra Ursula se onesvijestila kad je vidjela tijela i tvornički liječnik ju je morao zadržati na svojoj klinici dok nije došao otac Doolin. Ona je jedina iz sela koja je preživjela, doktorice Isles. Ona je bila jedina koja je imala sreće.

– Imala sreće, pomislila je Maura. Pošteđena od pokolja, samo kako bi se vratila kući u samostan Graystones i otkrila da je Smrt nije zaboravila. Da čak ni ovdje ne može pobjeći njezinoj ruci.

Pogled Mary Clement susreo se s Maurinim.

– U njezinoj prošlosti nećete pronaći ništa sramotno. Samo čitav život služenja u Božje ime. Ostavite sjećanje na našu sestru na miru, doktorice Isles. Ostavite je na miru.

Maura i Rizzolijeva su stajale na pločniku ispred zgrade u kojoj se nekoć nalazio restoran Mame Cortine i vjetar ih je poput ledene oštrice šibao kroz kapute. Bio je to prvi put da je Maura taj dio grada vidjela na dnevnom svjetlu, i ugledala je ulicu napuštenih zgrada i prozore koji su zurili poput praznih očnih duplji.

– Baš si me dovela u krasni kvart – rekla je Rizzolijeva. Podigla je pogled prema izbljedadnom znaku za Mama Cortinin restoran. – Tvoja N.N. je pronađena ovdje?

– U muškom WCu. Bila je mrtva otprilike trideset i šest sati kad sam je pregledala.

–I nemate ništa što bi vam pomoglo da je identificirate? Maura je odmahнула glavom.

– Uzimajući u obzir uznapredovali stadij Hansenove bolesti, dobra je prilika da je nedavno došla u zemlju. Vjerojatno ilegalno.

Rizzolijeva je ovila kaput čvršće oko tijela.

– Ben Hur – promrmljala je. – Na to me podsjeća. Dolina gubavaca.

– Ben Hur je bio samo film.

– Ali je bolest stvarna. I ono što čini od tvog lica, i ruku.

– Može te drastično unakaziti. To i jest užasavalo stare narode. I sam ih je pogled na gubavca mogao natjerati da vrište od užasa.

– Isuse. Kad pomisliš da smo to imali ovdje u Bostonu.

Rizzolijeva je protrnula.

– Smrzavam se. Hajdemo unutra.

Ušle su u uličicu, a cipele su im škripale po ledom pokrivenom jarku koji je nastao od koraka mnogobrojnih policajaca. Ovdje su možda bile zaštićene od vjetra, ali je u bunaru mraka između zgrada na određeni način bilo hladnije, a zrak zlokobno nepomičan. Policijska vrpca ležala je preko praga restoranskih vratiju koja su vodila na uličicu.

Maura je izvukla ključ i gurnula ga u lokot, ali se lokot nije dao otvoriti. Sagnula se, protresla ključeve u zamrznutoj bravi.

– Zašto im otpadnu prsti? – upitala je Rizzolijeva.

– Molim?

– Kad dobiješ gubu. Zašto izgubiš prste? Da li ona napada kožu, kao bakterija koja proždire meso?

– Ne, ona uzrokuje oštećenja na drugi način. Bacil leproze napada periferne živce, tako da ti prsti na rukama i nogama odrvene. Ne osjećaš bol. Bol je naš sistem upozorenja, dio našeg obrambenog mehanizma protiv ozljeda. Bez nje, čovjek bi mogao slučajno gurnuti prst u kipuću vodu i ne osjetiti da mu je koža opečena. Ili ne bi osjetio žulj koji ti raste na nozi. Mogao bi se uvijek iznova ozljeđivati, što bi dovelo do sekundarnih upala. Gangrene.

– Maura je zastala, frustrirana zbog tvrdoglavosti brave.

– Daj da ja pokušam.

Maura se odmaknula i ruke u rukavicama zahvalno gurnula u džepove, dok je Rizzolijeva vrtila ključ u bravi.

– U siromašnijim zemljama – rekla je Maura – štakori su ti koji uzrokuju stvarnu štetu na rukama i nogama.

Rizzolijeva je podigla pogled i namrštila se.

– Štakori?

– Noću, dok spavaš. Popnu se na krevet i grickaju ti prste na rukama i nogama.

– Ti to ozbiljno?

– A ti ništa ne osjetiš, jer ti je koža od leproze postala posve neosjetljiva. Kad se sljedećeg jutra probudiš, otkriješ da su ti vrhovi prstiju nestali. I da su ti ostali samo krvavi batrljci.

Rizzolijeva ju je netremice promatrala, a zatim grubo okrenula ključ u bravi.

Lokot se otvorio. Vrata su se širom otvorila i otkrila nijanse sive koje su se stapale sa crnilom.

– Dobrodošli k Mami Cortini – rekla je Maura.

Rizzolijeva je zastala na pragu, maglitovom svjetiljkom presijecajući prostoriju.

– Nešto se unutra miče – promrljala je.

– Štakori.

– Nemojmo više razgovarati o štakorima.

Maura je upalila svoju svjetiljku i ušla za Rizzolijevom u mrak koji je smrdio na ustajalu masnoću.

– Donio ju je ovuda, u blagovaonicu – rekla je Maura, igrajući se svjetiljkom po podu. U prašini su pronašli tragove premještanja koje su vjerojatno ostavile pete na cipelama. Mora da ju je uhvatio ispod pazuha i vukao unatraske.

– Čovjek bi pomislio da je ne bi želio ni dotaknuti.

Ja bih pretpostavila da je nosio rukavice, zato što nije ostavio otiske prstiju.

– Svejedno, trljao se o njezinu odjeću. Izlagao infekciji.

– Ti o gubi razmišljaš jednako kao što su mislili stari narodi. Kao da će te jedan dodir gubavca pretvoriti u čudovište. Nije guba tako prenosiva kao što ti misliš.

– Ali je možeš pobrati. Možeš se zaraziti.

–Da.

–I sljedeće što znaš je da ti otpadnu nos i prsti.

– Izlječiva je. Postoje antibiotici.

– Nije me briga je li izlječiva – rekla je Rizzolijeva, koja se sad sporo kretala po kuhinji. – Razgovaramo o gubi. Nečemu što je izišlo ravno iz Biblije.

Prošle su kroz salunska vrata i ušle u blagovaonicu. Rizzolijeva je svojom maglitovom svjetiljkom zaokružila prostoriju i naslagani su stolci zasvijetlili na rubu vidnog polja. Iako nisu mogle vidjeti gamad, čule su tiho šuškanje. Tama je bila živa.

– Kojim putem? – upitala je Rizzolijeva. Glas joj je sad bio tek šapat, kao da su ušle na neprijateljsko područje.

– Samo dalje. S desne strane se nalazi jedan hodnik, na samom kraju prostorije.

Svjetlima su se igrale po podu. Posljednji tragovi vuče izbrisani su prolaskom policijskog osoblja koje je u međuvremenu tuda prošlo. One noći kad je Maura došla na ovo mjesto zločina, bila je u društvu istražitelja Crowea i

Sleepera, znala je da je čitava vojska forenzičkih tehničara spremna za akciju sa snažnim svjetiljkama, kamerama i prahom za uzimanje otisaka. Te noći, nije je bilo strah.

Sad se uhvatila kako teško diše. Zatekla se tik iza Rizzolijeve, bolno svjesna činjenice da je ona ta koja treba čuvati vlastita leđa. Osjetila je kako joj se ježe dlačice na vratu, a pozornost je s izvanrednom osjetljivošću usredotočila na svaki zvuk, svaku naznaku pokreta iza sebe.

Rizzolijeva je zastala i uperila svjetiljku udesno.

– Je li ovo hodnik?

– Kupaonica je na onom kraju.

Rizzolijeva je krenula naprijed, a svjetlo je skakutalo s jednog zida na drugi. Kod zadnjih vrata se zaustavila, kao da već zna da će je uznemiriti ono što će iza njih vidjeti. Uperila je svjetlo u prostoriju, stajala i promatrala krvave tragove na pločicama poda. Svjetlo njezine svjetiljke kratko je kliznulo preko zidova, po pregratku toaleta i porculanskim pisoarima i hrđavim umivaonicima. Zatim se vratilo, kao da ga je privukla neka magnetska sila, na pod, na mjesto gdje je one noći ležao leš.

Mjesto smrti ima svoju posve vlastitu moć. Dugo nakon što se tijelo odnese i izribaju krvave mrlje, takvo mjesto i nadalje zadržava sjećanje na ono što se dogodilo. Zadržava odjeke vriskova, oklijevajući miris straha. I poput crne rupe, ono u svoj vrtlog usisava napetu pozornost živih, koji se ne mogu okrenuti, ne mogu odoljeti a ne zaviriti u pakao.

Rizzolijeva je čučnula kako bi pogledala krvlju zamrljane pločice.

– Pogodio ju je ravno u srce – rekla je Maura, čučnuvši pokraj nje. – Perikardijalna tamponada, koja vodi do brzog srčanog aresta.

–Zato je na podu tako malo krvi. Nije imala pulsa, nije bilo cirkulacije. Kad je izveo amputacije, rezao je leš.

Zašutjele su, pogleda uprtih u smeđe mrlje. Ovdje u kupaonici nije bilo prozora. Svjetlo koje sjaji u ovoj prostoriji ne bi bilo vidljivo s ulice. Tkogod je držao nož, nije se morao žuriti, nego je nesmetano mogao odugovlačiti iznad objekta svog klanja. Bez vriskova koje je trebalo prigušiti, bez prijetnje da će ga itko otkriti. Mogao je rezati bez žurbe, kroz kožu i zglobove, žeti svoje nagrade u mesu.

A kad je završio, ostavio je tijelo na ovom mjestu na kojem su kraljevali grabežljivci, da se štakori i žohari goste njime i unište i ono malo preostalog mesa.

Maura se podigla na noge, teško dišući. Iako je u zgradi bilo hladno kao u ledari, ruke su joj se znojile u rukavicama i osjetila je kako joj srce divlje tuče.

– Možemo li sad ići? – upitala je.

- Pričekaj. Pusti me da još malo pogledam naokolo.
- Vidjela si sve što se ima vidjeti.
- Tek smo došle, doktorice.

Maura je pogledala prema mračnom hodniku i zadrhtala. Osjetila je neki neobičan pomak zraka, hladni dah od kojeg su joj se naježile dlačice na ratu. Vrata, iznenada je pomislila. Ostavile smo vrata na uličicu nezaključana.

Rizzolijeva je i nadalje čučala iznad krvavih tragova, svjetiljkom polako pretražujući pod, usredotočena jedino na krv. Ona se nije uznemirila, pomislila je Maura. Zašto bih se ja bojala? Smiri se, smiri se.

Okrenula se prema vratima. Zamahnula svjetiljkom kao sabljom i brzo mlatila njome po tamnom hodniku.

Nije vidjela ništa.

Dlačice na njezinom potiljku stajale su posve uspravno.

- Rizzoli šapnula je. – Možemo li sad nestati odavde?

Tek tad je Rizzolijeva čula napetost u Maurinom glasu. Upitala je, jednako tiho:

- Što se dogodilo?

Maura je zurila u mračni hodnik.

- Nešto mi se ne čini kako treba.

- Jesi li što čula?

- Samo hajdemo odavde, dobro?

Rizzolijeva je ustala. Tiho rekla:

- Dobro.

Zakoračila je pokraj Maure u hodnik. Zastala, kao da njuši zrak ne bi li u njemu namirisala neki dašak prijatne. Neustrašiva Rizzoli, uvijek načelu, pomislila je Maura, hodajući iz a istražitelj ice hodnikom prema blagovaonici. Iz nje su ušle u kuhinju, s upaljenim svjetiljkama. Savršene mete, shvatila je. Evo nas, škripimo po podu, a naše svjetiljke su kao dva bikova oka.

Maura je osjetila zapuh hladnog zraka i zurila u obris muškarca koji je stajao na otvorenim vratima . Ukočila se, zapanjena promatračica, kad su u sjenama iznenada eksplodirali glasovi.

Već u borbenom čučnju, Rizzolijeva je povikala:

- Ne mrdaj!
- Baci oružje!
- Rekla sam ne mrdaj, seronjo! – naređivala je Rizzolijeva.
- Bostonska policija! Ja sam iz bostonske policije!
- Koji je to vrag...

Rizzoličina svjetiljka iznenada je osvijetlila uljezovo lice. Podigao je ruke ne bi li se zaštitio od njezinog blještavih i suzio oči. Uslijedila je duga tišina.

Rizzolijeva je frknula nosom od gađenja.

– Sranje.

– Da, i meni je drago što tebe vidim – odgovorio je istražitelj Crowe. – Pretpostavljam da je ovdje sva akcija.

– Mogla sam ti raznijeti jebenu glavu – rekla je Rizzolijeva.

– Trebao si nas upozoriti da ulaziš... – Glas joj je utihnuo. Kad se pojavio još jedan obris, posve je zanijemila. Jedan je visoki muškarac mačkolikom elegancijom prošao pokraj Crowea i ušao u krug svjetla Rizzoličine svjetiljke. Svjetlo je iznenada zateturalo, jer joj se ruka previše tresla da bi mirno držala svjetiljku.

– Bok, Jane – rekao je Gabriel Dean.

Mrak kao da je dodatno produžio dugu šutnju. Kad je Rizzolijeva naposljetku uspjela odgovoriti, ton njezinog glasa bio je neobično ravnodušan. Poslovan.

– Nisam znala da si u gradu.

– Jutros sam doletio.

Spremila je oružje u futrolu. Uspravila se.

– Što ti radiš ovdje?

– Isto što i ti. Istražitelj Crowe mi pokazuje mjesto zločina.

– FBI istražuje ovaj slučaj? Zašto?

Dean se ogledao po sjenama koje su ih okruživale.

– O tome bismo trebali porazgovarati negdje drugdje. Negdje gdje je barem toplo. Volio bih čuti kako se tvoj slučaj ukršta s ovim, Jane.

– Ako budemo razgovarali, informacije trebaju ići u oba smjera – rekla je Rizzolijeva.

– Naravno.

– Sve karte na stol.

Dean je kimnuo glavom.

– Znat ćeš sve što znam.

– Slušaj – rekao je Crowe. – Daj da agenta Deana provedem do kraja. Naći ćemo se u sobi za sastanke. Tamo ćemo barem imati dovoljno svjetla da se međusobno vidimo. I nećemo samo stajati i smrzavati guzice.

Rizzolijeva je kimnula glavom.

– Soba za sastanke, u dva sata. Vidimo se.

Poglavlje četrnaest

Rizzolijeva je nespretno izvukla ključeve automobila i ispustila ih u snijeg. Opsovala čučnuvši da ih podigne. Jesi li dobro? – upitala je Maura.

– Iznenadio me. Nisam očekivala... – Ustala je i ispustila oblak pare iz usta. – Isuse, što on radi ovdje? Kog vruga radi ovdje?

– Svoj posao, pretpostavljam.

– Nisam spremna za ovo. Nisam spremna ponovno raditi s njim.

– Možda nemaš izbora.

– Znam. I to me izluđuje, jer nemam izbora. – Rizzolijeva je otključala automobil i obje su ušle u njega, na ledena sjedala.

– Hoćeš li mu reći? – upitala je Maura. Rizzolijeva je mrzovoljno upalila motor.

– Neću.

– Želio bi znati.

– Nisam sigurna da bi želio. Nisam sigurna da bi to ijedan muškarac želio.

– Dakle, jednostavno ćeš otpisati sretan kraj? Nećeš mu ni pružiti priliku?

Rizzolijeva je uzdahnula.

– Možda bi, da smo drukčiji, bilo šanse.

– Ljubavna pustolovina nije se dogodila drugim ljudima. Dogodila se vama dvoma.

– Točno. Kakvo iznenađenje, ha?

– Zašto?

Na trenutak je Rizzolijeva šutjela, pogleda uprtog u cestu ispred sebe.

– Znaš kako su me moja dva brata zvali kad smo odrastali? – tiho je upitala. – Žaba. Rekli su da nijedan princ nikad neće poželjeti poljubiti žabu. A kamoli oženiti me.

– Braća znaju biti okrutna.

– Ali, ponekad ti jednostavno kažu surovu istinu.

– Kad te agent Dean pogleda, mislim da u tebi ne vidi žabu.

Rizzolijeva je slegnula ramenima.

– Tko zna što on vidi.

– Pametnu ženu.

– Da, to je baš seksi.

– Nekim muškarcima jest.

– Ili barem tako tvrde. Ali, znaš što? Teško mi je u to povjerovati. Kad imaju izbor, muškarci se uvijek odluče za sise i guzicu.

Rizzolijeva se s bijesnim intenzitetom usredotočila na cestu dok su se vozile ulicama u kojima su pločnici bili prekriveni smrznutim prljavim snijegom, a prozori parkiranih automobila injem.

– Vidio je nešto u tebi, Jane. Dovoljno da te poželi.

– Bilo je to zbog slučaja na kojem smo radili. Zbog uzbuđenja lova. Od njega se osjećaš živim, shvaćaš? Kad se gotovo sasvim približiš zločincu, adrenalin počne pumpati i sve izgleda drukčije i čini se drukčije. Radiš s nekim od nula do dvadeset i četiri, radiš tako blizu njega da mu upoznaš miris. Znaš kako pije kavu i kako veže kravatu. Zatim slučaj postane napet, a vas dvoje se zajedno ljutite i zajedno bojite. I ubrzo ti se počne činiti da je riječ o ljubavi. Ali, nije. Riječ je jedino o dvoje ljudi koji rade u tako intenzivnoj situaciji da ne mogu razlikovati požudu od uzbuđenja istrage. Mislim da se to nama dogodilo. Upoznali smo se preko nekoliko mrtvih tijela. I nakon nekog vremena, čak sam mu se i ja učinila ugodnom.

– Je li to sve što ti je on bio? Netko tko ti je počeo izgledati zgodan?

– No, sranje. On doista jest zgodan.

– Zato što, ako ga ne voliš – ako ti nije nimalo stalo do njega – tad ti to što si ga upravo vidjela ne bi trebalo biti tako bolno. Nije li tako?

– Ne znam! – bio je Rizzoličin očajni odgovor. – Ne znam što osjećam prema njemu!

– Da li to ovisi o tome voli li on tebe?

– Ja ga to posve sigurno neću pitati.

– Samo je jedan način da dobiješ izravan odgovor.

– Kako ono ide ona stara izreka? Ako ne želiš čuti odgovor, nemoj postaviti pitanje?

– Nikad se ne zna. Odgovor bi te mogao iznenaditi.

U Schroeder Plazi su zastale u kafiću po kavu i ponijele šalice na kat, u sobu za sastanke. Dok su čekale da dođu Crowe i Dean, Maura je promatrala kako Rizzolijeva prelistava papire i pretražuje dosjee kao da je u njima neka tajna koju ona očajnički želi otkriti. U dva sata i petnaest minuta, naposljetku su čule tihi zvonjavu zvonca dizala, a nakon toga Croweov smijeh u hodniku. Rizzolijeva se ukočila. Dok su se muški glasovi približavali, ona nije skidala

pogled s dokumenata. Kad se Dean pojavio na vratima, nije odmah podigla pogled, kao da odbija priznati njegovu moć nad njom.

Maura je specijalnog agenta Gabriela Deana upoznala potkraj kolovoza, kad se pridružio ekipi istražitelja iz Odjela za umorstva u istrazi okrutnih ubojstava imućnih bračnih parova na području Bostona. Muškarac imponirajućeg stasa i tih e inteligencije, brzo je počeo vladati ekipom, a njegov sukob s Rizzolijevom, koja je bila glavna istražiteljica na tom slučaju, od samog je početka bio gotovo zajamčen. Maura je bila prva koja je vidjela kako se taj sukob pretvara u privlačnost. Zamijetila je prve iskrice njihove ljubavne pustolovine, vidjela kako im se pogledi sreću nad tijelima žrtava. Primijetila je Rizzoličinu rumen, njezinu nesigurnost. Početne faze ljubavi uvijek su pune zbunjenosti.

Kao i završne faze ljubavi.

Dean je ušao u prostoriju i smjesta usredotočio pogled na Rizzolijevu. Bio je odjeven u odijelo s kravatom, a njegov svjež i izgled bio je u opreci s Rizzoličinom zgužvanom košuljom i neposlušnom kosom. Kad ga je naposljetku pogledala, bilo je to gotovo s nekim prkosnim izrazom lica. Dakle, evo me. Uzmi ili ostavi.

Crowe se odgegao do čela stola.

– Dobro, svi smo na okupu. Vrijeme je da iznesemo istinu na vidjelo. – Pogledao je Rizzolijevu.

– Čujmo najprije što FBI ima za reći – rekla je.

Dean je otvorio torbu za spise koju je donio u sobu za sastanke. Izvukao je jedan fascikl i gurnuo ga preko stola prema Rizzolijevoj.

– Ova je fotografija snimljena prije deset dana u Providenceu, na Rhode Islandu – rekao je.

Rizzolijeva je otvorila fascikl. Maura, koja je sjedila pokraj nje, imala je nesmetan pogled na fotografiju. Bila je to fotografija s mjesta zločina, a prikazivala je nekog muškarca sklupčanog u fetalni položaj u prtljažniku automobila. Sag žućkastosmeđe boje bio je pošprican krvlju. Lice žrtve bilo je iznenađujuće neditruto, oči otvorene, koža lividna.

– Žrtva je Howard Redfield, pedeset i jedna godina, razvedeni bijelac iz Cincinnatija – rekao je Dean. – Uzrok smrti jedna prostrijelna rana, ispaljena kroz lijevu sljepoočnu kost. Uz to, ima o je višestruke prijelome čašica oba koljena, nanesene nekim tupim predmetom, možda čekićem. Na obje ruke imao je jake opekotine, a ruke su mu bile svezane ljepljivom vrpcom iza leđa.

– Mučenje – rekla je Rizzolijeva.

– Da. I to natenane.

Rizzolijeva se zanjihala na stolcu, blijedog lica. Maura je bila jedina osoba u prostoriji koja je znala razlog tog bljedila, i zabrinuto ju je promatrala.

Vidjela je kako se na njezinom licu odražava očajnička bitka, vidjela njezinu borbu protiv mučnine.

– Pronađen je mrtav u prtljažniku svojeg automobila – nastavio je Dean.
– Automobil je bio parkiran otprilike dvije stambene četvrti od autobusne postaje u Providenceu. To je samo sat vremena, sat i pol vožnje odavde.

– Ali je pod drugom nadležnošću – rekao je Crowe.

Dea nje kimnuo glavom.

–Zato za ovu smrt i niste znali. Ubojica je lako mogao odvesti taj automobil u Providence s žrtvom u prtljažniku, ostaviti ga tamo i vratiti se autobusom u Boston.

– Vratiti u Boston? Zašto mislite da je odavde počeo? – upitala je Maura.

– Samo nagađamo. Ne znamo gdje je ubojstvo doista počinjeno. Ne možemo čak biti sigurni ni za kretanja gospodina Redfielda u proteklih nekoliko tjedana. Dom mu je u Cincinnatiju, ali je osvanuo mrtav u Novoj Engleskoj. Nije ostavio nikakav trag plaćanjem karticama, ništa što bi ukazalo na to gdje je bio. Znamo samo da je prije mjesec dana podigao veliku količinu gotovine sa svog računa. I potom otišao od kuće.

– Zvuči kao netko tko je u bijegu i ne želi da mu se uđe u trag – rekla je Maura. – Ili, netko tko se boji.

Dean je pogledao fotografiju.

– Očito se imao i zašto bojati.

– Reci nam malo više o žrtvi začula se Rizzolijeva. Ponovno je imala nadzor nad svojim tijelom, i bila je kadra, i ne trepnuvši, promatrati fotografiju.

– Gospodin Redfield je nekoć bio stariji dopredsjednik Octagon Chemicalsa, zadužen za njihove prekomorske operacije – rekao je Dean. – Prije dva mjeseca, dao je ostavku, navodno iz osobnih razloga.

– Octagon? – upitala je Maura. – Bili su na vijestima. Nisu li oni trenutno pod istragom Komisije za vrijednosne papire?

Dean je kimnuo glavom.

– Komisija je podnijela građansku tužbu protiv Octagona, navodeći višestruka kršenja pravila koja uključuju bilijune dolara u nezakonitim transakcijama.

– Bilijune? – upitala je Rizzolijeva. – Ideš!

– Octagon je ogromna multinacionalna kompanija, s godišnjom prodajom od dvadeset bilijuna dolara. Govorimo o veoma velikoj ribi.

Rizzolijeva je pogledala fotografiju s mjesta zločina.

– A ova je žrtva plivala u tom ribnjaku. Znao je što se unutra događa. Misliš da je postao problem Octagonu?

– Prije tri tjedna – rekao je Dean – gospodin Redfield je dogovorio sastanak sa službenicima pravosuđa.

– Da – rekao je Crowe kroz smijeh. – Definitivno im je bio problem.

– Zamolio je da se s njima nađe ovdje, u Bostonu.

– Zašto ne u Washingtonu? – upitala je Rizzolijeva.

– Rekao im je da postoje još neke stranke koje žele dati izjavu. Da se to mora učiniti ovdje. Ono što ne znamo jest zašto je kontaktirao Ministarstvo pravosuđa, umjesto da je otišao izravno Komisiji za vrijednosne papire, budući da pretpostavljamo da se radilo o istrazi Octagona.

– Ali, niste sto posto sigurni?

– Ne. Jer do tog sastanka nikad nije došlo. Tad je već bio mrtav. Crowe je rekao:

– Hej, ako izgleda kao plaćeno ubojstvo jer smrdi kao plaćeno ubojstvo...

– Kakve veze išta od toga ima s našom Štakoricom? – upitala je Rizzolijeva.

– Upravo dolazim na to odgovorio je Dean. Pogledao je Mauru. –Vi ste obavili obdukciju. Što je bio uzrok smrti?

– Prostrijelna rana u predjelu prsnog koša – rekla je Maura.

Komadići metka ušli su joj u srce i došlo je do snažnog krvarenja u perikardijalnu ovojnicu, što je spriječilo rad srca. To se naziva perikardijalna tamponada.

– A kakav je metak korišten?

Maura se sjetila rendgenskih snimki prsnog koša Štakorice. Mlaz šrapnela, kao galaksija zvijezda rastrkana kroz oba plućna krila. – Bio je to glaserski metak s kobaltnim vrhom – rekla je.

Bakrena košuljica s metalnim kuglicama. Napravljen je tako da se u tijelu rasprsne, s malo šanse da bi mogao probiti na drugu stranu.

– Zastala je i dodala: – To je projektil za uništenje.

Dean je kimnuo prema fotografiji Howarda Redfielda koji je sklupčan i krvav ležao u prtljažniku svog automobila. – Gospodin Redfield je ubijen glaserskim metkom s kobaltnim vrhom. Metkom ispaljenim iz istog oružja koje je ubilo vašu N.N.

Na trenutak, nitko nije ništa rekao.

Zatim je Rizzolijeva u nevjerici rekla:

– Ali, upravo si izložio slučaj naručenog ubojstva. Octagonov način da se obračuna sa cinkarošima. Ova druga žrtva, Štakorica...

– Istražiteljica Rizzoli je u pravu – rekla je Maura. – Štakorica je najnevjerojatnija meta korporativnog naručenog ubojstva koju mogu zamisliti.

– Svejedno – rekao je Dean. – Metak koji ju je ubio ispaljen je iz istog oružja kojim je ubijen Howard Redfield.

Crowe je rekao:

– I zato se pojavio agent Dean. Ja sam zatražio drugfireovu pretragu one bakrene košuljice koju ste joj izvukli iz grudi.

Slično FBI-ovoj nacionalnoj bazi podataka AFIS u kojoj su bili otisci prstiju, DRUGFIRE je bila centralizirana baza podataka informacija povezanih s ubojstvima vatrenim oružjem. Oznake i brazde pronađene na mecima s mjesta zločina pohranjivale su se kao digitalni podaci koje se moglo pretraživati ne bi li se pronašle podudarnosti, koje povezuju sve zločine počinjene iz istog vatrenog oružja.

– DRUGFIRE je našao podudarnost – rekao je Dean.

Rizzolijeva je zapanjeno odmahнула glavom.

– Zašto ove dvije žrtve? Ne vidim nikakvu vezu.

– Upravo zato je smrt vaše N.N. tako zanimljiva – rekao je Dean. Mauri se nije svidio način na koji je upotrijebio riječ zanimljiv.

Implicirao je da neke smrti nisu zanimljive, ne zaslužuju posebnu pozornost. Žrtve takvih smrti zacijelo se ne bi suglasile s njim.

Usredotočila se na fotografiju, ružnu mrlju krvi koja je ležala na stolu za sastanke.

– Naša neznanka ne pripada ovoj slici rekla je.

– Doktorice Isles?

– Postoji logičan razlog zašto je Howard Redfield ubijen. Možda je on cinkaroš u istrazi Komisije. Dokazi o mučenju govore nam da njegova smrt nije posljedica obične krađe koja je pošla ukrivo. Ubojica je nešto želio od njega. Možda odmazdu. Ili, informaciju.

– Ali, kako se tu uklapa naša N.N. – najvjerojatnije ilegalna useljenica? Zašto bi nju itko želio ubiti?

– To je pravo pitanje, zar ne? – Dean je pogledao Rizzolijevu. – Čujem da imate još jedan slučaj koji bi se također mogao povezati s ovim.

Njegov pogled kao da ju je protresao. Nervozno je odmahнула glavom.

– To je još jedan slučaj koji se čini posve nepovezan.

– Istražitelj Crowe mi je rekao da su dvije redovnice napadnute u samostanu – rekao je Dean. — U Jamaica Plainu.

– Taj počinitelj, međutim, nije koristio vatreno oružje. Redovnice su bile umlaćene, mislimo čekićem. Izgledalo je kao napad bijesa. Neki ludak koji mrzi žene.

– Možda je baš i želio da to pomislite. Da prikrije svaku vezu s ovim ubojstvima.

– U tom slučaju mu je upalilo. Dok se doktorica Isles nije pojavila s dijagnozom gube kod naše N.N. Ispada da je jedna od redovnica koja je napadnuta, sestra Ursula, radila u jednom selu gubavaca u Indiji.

– Selu koje više ne postoji – rekla je Maura. Dean ju je pogledao.

– Molim?

– Možda je bila riječ o vjerskom masakru. Ubijeno je gotovo stotinu ljudi, a selo je spaljeno do temelja. – Zastala je. – Sestra Ursula je jedina preživjela iz tog sela.

Nikad ranije nije vidjela Gabriela Deana tako iznenađenog. Obično je Dean bio taj koji je znao tajne i odlučivao kad će ih otkriti. Od ove nove informacije na trenutak je zanijemio od zapanjenosti.

Pogodila gaje još jednom.

– Vjerujem da bi naša N.N. mogla biti iz tog istog sela u Indiji.

– Prije si mi rekla da misliš da je Hispanka – rekao je Crowe.

– Bila je to samo pretpostavka, na temelju pigmentacije kože.

– Dakle, sad mijenjaš pretpostavku kako bi se uklopila u okolnosti?

– Ne, mijenjam je zbog nalaza obdukcije. Sjećaš se one žute niti koja joj je prijanjala uz zglob?

– Da. Iz Odjela za analizu kose i vlakana rekli su da je riječ o pamuku. Vjerojatno samo komadu užeta.

– Uže oko zgloba navodno odbija zle poglede. To je hinduski običaj.

– Ponovno Indija – rekao je Dean.

Maura je kimnula glavom.

– Stalno se vraćamo na Indiju.

– Redovnica i ilegalna useljenica s gubom? – upitao je Crowe. – Kako ćemo njih povezati s korporativnim plaćenim ubojstvom? – Odmahnuo je glavom. – Nitko ne unajmljuje profesionalca ukoliko od toga ne može mnogo dobiti.

– Ili izgubiti – rekla je Maura.

– Ako su sva ova ubojstva naručena – rekao je Dean – možete biti sigurni u jednu stvar. Da će napredak vaše istrage veoma brižno pratiti. Morate kontrolirati svaku informaciju o tim slučajevima. Zato što netko promatra sve što Bostonska policija radi.

Promatra i mene, pomislila je Maura, i sledila se od te pomisli. A ona je bila tako vidljiva. Na mjestima zločina, na televizijskim vijestima. Dok hoda prema automobilu. Bila je naviknuta da su oči javnosti uprte u nju, ali sad je

razmislila i o drugim očima koje nije mogle promatrati. Pratiti. I sjetila se što je osjetila u mraku restorana Mama Cortina: hladni užas koji osjeti lovina kad iznenada shvati da joj se netko prikrada.

Dean je rekao:

– Moram vidjeti mjesto na kojem se dogodilo ovo drugo ubojstvo. Samostan u kojem su redovnice napadnute. – Pogledao je Rizzolijevu. – Možeš li me provesti kroz njega?

Rizzolijeva mu nije odmah odgovorila. Sjedila je posve nepokretna, pogleda uprtog u fotografiju mrtvog Howarda Redfielda, sklupčanog u prtljažniku svog automobila.

– Jane?

Udahnula je i uspravno sjela, kao da je iznenada pronašla neki novi izvor hrabrosti. Snage.

– Idemo – rekla je i ustala. Pogledala je Deana. – Pretpostavljam da smo ponovno tim.

Poglavlje petnaest

Mogu se ja nositi s ovom situacijom. Mogu se nositi s njim. Rizzolijeva je vozila do Jamaica Plaina očiju uprtih u cestu, ali su joj misli bile na Gabrielu Deanu. Bez upozorenja, vratio se u njezin život, a ona je još uvijek bila previše zatečen a da bi pronašla bilo kakav smisao u onome što je osjećala . Želudac joj je bio zgrčen, ruke ukočene. Još jučer je mislila da je razdoblje u kojem joj je najviše nedostajao prošlo i da će uz malo vremena i mnogo drugih stvari koje će joj odvrćati pozornost, njihovu malu pustolovinu uspjeti ostaviti iza sebe. Daleko od očiju, daleko od srca.

Sad joj se vratio pred oči, i kraljevski zasjeo u srce. Ona je u samostan Graystones stigla prva. Sjedila je u parkiranoj automobilu i čekala ga, dok je svaki živac u njezinom tijelu zujao, a nervoza se pretvarala u mučninu. Saberi se, dovraga. Usredotoči se na posao. Ugledala je njegov iznajmljeni automobil iza sebe. Odmah je izašla iz automobila i s dobrodošlicom dočekala vjetar koji joj je kažnjavao lice. Što je surovija hladnoća, to bolje, da nije malo urazumila. Promatrala gaje kako izlazi iz automobila i pozdravila ga suhim kimanjem kolegice policajke.

Zatim se okrenula i pozvonila na dvorišnim vratima. Bez stanke za razgovor, bez nespretnog traženja riječi. Odmah na posao, jer je to bio jedini način na koji se mogla nositi s njihovim ponovnim sjedinjenjem. Osjetila je olakšanje kad je, nedugo zatim, iz zgrade izašla jedna redovnica i gegajući se krenula kroz snijeg prema kapiji.

– To je sestra Isabel – rekla je Rizzolijeva. – Vjerovao ili ne, ona je jedna od mladih.

Isabel je zaškiljila kroz rešetke, pogleda uprtog u Rizzoličinog pratioca.

– Ovo je agent Gabriel Dean iz FBI-ja – rekla je Rizzolijeva. – Pokazala bih mu kapelu. Nećemo vas ometati.

Isabel je otvorila vrata kako bi ušli u dvorište. Neoprostivo s u bubnula kad su se zatvorila za njima. Hladan zvuk konačnosti. Zarobljenosti. Sestra Isabel se odmah vratila u zgradu, i ostavila dvoje posjetitelja u dvorištu. Jedno s drugim.

Rizzolijeva je smjesta preuzela nadzor nad tišinom i u kratkim crtama izložila slučaj.

– Još uvijek ne možemo biti sigurni gdje je točno ušao – rekla je. – Snijeg je prekrrio sve otiske stopala, a nigdje nismo pronašli potrgani bršljan koji bi nam ukazao da se popeo preko zida. Dvorišna vrata su stalno za ključana, tako da, ako je počinitelj onuda ušao, netko iz samostana gaje morao pustiti unutra. Što bi bilo kršenje samostanskih pravila. Moralo bi biti učinjeno noću, kad nitko ne bi vidio.

– Nemate svjedoka?

– Nijednog. Ispočetka smo mislili da je možda ona mlađa redovnica, Camille, otvorila vrata.

– Zašto Camille?

– Zbog onoga što smo otkrili na obdukciji. – Rizzolijeva je okrenula glavu prema zidu, izbjegavajući njegov pogled, dok je govorila: – Nedavno je bila trudna. U jezeru iza samostana pronašli smo mrtvo novorođenče.

– A otac?

– Očito naš prvi osumnjičeni, tko god bio. Nismo ga još identificirali. Još čekamo rezultate DNK pretraga. Ali sad, nakon svega što si nam rekao, čini se da možda lajemo na posve pogrešno stablo.

Zurila je u zidove koji su ih okruživali, u ogradu koja je priječila ostatak svijeta da uđe, i pred očima joj se počeo odvijati jedan naizmjenični slijed događaja, slijed mnogo drukčiji od onoga koji je zamislila kad je prvi put stupila nogom na mjesto zločina.

– Ako Camille nije bila ta koja je otvorila vrata...

– Tko je onda pustio ubojicu u samostan? – upitao je Dean, jezovito joj čitajući misli.

Namrštila se prema vratima, razmišljajući o snijegu koji je vijorio kaldrmom.

– Ursula je imala kaput i čizme... – rekla je.

Okrenula se i pogledala zgradu. Zamislila je u onim crnim satima prije zore, tamnih prozora, dok redovnice spavaju u svojim sobama. Dvorište tiho, osim zvuka vjetra.

– Kad je izišla, već je padao snijeg – rekla je. – Bila je prikladno odjevena za vremenske uvjete. Prošla je kroz dvorište, došla do vrata, na kojima ju je netko čekao.

– Netko za koga je zacijelo znala da će biti pred vratima – rekao je Dean.
– Netko koga je očekivala.

Rizzolijeva je kimnula glavom. Sad se okrenula prema kapeli i krenula, čizmama bušeći rupe u snijegu. Dean je bio tik iza nje, ali ona više nije bila usredotočena na njega; hodala je tragovima unaprijed osuđene žene.

Prvi snijeg vijori u noći. Kamenje je klizavo pod tvojim čizmama. Krećeš se tiho jer ne želiš da ostale sestre znaju da ćeš se sastati s nekim. Nekim zbog koga si voljna prekršiti pravila.

Ali, mračno je, i nema ulične rasvjete da osvijetli vrata. Ne vidiš mu lice. Ne možeš biti sigurna da je to posjetitelj kojega večeras očekuješ...

Kod fontane je naglo zastala i pogledala prema nizu prozora na drugoj strani dvorišta.

– Što je?

– Camillina soba – rekla je, pokazujućitamo je gore. Pogledao je prema sobi. Od oštrog vjetra lice mu se zacrvenjelo, a kosa razbarušila. Bila je pogreška zuriti u njega, zato što je iznenada osjetila takvu želju za njegovim dodirom, da se morala okrenuti, pritisnuti šaku o trbuh, kako bi uzvratila praznini koju je tamo osjetila.

– Možda je iz svoje sobe nešto vidjela – rekao je Dean.

– Svjetlo u kapeli. Bilo je upaljeno kad su pronađena tijela.

Rizzoli je podigla pogled prema Camillinoj sobi i sjetila se krvlju uprljanih plahta.

Probudila se s promočenim higijenskim uloškom. Izišla je iz kreveta kako bi otišla u kupaonicu i promijenila uložak. A kad se vratila u sobu, zamijetila je svjetlo kroz prozore od oslikanog stakla. Svjetlo koje nije smjelo biti upaljeno.

Rizzolijeva se okrenula prema kapeli, privučena sablasnom slikom koju je sad vidjela, mlade Camille koja izlazi iz glavne zgrade. Drhturi dok hoda natkrivenim trijemom, žaleći što nije navukla kaput za ovu kratku šetnju između dvije zgrade. Rizzolijeva je za tom utvarom pošla u kapelu. Stajala je u mraku. Svjetla su bila ugašena i crkvene klupe bile su tek vodoravna rebra sjena. Dean je šutio stojeći pokraj nje, i sam poput prikaze, dok je ona promatrala kako se odigrava završni prizor.

Camille, ulazi kroz vrata, sitni djevojčurak, lica blijedog kao mlijeko.

Užasno promatra. Sestra Ursula joj leži pod nogama, a kamenje poprskan krvlju.

Možda Camille nije odmah shvatila što se dogodilo, i možda je na prvi pogled mislila da se Ursula samo pokliznula i udarila glavom o pod. Ili je možda već znala, odmah čim je ugledala krv, da je zlo prodrlo kroz njihove zidove. I da sad stoji iza nje, blizu vrata.

I promatra je. Da joj se približava Od prvog je udarca zateturala. Bez obzira na zapanjenost, i nadalje je pokušavala pobjeći. Kretala se u jednom jedinom smjeru koji joj je bio otvoren: proredom između klupa. Prema oltaru, pred kojim je posrnula. Srušila se na koljena i čekala konačni udarac.

A kad je bilo gotovo, i mlada Camille ležala mrtva, ubojica se okrenuo prema svojoj prvoj žrtvi. Prema Ursuli.

Ali, nije dovršio posao. Ostavio ju je na životu? Zašto? Pogledala je na kamen na koji je pala Ursula. Zamislila je napadača koji se saginje kako bi se uvjerio da je obavio posao.

Posve se ukočila, iznenada se sjetivši što joj je rekla doktorica Isles.

– Ubojica nije osjetio puls – rekla je.

– Molim?

– Sestra Ursula nema karotidni puls na desnoj strani vrata.

Pogledala je Deana.

– Mislio je da je mrtva.

Krenuli su proredom prema oltaru, pokraj nizova crkvenih klupa, slijedeći Camilline zadnje korake. Došli su do mjesta blizu oltara na kojem je pala. Stajali su u tišini, pogleda uprtih u pod. Iako ih u mraku nisu mogli vidjeti, tragovi krvi zacijelo su se zadržali u napuklinama između kamenih ploča.

Drhteći, Rizzolijeva je podigla pogled i vidjela da je Dean promatra.

– To je sve što se može vidjeti – rekla je. – Osim ako želiš razgovarati sa sestrama.

– Želim razgovarati s tobom.

– Ovdje sam.

– Ne, nisi. Ovdje je istražiteljica Rizzoli. Ja želim razgovarati s Jane.

Nasmijala se. Bogohulan zvuk u toj kapelici.

– Zvuči kao da sam podvojena ličnost, ili nešto slično.

– To nije predaleko od istine. Toliko se trudiš izigravati policajku, da zakapaš ženu. Ja sam došao vidjeti upravo tu ženu.

– Nisi se baš žurio.

– Zašto si ljuta na mene?

– Nisam.

– Čudan je način na koji si mi zaželjela dobrodošlicu u Boston.

– Možda zato što nisi smatrao potrebnim obavijestiti me da dolaziš.

Uzdahnuo je, ispuhujući oblačić pare.

– Možemo li malo sjesti i porazgovarati?

Otišla je do prve klupe ispred oltara i spustila se na drveno sjedalo. Kad je sjeo pokraj nje, ona je gledala ravno ispred sebe, u strahu pogledati ga. U strahu od osjećaja koje je u njoj uskomešao. Bilo je bolno čak i udisati njegov miris, zbog čežnje koju je u njoj ponovno probudio. Ovo je čovjek s kojim je bila u krevetu, čiji dodir, okus i smijeh još uvijek proganjaju njezine snove. Rezultat

njihovog sjedinjenja upravo raste, u njoj, i ona je pritisnula ruku o trbuh kako bi zatomila tajnu bol koju je iznenada osjetila.

– Kako si, Jane?

– Dobro sam. Zaposleno.

– A povez na glavi? Što se dogodilo?

– Oh, to. – Dotaknula je čelo i slegnula ramenima. – Mala nesreća u mrtvačnici. Poskliznula sam se i pala.

– Izgledaš umorno.

– Baš se ne trudiš s komplimentima, zar ne?

– Samo sam primijetio.

– Da, dobro, umorna sam. Naravno da jesam. Ovaj je jedan od takvih tjedana. Usto, Božić dolazi, a ja još nisam kupila nijedan dar za svoju obitelj.

Kratko ju je promatrao, a ona je odvratila pogled, ne želeći susresti njegove oči.

– Nisi sretna što ponovno radimo zajedno, zar ne? Nije odgovorila. Nije zanijekala.

– Zašto mi jednostavno ne kažeš koji vrag nije u redu? – naposljetku je prasnuo.

Bijes u njegovom glasu ju je iznenadio. Dean nije bio muškarac koji je često otkrivao osjećaje. Nekoć ju je to izluđivalo, zato što se uvijek osjećala kao da je ona ta koja nema nadzor nad sobom, da je ona ta koja uvijek prijeti da će prekipjeti. Njihova ljubavna pustolovina započela je zato što je ona napravila prvi korak, a ne on. Ona je riskirala i stavila sav svoj ponos na kocku, i gdje ju je to dovelo? Zaljubila se u muškarca koji joj je i nadalje ostao zagonetka. Muškarca kojemu je jedino pokazivanje osjećaja bio bijes koji je sad čula u njegovom glasu.

Taj je bijes i nju razbjesnio.

– Nema smisla prežvakavati jedno te isto – rekla je. – Moramo raditi zajedno. Nemamo izbora. Ali sve ostalo – s tim se ja sad jednostavno ne mogu nositi.

– S čime se ne možeš nositi? Činjenicom da smo spavali zajedno?

– Da.

– Kad se to dogodilo, činilo se da ti nimalo ne smeta.

– Dogodilo se, to je sve. Sigurna sam da je i tebi značilo otprilike jednako kao i meni.

Zastao je. Uvrijeđen?, pitala se. Povrijeđen? Nije mislila da je moguće povrijediti muškarca bez osjećaja. Prepala se kad se on iznenada nasmijao.

– Nemilo sereš, Jane – rekao je.

Okrenula se i pogledala ga – doista pogledala – i ostala bez daha zbog svega što ju je i ranije na njemu privlačilo. Snažna čeljust, škrljevački sive oči. Nadmoćno držanje. Mogla gaje vrijeđati koliko god je željela, ali bi svejedno uvijek imala osjećaj daje on taj koji ima nadzor.

– Čega se bojiš? – upitao je.

– Ne znam o čemu govoriš.

– Da ću te povrijediti? Da ću ja prvi otići?

– Za početak, nikad nisi ni došao.

– Dobro, to je istina. Nisam ni mogao. Ne, s poslovima koje radimo.

– I sve se svodi na to, zar ne? – Ustala je s klupe i zatoptala nogama kako bi joj se krv vratila u utrnule noge. – Ti si u Washingtonu, ja sam ovdje. Ti imaš svoj posao koji ne želiš napustiti. Ja imam svoj. Nema kompromisa.

– Iz tvojih usta to zvuči kao objava rata.

– Ne, samo zdrava logika. Nastojim biti praktična. – Okrenula se i krenula prema vratima kapele.

– I nastojiš se zaštititi.

– Zar ne bih trebala? – rekla je i pogledala ga.

– Ne čeka cijeli svijet da bi te povrijedio, Jane.

– Zato što mu ja to ne dopuštam.

Izišli su iz kapele. Vratili se kroz dvorište i prošli kroz vrata koja su glasno zazvečala kad su se zatvorila.

– Ne vidim smisla u pokušaju da se otkine taj oklop – rekao je.

– Izići ću ti ususret koliko god mogu. Ali, i ti moraš doći na pola puta. I ti moraš popustiti. – Okrenuo se i krenuo prema svom automobilu.

– Gabriel? – zazvala ga je. Stao je i pogledao je.

– Što si mislio da će se ovaj put dogoditi između nas?

– Ne znam. Da će ti biti drago što me vidiš, barem to.

– Što još?

– Da ćemo se ponovno ševi ti kao zečevi.

Na to se nasmijala i odmahнула glavom. Nemoj me dovoditi u napast. Nemoj me podsjećati na ono što mi nedostaje.

Pogledao ju je preko krova automobila.

– Pristao bih i na ovo prvo, Jane – rekao je. Zatim je ušao u automobil i zatvorio vrata.

Promatrala ga je kako odlazi i pomislila: Ševa kao zečevi me i uvalila ovu kašu.

Drhteći, pogledala je prema nebu. Bila su samo četiri sata, a već se činilo da se spušta noć, kradući zadnje tračke sivog danjeg svjetla. Nije imala rukavice, a vjetar je bio nemilosrdan i šibao joj prste dok je izvlačila ključeve i otvarala vrata automobila.

Spuštajući se na sjedalo, nespretno je gurala ključ da upali motor, ali ruke su joj bile utrnule, i jedva je osjećala prste.

Zastala je, s ključem u bravi.

Iznenada se sjetila ruku gubavaca, prstiju istrošenih do batrljaka.

I sjetila se, nejasno, pitanja o rukama jedne žene. Nečeg što je bilo spomenuto u prolazu, na što se tada nije obazirala.

Rekla je da sam nepristojna jer sam pitala zašto ona gospođa nema prste na rukama.

Izišla je iz automobila i vratila se do dvorišnih vrata. Zvonila i zvonila.

Naposljednju se pojavila sestra Isabel. Vremešno lice koje je provirilo kroz željezne rešetke nije izgledalo sretno što je vidi.

– Moram razgovarati s djevojčicom – rekla je Rizzolijeva. – Kćerkom gospođe Otis.

Noni je zatekla kako sjedi posve sama u staroj učionici na kraju hodnika i zamahuje snažnim nožicama, dok su na pohabanom učiteljskom stolu ispred nje razbacane bojice duginih boja. U samostanskoj kuhinji, gdje je gospođa Otis pripremala sestrama večeru, bilo je toplije i miris svježih pečenih keksiju s komadićima čokolade dopirao je čak i do ovog tmurnog dijela krila, ali Noni je ipak odlučila povući se u ovu hladnu sobu, daleko od majčin a oštrog jezika i ne odobravajućih pogleda. Djevojčica kao da uopće nije primjećivala hladnoću. Čvrsto je djetinjim stiskom držala bojicu limeta zelene boje, isplazivši jezik u silnoj koncentraciji dok je crtala iskre koje su frcale iz glave nekog muškarca.

– Samo što nije eksplodirao – rekla je Noni. – Smrtne zrake mu već kuhaju mozak. Od njih će eksplodirati. Kao kad kuhaš nešto u mikrovalnoj i pećnica eksplodira, iz čistog mira.

– Smrtne zrake su zelene? – upitala je Rizzolijeva.

– Zar bi trebale biti neke druge boje?

– Ne znam. Uvijek sam mislila da su smrtne zrake, oh, srebrne.

– Nemam srebrnu bojicu. Conrad mi ju je uzeo u školi i nikad mi je nije vratio.

– Onda će valjda biti dobre i zelene smrtne zrake.

Smirena, Noni se vratila crtanju. Uzela je modru bojicu i zrakama dodala šiljke, tako da su izgledale kao strelice koje pljušte po nesretnoj žrtvi. Na stoluje bilo mnogo nesretnih žrtava. Čitav niz crteža prikazivao je svemirske brodove iz kojih se pucalo i modre svemirce koji su odrubljivali glave. Nisu to bili

prijateljski raspoloženi E.T.ji. Djevojčica koja je sjedila crtajući ih i sama se Rizzolijeva učinila svojevrsnom svemirkom, malim gremlinom cigansko smeđih očiju, koja se krije tamo gdje je nitko neće ometati.

Odabrala je depresivno utočište. Učionica je izgledala kao da već dugo nije korištena, goli zidovi bili su nagrđeni ožiljcima nebrojenih čavlića i požutjelog selotejpa. Prastare učeničke klupe bile su naslagane jedna na drugu u udaljenom kutu, ostavljajući oguljeni drveni pod prazan. Jedino svjetlo koje je dopiralo s prozora obavijalo je sve zimskim nijansama sive boje.

Noni je započela sljedeći crtež iz serije svemirskih grozota. Žrtva limeta zelenih ubojitih zraka sad je imala zjapeću ranu u glavi, a iz glave su mu štrcale grimizne kapljice. Iznad njega se pojavio oblačić s njegovim smrtnim hropcem.

AHHHHHHH!

– Noni, sjećaš li se one večeri kad smo razgovarale? Smeđe kovrče su poskočile u potvrdnom kimanju glavom.

– Nisi se vratila da bi me vidjela.

– Da, znaš, strašno sam jurcala naokolo.

– Trebala bi prestati jurcati naokolo. Trebala bi naučiti sjesti i opustiti se.

U toj izjavi bilo je odjeka glasa odrasle osobe. Prestani jurcati naokolo, Noni!

– I ne bi smjela biti tako tužna – dodala je Noni uzimajući novu bojicu.

Rizzolijeva je nijemo promatrala kako djevojčica crta jarkocrvene mlazove iz glave koja je eksplodirala. Isuse, pomislila je. Ova djevojčica to vidi. Ova neustrašiva mala gremlinka vidi više od ikog drugog.

– Imaš veoma oštro oko – rekla je Rizzolijeva. – Mnogo toga vidiš, zar ne?

– Jednom sam vidjela kako je eksplodirao krumpir. U mikrovalnoj.

– Prošli put si nam rekla neke stvari o sestri Ursuli. Rekla si da te je prekorila.

– Je.

– Rekla je da si nepristojna jer si se raspitivala za ruke neke žene. Sjećaš se?

Noni je podigla pogled, a jedno je tamno oko virilo ispod grive zamršenih kovrči.

– Mislila sam da te zanima samo sestra Camille.

– Zanima me i Ursula. I ona žena kojoj s rukama nešto nije bilo kako treba. Što si time mislila?

– Nije imala prstiju. – Noni je podigla crnu bojicu i iznad muškarca koji je eksplodirao nacrtala pticu. Pticu grabljivicu, s ogromnim crnim krilima. – Lešinari – rekla je. – Pojedu te kad umreš.

Evo me, pomislila je Rizzoli, oslanjam se na riječ djevojčice koja crta svemirce i smrtne zrake.

Nagnula se prema Noni. Tiho upitala:

– Gdje si vidjela tu ženu? Noni je odložila bojicu i umorno uzdahnula. – Dobro. Kad baš moraš znati. – Skočila je sa stolca.

– Kamo ideš?

– Idem ti pokazati. Gdje je bila ta gospođa.

Nonina jakna je bila tako velika da je u njoj izgledala kao čovječuljak s reklame za Michelin gumu koji gaca snijegom. Rizzolijeva je slijedila tragove Noninih gumenih čizama i osjećala se kao bijedni redov koji maršira iza odlučnog generala. Noni ju je povelala preko dvorišta samostana, pokraj fontane u kojoj se snijeg nakupio poput slojeva na svadbenoj torti. Kod dvorišnih vrata se zaustavila i pokazala.

– Bila je tamo vani.

– S druge strane vrata?

– Aha. Imala je veliki šal oko lica. Kao da je pljačkaš banke.

– Znači, nisi joj vidjela lice?

Djevojčica je odmahнула glavom, smeđe kovrče poskočile. Je li ta gospođa razgovarala s tobom?

– Nije, muškarac je razgovarao.

Rizzolijeva je zurila u dijete.

– S njom je bio neki muškarac?

– On me je zamolio da ih pustim unutra jer moraju razgovarati sa sestrom Ursulom.

Ali, to je protiv pravila i to sam mu i rekla. Ako sestra prekrši pravila, izbacit će je. Moja mama kaže da sestre nemaju kamo otići i da zato nikad ne krše pravila, jer se boje izići napolje. – Noni je zastala. Podigla pogled i s ponosom rekla: – Ali, ja stalno idem van.

To je zato što se ti ničega ne bojiš, pomislila je Rizzolijeva. Neustrašiva si.

Noni je povlačila crtu u snijegu, a njezine malene ružičaste čizme su marširale s preciznošću vojnika. Došla je do vrata, okrenula se i počela tabati paralelnu liniju. Misli da je nepobjediva, pomislila je Rizzolijeva. No, tako je malena i ranjiva. Tek mrvica od djevojčice u prošivenoj jakni.

– Što se zatim dogodilo, Noni?

Djevojčica se vratila tapkajući kroz snijeg i naglo zaustavila, pogleda uprtog u snijeg na čizmama.

– Gospođa je kroz vrata gurnula neko pisamce. – Noni se nagnula i šapnula: – I ja sam vidjela da nema prste.

– Jesi li sestri Ursuli dala to pismo?

Djevojčica je kimnula glavom, od čega su joj kovrče poskočile kao glava puna opruga.

–I ona je izišla. Odmah.

– Je li razgovarala s tim ljudima?

Odmahnula je glavom.

– Zašto nije?

–Zato što su oni, kad je ona izišla, već bili otišli.

Rizzolijeva se okrenula i promatrala pločnik na kojem je dvoje posjetitelja stajalo, preklinjući tvrdoglavo dijete da ih pusti unutra. Dlačice na vratu iznenada su joj se nakostriješile. Štakorica. Bila je ovdje.

Poglavlje šesnaest

Rizzolijeva je izišla iz bolničkog dizala, prošla pokraj znaka na kojem je pisalo da se SVI POSJETITELJI MORAJU PRIJAVITI, i projurila ravno kroz dvostruka vrata Odjela za intenzivnu skrb. Bio je jedan sat ujutro, i svjetla na Odjelu bila su prigušena kako bi pacijenti mogli spavati. Dolazeći ravno iz jarko osvijetljenog hodnika, zatekla se u prostoriji u kojoj su bolničarke bile odrazi bez lica. Samo je jedan bolesnički pregradak bio osvijetljen, privukavši je poput svjetionika.

Crnkinja policajka koja je stajala ispred pregradka pozdravila je Rizzolijeva.

– Hej, istražiteljice. Brzo ste stigli.

– Je li već nešto rekla?

– Ne može. Još uvijek ima cjevčicu za disanje u grlu. Ali, definitivno je budna. Oči su joj otvorene i čula sam da bolničarka kaže da prati upute. Svi se čine veoma iznenađeni što je uopće došla k svijesti.

Civiljenje alarma respiratora natjeralo je Rizzolijeva da progleda kroz vrata pregradka u skupinu medicinskog osoblja natiskanog oko kreveta. Prepoznala je neurokirurga, doktora Yuen, i internista, doktora Sutcliffea, čiji je plavokosi konjski rep bio neobično dekoncentrirajuća pojedinost u tom skupu sumornih profesionalaca.

– Što se to tamo događa?

– Ne znam. Nešto s krvnim tlakom. Doktor Sutcliffe je stigao baš kad je nastala panika. Zatim se pojavio i doktor Yuen i otad se svi motaju oko nje. – Policajka je odmahнула glavom. Mislim da ne ide baš dobro. Oni aparati tule kao ljudi.

– Isuse, nemoj mi reći da ćemo je izgubiti baš sad kad se probudila.

Rizzolijeva se nagurala u pregradak, u kojem su svjetla blještala tako da su je od njih boljele umorne oči. Nije mogla vidjeti sestru Ursulu koja je bila sakrivena unutar čvrsto stisnutog kruga bolničkog osoblja, ali je vidjela monitore iznad kreveta, srčani ritam koji je skakutao kao oblutak po površini mora.

– Pokušava izvući ET cjevčicu! – rekla je jedna bolničarka.

– Čvršće joj privežite ruku!

- ... Ursula, opusti se. Pokušaj se opustiti.
- Sistolički je na osamdeset...
- Zašto je tako crvena? – upitao je Yuen. – Pogledajte joj lice. – Pogledao je postrance kad je respirator zacvilio.
- Previše otpora zraka – rekla je jedna bolničarka. – Opire se respiratoru.
- Tlak joj pada, doktore Yuen. Sistolički je osamdeset.
- Brzo joj dajte dopamin, intravenozno.

Jedna od bolničarki iznenada je zamijetila Rizzolijevu koja je stajala navratima.

- Gospođo, morat ćete izići.
- Je li pri svijesti? – upitala je Rizzolijeva.
- Izadite iz pregratka.
- Ja ću to srediti – rekao je Sutcliffe.

Uhvatio je Rizzolijevu ispod ruke i njegov stisak nije baš bio nježan dok ju je izvodio iz pregratka. Navukao je zastor i zapriječio joj svaki pogled na pacijenticu. Stojeći u mraku, osjetila je poglede bolničarki koje su je promatrale sa svojih mjesta na Odjelu za intenzivnu skrb.

– Istražiteljice Rizzoli – rekao je Sutcliffe – morate nam dopustiti da radimo svoj posao.

- Ja samo pokušavam obaviti svoj. Ona nam je jedini svjedok.
- Ali se nalazi u kritičnom stanju. Moramo je izvući iz ove krize prije nego što itko razgovara s njom.
- Ali, svjesna je, zar ne?
- Da.
- I razumije što se događa?

Zastao je. Na slabom svjetlu Odjela za intenzivnu skrb, nije mogla pročitati izraz njegovog lica. Jedino što je vidjela bio je obris njegovih širokih ramena i odraz njegovih očiju, koje su zeleno svjetlucale na svjetlu obližnjih monitora.

– Nisam siguran. Da budem iskren, nisam ni očekivao da će se ikad osvijestiti.

- Zašto joj pada krvni tlak? Je li to nešto novo?
- Malo prije se uspaničarila, vjerojatno zbog endotrahealne cjevčice. Grozan je to osjećaj, osjetiti cjevčicu u grlu, ali mora joj u njemu ostati kako bi joj olakšala disanje. Dali smo joj malo valija kad joj je skočio tlak. Onda je naglo počeo padati.

Jedna je bolničarka rastvorila zastor pregratka i zazvala kroz vrata:

–Doktore Sutcliffe?

– Da?

– Tlak ne reagira, čak ni na dopamin. Sutcliffe se vratio u pregradak.

Kroz otvorena vrata, Rizzolijeva je promatrala kako se tek nekoliko metara od nje odvija prava drama. Redovničine ruke bile su čvrsto stisnute u šake, a tetive na rukama iskočile u čvrstim nitima dok se borila protiv vezova kojima su joj zglobovi bili privezan uz krevet. Glava joj je bila povijena, a usta skrivena endotrahealnom cjevčicom koja je virila iz njih, ali joj je lice bilo jasno vidljivo. Izgledalo je natečeno, jarkocrvenih obraza. Uhvaćena u toj mumificirajućoj gomili zavoja i cjevčica, Ursula je u očima imala izraz progonjene životinje, zjenica raširenih od straha, mahnito pogledavajući čas na jednu, čas na drugu stranu, kao da traži način kako da pobjegne. Rešetke na krevetu tresle su se kao rešetke nekog kavez a dok se bacakala opirući se povezima. Čitav njezin torzo podigao se s kreveta i iznenada se oglasio kardijalni alarm.

Rizzolijeva je brzo pogledala monitor na kojem je linija postala ravna.

– U redu je, u redu je! – rekao je Sutcliffe. – Samo je iščupala jednu žicu.
– Vratio je žicu na mjesto i srčani ritam se ponovno pojavio na zaslonu. Brzo blipkanje.

– Povećajte dopamin – rekao je Yuen. – Uvedimo tekućine. Rizzolijeva je promatrala kako bolničarka do kraja otvara vrećicu s infuzijom i oslobađa bujicu saline u Ursulinu venu.

Redovničine oči susrele su Rizzoličin pogled u posljednjem trenutku svijesti. Netom prije nego što su joj se oči zamutile, prije nego što su se ugasile i posljednje iskrice svijesti, ono što je Rizzolijeva u tom pogledu vidjela bio je smrtni strah.

– Tlak se još uvijek ne diže! Sad je na šezdeset...

Mišići Ursulina lica su se opustili, a ruke umirile. Ispod obješenih kapaka, oči više nisu bile usredotočene. Ništa nisu vidjele.

– PVC – rekla je bolničarka. – Vidim PVC!

Pogledi su poletjeli prema kardijalnom monitoru. Rad srca, koji se ranije čuo u brzim, ali ravnomjernim kucajima, sad je bio iskrivljen naglim skokovima.

– Ventrikularna tahikardija! – rekao je Yuen.

– Ne mogu dobiti tlak! Nema perfuzije!

– Skinite tu rešetku s kreveta. Hajdemo, hajdemo, počnimo kompresiju.

Rizzolijeva je izgurana s vrata, kad je jedna od bolničarki jurnula prema njima i povikala:

– Imamo zastoj srca!

Kroz prozor predgratka, Rizzolijeva je promatrala kako se oko Ursule vrtloži oluja. Vidjela je Yuenovu glavu kako se podiže i spušta dok je obavljao reanimaciju. Promatrala kako se u rub vrećice uštrcava jedan lijek za drugim, a sterilni omoti padaju na pod.

Rizzolijeva je netremice promatrala monitor. Linija na njemu sad je bila linija oštrih zubiju koji su presijekali zaslon.

– Napunjen na dvjesto!

U predgratku su se svi odmaknuli kad se jedna bolničarka nagnula nad krevet s defibrilatorom. Rizzolijeva je jasno vidjela Ursuline ogoljene dojke, crvenu, zamrljanu kožu. Učinilo joj se pomalo zapanjujućim da jedna redovnica ima tako bujne dojke.

Papučice defibrilatora su prasnule. Ursulin torzo se trznuo, kao da je bio na koncima. Policajka koja je stajala pokraj Rizzolijeve tiho je rekla:

– Imam loš predosjećaj. Neće preživjeti.

Sutcliffe je podigao pogled, ponovno, prema monitoru. Zatim su njegove oči kroz prozor susrele Rizzoličin pogled. Odmahnuo je glavom.

Sat vremena kasnije, Maura je stigla u bolnicu. Nakon Rizzoličinog telefonskog poziva, smjesta se iskotrljala iz kreveta, ostavljajući Victora zaspalog na jastuku pokraj njezinoga, i odjenula se bez tuširanja. Vozeći se dizalom prema Odjelu za intenzivnu skrb, osjetila je njegov miris na svojoj koži, a tijelo ju je boljelo od sirovosti njihovog noćnog vođenja ljubavi. Došla je ravno u bolnicu veličanstveno mirišući na seks, a misli su joj i nadalje bile usredotočene na topla tijela, ne hladna. Na žive, ne na mrtve. Naslonila se na zid dizala, zatvorila oči i dopustila si da još malo uživa u sjećanjima. Još jedan trenutak zapamćenog užitka.

Otvaranje vrata ju je preplašilo. Naglo se uspravila, trepćući prema dvjema bolničarkama koje su stajale i čekale da uđu, pa je brzo izišla, rumenih obraza. Primjećuju li one?, pomislila je hodajući hodnikom. Zacijelo to svi mogu vidjeti, na mom licu, taj sjaj krivnje zbog seksa.

Rizzolijeva je bila u čekaonici Odjela za intenzivnu skrb, pogurena na naslonjaču, i pijuckala kavu iz stiroporske čaše. Kad je Maura ušla, Rizzolijeva joj je uputila dug pogled, kao da je i ona opazila da je na Mauri nešto drukčije. Neka neprilična rumen na obrazima, u noći kad ih je tragedija dozvala na isto mjesto.

– Kažu da je imala srčani napadaj rekla je Rizzolijeva. – Ne izgleda dobro. Na aparatima je.

– Kad joj je otkazalo srce?

– Oko jedan. Radili su na njoj skoro sat vremena i uspjeli dobiti srčani ritam. Ali, sad je komatozna. Ne može spontano disati. Zjenice joj ne reagiraju. – Odmahnula je glavom. – Mislim da kod nje više nikog nema kod kuće.

- Što kažu liječnici?
- Vidiš, to je prava polemika. Doktor Yuen nije još spreman iskopčati aparate. No, mladi hipi misli da joj je mozak mrtav.
- Misliš, doktor Sutcliffe?
- Da. Komad s konjskim repom. Naručio je EEG odmah ujutro da provjeri moždanu aktivnost.
- Ako je nema, bit će teško opravdati njezino održavanje života na aparatima.

Rizzolijeva je kimnula glavom.

- Mislila sam da ćeš to reći.
 - Je li itko svjedočio kardijalnom arestu?
 - Molim?
 - Je li medicinsko osoblje bilo prisutno kad joj je srce stalo?
- Rizzolijeva je sad izgledala uzrujana, odbijena Maurinim hladnokrvnim pitanjima. Odložila je šalicu, prolijevajući kavu po stolu.
- Zapravo, čitava gomila njih. I ja sam bila prisutna.
 - Što je dovelo do aresta?
 - Rekli su da joj je krvni tlak najprije skočio, a puls podivljao. Kad sam stigla ovamo, tlak joj je već pado. A onda joj je stalo srce. Dakle, da, bilo je svjedoka čitavom tom događaju.

Prošao je jedan trenutak. Televizor je bio uključen, ali je zvuk bio posve stišan. Rizzolijin pogled je odlutao na najavu CNN-ovih vijesti koja se vrtila preko dna ekrana. Ogorčeni zaposlenik ubio četvero ljudi u tvornici automobila u Sjevernoj Carolini... Otrovne kemikalije prolivene prilikom iskakivanja iz tračnica vlaka u Coloradu... Pokretni skup nesreća po čitavom okrugu, a vidi nas, dvije umorne žene, koje se borimo samo kako bismo preživjele ovu noć.

Maura je sjela na kauč pokraj Rizzolijeve.

- Kako si, Jane? Izgledaš iznurena.
- Osjećam se grozno. Kao da mi usisava svaki atom snage. I za mene ništa ne preostaje. – Iskapila je kavu u jednom gutljaju i bacila praznu šalicu prema košu za smeće. Promašila je. Samo je zurila u nju, previše umorna da bi ustala i podigla je s poda.
- Djevojčica ga je identificirala – rekla je Rizzolijevoj.
- Molim?
- Noni. – Zastala je. – Gabriel je bio fenomenalan s njom. To me nekako iznenadilo. Nekako nisam očekivala da će znati s klincima. Znaš kakav je, tako ga je teško pročitati. Tako je suzdržan. Ali, odmah je sjeo s njom i za tren mu je

jela iz ruke... – Pogled joj je čeznudjivo odlutao, ali se brzo prodrmla. – Prepoznala je fotografiju Howarda Redfielda.

– On je muškarac koji je došao u Greystones? S našom N.N.? Rizzolijeva je kimnula glavom. – Došli su zajedno. I pokušali ući, kako bi je vidjeli.

Maura je odmahнула glavom.

– Ne razumijem. Što je, za ime Boga, to troje ljudi imalo zajedničkog?

– To je pitanje na koje nam je mogla odgovoriti jedino Ursula. – Rizzolijeva je ustala i navukla kaput. Okrenula se prema vratima, a zatim zastala. Ponovno je pogledala Mauru. – Bila je pri svijesti, znaš.

– Sestra Ursula?

– Netom prije nego što joj je otkazalo srce, otvorila je oči.

– Misliš li da je bila doista svjesna? Da je znala što se događa?

– Stisnula je bolničarki ruku. Slijedila je upute. Ali, ja nisam imala prilike razgovarati s njom. Stajala sam baš ovdje, a ona me je pogledala, netom prije... – Rizzolijeva je zanijemila, kao da ju je ta misao potresla. – Ja sam zadnja osoba koju je vidjela.

Maura je ušla u Odjel za intenzivnu skrb, prošla pokraj monitora koji su pulsirali zelenim linijama za praćenje rada srca, pokraj bolničarki koje su stajale i šaputale ispred bolesničkih pregradaka s navučenim zastorima. Dok je bila praktikantica na odjelu za intenzivnu skrb, njezini noćni posjeti odjelu uvijek su bili prilike za tjeskobu – pacijent in extremis, kriza koja zahtijeva njezinu brzu odluku. Čak i sve ove godine kasnije, od ulaska na odjel u ovo doba noći puls joj se ubrzao. Ali, noćas je nije čekala nikakva medicinska kriza; noćas je ovamo došla pregledati posljedice.

Doktora Sutcliffea je zatekla kako stoji pokraj Ursulinog kreveta i nešto zapisuje u njezin bolnički karton. Njegova olovka se polako zaustavila, svrhom pritisnutim o stranicu, kao da se muči kako bi oblikovao sljedeću rečenicu.

– Doktore Sutcliffe?

Pogledao ju je, a potamnijelo lice bilo mu je izabrano novim borama umora.

– Istražiteljica Rizzoli me zamolila da dođem. Rekla je da planirate isključiti aparate.

– Ponovno ste došli malo prerano – rekao je. – Doktor Yuen je odlučio pričekati dan dva. Najprije želi vidjeti EEG. Ponovno je pogledao svoje bilješke. – Kako je to ironično, nije li? Njezinim posljednjim danima na zemlji posvećene su silne stranice. A čitav njezin život stane u samo jedan kratki odlomak. Nešto je u tome pogrešno. Nešto opsceno.

– Vi barem uspijete upoznati svoje pacijente dok još dišu. Ja nemam ni taj privilegij.

– Mislim da mi se ne bi svidio vaš posao, doktorice Isles.
– Ima dana kad ni meni nije stalo do njega.
– Zašto ste ga onda odabrali? Zašto ste dali prednost mrtvima nad živima?

– Zaslužuju pozornost. Željeli bi da znamo zašto su umrli. Pogledao je Ursulu. – Ako se pitate što je ovdje pošlo pogrešno, mogu vam reći odgovor. Nismo bili dovoljno brzi. Stajali smo oko kreveta i promatrali je kako paničari, a trebali smo joj dati sedativ. Da smo je smirili ranije...

– Želite reći da joj je srce otkazalo od panike?

– Tako je počelo. Najprije skok krvnog tlaka i pulsa. Zatim joj je tlak iz čistog mira pao i počele su aritmije. Trebalo nam je dvadeset minuta da joj vratimo ritam u normalu.

– Što pokazuje EKG?

Akutni miokardijalni infarkt. Sad je u dubokoj komi. Zjenice ne reagiraju. Ne reagira na jaku bol. Gotovo je posve izvjesno da je pretrpjela nepopravljivo oštećenje mozga.

– Malo je prerano za takve izjave, nije li?

– Samo sam realističan. Doktor Yuen se nada da će je izvući, ali on je kirurg. On želi da njegove statistike budu ružičaste. Kad god njegov pacijent preživi operaciju, on ga može zabilježiti kao jedan od svojih uspjeha. Čak i ako pacijent završi kao biljka.

Prišla je krevetu i namrštila se ugledavši pacijenticu.

– Zašto je tako edematozna?

– Kad joj je srce prestalo raditi, ulili smo u nju tekućine, kako bismo joj povisili tlak. Zato joj lice izgleda natečeno.

Maura je pogledala Ursuline ruke i vidjela podignute, crvenkaste mrlje. – Ovo mi izgleda kao neka urtikarija koja se povlači. Koje lijekove ste joj dali?

– Uobičajeni koktel koji u takvim situacijama dajemo. Lijekove protiv aritmije. Dopamin.

– Mislim da morate naručiti toksikološke pretrage.

– Molim?

– Imala je neobjašnjen kardijalni arrest. A ova urtikarija izgleda kao reakcija na lijek.

– Obično ne naručujemo toksikološke pretrage zato što pacijentu stane srce.

– U ovom slučaju biste ih ipak trebali naručiti.

– Zašto? Mislite li da smo pogriješili? Dali joj nešto što nismo smjeli? – Sad je zvučao obrambeno, njegov se umor pretvarao u bijes.

– Ona je svjedokinja jednog zločina – naglasila je Maura. Jedina svjedokinja.

– Upravo smo jedan sat pokušavali spasiti joj život. A sad vi implicirate da nemate povjerenja u nas.

– Slušajte, ja samo nastojim biti temeljita.

– Dobro. – Naglo je zatvorio bolnički karton. – Pobrinut ću se da se toksikološke pretrage obave, samo zbog vas – rekao je i izišao.

Maura je ostala u pregratku i promatrala Ursulu koja je ležala okupana mekim, grobnim sjajem svjetiljke pokraj kreveta. Maura nije vidjela ništa od uobičajenog otpada koji slijedi postupak reanimacije. Upotrijebljene igle, cjevčice za lijekove i sterilni omoti koji su uvijek rezultat nastojanja da se pacijent reanimir a bili su pometeni. Prsa pacijentice dizala su se i spuštala samo zato što je zrak u njezina pluća bio tjeran sa svakim izdahom mijeha respiratora.

Maura je izvadila malu svjetiljku nalik olovci i uperila je u Ursuline oči.

Nijedna zjenica nije reagirala na svjetlo.

Uspravljaajući se, iznenada je osjetila da je netko promatra. Okrenula se i preplašila ugledavši oca Brophyja koji je stajao na vratima.

– Bolničarke su me pozvale – rekao je. – Mislile su da bi moglo biti vrijeme.

Imao je tamne podočnjake ispod očiju, a kratka bradica zatamnjivala mu je čeljust. Kao i obično, imao je svoju svećeničku opravu, ali mu je u ovo sitno doba noći košulja bila zgužvana. Zamislila ga je, tek probuđenog iz sna, kako se izvlači iz kreveta i teturajući odijeva. Automatski poseže za tom košuljom i napušta toplinu svoje spavaće sobe.

– Želite li da odem? – upitao je. – Mogu doći kasnije.

– Ne, izvolite, samo udite, oče. Upravo sam kanila pregledati povijest bolesti.

Kimnuo je glavom i ušao u pregradak. Prostor se iznenada učinio premalen, previše prislan.

Posegnula je za kartonom, koji je Sutcliffe ostavio iza sebe. Dok se smještala na stolac bez naslona pokraj kreveta, iznenada je postala ponovno svjesna svog mirisa, i pitala se može li ga i Brophy namirisati. Victorov miris. Miris seksa. Kad je Brophy zamrmljao molitvu, prisilila se da se usredotoči na bilješke bolničarki.

00:15: Vitalni znakovi života: krvni tlak 130/90, puh 80. Oči otvorene. Svjesni pokreti. Na zapovijed stiže desnu ruku. Pozvani doktori Yuen i Sutcliffe zbog promjene mentalnog statusa.

00:43: Krvni tlak 180/100, puis 120. Stigao doktor Sutcliffe. Pacijentica uznemirena i pokušava izvući endotrahealnu cjevčicu.

00:50: sistolički tlak pao na 110. Zajapurena i veoma uznemirena. Stigao doktor Yuen.

00:55: Sistolički 85, puis 180. IV stupanj širom otvoren... Kako je krvni tlak sve više padao, bilješke su postajale jezgrovitije, rukopis užurbaniji, dok se nije pogoršao do jedva čitljivog švrakopisa. Zamislila je događaje kako su se odvijali u ovom pregratku. Gungulu da bi pronašli vrećice s infuzijom i igle. Bolničarka, koja neprestano hit a do sobe s lijekovima i natrag. Otvoreni sterilni omoti, ispražnjene bočice, mahnito računanje pravilnih doza. I sve to dok se pacijentica bacaka, a krvni tlak joj nemilice pada.

01:00: Prestaje rad srca.

Drukčiji rukopis, ovaj put. Druga sestra, koja je preuzela zapisivanje događaja. Nove su natuknice bile uredne i metodične, rad bolničarke čija je dužnost tijekom postupka reanimacije bila samo da promatra i bilježi.

Ventrikularna fibrilacija. DC kardioverzija na 300 džula . Lidocaine intravenozno povećan na četiri mg/min.

Kardioverzija ponovljena, 400 džula. I nadalje u V. Fib. Zjenice proširene, ali još uvijek reagiraju na svjetlo...

Još nisu odustali, pomislila je Maura. Ne, dok zjenice još reagiraju. Ne, dok još postoji šansa.

Sjetila se prvog postupka reanimacije kojeg je vodila kao stažistica, i kako je nevoljko priznala poraz, čak i kad je bilo jasno da pacijent ne može biti spašen. Ali, obitelj tog muškarca je stajala ispred sobe i čekala – njegova žena i dva sina tinejdžera Maura je razmišljala o licima tih dječaka uporno ga pljeskajući papučicama defibrilatora. Oba dječaka bila su dovoljno visoka da budu muškarci, ogromnih stopala i pjegavih lica, ali plakali su dječje suze i ona je nastavila pokušavati oživjeti im oca dugo nakon što je to postalo posve beskorisno, misleći: daj mu još jedan šok. Još samo jedan.

Shvatila je da je otac Brophy utihnuo. Podigla je pogled i zatekla ga kako je promatra, tako usredotočenog pogleda da se osjećala osobno napadnutom.

I, istodobno, neobično uzbuđenom.

Zatvorila je karton, oštrom, poslovnom kretnjom koja je trebala prikriti njezinu zbunjenost. Tek je izašla iz Victorovog kreveta, a već ju je privlačio ovaj muškarac, od svih ljudi. Znala je da mačke koje se tjeraju svojim mirisom mogu privući mužjake. Je li to signal kojim je i ona zračila, mirisom receptivne ženke? Žene koja je toliko dugo bila bez seksa da ga se sad ne može izdovoljiti?

Ustala je i posegnula za kaputom.

Zakoračio je prema njoj kako bi joj pomogao da ga odjene. Stao tik iza nje, raširivši kaput dok je ona gurala ruke u rukave. Osjetila je kako joj rukom letimično dodiruje kosu. Bio je to slučajan dodir, ništa više, ali u njoj je probudio uzbuđujući drhtaj. Odmaknula se i brzo zakopčala kaput.

– Prije nego što odete – rekao je – želim vam nešto pokazati. Hoćete li doći sa mnom?

– Kamo?

– Dolje na četvrti kat.

Zbunjena, slijedila ga je do dizala. Ušli su u njega i ponovno dijelili zatvoreni prostor koji se činio previše zbijenim. Stajala je s objema rukama zaguranim u džepove kaputa i stoički promatrala kako se mijenjaju brojevi katova, pitajući se: Je li grijeh smatrati svećenika privlačnim?

Ako nije grijeh, ludost nedvojbeno jest.

Vrata dizala naposljetku su se otvorila, i ona je krenula za njim niz hodnik, kroz niz dvostrukih vrata, u Odjel za njegu srčanih bolesnika. Poput kirurškog Odjela za intenzivnu skrb, i na ovom odjelu su svjetla bila prigušena za noć, i on ju je poveo kroz mrak prema mjestu na kojem su se nalazili monitori EKGa.

Krupna bolničarka koja je sjedila ispred monitora na trenutak je podigla pogled s praćenja rada višestrukih srca i zubi su joj zabljesnuli u nasmiješenom luku.

– Oče Brophy. U noćnom obilasku?

Dotaknuo je bolničarki rame, laganom, prisnom gestom koja je govorila o ugodnom prijateljstvu. Mauru je to podsjetilo na prvi put kad je ugledala Brophyja, dok je prolazio snijegom prekrivenim dvorištem ispod Camilline sobe. Kako je položio utješnu ruku na rame postarije redovnice koja ga je dočekala. Ovo je bio muškarac koji se nije bojao ponuditi toplinu svog dodira.

– Večer, Kathleen – rekao je i u njegovom se glasu iznenada začuo blagi ritam bostonskog irskog. – Jesi li imala mirnu večer?

– Dosad jesam, da pokucam u drvo. Jesu li vas bolničarke nekome pozvale?

– Nikome od vaših pacijenata. Bili smo gore, na kirurškom Odjelu za intenzivnu skrb. Želio sam dovesti doktoricu Isles ovamo u posjet.

– U dva sata ujutro? – Kathleen se nasmijala i pogledala Mauru.

– On će vas posve iznuriti. Taj se čovjek nikad ne odmara.

– Odmor? – upitao je Brophy. – Što je to?

– To je ono što mi manje vrijedni smrtnici činimo. Brophy je pogledao monitor. – A kako je naš gospodin DeMarco?

– Oh, vaš specijalni pacijent. Sutra će ga prebaciti u krevet bez monitora. Tako da bih rekla da je sjajno.

Brophy je pokazao na EKG liniju krevet a broj šest, koja je vedro treperila preko zaslona.

– Eto – rekao je, dodirujući Maurinu ruku, dahom joj okružujući kosu. – To sam vam želio pokazati.

– Zašto? – upitala je Maura.

– Gospodin DeMarco je muškarac kojega smo spasili, tamo na pločniku. – Pogledao ju je. – Muškarac za kojega ste sumnjali da neće preživjeti. To je naše čudo. Vaše i moje.

– Nije nužno čudo. Poznato je da znam pogriješiti.

– I niste nimalo iznenađeni da će taj muškarac izići iz bolnice? Pogledala ga je u tihoj intimnosti tame. – Žao mi je što moram reći da me mnogo toga više ne iznenađuje. – Nije namjeravala zvučati cinično, ali tako je ispalo, i zapitala se je li on razočaran u nju. Činilo se da je njemu, iz nekog razloga, važno da ona izrazi određeni osjećaj čuđenja, a jedino što mu je dala bio je verbalni ekvivalent slijeganja ramenima.

U dizalu kojim su se spuštali u predvorje, rekla je:

– Voljela bih vjerovat u čuda, oče. Doista bih. Ali, bojim se da ne možete promijeniti mišljenje starog skeptika.

Odgovorio joj je s osmijehom.

– Dobili ste sjajan um i naravno da se od vas očekivalo da ga koristite. Da postavite vlastita pitanja i pronađete vlastite odgovore.

– Sigurna sam da i vi postavljate ista pitanja kao i ja.

– Svakoga dana.

– A ipak, vi prihvaćate pojam božanskog. Zar vaša vjera nikad nije uzdrmana?

Stanka.

– Ne moja vjera, ona nije. Na nju mogu računati. U njegovom glasu je začula laganu notu nesigurnosti i pogledala ga je. – U što onda sumnjate?

Susreo je njezin pogled, pogledom koji kao da joj je zavirio ravno u mozak i pročitao upravo one misli koje nije željela da vidi.

– Moju snagu tiho je rekao. –Ponekad sumnjam u vlastitu snagu.

Napolju, dok je stajala sama na bolničkom parkiralištu, gutala je hladan zrak kako bi se kaznila. Nebo je bilo bistro, zvijezde oštro svjetlucale. Ušla je u automobil i mirno sjedila dok se motor zagrijavao, nastojeći shvatiti što se upravo dogodilo između nje i oca Brophyja. Zapravo, ništa, ali ona je osjećala jednaku krivnju kao da se nešto dogodilo. Krivom i veselom istodobno.

Odvezla se kući ulicama uglačanim ledenim sjajem i razmišljala o ocu Brophyju i Victoru. Kad je otišla od kuće bila je umorna; sad je bila uznemirena i napeta, svaki živac u tijelu joj je brujao, osjećala se življom nego mjesecima ranije.

Uvezla se u garažu i ulazeći u kuću već je skidala kaput. Već otkopčavala bluzu hodajući prema spavaćoj sobi. Victor je čvrsto spavao, nesvjesan da ona stoji točno pokraj njega i odbacuje odjeću. Zadnjih nekoliko dana provodio je više vremena u njezinoj kući nego u svojoj hotelskoj sobi i sad se činilo da pripada u njezin krevet. U njezin život. Drhteći, zavukla se pod plahte koje su bile božanstveno tople i on se promeškoltio od hladnoće njezine kože.

Nekoliko dodira, nekoliko poljubaca i bio je posve budan, posve uzbuđen.

Srdačno ga je dočekala u sebi, bodrila da nastavi, i iako je ležala ispod njega, to nije bilo iz podložnosti. I sama je uživala, jednako kao i on, i tihim pobjedničkim krikom tražila ono što joj pripada. Ali, kad je zatvorila oči i osjetila kako on u njoj doseže vrhunac, u misli joj nije došlo samo Victorovo lice, nego i lice oca Brophyja. Promjenjiva slika koja se nije željela umiriti, nego je stalno treperila, dok nije znala čije je to lice.

Obojice. I nijednoga.

Poglavlje sedamnaest

Zimi su najhladniji vedri dani. Maura se probudila u dan obasjan suncem koje je blještalo na bijelom snijegu i iako je bila sretna što za promjenu vidi vedro nebo, vjetar je bio okrutan da se i rododendron ispred njezine kuće šćućurio poput starca, listova ovješanih i presavijenih na hladnoći.

Pijuckala je kavu vozeći se na posao, treptala na jarkom svjetlu, silno željeći okrenuti se i vratiti kući. Da se s Victorom zavuče natrag u krevet, i s njim provede čitav dan, međusobno se grijući ispod toplog popluna. Prošle večeri, pjevali su božićne pjesme – on svojim bogatim baritonom, ona nastojeći se uskladiti svojim nemelodičnim altom. Zajedno su zvučali grozno i više se smijali nego pjevali.

Pjevala je ponovno i jutros, izvan tona, kao i uvijek, dok se vozila pokraj uličnih svjetiljki s kojih su visili vijenci, pokraj izloga trgovina u kojima su prazničke haljine svjetlucale na lutkama. Iznenada se činilo da su podsjetnici na Božić posvuda. Vjenčići i girlande visili su već tjednima, naravno, ali ona ih do sad nije doista zamijetila. Zar je dosad grad izgledao tako praznički? Zar je sunce tako jarko blještalo na snijegu?

God rest ye merry gentlemen, let nothing you dismay . Ušla je u zgradu mrtvozorničkog ureda u ulici Albany, u kojem je u hodniku velikim slovima od staniola bilo napisano MIR NA ZEMLJI.

Louise ju je pogledala i nasmiješila se.

– Danas izgledate sretni.

– Samo mi je drago što ponovno vidim sunce. početak jedne božićne pjesme – Uživajte u njemu dok ga ima. Čula sam da će sutra navečer ponovno padati snijeg.

– Snijeg na Badnjak posve mi odgovara. – Uzela je nekoliko čokoladnih bombončića iz zdjelice na Louisinom stolu. – Kakav nam je danas raspored?

– Sinoć nije došlo ništa. Pretpostavljam da nitko ne želi umrijeti netom prije Božića. Doktor Bristol treba u deset sati biti na Sudu i možda će odmah nakon toga kući, pa moli da pokrijete njegove pozive.

Ako ostane ovako mirno, mislim da ću i ja otići ranije. Louis a je izvila obrve od iznenađenosti.

– Zbog zabave, nadam se.

– Možeš se kladiti – odgovorila je Maura uz smijeh. – Idem u kupovinu.

Ušla je u svoj ured, u kojem joj čak ni visoka hrpa laboratorijskih izvješća i diktata koji su čekali da ih pregleda nisu mogli pokvariti raspoloženje. Sjedeći za radnim stolom, veselo je grickala čokoladne bombone, radeći čak i za vrijeme stanke za ručak i dobar dio poslijepodneva, u nadi da će do tri sata uspjeti pobjeći i krenuti ravno u Saks na Petoj aveniji.

Nije računala na Gabriela Deana. Kad je tog poslijepodneva u dva i trideset ušao u njezin ured, nije mogla ni naslutiti koliko će joj njegov posjet u cijelosti promijeniti dan. Kao i obično, bilo joj je teško pročitati ga i ponovno ju je zapanjila nevjerojatnost bilo kakve ljubavne veze između temperamentne Rizzolijeve i ovog hladnokrvnog, tajanstvenog muškarca.

– Danas poslijepodne se vraćam u Washington – rekao je odlažući torbu za spise. – Prije nego što odem, želio bih vaše mišljenje o nečemu.

– Naravno?

– Kao prvo, mogu li vidjeti ostatke N.N.?

– Sve vam piše u mom obdukcijском izvješću.

– Svejedno mislim da bih je trebao sam vidjeti.

Maura je ustala sa stolca.

– Moram vas upozoriti – rekla je da će prizor biti prilično gadan.

Hlađenje može samo usporiti, ali ne i zaustaviti, proces raspadanja tijela. Dok je Maura otkopčavala bijelu vreću u kojoj je bio leš, i sama je jedva uspjela izdržati smrad koji je iz nje dopirao. Već je upozorila Deana na izgled leša, ali on nije ni trepnuo kad je razmaknula plastiku i otkrila golo tkivo na mjestu gdje je trebalo biti lice.

– Posve je oguljena koža – rekla je Maura. – Koža je zarezana uz rub kose, a zatim zguljena. Oslobođena drugim rezom ispod brade. Kao kad strgneš masku.

– I kožu je ponio sa sobom?

– Koža nije jedino što je ponio sa sobom. — Maura je otvorila ostatak vreće, oslobađajući tako snažan smrad da je požalila što nije stavila masku i pregaču. Ali, Dean je zatražio samo površni pregled, a ne temeljit, pa su stavili samo rukavice.

– Ruke – rekao je.

– Obje ruke su joj odrezane, kao i dijelovi stopala. Ispočetka smo mislili da imamo posla sa sakupljačem. Dijelovi tijela kao trofeji. Druga je mogućnost bila da joj pokušava prikriti identitet. Nema otisaka prstiju, nema lica. To bi bio praktični razlog za odstranjivanje.

– Osim stopala.

– Upravo to i nije imalo smisla. Tad sam shvatila da bi mogao postojati drugi razlog za amputacije. Ne kako bi sakrio njezin identitet, nego njezinu dijagnozu lepre.

– A ove lezije po čitavom tijelu? Jesu li i one od Hansenove bolesti?

– Ovaj osip na koži naziva se erythema nodosum leprosum. To je reakcija na liječenje. Očito je primala antibiotike protiv Hansenove bolesti. Zato na njezinoj biopsiji nije bilo aktivnih bakterija.

– Dakle, ove lezije nisu uzrokovane samom bolešću?

– Nisu. One su nuspojava nedavne terapije antibioticima. Na temelju njezinih rendgenskih snimaka, Hansenovu bolest je već imala neko vrijeme, vjerojatno godinama, prije nego što je počela primati terapiju. – Pogledala je Deana. – Jeste li vidjeli dovoljno?

Kimnuo je glavom.

– A sad ja vama želim nešto pokazati.

Kad su se vratili u njezin ured, otvorio je svoju torbu za spise i iz nje izvadio jedan fascikl.

– Jučer, nakon našeg sastanka, nazvao sam Interpol i zatražio informacije o masakru u selu Bara. Ovo su mi faksirali iz Odjela specijalnih zločina Središnjeg ureda u Indiji. Elektronskom poštom sam primio i nekoliko o digitalnih slika koje bih volio da pogledate.

Otvorila je fascikl i ugledala prvu stranicu.

– Pa, to je policijsko izvješće.

– Iz indijske države Andhra Pradesh, u kojem je bilo smješteno selo Bara.

– Kakav je status njihove istrage?

– I nadalje je u tijeku. Slučaj je star godinu dana, ali nisu mnogo napredovali. Sumnjam da će ikad biti riješen. Nisam siguran ni da je visoko na listi njihovih prioriteta.

Agente Dean, ubijeno je gotovo stotinu ljudi.

– Da, ali taj se događaj mora promatrati u kontekstu.

– Zemljotres je događaj. Uragan je događaj. Masakr svih stanovnika jednog sela nije događaj. To je zločin protiv čovječanstva.

– Pogledajte što se događa u Južnoj Aziji. U Kašmiru, masovna ubojstva i Hindusa i Muslimana. U Indiji, ubojstva Tamila i Sikha. Zatim su tu i kastinska ubojstva. Bombardiranja maoističko lenjinističke gerile...

– Majka Mary Clement vjeruje da je bila riječ o vjerskom masakru. Napadu na Kršćane.

– Takvih napada na tom području ima. Ali, kliniku u kojoj je radila sestra Ursula osnovalo je svjetovno dobrotvorno društvo. Druge dvije bolničarke – koje su stradale u masakru – nisu bile povezane ni s jednom crkvom. Zato policija u Andhri Pradeshu sumnja da je riječ o vjerskom napadu. Možda je to bio politički napad. Ili, zločin iz mržnje, budući da su žrtve bili gubavci. To je bilo selo prezrenih. – Pokazao je fascikl koji je držala u ruci. Ovdje su obdukcijiska izvješća koja sam želio da vidite, kao i fotografije s mjesta zločina.

Okrenula je stranicu i zagledala se u fotografiju. Zapanjena onim što je vidjela, nije mogla progovoriti. Nije mogla odvratiti pogled od užasa.

Bila je to vizija Armagedona.

Nagomilani na hrpama drveta i pepela iz kojeg se dimilo bili su oprženi leševi. Od vreline vatre zgrčili su im se mišići, a tijela su bila zaleđena u borbenim stavovima. Među ljudskim ostacima bile su mrtve koze, crnih osmuđenih koža.

– Sve su ubili – rekao je Dean. – Ljude. Životinje. Čak su i kokoši priklane i spaljene.

Natjerala se da okrene sljedeću stranicu. Ugledala je druge leševe, temeljitije spaljene, svedene na gomile pougljenjenih kostiju.

– Napali su negdje tijekom noći – rekao je Dean. – Tijela su otkrivena tek sljedeće jutro. Radnici u jutarnjoj smjeni iz obližnje tvornice zamijetili su gusti dim kako se izdiže iz doline. Kad su došli pogledati što se događa, evo što su pronašli. Devedeset i sedam mrtvih ljudi, od kojih su mnogi bili žene i djeca, i dvije bolničarke iz klinike obje Amerikanke.

– One iste klinike u kojoj je radila Ursula.

Dean je kimnuo glavom.

– A sad dolazi jedna doista zanimljiva pojedinost – rekao je.

Pogledala ga je, iznenada pozornije, zbog promjene u njegovom glasu.

– Da?

– Ona tvornica, u blizini sela?

– Što s njom?

– Bila je u vlasništvu Octagon Chemicals.

Netremice gaje promatrala.

– Octagon? To je kompanija za koju je radio Howard Redfield?

Kimnuo je glavom.

– Kompanija pod istragom Komisije. Toliko mnogo toga povezuje ove tri žrtve, da već počinje nalikovati divovskoj paukovoj mreži. Znamo da je Howard Redfield bio potpredsjednik inozemnih operacija za Octagon, koji je bio vlasnik

tvornice pokraj sela Bara. Znamo da je N.N. bolovala od Hansenove bolesti, pa je moguće da je i sama živjela u selu Bara.

– Sve se vraća na to selo – rekla je.

– Na masakr.

Spustila je pogled na fotografije.

– Što se nadate da ćete pronaći u obdukcijским izvješćima?

– Recite mi ima li išta stoje indijskim patolozima promaknulo. Nešto što bi moglo rasvijetliti taj napad.

Pogledala je spaljene leševe i odmahнула glavom.

– Bit će teško. Spaljivanje uništi previše dokaza. Kad god je riječ o vatri, uzrok smrti može biti nemoguće utvrditi, ukoliko ne postoje drugi dokazi. Meci ili, naprimjer, frakture.

– Prema ovim obdukcijским izvješćima, određeni broj lubanja bio je zdrobljen. Zaključili su da su žrtve najvjerojatnije bile umlačene na spavanju. Tijela su potom odvučena iz koliba i naslagana u nekoliko hrpa za spaljivanje.

Pogledala je sljedeću fotografiju. Još jedan prizor pakla.

– Sve ove žrtve – promrmljala je. – I nitko nije uspio pobjeći?

– Mora da se sve dogodilo veoma brzo. Mnoge žrtve su vjerojatno zbog svoje bolesti bile bogalji i nisu mogle trčati. Naposljetku, to je selo bilo utočište bolesnih. Bilo je odvojeno od društva, izolirano u dolini na slijepom kraju jedne ceste. Velika skupina napadača mogla je nenadano napasti i bez problema ubiti stotinu ljudi. I nitko ne bi čuo njihove krikove.

Maura je okrenula i zadnju fotografiju u fasciklu. Prikazivala je nisku, obijeljenu zgradu s limenim krovom, zidova oprženih plamenom. Pred samim vratima zgrade ležala je još jedna gomila leševa, isprepletenih udova, lica spaljenih do neprepoznavanja.

– Ta klinika je jedina zgrada koja se nije srušila, jer je izgrađena od troske – rekao je Dean. – Ostaci one dvije američke bolničarke pronađene su u ovoj gomili. Morao ih je identificirati forenzični antropolog. Rekao je da su tijela bila do te mjere spaljena da su napadači zacijelo koristili nešto što je ubrzalo postupak. Biste li se vi, doktorice Isles, složili s time?

Maura nije odgovorila. Više nije bila usredotočena na tijela. Umjesto toga, netremice je promatrala nešto što ju je mnogo jače uznemirilo. Nešto zbog čega je, na nekoliko sekundi, zaboravila disati.

Iznad vrata klinike visio je znak s veoma jasnim obilježjima: golubica u letu, s krilima zaštitnički raširenim iznad modre zemaljske kugle. Obilježjem koje je odmah prepoznala.

Bila je to klinika organizacije One Earth.

– Doktorice Isles? – rekao je Dean.

Pogledala ga je, preplašena. Shvatila da on još uvijek čeka njezin odgovor. – Tijela... nije baš jednostavno spaliti – rekla je. – Preveliki je postotak vode.

– Ova su tijela sažgana do kosti.

– Da. To je istina. Dakle, sredstvo za ubrzavanje – u pravu ste, vjerojatno je korišteno sredstvo za ubrzavanje.

– Benzin?

Benzin bi djelovao. I najlakše ga je nabaviti. – Pogled joj je ponovno pao na fotografije osmudene klinike. – Također, jasno se vide ostaci lomače koja se kasnije srušila. Ove spaljene grane...

– Zar je to važno? Sagraditi lomaču? – upitao je. Pročistila je grlo.

– Podizanje tijela sa zemlje omogućuje da se masnoća koja se otapa cijedi u plamen. Ona... drži toplinu vatre. – Naglo je skupila sve fotografije i gurnula ih natrag u fascikl. Sjela je prekrivši ruke na smeđoj omotnici, osjećajući njezinu glatkoću pod rukama, njezin sadržaj koji joj je izjedao srce. – Ako nemate ništa protiv, agente Dean, treba mi malo vremena da pregledam ova obdukcijiska izvješća. Javit ću vam svoje mišljenje. Smijem li sačuvati cijeli spis?

– Naravno. – Dean je ustao sa stolca. – Možete me dobiti u Washingtonu.

I nadalje je netremice promatrala fascikl i nije vidjela kad je krenuo prema vratima. Niti je shvatila da se okrenuo i da je promatra.

– Doktorice Isles? Podigla je pogled.

– Da?

Još me nešto brine. Nije riječ o ovom slučaju, nego o nečem osobnom. Nisam siguran jeste li vi prava osoba kojoj bi se trebao obratiti.

– O čemu je riječ, agente Dean?

– Da li često razgovarate s Jane?

– Naravno. Tijekom ove istrage...

– Ne o poslu. O onome što je muči.

Oklijevala je. Mogla bih mu reći, pomislila je. Netko bi mu trebao reći.

– Uvijek je bila prilično napeta – rekao je. – Ali, sad se događa nešto drugo. Vidim da je pod velikim pritiskom.

– Napad u samostanu joj je prilično težak slučaj.

– Nije riječ o istrazi. Nešto je drugo muči. Nešto o čemu ne želi razgovarati. Ja nisam ta koju biste trebali pitati. Morate razgovarati s Jane.

– Pokušao sam.

– I?

– Isključivo je poslovna. Znae kakva zna biti, prokleti policajac robot. –
Uzdahnuo je. I tiho rekao: – Mislim da sam je izgubio.

– Recite mi nešto, agente Dean.

– Da?

– Je li vam stalo do nje?

Njezin je pogled dočekaao ne trepnuvši.

– Ne bih vas ovo pitao da mi nije.

– Onda mi morate vjerovati što ću vam reći. Niste je izgubili. Ako vam se čini suzdržana, to je samo zato što se plaši.

–Jane? – Odmahnuo je glavom i nasmijao se. –Ona se ničega ne plaši. Ponajmanje mene.

Promatrala ga je kako izlazi iz njezinog ureda i pomislila: Griješiš. Svi se plašimo ljudi koji nas mogu povrijediti.

Dok je bila dijete, Rizzolijeva je voljela zimu. Čitavo ljeto unaprijed bi se veselila prvim pahuljama snijega, jutru kad će razgrnuti zastore u svojoj sobi i ugledati zemlju prekrivenu bjelinom, čistoća koje će još biti neokaljana otiscima stopala. Smijala bi se dok bi istrčavala iz kuće zaroniti u snijeg.

Sad, dok se borila protiv gustog podnevnog prometa, zajedno sa svim ljudima koji su izišli u prazničku kupovinu, pitala se tko je ukrao magiju.

Pomisao da će sutra Badnju večer provesti sa svojom obitelji nije je nimalo razvedrila. Znala je kako će večer proteći: svi će se natrpati pečene purice, napuniti usta tako da ne mogu govoriti. Njezin brat Frankie, glasan i gnjusan od previše punča s rumom. Njezin otac, s daljinskim upravljačem u ruci, pojačavat će glasnoću ESPN-ovog programa kako bi zagušio svaki smisleni razgovor. A njezin a majka Angela, iscrpljena cjelodnevnim kuhanjem, drijemat će u stolcu za ljujanje. Svake godine su ponavljali iste stare obrede, ali to obitelj i čini, pomislila je. Iste stvari radimo na isti način, bez obzira čini li nas to sretnima.

Iako nije imala nimalo želje ići u kupovinu, to mučenje više nije mogla odlagati; kod Rizzolijevih se na Badnjak nisi mogao pojaviti bez potrebnog naramka darova. Nije važno koliko su možda ti darovi neprikladni, samo da su lijepo omotani i da svi dobiju jedan. Prošle godine njezin brat Frankie, seronja, darovao joj je suhu žabu iz Meksika, kojoj je koža bila oblikovana u novčarku za kovanice. Bio je to okrutan podsjetnik na nadimak kojim ju je običavao zvati. Žabi žaba.

Ove godine, ona će zapapriti Frankiej.

Gurala je kolica za kupovinu kroz gomile ljudi u trgovini Target, u potrazi za ekvivalentom suhe žabe. Sa svih zvučnika u trgovini odjekivale su božićne pjesme, a mehanički Djeda Mrazovi pozdravljali su je svojim hohoho

dok je ona sa sumornom odlučnošću hodala među policama ukrašenim girlandama sa šljokicama. Tati je kupila mokasine postavljene runom. Mami, čajnik iz Irske, ukrašen majušnim ružičastim ružinim pupoljcima. Mlađem bratu Michaelu karirani kućni ogrtač, a njegovoj novoj djevojci Irene, viseće naušnice s krvavocrvenim austrijskim kristalima. Kupila je darove i Ireninim malim sinovima, odgovarajuća skijaška odijela s prugama.

Ali, za Frankieja, idiota, još nije ništa pronašla.

Obilazila je police s muškim donjim rubljem. Ovdje su se nudile razne mogućnosti. Frankie mačo marinac u ružičastim tangama?

Ne, previše odvratno; čak ni ona ne bi učinila nešto tako nisko. Produžila je, pokraj slip gaćica i usporila našavši se kraj bokserica, iznenada ne misleći više na Frankieja, nego na Gabriela, i njegova siva odijela i dosadne kravate. Muškarac diskretnog, konzervativnog ukusa, sve do donjeg rublja. Muškarac koji ženu može izludjeti, zato što ona s njim nikad ne zna na čemu je; nikad neće saznati kuca li ispod tog sivog odijela pravo srce.

Naglo se udaljila od police s boksericama i nastavila hodati. Usredotoči se, prokletstvo. Nešto za Frankieja. Neka knjiga? Sjetila se nekoliko prikladnih naslova. Vodič Miss Manners kako da ne budete seronja. Šteta što Miss Manners nikad nije napisala taj vodič; zacijelo bi imala tržište. Obilazila je police, jednu z a drugom i tražila, uporno tražila.

A onda je naglo zastala, grlo joj se stegnulo, prsti ukočili čvrsto obuhvativši dršku kolica.

Zurila je u police proizvoda za djecu. Ugledala je flannelska odijelca za spavanje s izvezenim patkicama. Rukavice i čizmice kao za lutke i pahuljaste kapice s vunanim pomponima. Hrpe ružičastih i modrih dekica u koje se zamata novorođenčad.

Usredotočila se na dekice, sjetivši se kako je Camille svoje vlastito mrtvo dijete brižno omotala u svijetlomodru vunu, ovila ga majčinskom ljubavlju, majčinskom tugom.

Telefon je nekoliko puta zazvonio prije nego što ju je njegov zvuk prenuo iz transa. Izvukla ga je iz torbice i javila se omamljenim:

– Rizzoli.

– Hej, istražiteljice. Ovdje Walt DeGroot.

DeGroot je radio na DNK odjelu kriminalističkog laboratorija. Obično je Rizzolijeva zvala njega i pokušavala ga natjerati da joj brže obavi pretrage. Danas je na njegov poziv odgovorila sa slabim zanimanjem.

– Što imate za mene? – upitala je, a pogled joj se vratio na dječje dekice.

– Usporedili smo majčin DNK s DNK-om djeteta koje ste pronašli u jezeru.

– Da?

– Žrtva, Camille Maginnes je definitivno majka tog djeteta. Rizzolijeva je umorno uzdahnula.

– Hvala, Walt – promrljala je. – To smo i očekivali.

– Čekajte. Ima još.

– Još?

– Mislim da ovo niste očekivali. Riječ je o ocu djeteta. Najednom je bila posve usredotočena na Waltov glas. Na ono što joj se on spremao reći.

– Što je s ocem? – upitala je.

– Znam tko je otac.

Poglavlje osamnaest

Rizzolijeva se provezla kroz poslijepodne u sivilo sumraka, promatrajući cestu ispred sebe kroz maglicu bijesa. Darovi koje je netom kupila još uvijek su bili nagomilani na stražnjem sjedalu njezinog automobila, zajedno sa smotcima papira za zamatanje i vrpčama od aluminijske folije, ali misli joj više nisu bile na Božiću. Bile su na mladoj djevojci, koja je bosonoga hodala kroz snijeg. Djevojci koja je tražila bol ozeblina, makar samo da prikriju njezinu dublju agoniju. Ali, ništa se nije moglo usporediti s djevojčinom tajnom mukom, nijedna količina molitvi ili samokažnjavanja nije mogla utišati njezine intimne vriskove boli.

Kad se naposljetku provezla pokraj granitnih stupova i našla na prilazu kući Camillinih roditelja, bilo je već skoro pet sati poslijepodne i ramena su joj bila ukočena od napetosti duge vožnje. Izišla je iz automobila i punim plućima udahnula slani zrak od kojeg su je zaboljela pluća. Uspela se stepenicama i pozvonila na vrata.

Tamnokosa domaćica Maria otvorila je vrata.

– Žao mi je, istražiteljice, ali gospođa Maginnes nije kod kuće. Je li vas očekivala?

– Nije. Kad će se vratiti kući?

– Ona i dečki su otišli u kupovinu. Trebala bi se vratiti na večeru. Još sat vremena, mislim.

– Ako je tako, pričekat ću je.

– Nisam sigurna...

– Pravit ću društvo gospodinu Maginnesu. Ako je to u redu. Nevoljko, Maria ju je pustila u kuću. Žena naviknuta pokoravati se drugima nije namjeravala zatvoriti vrata jednoj policajki.

Rizzolijeva nije bilo potrebn o da joj Maria pokaže put; prešla je preko onih istih ulaštenih podova, pokraj istih slika s morskim pejzažima, i ušla u Morsku sobu. Pogled preko tjesnaca Nantucket bio je zlokoban, vjetrom zamučena voda bila je prošarana pjenom na krijestama valova. Randall Maginnes je ležao na desnom boku u bolničkom krevetu, licem okrenut prema prozorima, tako da može vidjeti nadolazeću oluju. Prvi red za prirodnu uzbunu.

Privatna bolničarka koja je sjedila pokraj njega zamijetila je posjetiteljicu i ustala sa stolca.

– Dobar dan. Ja sam istražiteljica Rizzoli, Bostonska policija. Čekam da se gospođa Maginnes vrati kući. Mislila sam pogledati gospodina Maginnesa. Vidjeti kako mu je.

– Kao i uvijek.

– Kako napreduje od udara?

– Mjesecima već radimo fizikalnu terapiju. Ali, oštećenja su prilično ozbiljna.

– Jesu li trajna?

Bolničarka je pogledala pacijenta i pokazala Rizzolijevoj da pođe za njom izvan sobe.

U hodniku, bolničarka je rekla:

– Ne volim govoriti o njemu kad nas može čuti. Znam da razumije.

– Kako to znate?

– Po načinu na koji me gleda. Načinu na koji reagira. Iako ne može govoriti, mozak mu funkcionira. Danas poslijepodne sam mu pustila CD s njegovom najdražom operom – La Boheme. I u očima sam mu vidjela suze.

– Možda to nije bilo zbog glazbe. Možda je bilo zbog frustracije.

– Nedvojbeno ima pravo osjećati se frustriranim. Nakon osam mjeseci, nije se gotovo nimalo oporavio. To je veoma nepovoljna prognoza. Najvjerojatnije više nikad neće hodati. Jedna strana će mu zauvijek ostati paralizirana. A što se tiče govora... Tužno je odmahнула glavom. – Bio je to gadan moždani udar.

Rizzolijeva se okrenula prema Morskoj sobi.

– Možda biste voljeli uzeti stanku za kavu. Drage volje ću neko vrijeme sjediti s njim.

– Nemate ništa protiv?

– Osim ako mu nije potrebna nekakva posebna njega.

– Nije, ne morate ništa raditi. Samo razgovarajte s njim. Cijenit će to.

– Da. Razgovarat ću.

Rizzolijeva se vratila u Morsku sobu i privukla stolac krevetu. Sjela je na mjesto s kojeg a je mogla vidjeti oči Randalla Maginnesa. I gdje on nije mogao izbjeći njezin pogled.

– Bok, Randall – rekla je. – Sjećaš me se? Istražiteljica Rizzoli. Ja sam policajka koja istražuje ubojstvo tvoje kćerke. Znaš da je Camille mrtva, zar ne?

U njegovim sivim očima opazila je treptaj tuge. Priznanje da ju je razumio. Da tuguje.

– Bila je prekrasna, tvoja kćerka Camille. Ali, ti to znaš, zar ne? Kako ne bi znao? Svaki dan koji je provela u ovoj kući, promatrao si je. Gledao si je kako raste i mijenja se u mladu ženu. – Zastala je. – I vidio si kako se raspada.

Oči su i nadalje zurile u nju, i nadalje upijale svaku riječ koju mu je govorila.

– Onda, Randall, kad si je počeo jebati?

S druge strane prozora, vjetar je u snažnim zapusima bičevao tjesnac Nantucket. Čak je i na svjetlu sumraka pjena na valovima svjetlucala, kao jarki vršci uznemirenosti na crnom moru.

Randall Maginnes je više nije gledao. Njegov pogled je nekud skrenuo i sad je buljio u pod, očajnički izbjegavajući njezine oči.

– Imala je samo osam godina kad joj se majka ubila. I iznenada, Camille nije imala nikog osim tatice. Trebala te je. Vjerovala ti je. A što si ti učinio? – Rizzolijeva je od gađenja odmahнула glavom. – Znao si kako je krhka. Znao si zašto je bosa hodala po snijegu. Zašto se zaključavala u svoju sobu. Zašto je pobjegla u samostan. Bježala je od tebe.

Rizzolijeva se još približila Randallu. Dovoljno da osjed miris mokraćе koja je natapala njegovu pelenu za odrasle.

– Onaj jedan jedini put kad je došla kući u posjet, vjerojatno je mislila da je nećeš dirati. Da ćeš je bar jednom ostaviti na miru. Imao si kuću punu rodbine koja je došla na pogreb. Ali, to te nije spriječilo, zar ne?

Oči su i nadalje izbjegavale njezine, i nadalje zurile u pod. Čučnula je pokraj kreveta. Primaknula mu se toliko da bez obzira kuda pogledao, ona je bila točno ispred njega, njemu pred licem.

– To je bilo tvoje dijete, Randall – rekla je. – Nije nam čak ni trebao uzorak tvoje DNK da bismo to dokazali. Dijete previše odgovara majci. Zapisano je, u djetetovom DNK. Dijete incesta. Jesi li znao da je ostala trudna? Jesi li znao da si uništio vlastitu kćerku?

Na trenutak je samo sjedila u stolcu i promatrala ga. U tišini, čula je kako mu se disanje ubrzava, glasne uzdahe muškarca koji očajnički želi pobjeći, ali ne može.

– Znaš, Randall, ja baš nisam neka velika vjernica. Ali, zbog tebe mislim da sam u tome možda bila u krivu. Zato što, vidi što se tebi dogodilo. U ožujku si jebao vlastitu kćerku. U travnju si dobio moždani udar. Nikad više se nećeš moći kretati. Ili, govoriti. Sad si samo mozak u mrtvom tijelu, Randall. Ako to nije božanska pravda, ne znam što je.

Sad je cvilio, nastojeći pokrenuti svoje beskorisne udove. Nagnula se prema njemu i šapnula mu u uho.

– Osjećaš li miris vlastitog truljenja? Dok ležiš ovdje, i pišaš u pelenu, što misliš da smjera tvoja ženica Lauren? Vjerojatno se jako dobro zabavlja.

Vjerojatno je pronašla nekog drugog tko će joj praviti društvo. Razmisli o tome. Ne moraš umrijeti da bi otišao u pakao.

Uz uzdah zadovoljstva, ustala je na noge.

– Želim ti lijep život, Randall – rekla je i izišla iz sobe.

Dok je išla prema ulaznim vratima, čula je kako je Maria doziva:

– Zar već odlazite, istražitelj ice?

– Da. Odлучila sam da neću čekati gospođu Maginnes.

– Što da joj kažem?

– Samo da sam svratila. – Rizzolijeva se osvrnula prema Morskoj sobi. – Oh, i recite joj ovo.

– Da?

– Mislim da Randallu nedostaje Camille. Zašto ne stavite njezinu fotografiju negdje gdje je on može vidjeti, stalno. Nasmiješila se otvarajući ulazna vrata kako bi izišla iz kuće. – Bit će vam zahvalan.

Božićne svijećice treperile su u njezinom dnevnom boravku. Vrata garaže bučno su se otvorila i Maura je vidjela kako je Victorov unajmljeni automobil parkiran u garaži, zauzimajući desnu stranu, kao da tamo pripada. Kao da je ovo sad i njegova kuća. Parkirala se pokraj njegovog automobila i ugasila motor bijesnim okretom ključa. Pričekala je trenutak dok su se vrata zatvarala, nastojeći se umiriti za ono što slijedi.

Zgrabila je svoju torbu za spise i izišla iz automobila.

U kući, polako je objesila kaput, odložila torbicu. S torbom za spise u ruci, ušla je u kuhinju.

Victor joj se nasmiješio ubacivši led u šejker za koktele.

– Hej. Upravo ti miješam omiljeno piće. Večera je već u pećnici.

Pokušavam ti dokazati da muškarac doista može biti koristan u kući.

Promatrala ga je kako zveckala ledom u šejkeru i nalijeva tekućinu u čašu za martini. Pružio joj je piće.

– Za gospodaricu ove kuće koja naporno radi – rekao je i utisnuo joj poljubac na usne.

Stajala je posve nepomična.

Polako se odmaknuo od nje, pogledom proučavajući njezino lice.

– Što se dogodilo?

Odložila je čašu.

– Vrijeme je da budeš iskren sa mnom.

– Zar misliš da nisam bio?

– Ne znam.

– Ako govorimo o onome što je pošlo po zlu prije tri godine... o pogreškama koje sam učinio...

– Ne govorimo o tome što se tad dogodilo. Govorimo o sad. O tome jesi li sad iskren prema meni.

Zaprepašteno se nasmijao.

– Što sam pak sad učinio pogrešno? Zbog čega bih se trebao ispričati? Zato što ću to s veseljem učiniti, ako je to ono što želiš. K vragu, ispričat ću se čak i za ono što nisam učinio.

– Victore, ne tražim ispriku. – Posegnula je u torbu za spise po fascikl koji joj je posudio Gabriel Dean i pružila mu ga. Samo želim da mi pričaš o ovome.

– Što je to?

– Policijski dosje, koji je poslao Interpol. Tiče se prošlogodišnjeg masovnog ubojstva, u Indiji. U jednom seocetu, nedaleko od Hyderabad.

Otvorio je fascikl, ugledao prvu fotografiju i žacnuo se od prizora na njoj. Bez ijedne riječi, okretao je jednu fotografiju za drugom.

– Victore?

Zatvorio je fascikl i pogledao je.

– Što bih ja trebao reći o svemu ovome?

– Znao si za taj masakr, zar ne?

– Naravno da sam znao. Klinika koju su napali bila je klinika One Earth. Izgubili smo dvije dragovoljke. Dvije bolničarke. Posao mi je da znam za to.

– Nisi mi rekao.

– Dogodilo se prije godinu dana. Zašto bih ti rekao?

– Zato što je to važno za našu istragu. Jedna od redovnica napadnutih u samostanu Graystones radila je u toj istoj klinici One Earth. Znao si to, zar ne?

– Što misliš, koliko dragovoljaca radi za One Earth? Imamo na tisuće medicinskog osoblja, u preko osamdeset zemalja.

– Samo mi reci, Victore. Jesi li znao da je sestra Ursula radila za One Earth?

Okrenuo se i prišao sudoperu. Tamo je stajao i gledao kroz prozor, iako nije bilo ništa što se moglo vidjeti, osim tame s druge strane stakla.

– Zanimljivo je to – rekao je. – Nakon razvoda, nijednom mi se nisi javila. Ni jedan jedini put.

– Trebam li naglasiti da se ni ti nikad nisi potudio kontaktirati mene? Nijedno pismo, nijedan telefonski poziv. Ako sam željela najnovije vijesti o tebi, morala sam ih pročitati u časopisu People. Victor Banks, svetac humanitarnih akcija.

– Nisam se sam pomazao, Maura. Ne možeš mi to zamjerati.

– A onda iznenada, iz čista mira, pojaviš se ovdje u Bostonu, željan me vidjeti. Baš kad sam počela raditi na ovom slučaju ubojstva.

Okrenuo se i pogledao je.

– Ti ne vjeruješ da sam te želio vidjeti?

– Čekao si tri godine.

– Da. Tri godine previše.

– Zašto baš sad?

Pogledom je pretražio njezino lice, kao da se nada da će vidjeti neki tračak razumijevanja.

– Nedostajala si mi, Maura. Doista jesi.

– Ali, to nije prvotni razlog iz kojeg si me došao vidjeti. Je li tako? Duga stanka.

– Ne. Nije.

Izenada iscrpljena, potonula je na stolac za kuhinjskim stolom i promatrala fascikl s osuđujućom fotografijom.

– Zašto si onda došao?

– Bio sam u hotelskoj sobi i odijevao se uz uključen televizor.

Čuo sam vijesti o napadu u samostanu. Vidio sam te tamo, na mjestu zločina.

– To je bilo onoga dana kad si ostavio prvu poruku kod moje tajnice. Tog istog poslijepodneva.

Kimnuo je glavom.

– Bože, zastao mi je dah kad sam te vidio na televizijskom ekranu. Svu zamotanu u onaj crni kaput. Već sam bio zaboravio koliko si lijepa.

– Ali, nisi me zato nazvao, zar ne? Tebe je zanimalo ubojstvo. Nazvao si me zato što sam ja mrtvozornica na tom slučaju.

Nije odgovorio.

– Znao si da je jedna od žrtava nekoć radila za One Earth. Želio si saznati što policija zna. Što ja znam.

Još uvijek nije bilo odgovora.

– Zašto me jednostavno nisi pitao? Što pokušavaš sakriti? Uspravio se, pogledom iznenada izazivajući njezin. – Imaš li ti uopće pojma koliko mnogo života mi spasimo svake godine?

– Nisi mi odgovorio na pitanje.

– Koliko djece cijepimo? Koliko o mnogo trudnica dobije prenatalnu skrb u našim klinikama? Oni ovise o nama, zato što nemaju druge mogućnosti. A

One Earth preživljava samo zahvaljujući dobroj volji svojih dobročinitelja. Naša reputacija mora biti bez ijedne mrlje. Jedan dašak loših napisa i naša će donacija samo tako nestati. – Pucnuo je prstima.

– Kakve to ima veze s ovom istragom?

– Zadnjih dvadeset godina proveo sam gradeći One Earth od nule, ali nikad nije bila riječ o meni. Uvijek se radilo o njima ljudima za koje nitko drugi ne mari. Oni su ti koji su važni. Zato ne mogu dopustiti da išta ugrozi naše financiranje.

Novac, pomislila je. Sve to je zbog novca.

Netremice ga je promatrala.

– Tvoj korporativni donator.

– Molim?

– Pričao si mi o tome. Da ste dobili ogromnu donaciju prošle godine, od nekog korporativnog donatora.

– Donacije dobivamo iz mnogih izvora...

– Je li to bio Octagon Chemicals?

Izraz šoka na njegovom licu odgovorio je na njezino pitanje.

Čula je kako naglo uzima dah, kao da se sprema zaniijekati, ali zatim je izdahnuo ne rekavši ni riječ, nijemo shvaćajući jalovost prepirke.

– To nije teško provjeriti – rekla je Maura. – Zašto mi jednostavno ne kažeš istinu?

Spustio je pogled. Umorno kimnuo glavom.

– Octagon je jedina od naših najvećih donatora.

– I što očekuje od vas? Što One Earth mora učiniti zauzvrat za taj novac?

– Zašto misliš da moramo išta učiniti? Naš rad govori sam za sebe. Zašto misliš da nas tako srdačno dočekuju u toliko mnogo zemalja? Zato što nam ljudi vjeruju. Mi ne vabimo pristaše i ne miješamo se u lokalnu politiku. Mi smo tamo samo kako bismo im pomogli. Na kraju samo to i važno, nije li? Spašavati živote?

– A život sestre Ursule? Je li ti i on važan?

– Naravno da jest!

– Sad je na aparatu. Još jedan EEG, i vjerojatno će ih izvući iz utičnice. Victore, tko želi da ona umre?

– Otkud bih ja to znao?

– Čini se da znaš mnogo toga što se nikad nisi potrudio reći. Znao si da je jedna od žrtava radila za vas.

– Nisam mislio da je to važno.

– Trebao si meni dopustiti da to odlučim.

– Rekla si da ste se usredotočili na onu drugu redovnicu. Onu mladu. Ona je bila jedina žrtva o kojoj si ti govorila. Pretpostavio sam da taj napad nema nikakve veze s Ursulom.

– Zatajio si informaciju.

– Sad govoriš kao jebeni policajac. Hoćeš li izvući značku i lisice?

– Pokušavam ne uključiti policiju. Pokušavam ti dati priliku da objasniš.

– Zašto se trudiš? Ionako si već donijela presudu.

– A ti se već ponašaš kao da si optužen.

Stajao je veoma mirno, ne gledajući je, jednom rukom čvrsto se držeći za granitnu radnu ploču. Sekunde su prolazile u tišini. A ona se iznenada usredotočila na drveni držač za noževe koji mu se nalazio nadohvat ruke. Osam Wusthofovih kuhinjskih noževa, koje je uvijek imala dobro naoštrene i spremne za uporabu. Nikad ranije nije se bojala Victora. Ali, muškarac koji je stajao tako blizu noževa bio je netko koga ona nije poznavala, nije ga čak ni prepoznala.

Tiho je rekla:

– Mislím da bi trebao otići.

Okrenuo se prema njoj.

– Što ćeš učiniti?

– Victore, molim te, idi.

Na trenutak se nije ni pomaknuo. Netremice ga je promatrala, srce joj je divljački lupalo, svaki se mišić u tijelu napeo. Gledala je njegove ruke, čekala njegov sljedeći potez, i čitavo vrijeme mislila: Ne, ne bi me povrijedio. Ne vjerujem da bi me ikad povrijedio.

Ali, istodobno je bila sablasno svjesna snage njegovih ruku. Pitala se bi li te iste ruke ikad posegnule za čekićem i razbile lubanju neke žene.

– Volim te, Maura – rekao je. – Ali, postoje neke stvari koje su važnije od nas oboje. Prije nego što išta učiniš, razmisli što bi mogla uništiti. Koliko bi ljudi – nevinih ljudi – mogla povrijediti.

Trznula se kad je krenuo prema njoj. No, nije se zaustavio; prošao je ravno pokraj nje. Čula je kako se njegovi koraci udaljavaju hodnikom, a zatim bučno zatvaraju ulazna vrata.

Odmah je ustala i otišla u dnevni boravak. Kroz prozor je promatrala kako se unatraske spušta automobilom niz prilaz. Otišla je do ulaznih vrata i navukla zasun. Zatim je navukla zasun i na vratima prema garaži. Zapriječila Victoru ulaz.

Vratila se u kuhinju kako bi zaključala i stražnja vrata, a ruke su joj se tresle dok je stavljala lanac. Okrenula se i promatrala sobu koja joj se sad činila

strana, sa zrakom koji je još uvijek titrao odjekom prijetnje. Koktel koji joj je Victor natočio čekao ju je na radnoj ploči. Uzela je piće, koje više nije bilo hladno, i izlila ga u sudoper, kao da je zaraženo.

Ona se sad osjećala zaraženom, njegovim dodirom. Njegovim vođenjem ljubavi.

Otišla je ravno u kupaoonicu, skinula odjeću i ušla pod tuš. Stajala je pod mlazom vruće vode i pokušavala isprati sve njegove tragove sa svoje kože, ali nije mogla očistiti sjećanja. Zatvorila je oči, ali je i nadalje vidjela njegovo lice i sjećala se njegovog dodira.

U spavaćoj sobi je strgnula sve plahte s kreveta i njegov se miris izvio iz platna. Još jedan bolan podsjetnik. Namjestila je krevet čistim plahtama koje nisu mirisale na njihovo vođenje ljubavi. Zamijenila je ručnike u kupaonici, ručnike koje je on koristio.

Vratila se u kuhinju i bacila hranu koju je on ostavio da se zagrije u pećnici – složenac od patlidžana s parmezanom.

Te noći nije večerala; umjesto večere, natočila si je čašu vina Zinfandel i odnijela je u dnevni boravak. Upalila je plinski kamin, sjedila i zurila u božično drveće.

Sretni praznici, pomislila je. Mogu razrezati grudi i ogoliti sadržaj torza. Mogu odrezati komadić pluća, i kroz mikroskop dijagnosticirati rak, tuberkulozu ili emfizem. Ali, tajna onoga što se nalazi u ljudskom srcu izvan dohvata je mogeg skalpela.

Vino je bilo anestetik i umrtvilo njezinu bol. Ispila je čašu do kraja i otišla u krevet.

Usred noći, probudila se uz nagli trzaj i začula kako kuća škripi na vjetru. Teško je disala, srce joj je divljački lupalo, kad su nestali i zadnji komadići noćne more. Spaljena tijela, naslagana kao crne grančice na lomači. Plamen, koji baca svoj sjaj na krug ljudi koji stoje oko lomače. I ona, koja pokušava ostati u sjeni, nastoji se sakriti od svjetla plamena. Čak ni u snovima ne mogu pobjeći od tih slika, pomislila je. Živim s vlastitim Danteovim paklom u glavi.

Ispružila je ruku i osjetila hladne plahte pokraj sebe, na mjestu gdje je nekoć spavao Victor. I, odjednom joj je nedostajao, njegova joj je odsutnost iznenada bila tako bolna da je prekrížila ruke na trbuhu kako bi utišala prazninu.

Što ako nije bila u pravu? Što ako joj je govorio istinu?

U zoru je naposljetku ustala iz kreveta, osjećajući se omamljeno i neodmoreno. Otišla je u kuhinju skuhati kavu i sjela za stol, pijuckajući kavu iz velike šalice na tmurnom jutarnjem svjetlu. Pogled joj je pao na fascikl s fotografijama koji je još uvijek ležao na stolu.

Otvorila ga je i ugledala inspiraciju sinoćnjih noćnih mora. Spaljena tijela, pougljenjeni ostaci koliba. Toliko mnogo mrtvih, pomislila je, ubijenih u

jednonoćnom napadaju nasilja. Kakav užasan bijes mora da je natjerao napadače da ubiju čak i životinje.

Promatrala je mrtve koze i ljude, ispremiješane u zajedničkoj gomili leševa.

Koze. Zašto koze?

Mozgala je o tome, nastojeći razumjeti što bi moglo motivirati tako besmisleno uništenje. Mrtve životinje.

Okrenula je sljedeću fotografiju. Prikazivala je One Earthovu kliniku, sa zidovima od troske oprženim plamenom, i gomilom spaljenih tijela pred ulaznim vratima. Ali, nije se usredotočila na tijela; usredotočila se na krov klinike, načinjen od valovitog lima, koji je bio nedirnut. Prije ga nije doista pogledala. Sad je proučavala ono što je izgledalo kao opalo lišće. Tamne mrlje bile su raštrkane po izbrazdanom metalu. Bile su premalene da bi mogla razabrati ijednu pojedinost.

Odnijela je fotografiju u svoju radnu sobu i upalila svjetla. Tražeći u ladici stola, pronašla je povećalo. Pod snažnim svjetlom stolne svjetiljke, proučavala je sliku, usredotočivši se na limeni krov, a leće povećala iznosile su svaku pojedinost opalog lišća. Tamne mrlje iznenada su poprimile zastrašujući novi oblik. Kralješnicom joj je prostrujila jeza. Ispustila je povećalo iz ruke i sjedila zapanjena.

Ptice. To su bile mrtve ptice.

Ušla je u kuhinju, podigla slušalicu i nazvala Rizzoličin dojavljivač. Kad je nekoliko minuta kasnije zazvonio telefon, poskočila je na njegov zvuk.

– Moram ti nešto reći – rekla je Maura.

– U pola sedam ujutro?

– Trebala sam to jučer reći agentu Deanu, prije nego što je otišao iz grada. Ali, nisam željela ništa govoriti. Ne dok ne porazgovaram s Victorom.

– Victorom? To ti je bivši muž?

– Da.

– Kakve on veze ima s ičime?

– Mislim da on zna što se dogodilo u Indiji. U onom selu.

– Rekao ti je da zna?

– Još nije. Zato ga moraš privesti na ispitivanje.

Poglavlje devetnaest

Sjedili su u automobilu Barryja Frosta, parkiranom tik ispred hotela Colonnade. Frost i Rizzolijeva su bili na prednjim sjedalima, Maura na stražnjem.

– Dopustite mi da najprije ja porazgovaram s njim – rekla je Maura.

– Bilo bi bolje da ostanete gdje jeste, doktorice – rekao je Frost. – Ne znamo kako će reagirati.

– Vjerojatno će se manje odupirati ako ja prva razgovaram s njim.

– Ali, ako je naoružan...

– Neće me ozlijediti – rekla je Maura. – A ne želim ni da vi ozlijedite njega, je li to jasno? Nemojte ga uhititi.

– Što ako odluči da ne želi poći s nama?

– Poći će. – Otvorila je vrata automobila. – Samo mi dopustite da to sredim.

Uspeli su se dizalom na četvrti kat, zajedno s mladim parom koji se vjerojatno pitao kakav je to mrzovoljni trojac pokraj njih. S Rizzolijevom sjedne i Frostom s druge strane, Maura je pokucala na vrata sobe 426.

Prošao je jedan trenutak.

Upravo se spremala ponovno pokucati kad su se vrata naposljetku otvorila i Victor našao ispred nje. Oči su mu bile umorne, izraz lica beskrajno tužan.

– Pitao sam se što ćeš odlučiti – rekao je. – Već sam se počeo nadati da ćeš... – Odmahnuo je glavom.

– Victore...

– Ali, pretpostavljam da ne bih trebao biti iznenađen. – Pogledao je Rizzolijevu i Frosta koji su stajali u hodniku. Ogorčeno se nasmijao. – Jeste li donijeli lisice?

– Nema potrebe za lisicama – rekla je Maura. – Samo žele razgovarati s tobom.

– Da, naravno. Samo razgovarati. Bih li trebao nazvati odvjetnika?

– Ti odluči.

– Ne, ti mi reci. Hoće li mi trebati odvjetnik?

– Ti si jedini koji to zna, Victore.
– Ovo je test, zar ne? Samo krivci zahtijevaju odvjetnika.
– Odvjetnik nikad nije loša ideja.
– Onda ga, samo da ti nešto dokažem, neću nazvati. – Pogledao je dvoje istražitelja. – Moram obuti cipele. Ako nemate ništa protiv. – Okrenuo se i krenuo prema ormaru.

Maura je rekla Rizzolijevoj:

– Možete li pričekati ovdje? Ušla je za Victorom u sobu i pustila da se vrata zatvore za njom kako bi imali još jedan zadnji trenutak privatnosti. Sjedio je na stolcu i vezao cipele. Zamijetila je da mu je kovčeg na krevetu.

– Pakiraš se – rekla je.

– U četiri sata imam rezerviran let kući. Ali, pretpostavljam da će se taj plan promijeniti, zar ne?

– Morala sam im reći. Žao mi je.

– Siguran sam da jest.

– Nisam imala izbora.

Ustao je.

– Imala si izbor, i izabrala si. Pretpostavljam da to sve kazuje. – Prošao je kroz sobu i otvorio vrata. – Spreman sam – objavio je. Pružio je Rizzolijevoj privjesak s ključevima. – Vjerujem da ćete željeti pretražiti moj unajmljeni automobil. Modra toyota parkirana u garaži, na trećem katu. Nemojte reći da nisam surađivao.

Victora je niz hodnik proveo Frost. Rizzolijeva je potegnula Mauru za rukav i zadržala je dok su dvojica muškaraca nastavili prema dizalima.

– Sad se moraš povući – rekla je Rizzolijeva.

– Ja sam ta koja vam ga je predala.

– Upravo zato i ne možeš dalje sudjelovati.

– Bio mi je muž.

– Točno. I zato se moraš odmaknut i pustiti nas da to riješimo. Znaš da je tako.

Naravno da je znala.

Svejedno je pošla za njima u prizemlje. Ušla u svoj automobil i pratila ih do Schroeder Plaze. Vidjela je Victora na stražnjem sjedalu. Samo se jednom, dok su čekali na semaforu, okrenuo i pogledao je. Pogledi su im se sreli, tek na trenutak, kroz staklo. Zatim se on okrenuo i više je nijednom nije pogledao.

Kad je pronašla mjesto za parkiranje i ušla u sjedište Bostonske policije, Victora su već odveli na kat. Otišla je dizalom na drugi kat i krenula ravno prema Odjelu za umorstva.

Presreo ju je Barry Frost.

– Doktorice, tamo ne možete.

– Zar ga već ispituju?

– Rizzoli i Crowe to obavljaju.

– Prokletstvo, ja sam vam ga dala. Barem mi dopustite da čujem što ima za reći. Mogla bih promatrati iz susjedne prostorije.

– Morat ćete čekati ovdje. – Dodao je, nježno: – Molim vas, doktorice Isles.

Susrela je njegov suosjećajni pogled. Od svih istražitelja na Odjelu, on je bio taj koji je, tek s jednim ljubaznim pogledom, mogao zatomiti njezin prosvjed.

– Zašto ne sjednete ovdje, za moj stol? – rekao je. – Donijet ću vam šalicu kave.

Potonula je na stolac i zurila u fotografiju na Frostovom stolu – njegova žena, pretpostavila je. Zgodna plavuša s aristokratskim jagodicama. Trenutak kasnije, donio joj je kavu i stavio je pred nju.

Nije je ni dotaknula. Samo je promatrala fotografiju Frostove supruge i razmišljala o drugim brakovima. O sretnim svršecima.

Rizzolijevoj se Victor Banks nije svidio.

Sjedio je za stolom u sobi za ispitivanje i mirno pijuckao vodu, opuštenih ramena, gotovo ležernog držanja. Zgodan muškarac, i toga je bio svjestan. Previše zgodan.

Pogledala je njegovu iznošenu kožnu jaknu i kaki hlače i podsjetio ju je na dotjeranog Indiana Jonesa, bez biča. Uz to je ima o liječničku diplomu, s humanitarnim vjerodajnicama od čistog zlata. Oh, da, cure zacijelo padaju na njega. Čak je i doktorici Isles, koja je u obdukcijском laboratoriju uvijek tako hladnokrvna i staložena, ovaj muškarac ukrao srce.

A ti sije izdao, kurvin sine.

Darren Crowe sjedio je s njezine desne strane. Prema ranijem dogovoru, ona će voditi razgovor. Dosad je Victor bio hladan, ali je surađivao, i na njezina uvodna pitanja odgovarao kratkim odgovorima muškarca koji je želio brzo obaviti posao. Muškarca koji nije imao osobitog poštovanja prema policiji.

Kad završi s njim, bez brige, itekako će je poštovati.

– Dakle, gospodine Banks, koliko dugo ste u Bostonu? – upitala je.

Doktor Banks. I rekao sam vam, ovdje sam otprilike devet dana. Doletio sam prošle nedjelje navečer.

– Rekli ste da ste u Boston došli na neki sastanak?

– S dekanom Harvardske škole za javno zdravstvo.

- Razlog tog sastanka?
- Moja organizacija ima dogovorenu suradnju s mnogim sveučilištima.
- Pod vašom organizacijom mislite na One Earth?

– Da. Mi smo međunarodna dobrovoljna zdravstvena organizacija. Upravljamo klinikama po čitavom svijetu. Naravno da rado primamo sve studente medicine i bolničare koji žele volontirati u našim klinikama. Studenti tako dobiju stvarno iskustvo rada. A mi zauzvrat koristimo njihove vještine.

- Tko je dogovorio sastanak na Harvardu?

Slegnuo je ramenima.

- Radilo se o rutinskom posjetu.

- Ali, tko je bio taj koji je nazvao da ga dogovori?

Tišina. Imam te.

– Vi ste to bili, zar ne? – upitala je. – Vi ste prije dva tjedna nazvali Harvard. Kazali ste dekanu da ionako dolazite u Boston i da biste mogli svratiti do njegovog ureda.

- Moram održavati kontakte.

– Zašto ste doista došli u Boston, doktore Banks? Nije li postojao neki drugi razlog?

Stanka.

- Jest. A to je?

- Moja bivša žena živi ovdje. Želio sam je vidjeti.

- Ali, niste razgovarali s njom – koliko dugo? Gotovo tri godine.

- Očito vam je ona već sve rekla. Zašto uopće razgovarate sa mnom?

– I iznenada ste je tako silno željeli vidjeti da ste doletjeli na drugi kraj države i ne znajući hoće li ona željeti susret s vama?

– Ljubav ponekad zahtijeva da riskiramo. To je pitanje vjere. Vjerovanja u nešto što ne možete vidjeti ni dotaknuti. Jednostavno se moramo odvažiti. – Pogledao ju je u oči. – Nije li tako, istražiteljice?

Rizzolijeva je osjetila kako crveni i na trenutak nije znala što bi mu odgovorila. Victor je upravo preokrenuo pitanje, obrnuo ga tako da je ona imala osjećaj da razgovaraju o njoj. Ljubav zahtijeva rizike.

Tišinu je prekinuo Crowe.

– Hej, vaša bivša žena je baš zgodna dama – rekao je. Nije to bilo rečeno neprijateljski, nego ležernim tonom kojim se muškarci obraćaju jedni drugima, ignorirajući Rizzolijevu. – Shvaćam zašto ste doletjeli čak ovamo kako biste pokušali pokrpati stvari. Onda, jeste li uspjeli?

- Među nama nije funkcioniralo.

– Da, čujem da ste zadnjih nekoliko dana bili u njezinoj kući. Meni to zvuči kao napredak.

– Zašto ne bismo odmah prešli na istinu – prekinula ih je Rizzolijeva.

– Istinu? – upitao je Victor.

– Pravi razlog vašeg dolaska u Boston.

– Zašto vi meni ne kažete kakav odgovor želite dobiti, pa ću vam ga dati? Uštedjet ćete nam oboma vrijeme.

Rizzolijeva je spustila fascikl na stol.

– Pogledajte ovo. Otvorio je fascikl i vidio je u njemu niz fotografija uništenog sela. – Već sam ih vidio – rekao je i zatvorio fascikl. – Maura mi ih je pokazala.

– Ne činite se pretjerano zainteresiranim.

– Prizori baš i nisu ugodni.

– Nisu tako ni zamišljeni. Pogledajte ponovno. – Otvorila je fascikl, izvukla jednu fotografiju i tresnula je na stol. – Posebice ovu. Victor je pogledao Crowea, kao da traži saveznika protiv ove neugodne žene, ali Crowe je samo slegnuo ramenima kao da želi reći da tu nema pomoći.

– Fotografija, doktore Banks – rekla je Rizzolijeva.

– Što bih točno trebao reći o njoj?

– U selu je bila klinika One Earthove organizacije.

– Zar je to tako veliko iznenađenje? Idemo tamo gdje nas ljudi trebaju. Što znači da smo ponekad u neugodnim, čak i opasnim situacijama. – Još uvijek nije promatrao fotografiju, još uvijek je izbjegavao groteskni prizor. – To je cijena koju plaćamo kao humanitarni radnici. Preuzimamo iste rizike kao naši pacijenti.

– Što se dogodilo u tom selu?

– Mislim da je to prilično očito.

– Pogledajte sliku.

– Siguran sam da u policijskom izvješću sve piše.

– Pogledajte prokletu sliku! I recite mi što vidite. Naposljetku je spustio pogled na fotografiju. Nakon nekoliko sekundi, rekao je: – Spaljena tijela. Leže ispred naše klinike.

– Kako su umrli?

– Rečeno mi je da je riječ o masakru.

– Jeste li sigurni u to?

Naglo ju je pogledao.

– Ja nisam bio prisutan, istražiteljice. Bio sam kod kuće u San Franciscu kad sam primio telefonski poziv iz Indije. Tako da ne možete očekivati od mene da vam dam pojedinosti.

– Kako znate da je bila riječ o masakru?

– Takvo smo izvješće dobili od policije u Andhra Pradeshu. Da je riječ ili o političkom ili o vjerskom napadu, i da nema svjedoka, budući da je selo bilo prilično izolirano. Ljudi uglavnom izbjegavaju kontakte s gubavcima.

– A ipak su spalili tijela. Ne čini li vam se to čudnim?

– Zašto bi to bilo čudno?

– Tijela su naslagana u velike hrpe prije nego što su zapaljena. Čovjek bi pomislio da nitko ne bi htio dotaknuti gubavca. Zašto su onda naslagali tijela?

Valjda da bude učinkovitije. Da ih spale u skupinama.

– Učinkovitije?

– Pokušavam dati logičan odgovor.

– A kakav je logičan razlog za njihovo spaljivanje?

– Bijes? Vandalizam? Ne znam.

– Sav taj posao, premještanje mrtvaca. Dovlačenje kanti benzina. Gradnja drvenih lomača. A čitavo to vrijeme nad njima je visila prijetnja da će biti otkriveni.

– Na što ciljate?

– Kažem da su tijela morala biti spaljena. Da bi se uništili dokazi.

– Kakvi dokazi? Očito je riječ o masakru. Nikakva vatra to ne može sakriti.

Ali, vatra bi sakrila činjenicu da nije riječ o masakru. Nije bila iznenađena kad je odvratio pogled, naglo nevoljak susresti njezine oči.

– Ne znam zašto mi postavljate ta pitanja – rekao je. – Zašto ne vjerujete policijskom izvješću?

– Zato što su oni ili pogriješili ili su podmićeni.

– Vi ste sigurni u to, zar ne?

Kucnula je prstom po fotografiji.

– Pogledajte ponovno, doktore Banks.

– Radije ne bih.

– Ovdje nisu spaljeni samo ljudski leševi. I koze su zaklane i spaljene. Jednako kao i kokoši. Kakva šteta – svo to hranjivo meso. Zašto bi ubili koze i kokoši, i zatim ih spalili?

Victor se sarkastično nasmijao.

– Zato što su i one možda imale gubu? Ne znam!

– To ne objašnjava ono što se dogodilo pticama.

Victor je odmahnuo glavom.

– Molim?

Rizzolijeva mu je pokazala krov od valovitog lima.

– Kladim se da ovo niste ni primijetili. Ali, doktorica Isles jest. Ove tamne mrlje na krovu. Na prvi pogled, izgledaju kao opalo lišće. No, nije li neobično da je lišće na krovu, a nigdje u blizini nema stabala?

Nije odgovorio. Sjedio je veoma mirno, pognute glave tako da mu nije mogla vidjeti izraz lica. Samo joj je govor njegovog tijela govorio da se priprema za neizbježno.

– To nije lišće, doktore Banks. To su mrtve ptice. Pretpostavljam nekakve vrane. Tri se nalaze ovdje na rubu fotografije. Kako vi to objašnjavate?

Nemarno je slegnuo ramenima.

– Mogle su biti ubijene.

– Policija nije spomenula nikakve dokaze da je bilo pucnjave. U zgradi nije bilo rupa od metaka, nije pronađena nijedna čahura. Niti u jednoj žrtvi nisu nađeni ostaci metaka. Izvijestili su, međutim, da je nekoliko žrtava imalo zdrobljene lubanje, tako da su pretpostavili da su sve žrtve umlaćene na spavanju.

– To bih i ja pretpostavio.

– Kako onda objašnjavamo ptice? Vrane zacijelo nisu sjedile na krovu i čekale da se netko popne na njega i opali ih štapom po glavi.

– Ne znam na što ciljate. Kakve veze imaju mrtve ptice sa svim ovim?

– Itekakve. Nisu umlaćene toljagom, a nisu ni ustrijeljene.

Victor je prezirno frknuo nosom.

– Nagutale su se dima?

– Kad je selo spaljeno, ptice su već bile mrtve. Sve je bilo mrtvo. Ptice. Stoka. Ljudi. Ništa se nije micalo, ništa nije disalo. Bilo je to sterilizirano područje. Sav život bio je uništen.

Na to nije imao odgovor.

Rizzolijeva se nagnula prema njemu i unijela mu se u lice.

– Doktore Banks, koliko je Octagon Chemicals ove godine donirao vašoj organizaciji?

Victor je prinio šalicu s vodom k usnama i polako pijuckao.

– Koliko?

– Govorimo o... desecima milijuna.

Pogledao je Crowea.

–Dobro bi mi došlo još malo vode, ako nemate ništa protiv.

– Desecima milijuna? – upitala je Rizzolijeva. – Zašto ne pokušate s osamdeset i sedam milijuna dolara?

– To bi moglo biti točno.

– A godinu dana prije, nisu vam dali ni dolar. Što se, dakle, promijenilo? Je li Octagon iznenada razvio humanitarnu svijest?

– To biste trebali njih pitati.

– Pitam vas.

– Doista bih volio još malo vode.

Crowe je uzdahnio, uzeo praznu šalicu i izišao iz sobe. Sad su u njoj ostali samo Victor i Rizzolijeva.

Još mu se više približila, u frontalnom napadu na njegovu udobnost.

– Sve je to zbog novca, zar ne? –upitala je. –Osamdeset i pet milijuna dolara je bogovska isplata. Octagon je zacijelo mogao mnogo izgubiti. A vi očitो možete mnogo dobiti, suradnjom s njima.

– Suradnjom u čemu?

– Šutnjom. Čuvanjem njihove tajne.

Posegnula je za još jednim dosjeom i bacila ga na stol ispred njega.

– Tvornica kojom su upravljali bila je tvornica pesticida. Samo dva kilometra od sela Bara, Octagon je pohranjivao na tisuće funti metil izocijanata u svojoj tvornici. Tu su tvornicu prošle godine zatvorili, jeste li znali? Netom nakon napada na selo Bara, Octagon je zatvorio tvornicu. Jednostavno su spakirali svo svoje osoblje i buldožerima sraznili tvornicu sa zemljom. Službeno objašnjenje jest da su se bojali terorističkog napada. Ali, vi ne vjerujete u to, zar ne?

– Nemam više ništa za reći.

– Nije masakr uništio ono selo. Nije ga uništio ni teroristički napad. – Zastala je. I tiho rekla: – Uništila ga je industrijska katastrofa.

Poglavlje dvadeset

Victor je nepomično sjedio. Ne gledajući Rizzolijevu.

– Znači li vam što ime »Bhopal«? – upitala ga je. Nije odmah odgovorio.

– Naravno da mi znači – tiho je rekao.

– Recite mi što znate o njemu.

– Bhopal, Indija. Nesreća Union Carbidea tisuću devetsto osamdeset i četvrte.

– Zna li koliko je mnogo ljudi umrlo u toj nesreći?

– Bilo ih je... na tisuće, mislim.

– Šest tisuća ljudi – rekla je. – Tvornica pesticida Union Carbide slučajno je ispustila otrovni oblak koji se nadvio nad usnulim gradom Bophalom. Sljedećeg jutra, šest tisuća ljudi bilo je mrtvo. Stotine tisuća bilo je otrovano. S toliko mnogo preživjelih, toliko mnogo svjedoka, istina nije mogla biti sakrivena. Nije mogla biti zatajena. – Pogledala je fotografiju. – Kao što je to bilo u Bari.

– Mogu samo ponoviti ono što sam već rekao. Nisam bio u Bari. Nisam vidio što se dogodilo.

– Ali sam sigurna da to možete pretpostaviti. Upravo čekamo da nam Octagon pošalje popis svojih zaposlenika u onoj tvornici. Jeda n od njih će prije ili kasnije progovoriti. Jedan od njih će to potvrditi. Smjena je bila noćna i netko je od premorenih radnika postao nemaran. Ili je zaspao za prekidačem i ops!. Oslobodio oblak otrovnog dima, kojeg je vjetar raspršio. Zastala je. – Zna li što akutno izlaganje metil izocijanatu čini ljudskom tijelu, doktore Banks?

Naravno da je znao. Morao je znati. Ali, nije joj odgovorio.

– Koroživan je i već na dodir može spaliti kožu. Zamislite onda što čini vašim dišnim putevima, plućima, kad ga udahnete. Počinjete kašljati i boli vas grlo. Osjećate vrtoglavicu. A onda ne možete doći do daha, zato što vam plin doslovce proždire sluznicu. Tekućina prodire kroz nju i natapa vam pluća. To se naziva plućnim edemom. Utopite se, doktore Banks, u vlastitim izlučevinama. Ali, sigurna sam da vi to dobro znate, budući da ste liječnik.

Pognuo je glavu poraženo kimnuvši.

– Znala je to i ona Octagonova tvornica. Nije im dugo trebalo da shvate kako su počinili užasnu pogrešku. Zna ju da je metil izocijanat gušći od zraka.

Da će se skupiti u nižim područjima. I zato su pohitali provjeriti selo gubavaca u dolini, prema kojoj je puhao vjetar. Selu Bara. I pronašli su mrtvo područje. Ljudi, životinje – ništa nije ostalo na životu. Zurili su u leševa gotovo stotinu ljudi i znali da su oni odgovorni za te smrti. Znali su da su u nevolji. Zacijelo će biti podignute optužnice za krivično djelo, moguća su i uhićenja. Što mislite da su zatim učinili, doktore Banks?

– Ne znam.

– Uspaničarili su se, naravno. Zar vi ne biste? Željeli su da problem nestane. Željeli su da ispari. Ali, što učiniti sa svim tim dokazima? Ne možete sakriti stotinu leševa. Ne možete učiniti da nestane jedno čitavo selo. Osim toga, među mrtvima su i dvije Amerikanke – dvije bolničarke. Njihove smrti neće proći nezamijećeno.

Raširila je fotografije po stolu, tako da su sve bile istodobno vidljive. Tri pogleda, tri zasebne hrpe leševa.

– Spalili su ih – rekla je. – Primili su se posla kako bi prikrili svoje pogreške. Možda su čak i razbili nekoliko lubanja, da zbune istražitelje. Ono što se dogodilo u Bari nije započelo kao zločin, doktore Banks. Ali, te se noći pretvorilo u zločin.

Victor je odgurnuo svoj stolac. – Jesam li uhićen, istražiteljice? Zato što bih sad volio otići. Moram uhvatiti zrakoplov.

– Već godinu dana znate za to, zar ne? Ali, šutite, jer vas je Octagon isplatio. Katastrofa kao što je ta u selu Bari koštala bi ih na stotine milijuna dolara u globama. Dodajte tome sudske parnice i gubitak imovine, optužnice za krivično djelo da i ne spominjemo. Bilo im je jeftinije vas isplatiti.

– Obraćate se pogrešnoj osobi. Stalno vam govorim da ja nisam bio tamo.

– Ali ste znali za to.

– Nisam ja jedini.

– Tko vam je rekao, doktore Banks? Kako ste saznali? – Nagnula se bliže njemu i promatrala ga preko stola. – Zašto nam jednostavno ne kažete istinu i možda ćete još uvijek imati vremena uhvatiti zrakoplov za San Francisco.

Na trenutak je šutio, pogleda uperenog u fotografije raširene na stolu ispred njega. – Ona me je nazvala – naposljetku je rekao. – Iz Hyderabad.

– Sestra Ursula?

Kimnuo je glavom.

– Bilo je to dva dana nakon... događaja. Tad sam već dobio obavijest od indijskih vlasti da se u selu dogodio masakr. Da su naše dvije bolničarke ubijene u napadu za koji su oni vjerovali da je teroristički.

– Je li vam sestra Ursula rekla suprotno?

– Jest, ali ja nisam znao kako bih shvatio njezin poziv. Zvučala je uplašeno i uzrujano. Tvornički liječnik joj je dao neke lijekove za smirenje, i mislim da su te tablete samo dodatno povećale njezinu zbunjenost.

– Što vam je točno rekla?

– Da je nešto s tom istragom strašno pogrešno. Da ljudi ne govore istinu. Uočila je nekoliko praznih kanti benzina u jednom od Octagonovih kamiona.

Je li rekla policiji?

– Morate shvatiti situaciju u kojoj se nalazila. Kad se tog jutra vratila u Baru, posvuda su bila spaljena tijela – tijela ljudi koje je poznavala. Ona je bila jedina preživjela i bila je okružena zaposlenicima tvornice. Zatim je došla policija i ona je odvela Jednog policajca u stranu i pokazala mu kante benzina. Pretpostavila je da će policija to istražiti.

– Ali se nije dogodilo ništa.

Kimnuo je glavom.

–Tad se uplašila. Tad se počela pitati može li vjerovati policiji. I dok je otac Doolin nije odvezao čak do Hyderabadada nije se osjećala dovoljno sigurnom da me nazove.

–I što ste vi učinili glede toga? Nakon tog poziva?

– Što sam mogao učiniti? Bio sam udaljen od nje pola zemaljske kugle.

– Dajte, molim vas, doktore Banks. Ne mogu vjerovati da ste mirno sjedili u svom uredu u San Franciscu i pustili da sve ide svojim tijekom. Vi niste tip muškarca koji bi čuo takvu senzaciju i potom ništa ne bi učinio.

– Što sam trebao učiniti?

– Ono što ste naposljetku učinili.

– Što bi to bilo?

– Moram samo provjeriti zapise vaših telefonskih poziva. Trebao bi biti negdje među njima. Vaš poziv u Cincinnati. Sjedištu Octagona.

– Naravno da sam ih nazvao! Upravo mi je rečeno da su njihovi zaposlenici spalili selo, s dvije moje dragovoljke.

– S kim ste u Octagona razgovarali?

– Nekim muškarcem. Nekim starijim potpredsjednikom.

– Sjećate li se njegovog imena? Ne.

– Da to možda nije bio Howard Redfield?

– Ne sjećam se.

– Što ste mu rekli?

Victor je pogledao prema vratima.

– Zašto tako dugo nema one vode?

– Što ste mu rekli, doktore Banks?

Victor je uzdahnuo.

– Rekao sam mu da se govorka o masakru u Bari. Da postoji vjerojatnost da su bili upleteni zaposlenici njihove tvornice. Rekao je da on o tome ništa ne zna i obećao da će provjeriti.

– Što se zatim dogodilo?

– Oko sat vremena kasnije, nazvao me glavni direktor Octagona, željeći znati gdje sam čuo tu glasinu.

– Je li tad vašoj organizaciji ponudio multimilijunsko mito?

– To nije bilo tako predstavljeno!

– Ne mogu vas optužiti što ste se pogodili s Octagonom, doktore Banks – rekla je Rizzolijeva. – Naposljetku, šteta je već bila učinjena. Mrtve nitko nije mogao oživjeti, dakle zašto ne biste iskoristili tragediju za neko više dobro? – Glas joj se utišao i postao gotovo prisan. – Vi to tako vidite? Umjesto da stotine milijuna dolara završe u džepovima odvjetnika, zašto ne biste novac iskoristili izravno za dobru svrhu? Ima smisla.

– Vi ste to rekli, istražiteljice, ne ja.

– A kako su kupili šutnju sestre Ursule?

– To ćete morati pitati Bostonsku nadbiskupiju. Siguran sam da je i s njima postignut dogovor.

Rizzolijeva je zastala i iznenada joj je na pamet pao samostan Graystones. Novi krov, renoviranje. Kako jedno siromašno sestrinstvo može zadržati i obnoviti tako vrijednu nekretninu? Sjetila se što je rekla Mary Clement: spasio ih je neki velikodušni donator.

Vrata su se otvorila i Crowe je ušao u prostoriju sa svježom šalicom vode, koju je stavio na stol. Victor je brzo otpio nervozan gutljaj. Muškarac koji je počeo tako smireno, čak i uvredljivo, sad je izgledao iscijeden, uništenog samopouzdanja.

Sad je bilo vrijeme da iscijedi i zadnje kapi istine.

Rizzolijeva mu se dodatno približila lansirajući svoj završni napad.

– Zašto ste doista došli u Boston, doktore Banks?

– Rekao sam vam. Želio sam vidjeti Mauru...

– Octagon je tražio da dođete. Nije li tako? Otpio je još jedan gutljaj vode.

– Nije li?

– Bili su zabrinuti.

– Zbog čega?

– Meta su istrage Komisije. To nema nikakve veze s onim što se dogodilo u Indiji. Ali zbog veličine donacije koju je dobila One Earthova organizacija. Octagon se zabrinuo da bi to moglo izazvati pozornost Komisije. Da bi se mogla postaviti neka pitanja. Željeli su se osigurati da svi čitamo iz istog scenarija, u slučaju da dođe do ispitivanja.

– Tražili su vas da lažete za njih?

– Ne. Samo da šutim. To je sve. Samo da ne... spominjem Indiju.

– A da vas pozovu da svjedočite? I da vas izravno upitaju o Indiji? Biste li rekli istinu, doktore Banks? Da ste uzeli novac i pomogli prikriti zločin?

– Ne govorimo o zločinu. Govorimo o industrijskoj nesreći.

– Jeste li zato došli u Boston? Da uvjerite Ursulu da i ona šuti? Da održite ujedinjenu frontu laži.

– Ne laži. Šutnje. To je razlika.

– A onda se nekako sve zakompliciralo. Jedan Octagonov stariji potpredsjednik, po imenu Howard Redfield, odlučio je sve otcinkat i razgovarati s Pravosuđem. Ne samo to, nego je doveo i svjedoka iz Indije. Ženu koju je doveo iz Indije da bi svjedočila.

Victor je naglo podigao glavu i zurio u nju iskreno zapanjen.

– Kakvu svjedokinju?

– Bila je tamo, u Bari. Jedna od gubavaca koja je preživjela. Izenađuje li vas to?

– Ne znam ni za kakvu svjedokinju.

– Vidjela je što se dogodilo u njezinom selu. Vidjela je kako muškarci iz tvornice vuku tijela na hrpe i pale lomače. Vidjela ih je kako razbijaju glave njezinih prijatelja i rođaka. Ono što je ona vidjela, ono što je ona znala, moglo je baciti Octagon na koljena.

– Ništa ne znam o tome. Nitko mi nije rekao da je bilo preživjelih.

– Sve je to tek trebalo izići na vidjelo. Nesreća, zataškavanje. Isplate. Vi ste možda bili voljni lagan o tome, ali sestra Ursula? Kako navesti redovnicu da laže pod prisegom? E, to je zeznuto, nije li? Jedna poštena redovnica mogla je sve srušid. Ona otvori usta, i osamdeset i pet milijuna dolara ode vam iz ruku. I čitav svijet vidi kako Sveti Victor pada sa svog pijedestala.

– Mislim da sam ovdje završio. – Ustao je. – Moram na zrakoplov.

– Imali ste priliku. Imali ste motiv.

– Motiv? – Uputio joj je osmijeh nevjerice. – Za ubojstvo redovnice? Jednako tako biste mogli optužiti i nadbiskupiju, budući da su i oni sasvim lijepo plaćeni.

– Što vam je Octagon obećao? Još novca ako dođete u Boston i umjesto njih pobrinete se za problem.

– Najprije ste me optužili za ubojstvo. Sad kažete da me je unajmio Octagon? Možete li zamisliti da bi ijedan direktor osobno riskirao optužbu za ubojstvo samo kako bi prikrio industrijsku nezgodu? – Victor je odmahnuo glavom. – Nijedan Amerikanac nije završio u zatvoru zbog Bhopala. I nijedan Amerikanac neće u zatvor ni zbog Bare. Onda, mogu li sad otići ili ne?

Rizzolijeva je upitno pogledala Crowea. Odgovorio joj je malodušnim kimanjem glave, odgovorom koji joj je rekao da se već čuo s forenzičarima. Dok je ona ispitivala Victora, oni su pretraživali njegov unajmljeni automobil. Očito nisu ništa pronašli.

Nisu imali dovoljno da ga zadrže.

Rekla je:

– Za sad možete slobodno otići, doktore Banks. Ali, moramo znati točno gdje ćete biti.

– Letim ravno kući u San Francisco. Imate moju adresu. Victor je krenuo prema vratima. Zastao i okrenuo se ponovno prema njoj. – Prije nego što odem – rekao je – želim da znate jednu stvar o meni.

– Koju to, doktore Banks?

– Ja sam liječnik. Zapamtite to, istražiteljice. Ja spašavam živote. Ne uzimam ih.

Maura ga je vidjela kad je izišao iz sobe za ispitivanje. Prošao je pogleda uprtog ispred sebe, i ne pogledavši u njezinom smjeru kad se približio stolu za kojim je sjedila. Ustala je sa stolca.

– Victore?

Stao je, ali se nije okrenuo prema njoj; činilo se kao da ne može podnijed pogledati iev

– Što se dogodilo? – upitala je.

– Što misliš da se dogodilo? Rekao sam im što znam. Rekao sam im istinu.

– To je sve što sam tražila od tebe. To je sve što sam ikad tražila.

– Sad moram na zrakoplov.

Zazvonio je njezin mobitel. Pogledala ga je i poželjela zavitlati u zid.

– Bolje se javi – rekao je, s bijesnim prizvukom u glasu. Možda te treba neki leš.

– Mrtvi zaslužuju našu pozornost.

– Znaš, tu se ti i ja razlikujemo, Maura. Tebi je stalo do mrtvih. Meni je stalo do živih.

Promatrala ga je kako se udaljava. Nijednom se nije okrenuo. Njezin telefon je prestao zvoniti.

Otvorila ga je i vidjela da je poziv došao iz Bolnice St. Francis. Čekala je da čuje rezultate Ursulinog drugog EEGa, ali sad se nije mogla baviti time; još uvijek je upijala učinak Victorovih zadnjih riječi.

Rizzolijeva je izašla iz sobe za ispitivanje i prišla joj s apologetskim izrazom lica.

– Oprosti što te nismo mogli pustiti da slušaš ispitivanje – rekla je Rizzolijeva. – Shvaćaš zašto, jel' da?

– Ne, ne shvaćam. – Maura je ubacila telefon u torbicu i pogledala Rizzolijeva u oči. – Ja sam vam ga dala. Dala sam vam odgovor.

– I on je sve to potvrdio. Bophalov scenarij. Bila si u pravu glede mrtvih ptica.

– Svejedno ste me isključili iz ispitivanja. Kao da mi ne vjerujete.

– Nastojala sam te zaštititi.

– Od čega, istine? Da me je iskoristio? – Maura se ogorčeno nasmijala i okrenula, spremna otići. – To sam već znala.

Kroz snježnu oluju, Maura se odvezla do Bolnice St. Francis, ruku mirnih i staloženih na volanu. Kraljica mrtvih, na putu po novog podanika. Kad se parkirala u garaži, bila je spremna odigrati ulogu koju je uvijek tako dobro igrala, spremna staviti jedin u masku koju je javnosti dopuštala vidjeti.

Izišla je iz lexusa, crni kaput je vijorio za njom, čizme strugale pločnikom dok je hodala kroz garažu prema dizalu. Sodiumska svjetla obasjavala su automobile nekim sablasnim sjajem i ona je imala osjećaj kao da prolazi kroz narančastu maglicu. Kao da bi se ta maglica, ako protrlja oči, raščistila. U garaži nije vidjela nikog drugog i nije čula ništa osim vlastitih koraka, koji su odjekivali o beton.

U bolničkom predvorju prošla je pokraj božićnog drvceta koje je treperilo šarenim žaruljicama, pokraj stola dragovoljaca za kojim je sjedila jedna postarija žena s crvenom kapom Djedićinih sobova živahno nataknutom na sijedu kosu. »Radost svijetu« svirala je preko razglasa.

Čak i na Odjelu za intenzivnu skrb praznički je duh treperio u ironično dobrom raspoloženju. Bolnički pult bio je ukrašen girlandama od umjetnih borovih grančica, a na ušima odjelne službenice visile su majušne zlatne božićne kuglice.

– Ja sam doktorica Isles iz Ureda mrtvozornika – rekla je. Je li doktor Yuen ovdje?

– Upravo su ga pozvali na hitnu operaciju. Zamolio je doktora Sutcliffea da dođe i isključi respirator.

Jeste li mi fotokopirali bolnički karton?

– Sve vam je spremno. – Službenica je pokazala na debelu omotnicu na pultu, preko koje je bilo načrčkano »sačuvati za mrtvozornika«.

– Hvala vam.

Maura je otvorila omotnicu i izvadila fotokopirani karton. Pročitala je tužnu gomilu dokaza da sestri Ursuli nije bilo spasa: dva zasebna EEGa pokazala su nepostojanje moždane aktivnosti, a rukom pisana bilješka neurokirurga doktora Yuen priznavala je poraz:

Pacijentica i nadalje ne reagira na jaku bol i ne diše spontano. Zjenice ostaju u srednjem položaju i nepokretne. Ponovljeni EEG pokazuje da nema moždane aktivnosti. Srčani enzimi potvrđuju miokardijalni infarkt. Doktor Sutcliffe će o statusu pacijentice obavijestiti obitelj.

Procjena: ireverzibilna koma kao posljedica produžene cerebralne anoksije nakon nedavnog zastoja srca.

Naposljetku je okrenula stranice laboratorijskih rezultata. Ugledala je uredno otisnute stupce pretraga krvne slike i kemiju krvi i urina. Kako ironično, pomislila je zatvarajući karton, da čovjek umre s većinom krvnih pretraga savršeno normalnih.

Maura je prišla pregratku broj deset, u kojem su pacijenticu posljednji put prali spužvom. Stojeći kod uznožja kreveta, Maura je promatrala kako bolničarka razgrće plahte i skida Ursulinu spavaćicu, otkrivajući ne tijelo askete, nego žene koja je zdušno uživala u hrani, bujne grudi koje su se razlile svaka na svoju stranu, teška, namreškana blijeda bedra. Za života, zacijelo se činila impresivnom, a njezina krupna figura bila je još dojmljivija zahvaljujući širokim redovničkim haljama. Sad, ogoljena od tih halja, izgledala je kao svaki drugi pacijent. Smrt ne pravi razliku među ljudima; bili oni sveci ili grešnici, na kraju su svi jednaki.

Bolničarka je iscijedila krpu za pranje i obrisala torzo, ostavljajući kožu glatku i blistavu. Zatim je počela prati noge, savijajući koljena kako bi očistila ispod listova. Stari ožiljci nagrđivali su goljenice, ružne posljedice inficiranih ujeda insekata. Suveniri života proživljenog u inozemstvu. Kad je obavila svoj posao, bolničarka je uzela lavor i izišla iz pregratka, ostavljajući Mauru samu s pacijenticom.

Što si to znala, Ursula? Što si nam mogla reći?

– Doktorice Isles?

Okrenula se i ugledala doktora Sutcliffea koji je stajao iza nje. Njegov je pogled bio daleko oprezniji nego prvi put kad su se sreli. Više nije bio prijateljski raspoložen hipijevski liječnik s konjskim repom.

– Nisam znao da ćete doći – rekao je.

– Nazvao me je doktor Yuen. Naš Ured će preuzeti tijelo.

– Zašto? Uzrok smrti je prilično jasan. Morate samo pogledati njezin kardiogram.

– Tako je po protokolu. Rutinski preuzimamo tijela kad god je u pitanju zločinački napad.

– Ja mislim da je to u ovom slučaju traćenje novaca poreznih obveznika.

Nije se obazirala na njegovu primjedbu, nego je pogledala Ursulu.

– Pretpostavljam da ste razgovarali s obitelji o tome da je se skine s aparata?

– Nećak se složio s time. Jedino još čekamo da dođe svećenik. Sestre iz samostana su zamolile da bude prisutan otac Brophy.

Promatrala je kako se Ursulina prsa dižu i spuštaju s kruženjem respiratora. Srce je još uvijek kucalo, organi funkcionirali. Ako izvučete epruvetu krvi iz Ursuline vene i pošaljete je u laboratorij, nijedna njihova pretraga, nijedan njihov sofisticirani stroj neće otkriti da je duša ove žene već napustila tijelo.

Rekla je:

– Bila bih vam zahvalna ako biste proslijedili završni sažetak u moj ured.

– Doktor Yuen će ga diktirati. Reći ću mu.

– I svako laboratorijsko izvješće koje još dobijete.

– Sva bi već trebala biti u kartonu.

– Nisam vidjela nalaz toksikoloških pretraga. Napravljene su, zar ne?

– Trebale su biti. Provjerit ću u laboratoriju i nazvati vas da vam prenesem rezultate.

– Laboratorij treba nalaz poslati direktno meni. Ako pretrage nisu obavljene, mi ćemo ih napraviti u mrtvačnici.

– Na svima radite toksikološke pretrage? – Odmahnuo je glavom. – Zvuči kao još jedno traćenje novca poreznih obveznika.

– Obavljamo ih samo kad postoje indicije. Razmišljam o onoj urtikariji koju sam vidjela one noći kad joj je stalo srce. Zamolit ću doktora Bristola na napravi toksikološke pretrage kad bude obavljao obdukciju.

– Mislio sam da ćete je vi obaviti.

– Ne. Predat ću ovaj slučaj jednom kolegi. Ako budete imali ikakvih pitanja nakon blagdana, trebate razgovarati s doktorom Abeom Bristolom.

Laknulo joj je kad je nije upitao zašto ona neće obaviti i obdukciju. Što bi mu, uostalom, odgovorila? Moj je bivši suprug sad sumnjivac u ovoj smrti. Ne mogu dopustiti da bude i dašak sumnje kako nisam bila posve temeljita. Da nisam sve obavila kako treba.

– Stigao je svećenik – rekao je Sutcliffe. – Mislim da je vrijeme.

Okrenula se i osjetila kako joj obrazi rumene kad je ugledala oca Brophyja na vratima. Pogledi su im se sreli u trenutačnoj prisnosti, pogledi dvoje ljudi koji su, u tom sumornom trenutku, iznenada prepoznali iskrice između sebe. Spustila je pogled kad je ušao u pregradak. Sutcliffe i ona su se povukli kako bi omogućili svećeniku da joj da posljednje pomazanje.

Kroz prozor pregratka promatrala je kako otac Brophy stoji iznad Ursulinog kreveta, a usnice su mu se micale u molitvi, odrješujući redovnicu od grijeha. Što je s mojim grijesima, oče? Pitala se promatrajući njegov zadivljujući profil. Biste li se šokirali kad biste saznali što mislim i osjećam prema vama? Biste li i mene odrješili grijeha i oprostili mi moju slabost?

Pomazao je Ursulino čelo i rukom napravio znak križa. Zatim je podigao pogled.

– Bilo je vrijeme da puste Ursulu umrijeti.

Otac Brophy je izišao iz pregratka i stao pokraj Maure s druge strane prozora. Sutcliffe i bolničarka su sad ušli u pregradak.

Ono što se potom dogodilo bilo je uznemirujući prozaično. Skljocanje nekolicine prekidača i to je bilo sve. Respirator je utihnuo, mijehovi se polako zaustavili. Bolničarka je pogledala monitor rada srca kad su otkucaji počeli usporavati.

Maura je osjetila kako joj se otac Brophy približio, kao da je želi uvjeriti da je ovdje, bude li joj potrebna njegova utjeha. Ali, on nije ulijevao utjehu, nego zbunjenost. Privlačnost. Pogled je i nadalje držala usredotočen na dramu koja se odvijala s druge strane prozora, misleći: Uvijek pogrešni muškarci. Zašto me privlače muškarci koje ne mogu, ili ne bih smjela imati?

Na monitoru se pojavio prvi teturavi otkucaj srca, pa za njim drugi. Gladno kisika, srce se borilo, čak i dok su mu stanice odumirale. Isprekidani otkucaji brzo su se pogoršavali u posljednje trzaje ventrikularne fibrilacije. Maura je morala potisnuti instinktivnu potrebu da reagira, usađenu silnim godinama medicinskog obrazovanja. Ovu aritmiju nitko neće liječiti; ovo srce neće biti spašeno.

Linija se, naposljetku, posve izravнала.

Maura je oklijevala ispred pregratka i promatrala posljedice Ursulinog preminuća. Nisu gubili vrijeme na žalovanje ili razmišljanje. Doktor Sutcliffe je pritisnuo stetoskop o Ursulina prsa, odmahnuo glavom i izišao iz pregratka. Bolničarka je isključila monitor i otpojila srčane elektrode i infuziju, spremajući pacijenticu za premještaj. Ekipa iz mrtvačnice već je bila na putu.

Maurin zadatak u bolnici bio je gotov.

Ostavila je oca Brophyja pred prozorom pregratka i vratila se bolničarskom punktu.

– Jednu sam vam stvar zaboravila spomenuti – rekla je odjelnoj službenici.

– Da?

– Za našu arhivu ćemo trebati kontakt brojeve njezinih rođaka. Jedini broj koji sam vidjela u kartonu bio je broj samostana. Čujem da ima nećaka. Imate li njegov broj telefona?

– Doktorice Isles?

Okrenula se i ugledala oca Brophyja koji je stajao iza nje i zakopčavao kaput. Apologetski se nasmiješio.

– Oprostite, nisam namjeravao prisluškivati, ali ja vam mogu pomoći. Mi imamo sve telefonske brojeve članova obitelji sestara u našoj Župi. Potražit ću vam broj Ursulinog nećaka i nazvati vas.

– To bi mi mnogo značilo. Hvala vam. – Uzela je fotokopirani karton i okrenula se kako bi otišla.

– Oh, doktorice Isles? Osvrnula se.

– Da?

– Znam da ovo možda nije najprikladniji trenutak da vam to kažem, ali svejedno ću to učiniti. – Nasmiješio se. – Sretan vam Božić.

– Sretan Božić i vama, oče.

– Hoćete li svratiti u posjet jedan od ovih dana? Samo da se pozdravimo?

– Svakako ću nastojati – odgovorila je. Znajući, još dok je to izgovarala, kako je to ljubazna laž. Da je najrazumnije što može učiniti otići od ovog muškarca i nikad se ne osvrnuti.

Upravo to je i učinila.

Izlazeći iz bolnice, šokirao ju je snažan zapuh hladnog vjetra. Prigrllila je karton čvrsto uz tijelo i krenula u ledeno hladne zube vjetra. Na ovu svetu noć, hodala je sama, a njezino jedino društvo bila je hrpa papira koje je nosila u rukama. Prolazeći kroz garažu, nije vidjela nikog drugog i jedino stoje čula bili su njezini vlastiti koraci, koji su odjekivali o beton.

Ubrzala je korak. Dvaput zastala i osvrnula se kako bi se uvjerila da je nitko ne slijedi. Kad je došla do svog automobila, teško je disala. Vidjela sam previše smrti, pomislila je. Sad je osjećam posvuda.

Ušla je u automobil i zaključala vrata.

Sretan Božić, doktorice Isles. Žanješ što posiješ, a večeras si požnjela samoću.

Izlazeći iz bolničkog parkirališta, morala je zaškiljiti zbog snažnih prednjih svjetala automobila koja su joj blještala u retrovizoru. Još jedan automobil je napuštao parkiralište iza nje. Otac Brophy?, pitala se. A kamo će

on na ovu Badnju večer, kući u svoju župu? Ili će se večeras zadržati u crkvi kako bi se pobrinuo za sve usamljene članove svoje pastve koji bi u nju mogli dolutati?

Zazvonio joj je mobitel.

Izvukla ga je iz torbice i otvorila.

– Doktorica Isles.

– Hej, Maura – pozdravio ju je kolega, Abe Bristol. – Što je s onim iznenađenjem za koje sam čuo da mi ga šalješ iz Bolnice St. Francis?

– Abe, ja ne mogu obaviti tu obdukciju.

– I zato si je na Badnjak predala meni? Baš lijepo.

– Žao mi je. Znaš da obično ne prebacujem odgovornost. Je li to ona redovnica o kojoj se priča?

– Da. Ali, nije hitno. Obdukcija može čekati nakon blagdana. Od napada je bila u bolnici, a danas su je tek skinuli s aparata za održavanje života. Imala je opsežne zahvate na mozgu.

– Dakle, intrakranijalni pregled nam neće mnogo pomoći.

– Ne, bit će postoperativnih promjena.

– Uzrok smrti?

Jučer rano ujutro stalo joj je srce, od miokardijalnog infarkta. Budući da sam upoznata sa slučajem, već sam se pobrinula za prvotne dokumente umjesto tebe. Imam presliku kartona i prekosutra ću ti je donijed.

– Smijem li upitati zašto ti ne želiš ovu obdukciju?

– Mislim da se moje ime ne bi smjelo naći na izvješću.

– Zašto?

Šutjela je.

– Maura, zašto se skidaš s tog slučaja?

– Iz osobnih razloga.

– Jesi li poznavala pacijenticu?

– Nisam.

– Zašto onda?

– Poznajem jednog od sumnjivaca – rekla je. – Bila sam udata za njega.

Završila je razgovor i bacila mobitel na sjedalo automobila. Ponovno se usredotočila na odlazak kući. Povlačenje u sigurnost.

Kad je skrenula u svoju ulicu, snježne pahulje su padale, poput debelih pamučnih kugli. Bio je to čaroban prizor, taj gusti zastor od snijega, srebrnkasti nanosi koji su prekrivali travnjake pred kućama. Mir svete noći.

Zapalila je vatru u kaminu i skuhala jednostavnu večeru od juhe od rajčice i rastopljenog sira na tostu. Natočila je čašu zinfandela i sve to odnijela u dnevni boravak u kojem su treperile svjećice na božićnom drvcu. Ali, ni tu skromnu večeru nije mogla pojesti. Odgurnula je pladanj i pijuckala vino promatrajući vatru. Borila se protiv poriva da podigne slušalicu i pokuša dobiti Victora. Je li uhvatio onaj zrakoplov za San Francisco? Nije znala čak ni gdje je večeras, ni što bi mu rekla. Izdali smo jedan drugoga, pomislila je; nijedna ljubav to ne može preživjeti. Ustala je, ugasila svjetla i otišla u krevet.

Poglavlje dvadeset i jedan

Lonac s umakom od teletine krčkao je na štednjaku već gotovo dva sata, a miris zrelih rajčica, češnjaka i poput putra mekanog pirjanog mesa nadjačao je blažu aromu pečene purice od devet kilograma koja je sad ležala, rumena i blistava, u protvanu na radnoj ploči. Rizzolijeva je sjedila za kuhinjskim stolom svoje majke, miješala jaja i rastapala maslac u toplu zdjelu krumpira koje je upravo skuhala i zgnječila. U vlastitom stanu rijetko je kuhala i obroke je sastavljala od svega što bi uspjela izvući iz ormarića ili zamrzivača. Ali ovdje, u majčinoj kuhinji, kuhanje nikad nije bilo aktivnost koja se obavlja na brzinu. Kuhanje je bilo čin štovanja, u čast samoj hrani, bez obzira koliko skromni bili sastojci. Svaki korak, od sjeckanja do miješanja i zalijevanja mašću bio je dijelom svečanog obreda, sve do nezaustavljive parade jela koja se iznose na stol za kojim će biti pozdravljena uzdasima odobravanja. U Angelinoj kuhinji nije bilo prečica.

S toga se Rizzolijeva nije žurila dodavajući brašno zdjeli zgnječenih krumpira i razmučenih jaja, miješajući ih rukama. Ritmičko gnječenje toplog tijesta pružalo joj je utjehu, u mirnom prihvaćanju da se taj postupak ne može ubrzati. Postojalo je toliko mnogo toga u njezinom životu što nije prihvaćala. Trošila je previše energije nastojeći biti brža, bolja, učinkovitija. Bio je dobar osjećaj, za promjenu, prepustiti se nepopustljivim zahtjevima izrade njoka.

Dodala je još malo brašna i mijesila tijesto, usredotočivši se na njegovu srebrnkastu teksturu dok joj je klizilo između prstiju. U susjednoj prostoriji, u kojoj su se okupili muškarci, na televizoru je bio ESPN-ov program, pojačan do maksimuma. Ali ovdje, zaštićena zatvorenim kuhinjskim vratima od buke gomile okupljene na stadionu i brbljanja sportskog izvijestitelja, spokojno je radila, obrađujući rukama tijesto koje je već postalo elastično. Jedini prekid njezine usredotočenosti dogodio se kad se jedan od Ireninih sinova blizanaca dogegao kroz vrata u kuhinju, lupio glavom o stol i počeo vrištati.

Irene je dotrčala i podigla ga u naručje.

– Angela, jeste li sigurni da vam ne mogu pomoći kuhati? – upitala je Irene i zvučala je kao da već očajnički želi pobjeći iz bučnog dnevnog boravka.

Angela, koja je pržila tuljce za kolače, odgovorila je:

– Da nisi ni pomislila! Samo idi i brini se za svoje dječake.

– Michael ih može pripaziti. Ionako ne radi ništa drugo osim što gleda televiziju.

– Ne, samo ti sjedni u dnevnom boravku i odmori se. Janie i ja imamo sve pod kontrolom.

– Ako ste doista sigurni...

– Sigurna sam, sigurna.

Irene je uzdahnula i izišla iz kuhinje, s djetetom koje se vrpaljilo u njezinom naručju.

Rizzolijeva je počela razvlačiti tijesto za njoke.

– Znaš, mama, ona nam doista želi pomoći u kuhinji.

Angela je izvukla hrskave, rumene tuljce iz ulja i odložila ih na papirnate ručnike da se ocijede. – Bolje je da pripazi na svoje klince. Ja imam razrađeni sistem. Ona ne bi znala što učiniti u ovoj kuhinji.

– Da. Kao da ja znam?

Angela se okrenula i pogledala je, a iz žlice s prorezima kapalo je ulje.

– Naravno da znaš.

– Znam samo ono što si me naučila.

– Zar to nije dovoljno? Zar sam trebala bolje?

– Znaš da nisam tako mislila.

Angela je kritički promatrala kako njezina kćerka reže tijesto za njoke na dva centimetra duge komade.

– Misliš li da je Irene njezina majka naučila tako pripremati njoke?

– Sumnjam, mama. Budući da je ona Irkinja.

Angela je prezirno frknula nosom.

– Postoji još jedan razlog zašto je ne želim pustiti u kuhinju.

– Hej, mama! – povikao je Frankie, upadajući kroz vrata. Imaš li još kakvih grickalica?

Rizzolijeva je podigla pogled i ugledala svog starijeg brata kako teturajući ulazi u kuhinju. Izgledao je kao pravi marinac, pretjerano napumpanih ramena širokih kao hladnjak u koji je sad virio.

– Niste valjda već pojeli čitav onaj pladanj.

– Ma ne, oni mali derani su svu hranu prepipali svojim prljavim rukama. Više je ne želim jesti.

– Na donjoj polici ima sira i salame – rekla je Angela. I krasnih pečenih paprika, u onoj zdjeli na pultu. Složi novi pladanj, molim te.

Frankie je zgrabio pivo iz hladnjaka i skinuo mu čep.

– Mama, zar to ne možeš učiniti ti? Ne želim propustiti zadnju četvrtinu utakmice.

– Janie, daj im ti složi pladanj, dobro?

– Zašto ja? Ni on ne radi ništa korisno – istaknula je Rizzolijeva. Ali je Frankie već izašao iz kuhinje i vjerojatno se vratio pred televizor, i cuclao pivo.

Otišla je do sudopera kako bi isprala brašno s ruku, a vedrina koju je tek nekoliko trenutaka ranije osjećala sad je nestala, zamijenjena poznatim osjećajem razdraženosti. Rezala je kockice svježe mozzarelle i poput papira tanke kriške salame i slagala ih na pladanj. Dodala je pečenu papriku i masline. A mrvica više od toga, i muškarci bi si upropastili tek.

Bože, već razmišljam kao mama. Zašto bi me, dovraga, bilo briga ako si upropaste tek?

Odnijela je pladanj u dnevni boravak u kojem su njezin otac i dva brata sjedili kao bedaci ovješanih vilica na kauču, staklastih očiju koje su zurile u televizor. Irene je klečala na podu pokraj božićnog drvca i skupljala mrvice keksa.

– Strašno mi je žao – rekla je Irene. – Dougie ga je ispustio na sag prije nego što sam ga uspjela uhvatiti...

– Hej, Janie – oglasio se Frankie. – Možeš li se maknuti odatle? Ne vidim utakmicu.

Odložila je pladanj s predjelom na stolić za kavu i podigla pladanj koji je sad bio zaražen bakterijama dječaka.

– Znaš – rekla je. – Netko bi mogao pomoći Irene pripaziti na dječake.

Michael je naposljetku podigao pogled, zacakljenih očiju.

– Ha? Oh, da...

– Janie, makni se – rekao je Frankie.

– Neću dok ne kažeš hvala.

– Na čemu?

Zgrabila je pladanj sa zalogajčićima koji je upravo odložila.

– Budući da nisi ni zamijetio...

– Dobro, dobro. Prokletstvo. Hvala ti.

– Nema na čemu. – Ponovno je odložila pladanj, grubo, i krenula natrag prema kuhinji. Na vratima je zastala i osvrnula se na dnevni boravak. Ispod božićnog drvca, na kojem su treperile svjećice, bilo je nagomilano čitavo brdo darova, poput žrtvi velikom bogu neumjerenosti. Tri muškarca posjednuta ispred televizora natrpavali su usta salamom. Blizanci su se vrtili po sobi kao dva zvrka. A sirota je Irene brižno tražila svaku zalutalu mrvicu krepera dok su joj pramenovi lijepe crvene kose ispadali iz konjskog repa.

Nije to za mene, pomislila je Rizzolijeva. Radije bih umrla, nego dopustila da me uhvate u ovakvu noćnu moru.

Pobjegla je u kuhinju i odložila pladanj. Kratko vrijeme samo je stajala i duboko disala, otresajući užasan osjećaj klaustrofobije. Istodobno svjesna punine koja joj je pritiskala mjehur. Ne smijem dopustiti da se to meni dogodi, pomislila je. Ne smijem se pretvoriti u Irene, iscrpljenu i potezanu prljavim malim rukama.

– Što se dogodilo? – upitala je Angela.

– Ništa, mama.

– Što je bilo? Vidim da nešto nije u redu.

Uzdahnula je.

– Frankie me doista izluđuje, to znaš, zar ne?

– Zar ne možeš smisliti neku ljepšu riječ?

– Ne, to je točno riječ za ono što mi on čini. Zar nikad nisi vidjela koliki je kreten?

Angela je u tišini izvadila i zadnje tuljce i odložila ih na stranu da se ocijede.

– Jesi li znala da je naganjao Mikea i mene po kući s usisavačem? Obožavao je preplašiti Mikea na mrtvo ime, i govorio mu da će ga usisati u crijevo. Mike je vrištao kao lud. Ali, ti to nikad nisi čula jer je Frankie to uvijek činio kad nisi bila kod kuće. Nikad nisi znala kako je odvratan bio prema nama.

Angela je sjela za kuhinjski stol i promatrala grudice tijesta za njoke koje je izrezala njezina kćerka.

– Znala sam – rekla je.

– Molim?

– Znala sam da je mogao biti ljubazniji prema vama.. Mogao je biti bolji brat.

–I dopustila si mu da sa svime izvuče. To nas je mučilo, mama. Mikea još uvijek muči što ti je Frankie uvijek bio miljenik.

–Vi ne razumijete Frankieja.

Rizzolijeva se nasmijala.

– Dobro ga ja razumijem.

– Sjedni, Janie. Hajde. Daj da zajedno napravimo njoke. Tako će biti brže.

Rizzolijeva je uzdahnula i potonula na stolac nasuprot Angeli. U tišini, kivna, počela je posipavati njoke brašnom i gnječiti svaku grudicu tako da prstom napravi udubinu. Kakav bi veći osobni znak šef kuhinje mogao ostaviti od svog bijesnog otiska prsta, utisnutog u svaki zalogaj?

– Moraš oprostiti Frankieju – rekla je Angela.
– Zašto? On meni ništa ne oprašta.
– Ne znaš što je prošao.
– O marincima sam čula više nego što sam ikad željela čuti.
– Ne, govorim o vremenu kad je bio beba. O onome što se dogodilo kad je bio beba.

– Nešto se dogodilo?
– Još uvijek se ježim, kako je glavom udario o pod.
– Što, zar je ispao iz kolijevke? – Nasmijala se. – To bi objasnilo njegov kvocijent inteligencije.

– To nije smiješno. Dapače, ozbiljno je – veoma ozbiljno. Tvoj tata nije bio u gradu, a ja sam Frankieja morala smjesta odvesti na hitnu. Napravili su mu rendgenske snimke i imao je napuklinu, točno ovdje. – Angela je dotaknula sljepoočicu, ostavivši mrlju od brašna u tamnoj kosi. – Na glavi.

– Uvijek sam govorila da ima rupu u glavi.
– Kažem ti, Jane, to nije smiješno. Umalo je umro.
– Previše je zao da bi umro.

Angela je promatrala zdjelu s brašnom.

– Imao je samo četiri mjeseca – rekla je.

Rizzolijeva je zastala, utiskujući prst u mekano tijesto. Nije mogla zamisliti Frankieja kao dijete. Nije ga mogla zamisliti bespomoćnog ili ranjivog.

– Liječnici su mu morali izvući krv iz mozga. Rekli su da postoji mogućnost... – Angela je zanijemila.

– Kakva mogućnost?
– Da neće izrasti u normalnu osobu.

U Rizzoličinoj glavi se smjesta pojavila sarkastična primjedba, ali se suzdržala. Ovo nije, shvatila je, prilika za sarkazam.

Angela je nije gledala, nego je zurila u vlastite ruke, čvrsto držeći grud u tijesta. Izbjegavajući kćerkin pogled.

Imao je četiri mjeseca, pomislila je Rizzolijeva. Nešto tu nije u redu. Ako je imao samo četiri mjeseca, nije mogao puzati. Nije mogao ispuzati iz kolijevke ili izmigoljiti iz stolca za hranjenje. Jedini način da tako malo dijete padne jest da ga netko ispusti.

S novim je razumijevanjem pogledala majku. Pitala se koliko se mnogo noći Angela probudila u užasu, prisjetivši se trenutka kad joj je stisak oslabio i dijete iskliznulo iz ruku. Zlatni dečko Frankie, kojega je njegova nemarna majka gotovo ubila.

Ispružila je ruku i dotaknula majčinu.

– Hej. Ispao je u redu, zar ne?

Angela je udahnula. Počela je brašniti i oblikovati njoke, iznenada radeći rekordnom brzinom.

– Mama, od svih nas, Frankie je najčvršći.

– Ne, nije. – Angela je odložila njok na pladanj i pogledala kćerku. – Ti si najjača.

– Da, dobro.

– Jesi, Jane. Kad si se rodila, pogledala sam te i pomislila: Za ovu se nikad neću morati brinuti. Ova će uzvratiti svaki udarac, bez obzira kakav. Mikea, njega sam, znam, trebala više štititi. On se ne zna tako dobro braniti.

– Mike je odrastao kao žrtva. I uvijek će se ponašati kao žrtva.

– Ali, ti ne. – Blagi je osmijeh iskrivio Angeline usne dok je promatrala kćerku. – Kad si imala tri godine, vidjela sam kako si pala i udarila licem o stolić za kavu. Porezala si se točno ispod brade.

– Da, još uvijek imam ožiljak.

Posjekotina je bila tako gadna da su ti je morali šivati. Krvarila si po čitavom sagu. I znaš što si učinila? Pogodi što si učinila.

– Pretpostavljam da sam urlala kao luda.

– Ne. Počela si udarati stolić za kavu. Lupala si ga, ovako!

Angela je odalamila stol šakom i uzburkala oblačić brašna. Kao da si bijesna na njega. Nisi dotrčala k meni. Nisi plakala zbog krvi. Bila si previše zauzeta vraćajući udarce onoj stvari koja te povrijedila. – Angela se nasmijala i prešla rukom preko očiju, ostavljajući bijeli trag na obrazu. – Bila si izrazito neobična djevojčica. Od sve moje djece, na tebe sam bila najponosnija.

Rizzolijeva je netremice promatrala majku.

– Nisam to znala. Nisam imala pojma.

– Ha! Djeca! Nemate pojma kroz što vaši roditelji zbog vas prolaze. Čekaj dok budeš imala vlastitu djecu, vidjet ćeš. Tad ćeš znati kakav je to doista osjećaj.

– Koji osjećaj?

– Ljubav – rekla je Angela.

Rizzolijeva je pogledala majčine izrađene ruke i oči su je naglo zapekle, a grlo steglo. Ustala je i prišla sudoperu. Napunila je lonac vodom u kojoj će skuhati njoke. Čekala je da voda zavrije, misleći: Možda ja ne znam doista kako je to voljeti. Zato što sam se previše borila protiv ljubavi. Kao što se borim protiv svega što bi me moglo povrijediti.

Ostavila je lonac na štednjaku i izišla iz kuhinje.

U spavaćoj sobi svojih roditelja na katu, uzela je telefon. Na trenutak je samo sjedila na krevetu, držeći slušalicu u ruci, nastojeći prikupiti dovoljno hrabrosti da nazove.

Učini to. Moraš to učiniti. Počela je birati brojeve.

Telefon je zazvonio četiri puta, a zatim je čula snimljenu poruku, kratku i jezgrovitu: Ovdje Gabriel. Trenutačno nisam kod kuće. Molim vas, ostavite poruku.

Čekala je signal i duboko udahnula.

– Ovdje Jane – rekla je. – Moram ti nešto reći i smatram da je bolje ovako, telefonski. Bolje je nego razgovarati s tobom licem u lice, zato što mislim da ne želim vidjeti tvoju reakciju. Dakle, u svakom slučaju, evo o čemu je riječ. Ja... zajebala sam. – Iznenada se nasmijala. – Isuse, osjećam se doista glupo, jer sam napravila najstariju pogrešku na svijetu. Nikad se više neću šaliti na račun glupih fifica. Dogodilo se da sam... Trudna sam. Oko osam tjedana, vjerujem. Što znači, u slučaju da se pitaš, da je dijete definitivno tvoje. Ne tražim ništa od tebe. Ne želim da se osjećaš obveznim učiniti ono što se od muškarca očekuje. Ne moraš mi čak ni uzvratiti poziv. Ali, smatrala sam da imaš pravo znati, zato što... – Zastala je, a glas joj je odjednom postao promukao od suza. Pročistila je grlo. – Zato što sam odlučila zadržati dijete.

Spustila je slušalicu.

Dugo se nije ni pomaknula, nego je promatrala svoje ruke dok su se u njoj izmjenjivali osjećaji. Olakšanje. Strah. Očekivanje. Ali, ne i dvojba – bio je to izbor za koji je osjećala da je apsolutno ispravan.

Ustala je i iznenada se osjećala laganom, oslobođenom tereta nesigurnosti. Bilo je toliko toga o čemu je trebala brinuti, toliko promjena za koje se trebala pripremiti, a svejedno je osjetila novu lakoću u koraku dok je silazila stepenicama i vraćala se u kuhinju.

Voda na štednjaku sad je već ključala. Para koja se dizala iz lonca, grijala joj je lice, kao majčino milovanje.

Dodala je dvije žličice maslinovog ulja i ubacila njoke u lonac. Tri druga lonca već su krčkala na štednjaku, a iz svakog se širio njegov vlastiti miomiris. Bouquet majčine kuhinje. Udahnula je te mirise, s novim poštovanjem prema ovom svetu mjestu, gdje je hrana bila ljubav.

Pokupila je krumpirove okruglice kad su isplivale na površinu, odložila ih na pladanj i prelila umakom od teletine. Otvorila je pećnicu i izvukla jela koja su se u njoj grijala: Pečene krumpire. Mahune. Mesne okruglice. Paradu obilja, koju su ona i njezina majka pobjedonosno iznijele u dnevni boravak. I naposljetku, naravno, puricu, koja je u kraljevskoj izoliranosti ležala u samom središtu stola, okružena svojim talijanskim rođacima. Hrane je bilo mnogo više

nego što je njezina obitelj mogla pojesti, ali u tome je upravo i bio smisao; obilje i hrane i ljubavi.

Sjela je za stol, nasuprot Irene, i promatrala je kako hrani blizance. Još prije samo sat vremena, kad je pogledala Irene u dnevnom boravku, vidjela je umornu mladu ženu čiji je život već bio završen, a suknja visila zbog stalnog potezanja malih ručica. Sad je pogledala tu istu ženu i ugledala jednu drugu Irene, Irene koja se smijala dok je stavljala žlice umaka od brusnica u malen a ustašca, čiji je izraz lica postajao nježan i neusredotočen dok je prislanjala usne o glavu kovrčave kose.

Vidim drukčiju ženu jer sam ja ta koja se promijenila, pomislila je. A ne Irene.

Nakon večere, dok je pomagala Angeli da skuha kavu i uštrca slatki šlag u tuljice, zatekla se kako novim očima promatra i vlastitu majku. Vidjele je nove sijede vlasi u njezinoj kosu i lice koje se lagano ovjesilo. Mama, jesi li ikad požalila što nas imaš?, pitala se. Da li ikad staneš i pomisliš da si pogriješila? Ili si bila jednako sigurna kao što sam ja sad sigurna za ovo dijete?

– Hej, Janie! – povikao je Frankie iz dnevnog boravka. – Mobitel ti zvoni u torbici.

– Možeš li se ti javiti? – doviknula mu je.

– Gledamo utakmicu!

– Ruke su mi pune šlaga! Molim te, daj se javi! Kočoperno je ušao u kuhinju i praktički joj gurnuo telefon u ruke. – Neki tip.

– Frost?

– Ne. Ne znam tko je.

Gabriel, bila je njezina prva pomisao. Čuo je moju poruku.

Prišla je sudoperu i polako oprala ruke. Kad je naposljetku uzela telefon, uspjela se javiti smirenim »halo«.

– Istražiteljice Rizzoli? Ovdje otac Brophy.

Sva je napetost naglo nestala iz nje. Potonula je na stolac. Osjetila je kako je majka promatra i nastojala je da joj se u glasu ne osjeti razočaranje.

– Da, oče?

Ispričavam se što vas zovem na Badnjak, ali nikako ne uspijevam dobiti doktoricu Isles, a... no, nešto je iskrsnulo što smatram da biste trebali znati.

– Što to?

– Doktorica Isles je željela brojeve telefona rođaka sestre Ursule, pa sam se ja ponudio da joj ih potražim. Ispada, međutim, da su naše župne knjige malo zastarjele.

Imamo stari telefonski broj njezinog brata u Denveru, ali taj je broj isključen.

- Majka Mary Clement mi je rekla da joj je brat umro.
- Je li vam rekla da sestra Ursula ima i nećaka koji živi u drugoj državi?
- Nadstojnica ga nije spomenula.
- Čini se da je bio u kontaktu s liječnicima. Tako su mi rekle bolničarke.

Pogledala je pladanj napunjenih tuljaca, koji su sad postajali raskvašeni od punjenja od šlaga.

– Oče, što mi želite reći?

– Znam da se ovo čini kao manje bitna pojedinost, tražiti nekog nećaka koji godinama nije vidio tetku. I znam koliko je teško, pronaći nekoga u drugoj državi, ako mu ne znate ni ime. Ali, Crkva ima izvore koje čak ni policija nema. Dobar svećenik poznaje svoje stado, istražiteljice. Zna njihove obitelji i imena njihove djece. Stoga sam ja nazvao svećenika u denverskoj župi u kojoj je živio brat sestre Ursule. Dobro se sjeća brata. On mu je održao misu na pogrebu.

- Jeste li ga pitali o njezinim rođacima? O tom nećaku?
- Jesam, pitao sam ga.
- I?
- Nema nikakvog nećaka, istražiteljice. On ne postoji.

Poglavlje dvadeset i dva

Maura je sanjala pogrebne lomače. Šćućurila se u sjeni i promatrala kako narančasti plamenovi ližu tijela naslagana kao snoplje, kako vrelina vatre proždire meso. Obrisi muškaraca okružili su leševe u plamenu, poput kruga nijemih promatrača čija lica nije mogla vidjeti. Niti su oni mogli vidjeti nju, jer je bila skrivena u mraku, skrivala se od njihovih pogleda.

Iskrice su iskakivale iz lomače, hranjene ljudskim gorivom, i u spiralama se izvijale u crno nebo. Te su iskrice osvijetlile noć, obasjavši još užasniji prizor: leševi su se još uvijek micali. Pougljenjeni udovi lamatali su u mukama vatre.

Jedan u krugu muškaraca polako se okrenuo i netremice promatrao Mauru. Bilo je to lice koje je prepoznala, lice čije su oči bile lišene duše. Victor.

Odmah se probudila, spavačice natopljene znojem, a srce samo što joj nije iskočilo iz grudi. Snažan vjetar udarao je o kuću i ona je čula kostursko lupanje prozora koji su se tresli i stenjanje zidova. Još uvijek ovijena panikom noćne more, ležala je posve nepomično, a znoj joj se počeo hladiti na koži. Je lije probudio samo vjetar? Slušala je, i svakoje škripanje u kući zvučalo kao korak. Neki uljez, koji joj se sve više približava.

Iznenada se ukočila, uplašena jednim drukčijim zvukom. Struganjem o zid kuće, nalik kandžama neke životinje koja pokušava ući.

Pogledala je blješteće lice svoga sata; bilo je jedanaest sati i četrdeset pet minuta.

Izvukla se iz kreveta i u sobi je bilo hladno. Tapkala je u mraku tražeći kućni ogrtač, ali nije palila svjetla, kako bi mogla vidjeti u tami. Prišla je prozoru spavaće sobe i vidjela da je napolju prestalo sniježiti. Zemlja je svjetlucala bjelinom na mjesecini.

Začuo se ponovno – zvuk kao da se nešto trlja o zid. Stisnula se o staklo najviše što je mogla i uočila tračak neke sjene koja se kretala u blizini prednjeg ugla kuće. Neka životinja?

Izišla je iz spavaće sobe i bosonoga polako krenula hodnikom, približavajući se dnevnom boravku. Zaobišla je božićno drvce i provirila kroz prozor.

Srce joj je umalo stalo.

Neki se muškarac penjao stepenicama na njezin trijem.

Nije mu vidjela lice, jer je bilo skriveno u sjeni. Kao da je osjetio da ga ona promatra, okrenuo se prema prozoru na kojem je stajala i ona je ugledala njegov obris. Široka ramena, konjski rep.

Naglo se odmaknula od prozora i stisnula uz bodljikave grančice božićnog drvca, nastojeći shvatiti zašto je Matthew Sutcliffe ovdje, pred njezinim vratima. Zašto bi došao u ovo doba noći ne nazvavši da bi najavio svoj dolazak? Još nije otresla zadnje niti straha od noćne more i ova joj je kasno noćna posjeta ulijevala nelagodu. Dobro bi razmislila bi li ikome otvorila vrata – čak i muškarcu kojemu je znala ime i lice.

Zazvonilo je zvono.

Trznula se i jedna je staklena kuglica pala s drvca i razbila se na drvenom podu.

Napolju, sjena se pomaknula prema prozoru.

Nije se ni pomaknula, i nadalje razmišljajući što da učini. Jednostavno neću upaliti svjetla. On će odustati i pustiti me na miru.

Zvono je ponovno zazvonilo.

Odlazi, pomislila je. Odlazi i nazovi me sutra ujutro. Ispustila je uzdah olakšanja kad je čula njegove korake kako se spuštaju niz stepenice sa trijema. Malo se primaknula prozoru i pogledala napolje, ali nije ga mogla vidjeti. Niti je vidjela ikakav automobil parkiran ispred kuće. Kamo je otišao?

Sad je čula korake, škripu čizama po snijegu, koje su se udaljavale prema stražnjem ulazu u kuću. Kog vraga radi, zašto obilazi njezin posjed?

Pokušava naći način da bi ušao u kuću.

Provukla se iza božićnog drvceta, potisnuvši krik boli kad je stala na slomljenu kuglicu, a oštro joj staklo probilo golo stopalo.

Njegov se obris iznenada pojavio na bočnom prozoru. Zurio je u kuću, pokušavao vidjeti što se događa u zamračenom dnevnom boravku.

Povukla se u hodnik, prezajući od boli pri svakom koraku, jer joj je stopalo sad bilo mokro od krvi.

Vrijeme je da nazovem policiju. Devet jedan jedan.

Okrenula se i otšepesala u kuhinju, rukama opipavajući zid, u potrazi za telefonom. U žurbi je srušila slušalicu s postolja. Zgrabila ju je i pritisnula uz uho.

Nije bilo signala.

Telefon u spavaćoj sobi, pomislila je – zar nije spušten? Vratila je kuhinjski telefon na postolje i ostavljajući za sobom vlažni krvavi trag na podu, otšepesala natrag u hodnik, a krhotina joj se zabila još dublje u petu. Kad se vratila u spavaću sobu, naprežući oči kako bi vidjela u mraku, stopalima je

strugala po sagu dok goljenicom nije udarila u rub kreveta. Opipavala je krevet do daske uzglavlja. Do telefona na noćnom ormariću.

Nije bilo signala.

Užas je protutnjao čitavim njezinim tijelom poput ledenog vjetra. Presjekao je telefonsku žicu.

Ispustila je slušalicu, stajala i osluškivala, očajnički nastojeći čuti što će sljedeće učiniti. Pod vjetrom kuća je glasno škripala, prigušujući svaki drugi zvuk osim divljačkog lupanja njezinog vlastitog srca.

Gdje je? Gdje je?

Zatim je pomislila: moj mobitel.

Pohitala je do komode na kojoj je ostavila torbicu. Zavukla ruku u nju, okrenula sve što je u torbici bilo, u potrazi za telefonom. Izvukla je novčarku i ključeve, olovke i četku za kosu. Telefon, gdje je jebeni telefon?

U automobilu. Ostavila sam ga na prednjem sjedalu automobila.

Srce joj je poskočilo na zvuk razbijanja stakla.

Je li taj zvuk dopro s prednje strane kuće, ili stražnje? S koje strane će ući?

Isteturala je iz spavaće sobe u hodnik, više ne zamjećujući bol kad joj se krhotina stakla još dublje zarila u stopalo. Vrata garaže bila su s desne strane hodnika. Otvorila ih je i provukla se kroz njih upravo u trenutku kad je začula ponovnu lomljavu stakla koje se raspršilo po podu.

Zatvorila je vrata. Unatraske krenula prema automobilu, dišući u brzim soptajima, sa srcem koje joj je lupalo kao ludo. Smiri se.

Smiri se. Polako je podigla ručku na vratima automobila i šćućurila se zbog straha kad je začula škljocaj patentne brave. Širom je otvorila vrata i zavukla se za volan. Prigušeno zastenjala od očaja kad se sjetila da su ključevi automobila još uvijek u njezinoj spavaćoj sobi. Nije mogla upaliti motor i odvesti se. Pogledala je na suvozačko sjedalo i na svjetlu sa stropa automobila ugledala svoj mobitel, koji je zapeo u prorezu između sjedala.

Otvorila gaje i vidjela da je baterija posve puna. Hvala ti, dragi Bože, pomislila je i nazvala 911.

– Hitni pozivi.

– Ovdje Buckminster Road dvadeset jedan trideset – šapnula je. – Netko mi provaljuje u kuću!

– Možete li ponoviti adresu? Ne čujem vas.

– Dvadeset jedan trideset Buckminster Road! Uljez... – Zanimjala je, pogleda uperenog u vrata koja vode u kuću. Tračak svjetla svjetlucaje ispod vrata.

U kući je. Pretražuje je.

Izvukla se iz automobila i lagano zatvorila vrata, gaseći svjetlo. Ponovno se našla u mrklom mraku. Razvodna kutija nalazila se tek nekoliko metara od nje, na zidu garaže, i ona je pomislila da bi mogla isključiti sve osigurače i prekinuti dovod struje. Tako bi se mogla sakriti u mraku. Ali, on bi zacijelo pogodio gdje je i odmah krenuo prema garaži.

Samo budi tiha, pomislila je. Možda će zaključiti da nisam kod kuće. Možda će pomisliti da je kuća prazna.

Zatim se sjetila krvi. Iza sebe je ostavila krvavi trag.

Čula je njegove korake. Cipele koje hodaju po drvenom podu i slijede njezine krvave otiske stopala iz kuhinje. Zbunjujuće mrlje, po čitavom hodniku.

Prije ili kasnije, doći će za njima u garažu.

Pomislila je kako je umrla Štakorica, sjetila se mlaza sačme raspršenog kroz njezin prsni koš. Pomislila je na razorni put kojim je glaserski metak u mjedenoj košuljici prošao kroz ljudsko tijelo. Eksplozije olova koja razdire unutarnje organe. Presijeca krvne žile i uzrokuje masivno krvarenje u prsnoj šupljini.

Bježi. Bježi iz kuće.

I što zatim? Vrišti susjedima za pomoć? Lupaj po vratima? Nije ni znala koji su od njezinih susjeda noćas kod kuće. Koraci su se približavali. Sad ili nikad.

Potrčala je prema bočnim vratima i zapuhnuo ju je hladni zrak kad ih je otvorila. Izjurila je u dvorište. Bose su joj noge do listova utonule u snijeg, koji se urušio i zapriječio dovratnik, tako da nije mogla zatvoriti vrata iza sebe.

Ostavila ih je pritvorena, probila se do dvorišnih vrata i snažno potegnula zasun sleđen od hladnoće. Mobitel joj je ispao iz ruku dok se mučila s vratima, nastojeći ih otvoriti unatoč zapreci od dubokog snijega. Naposljetku ih je uspjela otvoriti dovoljno da se provuče i isteturala je u prednje dvorište.

Sve kuće u njezinoj ulici bile su u mraku.

Potrčala je, a snijeg joj je lepršao pod bosim stopalima. Upravo je došla do pločnika kad je čula svog progonitelja, koji je također snažno potezao vrata, u pokušaju da ih jače otvori.

Pločnik je bio nemilosrdno izložen; provukla se kroz živicu u dvorište gospodina Telushkina. Ali, nanosi snijega su ovdje bili još dublji, gotovo do koljena, i morala se silno mučiti kako bi napravila ijedan korak. Stopala su joj bila ukočena, a noge nespretne zbog studeni. Na jarkom odrazu mjesečine na snijegu, bila je laka meta, crni lik na moru nemilosrdne bjeline. Još dok je teturala naprijed, s nogama duboko u snijegu, pitala se cilja li on, upravo u tom trenutku.

Potonula je u nanos do bedra i pala, osjećajući snijeg u ustima. Kleknula je i počela puzati, odbijajući predaju. Prihvaćanje smrti. Na koljenima koje nije ni osjećala, probijala se naprijed, osluškujući kako prema njoj kroz snijeg škripe koraci. Dolazio ju je ubiti.

Iznenada su mrak probila svjetla.

Podigla je pogled i ugledala sjaj prednjih svjetala koja su joj se približavala. Automobil. Moja jedina prilika.

Zajecala je, skočila na noge i potrčala prema cesti. Mahala je rukama, vrištala.

Automobil se nesigurno zaustavio tik ispred nje. Izišao je vozač, visoki, imponantni lik, koji joj se približavao kroz sablasnu bjelinu.

Netremice ga je promatrala. Polako počela uzmicati. Bio je to otac Brophy.

– U redu je – promrmljao je. – Sve je u redu.

Okrenula se i pogledala prema svojoj kući, ali nije vidjela nikoga. Gdje je? Kamo je otišao?

Sad joj se približavalo još svjetla. Još dva automobila zaustavila su se ispred nje. Vidjela je pulsirajuće modro svjetlo policijskog patrolnog vozila i podigla ruku kako bi zaštitila oči od jarkog svjetla, nastojeći razabrati obrise koji su joj se približavali.

Čula je kako je doziva Rizzolijeva:

– Doktorice? Jesi li dobro?

– Ja ću se pobrinuti za nju – rekao je otac Brophy.

– Gdje je Sutcliffe?

– Nisam ga vidio.

– Kuća – rekla je Maura. – Bio mi je u kući.

– Uđite u automobil, oče – rekla je Rizzolijeva. –I ostanite s njom.

Maura se još nije ni pomaknula. Stajala je zaleđena na mjestu kad je otac Brophy koraknuo prema njoj. Skinuo je svoj kaput i prebacio joj ga preko ramena. Obgrlio ju je rukom i pomogao da se smjesti na suvozačko sjedalo njegovog automobila.

– Ne razumijem – prošaptala je. – Zašto ste ovdje?

– Psst. Dajte da vas maknemo s ovog vjetra.

Sjeo je na sjedalo pokraj nje. Dok joj je topli zrak snažno puhao u koljena i lice, još čvršće je ovila njegov kaput oko tijela, nastojeći se ugrijati, a zubi su joj tako snažno cvokotali da nije mogla govoriti.

Kroz prednje staklo, ugledala je tamne likove koji su se kretali ulicom. Prepoznala je obris Barryja Frosta koji se približava o ulaznim vratima njezine

kuće. Vidjela je kako Rizzolijeva i pozornik idu prema bočnim vratima, s pištoljima u rukama.

Okrenula se i pogledala oca Brophyja. Iako nije mogla pročitati izraz njegovog lica, osjetila je snagu njegovog pogleda, jednako kao što je osjećala toplinu njegovog kaputa.

– Kako ste znali? – prošaputala je.

– Kad vas nisam mogao dobiti telefonom, nazvao sam istražiteljicu Rizzoli. – Primio ju je za ruku. Držao je objema rukama, dodirom od kojeg su joj na oči navrle suze. Iznenada ga više nije mogla gledati; zurila je ravno pred sebe, u ulicu, i vidjela je kao mrlju boja kad je on pritisnuo njezinu ruku o svoje usne u toplom, dugom poljupcu.

Trepnula je kako bi odagnala suze i pred očima joj se jasno ukazala ulica. Ono stoje vidjela, preplašilo ju je. Likovi u trku. Rizzolijeva, čiji je obris ugledala na treperavom modrom svjetlu dok je poput strijele jurila preko ceste. Prost, s izvučenim pištoljem, spušta se u čučanj iza patrolnog vozila.

Zašto svi idu prema nama? Što oni znaju, a mi ne znamo?

– Zaključajte vrata – rekla je.

Brophyju je zbunjeno pogledao.

– Molim?

– Zaključajte vrata!

Rizzolijeva im je dovikivala sulice, povike upozorenja. Ovdje je. Čuči iza našeg automobila!

Maura se okrenula postrance, petljajući rukama po vratima u potrazi za gumbom, mahnita jer ga nije mogla napipati u mraku.

S druge strane prozora pojavila se sjena Matthevva Sutcliffea. Lecnula se kad su se vrata širom otvorila i zapuhnuo je hladan zrak.

– Oče, izlazite iz automobila – rekao je Sutcliffe. Svećenik se posve ukočio. Tiho je i mirno rekao: – Ključevi su u bravi. Uzmite automobil, doktore Sutcliffe. Maura i ja oboje izlazimo.

– Ne, samo vi.

– Neću izići, ako ne iziđe i ona.

– Oče, odjebite iz automobila!

Zgrabio ju je za kosu i uperio joj pištolj u sljepoočicu.

– Molim vas – šapnula je Brophyju. – Učinite što kaže. Odmah.

– Dobro! – panično je rekao Brophy. – Učinit ću kako želite! Izići ću... – Otvorio je vrata i izišao iz automobila.

Sutcliffe je rekao Mauri:

– Sjedni za volan.

Drhteći, nespretna, Maura se popela preko mjenjača na vozačko sjedalo. Pogledala je kroz prozor i vidjela kako Brophy još uvijek stoji pokraj automobila i bespomoćno je promatra. Rizzolijeva mu je dovikivala da se makne, ali se činilo da je paraliziran.

– Vozi – rekao je Sutcliffe.

Maura je gurnula mjenjač u brzinu i spustila ručnu kočnicu. Bosim je stopalom pritisnula papučicu gasa, a zatim podigla nogu s papučice.

– Ne možeš me ubiti – rekla je. Logična doktorica Isles ponovno je imala kontrolu. – Okruženi smo policijom. Potrebna sam ti kao taokinja. Potrebna sam ti da bih vozila.

Prošlo je nekoliko sekundi. Čitava vječnost. Naglo je udahнула zrak kad je on spustio pištolj s njezine glave i uperio cijev, čvrsto, o njezino bedro.

– Za vožnju ti ne treba noga. Onda, želiš li sačuvati koljeno? Progutala je slinu. – Želim.

– Hajdemo, onda. Pritisnula je pedalu za gas.

Automobil je polako krenuo, prolazeći pokraj parkiranog patrolnog automobila iza kojeg je čučao Frost. Tamna ulica protezala se ispred njih, bez ikakve zapreke. Automobil je išao naprijed.

Iznenada je u retrovizoru ugledala oca Brophyja koji je trčao za njima, osvijetljen stroboskopskim bljeskovima modrog svjetla patrolnog vozila. Zgrabio je Sutcliffeova vrata i širom ih otvorio. Pružio je ruku i zgrabio Sutcliffea za rukav, u nastojanju da ga izvuče iz automobila.

Od eksplozije pištolja svećenik je poletio unatrag.

Maura je naglo otvorila vrata i bacila se iz automobila u vožnji. Sletjela je na zaleđeni pločnik i kad joj je glava udarila o zemlju, vidjela je snažne bljeskove.

Na trenutak se nije mogla ni pomaknuti. Ležala je u mraku, zarobljena na nekom hladnom, umrtvljujućem mjestu, i nije osjećala nimalo straha, nimalo boli. Bila je svjesna jedino vjetra koji joj je zapuhivao lice pahuljičastim svijetlom. Čula je kako je iz velike udaljenosti doziva neki glas.

Sad je bio glasniji, bliži.

– Doktorice? Doktorice?

Maura je otvorila oči i zatrepkala na snažnom bljesku Rizzoličine baterijske svjetiljke. Okrenula je glavu od svjetla i desetak metara dalje ugledala automobil s prednjim branikom zabijenim u stablo. Sutcliffe je ležao na cesti, okrenut licem prema tlu i pokušavao ustati, a ruke su mu na leđima bile vezane lisicama.

– Otac Brophy – promrmljala je. – Gdje je otac Brophy?

– Već smo pozvali vozilo hitne pomoći.

Maura se polako podigla u sjedeći položaj i pogledala niz cestu, gdje se Frost naginjao iznad svećenikovog tijela. Ne, pomislila je. Ne.

– Nemoj još ustajati – rekla je Rizzolijeva, nastojeći je zadržati. Ali, Maura ju je odgurnula i ustala, nesigurnih nogu, sa srcem u grlu. Jedva je osjećala ledeno hladnu cestu ispod bosih stopala dok je teturala prema Brophyju.

Frost je podigao pogled kad se približila.

– Ima ranu u prsima – tiho je rekao.

Spustila se na koljena pokraj njega, rastvorila svećeniku košulju i vidjela gdje mu je metak ušao u tijelo. Čula je zlokoban zvuk zraka udahnutog u pluća. Pritisnula je ruku o ranu i osjetila toplu krv i vlažno, ljepljivo meso. Tresao se na hladnoći. Vjetar je šibao ulicom, oštar kao očnjaci. A ja imam tvoj kaput, pomislila je. Kaput koji si mi dao da mi bude toplo.

Kroz glasno zavijanje vjetra, čula je sirenu vozila hitne pomoći koje im se približavalo.

Pogled mu je bio neusredotočen, gubio je svijest.

– Ostani sa mnom, Daniel – rekla je. – Čuješ li me? – Glas joj je puknuo. – Moraš živjeti. – Nagnula se prema njemu, a suze su joj kapale na njegovo lice dok mu je, preklinjući ga, šaputala u uho.

– Molim te. Učini to zbog mene, Daniel. Moraš živjeti. Moraš živjeti...

Poglavlje dvadeset i tri

Na televizoru u bolničkoj čekaonici prikazivao se program CNN-a.

Maura je sjedila povijenog stopala podignutog na stolac, pogleda uprtog u tekst vijesti koji je prelazio preko dna zaslona, ali nije zamjećivala nijednu jedinu riječ. Iako je sad bila odjevena u vuneni pulover i samtaste hlače, ali, još uvijek joj je bilo hladno i imala je osjećaj da joj više nikad neće biti toplo. Satima, pomislila je. Već je četiri sata na operacijskom stolu. Pogledala je svoju ruku i mogla je vidjeti krv Daniela Brophyja pod noktima, još je na svom dlanu osjećala kako mu srce treperi kao uzdrhtala ptica. Nije morala pogledati rendgenske snimke da bi znala kakvu mu je štetu nanio metak; već je ranije vidjela smrtonosni trag glaserskog metka s kobaltnim vrhom u prsima Štakorice i znala je s čime se kirurzi sad suočavaju. Plućno krilo razrezano šrapnelom koji je eksplodirao. Krv koja curi iz desetak različitih presječenih krvnih žila. Predviđjala je paniku osoblja u operacijskoj sali kad su vidjeli kako iz Brophyja istječe život, a kirurzi ne mogu dovoljno brzo podvezati žile.

Podigla je pogled kad je Rizzolijeva ušla u sobu, noseći šalicu kave i mobitel.

– Pronašli smo ti mobitel pokraj dvorišnih vrata – rekla je i pružila ga Mauri. – A kava je za tebe. Popij je.

Maura je otpila gutljaj. Kava je bila prezaslađena, ali večeras joj je godio šećer. Godio joj je svaki izvor energije u umorno, izranjavano tijelo.

– Mogu li ti još što donijeti? – upitala je Rizzolijeva. – Treba li ti što?

– Da. – Maura je podigla pogled sa šalice. – Želim da mi kažeš istinu.

– Uvijek govorim istinu, doktorice. To znaš.

– Onda mi reci da Victor nije imao nikakve veze s ovim.

– Nije.

– Jesi li posve sigurna u to?

– Najsigurnija što mogu biti. Tvoj bivši je možda vrhunski seronja. Možda ti je lagao. Ali, posve sam sigurna da nikoga nije ubio.

Maura se umorno naslonila na naslon kauča i uzdahnula.

Zureći u šalicu iz koje se pušilo, upitala je:

– A Matthew Sutcliffe? Je li on doista liječnik?

– Da, zapravo jest. Diplomirao je na sveučilištu u Vermontu. Specijalizirao internu u Bostonu. Zanimljivo je to, doktorice. Kad imaš taj dr. med. iza imena, kao da si od zlata. Možeš ući u svaku bolnicu, reći da je tvoj pacijent upravo primljen, i nitko te neće ništa pitati. Pogotovo kad nazove pacijentov rođak i potvrdi tvoju priču.

– Liječnik koji radi kao plaćeni ubojica?

– Ne znamo da ga je Octagon platio. Zapravo, mislim da kompanija nije imala nikakve veze s ovim umorstvima. Sutcliffe ih je možda počinio iz vlastitih razloga.

– Kakvih razloga?

– Da se zaštiti. Da zakopa istinu o onome što se dogodilo u Indiji. – Ugledavši Maurin začuđeni pogled, Rizzolijeva je rekla: – Octagon nam je napokon poslao popis svojih zaposlenika u onoj tvornici u Indiji. Među njima je i tvornički liječnik.

– To je bio on?

Rizzolijeva je kimnula glavom.

– Matthew Sutcliffe, doktor medicine.

Maura je zurila u televizor, ali misli joj nisu bile na slikama koje su prelazile ekranom. Mislila je o pogrebnim lomačama, lubanjama divljački razbijenima. I sjetila se svoje noćne more o plamenu koji proždir e ljudsko meso. O tijelima koja se još miču, još koprcaju u plamenu.

Rekla je:

– U Bhopalu, šest tisuća ljudi je umrlo. Rizzolijeva je kimnula glavom.

– Ali, sljedećeg jutra, još ih je navodno stotine tisuća bilo živih. Maura je pogledala Rizzolijevu. – Gdje su preživjeli iz Bare? Štakorica zacijelo nije jedina.

– Ako ona nije jedina, što se dogodilo ostalima?

Netremice su se promatrale, obje sad shvaćajući što je Sutcliffe očajnički pokušavao sakriti. Ne samu nesreću, nego njezine posljedice. I njegovu ulogu u tome. Pomislila je na užas koji mora da ga je dočekaao te noći, nakon što se otrovni oblak proširio preko sela. Čitave obitelji, mrtve u svojim krevetima. Napolju rastrkana tijela, zaleđena u smrtnim agonijama. Tvorničkog liječnika su zacijelo prvog poslali da procijeni štetu.

Možda nije shvatio da su neke žrtve još žive, sve dok nije donesena odluka da se leševi spale. Možda ga je uzbunio neki jauk, ili trzaj uda, dok su vukli tijela na usplamtjelu lomaču.

S mirisom smrti i spaljenog mesa koji se dizao u zrak, mora da je panično promatrao žive. Ali, tad se više nisu mogli okrenuti; već su otišli predaleko.

To je ono što nisi želio da svijet sazna: što ste učinili sa živima.

– Zašto te je noćas napao? – upitala je Rizzolijeva. Maura je odmahнула glavom. – Ne znam.

– Vidjela si ga u bolnici. Razgovarala si s njim. Što se tamo dogodilo?

Maura je razmislila o razgovoru sa Sutcliffeom. Stajali su i promatrali Ursulu, i razgovarali o obdukciji. O laboratorijskim pretragama i izvješću o smrti.

I toksikološkim nalazima.

Rekla je:

– Mislim da ćemo odgovor saznati kad napravimo obdukciju.

– Što očekuješ da ćeš naći?

– Razlog zašto joj je zatajilo srce. Bila si prisutna te noći. Rekla si mi da se, netom prije nego što joj je stalo srce, Ursula uspaničarila. Da je izgledala užasnuto.

– Zato što je on bio tamo.

Maura je kimnula glavom.

– Znala je što joj se sprema, a nije mogla govoriti, ne sa cjevčicom u grlu. Vidjela sam previše zastoja srca. Znam kakvi su. Svi se naguraju u prostoriju, grozna je zbrka. Odjednom se daje pet šest lijekova. – Zastala je. – Ursula je bila alergična na penicilin.

– Hoće li se to pokazati na nalazima uzetih lijekova?

– Ne znam. Ali, on se zacijelo zabrinuo, zar ne? A ja sam bila jedina osoba koja je uporno zahtijevala tu pretragu.

– Istražiteljice Rizzoli?

Okrenule su se i ugledale bolničarku iz operacijske sale kako stoji na vratima.

– Doktor Demetrios želi da vam kažem da je sve prošlo u redu. Sad ga zatvaraju. Pacijent će za otprilike sat vremena biti premješten na Kirurški odjel za intenzivnu skrb.

– Ovdje prisutna doktorica Isles čeka da ga vidi.

– Proći će još neko vrijeme prije nego što mu bude dopušteno primati posjete. Bit će intubiran i pod sedativima. Bolje da se vratite kasnije. Možda nakon ručka.

Maura je kimnula glavom i polako ustala.

Isto je učinila i Rizzolijeva.

– Odvest ću te kući – rekla je.

Kad je Maura ušla u kuću, već je bila zora. Pogledala je trag osušene krvi kojeg je ostavila na podu, dokaz njezine muke. Prošla je kroz svaku sobu, kao da je želi preuzeti od mraka. Iznova potvrditi da je to još uvijek njezin dom, i da

strahu nije mjesto unutar ovih zidova. Ušla je u kuhinju i vidjela da je razbijeno staklo već obloženo daskama protiv hladnoće.

Janenina naređenja, nedvojbeno. Negdje je zvonio telefon.

Podigla je slušalicu na zidu, ali nije bilo signala. Linija još nije bila popravljena.

Moj mobitel, pomislila je.

Otišla je u dnevni boravak u kojem je ostavila mobitel. Kad je došla do telefona, zvonjava je prestala. Upisala je svoju šifru kako bi preslušala poruku.

Poziv je bio od Victora. Potonula je na kauč, zapanjena što čuje njegov glas.

– Znam da te zovem prerano. I vjerojatno se pitaš za kog bi me vraga uopće trebala slušati, nakon... no, nakon svega što se dogodilo. Ali, sad je sve na vidjelu. Znaš da ovime ne mogu ništa dobiti. S toga ćeš mi možda povjerovati kad ti kažem da mi nedostaješ, Maura. Mislim da bismo mogli ponovno uspjeti. Mogli bismo pokušati ponovno. Pruži mi još jednu priliku, molim te? Molim te.

Dugo je sjedila na kauču i držala telefon u ukočenim rukama, zureći u hladan kamin. Neke vatre ne možeš ponovno upaliti, pomislila je. Neke je vatre bolje ostaviti mrtvima.

Gurnula je telefon natrag u torbicu. Ustala na noge. I otišla očistiti krv s poda.

Do deset sati ujutro, sunce je naposljetku probilo kroz oblake i dok se vozila kući, Rizzolijeva je morala škiljiti na sjaju njegovog odraza na novo napadalom snijegu. Ulice su bile mirne, pločnici besprijekorno bijeli. Na ovo Božićno jutro, osjećala se obnovljenom. Očišćenom od svih dvojbi.

Dotaknula je svoj trbuh i pomislila: mislim da smo samo ti i ja, klinjo.

Parkirala je automobil ispred zgrade i izišla napolje. Zastala, na hladnom sunčevom svjetlu, kako bi duboko udahнула kristalno čisti zrak.

– Sretan Božić, Jane.

Ukočila se, a srce joj je glasno bubnjalo. Polako se okrenula. Gabriel Dean je stajao pokraj ulaznih vrata njezine stambene zgrade. Promatrala ga je kako joj prilazi, ali nije se mogla sjetiti ničega što bi mu rekla. Nekoć su bili najprisniji što muškarac i žena mogu biti, a sad su im jezici bili vezani kao neznancima.

– Mislila sam da si u Washingtonu – naposljetku je rekla.

Došao sam prije sat vremena. Uhvatio sam prvi let iz D.C.a. – Zastao je.
– Hvala ti što si mi rekla.

– Da, dobro. – Slegnula je ramenima. – Nisam bila sigurna želiš li uopće znati.

– Zašto ne bih?
– Velika je to komplikacija.
– Život je niz komplikacija. Moramo se sa svakom pozabaviti kako nailazi.

Kakav suhoparan odgovor. Muškarac u sivom odijelu bio je njezin prvi dojam o Gabrielu kad su se upoznali, a tako ga je vidjela i sad, dok je stajao ispred nje u tamnom kaputu. Tako hladnokrvan i suzdržan.

– Koliko dugo već znaš? – upitao je.

– Nisam bila sigurna do prije nekoliko dana. Napravila sam jedan od onih kućnih testova za utvrđivanje trudnoće. Ali, mislim da sam sumnjala već nekoliko tjedana.

– Zašto si čekala tako dugo da mi kažeš?

– Nisam ti uopće namjeravala reći. Zato što nisam razmišljala o tome da ću ga zadržati.

– Zašto ne?

Nasmijala se.

– Kao prvo, grozna sam s djecom. Netko mi da dijete i ja ne znam što ću s njim učiniti. Da li da ga tapšem da bi se podrignuo ili da mu promijenim pelene? I kako ću na posao budem li imala dijete kod kuće?

– Nisam znao da se policajke zavjetuju da neće imati djecu.

– Ali, to je strašno teško, znaš. Gledam druge mame i ne znam kako im to uspijeva. Ne znam mogu li ja to. – Ispuhnula je oblačić bjeline i uspravila se.
– S druge pak strane, imam obitelj u gradu. Prilično sam sigurna da će moja mama biti oduševljena što može čuvati dijete. A nekoliko stambenih blokova dalje, imam i dječji vrtić. Provjerit ću kakav je, vidjeti u kojoj dobi primaju djecu.

– Dakle, to je to. Sve si isplanirala.

– Više manje.

– Sve do toga tko će čuvati naše dijete.

Naše dijete. Progutala je slinu, razmišljajući o životu koji raste u njoj, dijelu samoga Gabriela.

– Ima još pojedinosti koje moram razraditi.

Stajao je savršeno uspravan i nadalje glumeći muškarca u sivom odijelu. Ali, kad je progovorio, u njegovom je glasu čula primjesu bijesa koja ju je preplašila.

– A gdje se tu ja uklapam? – upitao je. – Sve si to isplanirala, a mene nisi nijedanput spomenula. Ne mogu reći da sam iznenađen.

Odmahnula je glavom.

– Zašto zvučiš tako uzrujano?

– Ponovno gledam onu istu, staru ulogu, Jane. Ulogu koju ne možeš prestati glumiti. Rizzolijevu koja ima nadzor nad svojim životom. Posve si sigurna u svom čeličnom odijelu. Kome treba muškarac? K vragu, tebi zacijelo ne.

– Što bih trebala reći? Molim te, oh, molim te, spasi me? Ne mogu podizati dijete bez muškarca?

– Ne, vjerojatno to sve možeš sama. Pronašla bi način, čak i kad bi te to ubilo.

– Što onda želiš da kažem?

– Imaš izbor.

– I donijela sam odluku. Rekla sam ti, zadržat ću dijete. Krenula je prema ulazu u zgradu, snažno se probijajući kroz snijeg.

Zgrabio ju je za ruku.

– Ne govorim o djetetu. Govorim o nama.

– Nježno je rekao:

– Odaberi mene, Jane.

Okrenula se prema njemu.

– Što to znači?

– To znači da ovo možemo zajedno. Znači da me moraš pustiti preko tvog oklopa. To je jedini način na koji stvari mogu funkcionirati. Da ti dopustiš da ja povrijedim tebe, a ja dopustim da ti povrijediš mene.

– Super. I oboje završimo s ožiljcima.

– Ili tako da si međusobno vjerujemo.

– Jedva se poznajemo.

– Poznavali smo se dovoljno da napravimo dijete. Osjetila je kako joj vrućina preplavljuje obraze i iznenada ga više nije mogla pogledati. Zurila je u snijeg.

– Nisam siguran da ćemo to uspjeti izvesti kako treba – rekao je.

– Nisam čak ni siguran što treba učini da bi funkcioniralo, budući da si sad ovdje, a ja u Washingtonu. – Zastao je. – I budimo iskreni. Ponekad, Jane, znaš biti prava kučka.

Nasmijala se. Provukla ruku preko očiju.

– Znam. Isuse, znam.

– Ali, ponekad... – Ispružio je ruku i dotaknuo joj lice. – Ponekad pak...

Ponekad me, pomislila je, vidiš onakvu kakva jesam. To me plaši. Ne, to me užasava. Ovo je možda najhrabrija stvar koju ću ikad učiniti. Naposljetku je podigla glavu i pogledala ga. Duboko je uzdahnula.

I rekla:

– Mislim da te volim.

Poglavlje dvadeset i četiri

Tri mjeseca kasnije. Maura je sjedila u trećem redu klupa u Crkvi St. Anthony i zvuk orgulja probudio je u njoj sjećanja iz djetinjstva. Sjetila se nedjeljne mise s roditeljima, i koliko su joj se tvrde i neumoljive činile crkvene klupe nakon što bi na njima sjedila pola sata. Kako se vrpoljila, nastojeći se udobno smjestiti, i kako bi je otac podigao na svoje krilo, najbolje sjedalo od svih, jer je uz njega dolazio i par zaštitničkih ruku. Pogledala bi u prozore od obojanog stakla, slike koje su je plašile. Ivana Orkanska, privezana uz lomaču. Isus na križu. Sveci, pognutih glava pred svojim krvnicima. I krv, toliko mnogo krvi, prolivene u ime vjere.

Danas joj se crkva nije činila odbojna. Muzika na orguljama bila je vesela. Vijenci ružičastog cvijeća ukrašavali su prorede između klupa. Vidjela je djecu kako veselo poskakuju na krilima roditelja, djecu koju slike mučenika urezane u obojano staklo nisu nimalo mučile.

Orgulje su zasvirale Beethovenovu Odu radosti. Niz prored su se počele približavati dvije djeveruše u laganim sivim odijelima s hlačama. Maura ih je obje prepoznala kao bostonske policajke. Crkvene klupe danas su bile pune policajaca. Osvrnula se i uočila Barryja Frosta i istražitelja Sleepera u redu iza njezinoga, obojicu opuštene i sretne. I suviše se često policajci i njihove obitelji okupljaju u crkvi kako bi oplakivali jednog od svojih. Danas je, međutim, vidjela osmijehe i haljine vedrih boja.

Sad se pojavila Jane, držeći oca pod ruku. Tamna kosa joj je za promjenu bila ukroćena u otmjenu punđu. Bijelo satensko odijelo s hlačama i prevelika jakna, nisu mogli u cijelosti sakriti nabrekli trbuh. Kad je došla do reda u kojem je sjedila Maura, pogledi su im se na kratko sreli, i Maura je vidjela kako Jane kotrlja očima s pogledom koji kao da je pitao možeš li vjerovati da ja ovo činim? Zatim se Janein pogled okrenuo prema oltaru. Prema Gabrielu.

Ponekad, pomislila je Maura, zvijezde se poslažu, bogovi nasmiješe, i ljubav dobije priliku. Samo priliku to je sve čemu se doista može nadati. Nema garancija, nema izvjesnosti. Promatrala je kako Gabriel uzima Janeinu ruku. Zatim su se okrenuli prema oltaru. Danas su sjedinjeni, ali zacijelo će biti dana kad će letjeti bijesne riječi, ili će tišina zalediti kućanstvo. Dana kad će ljubav jedva opstati u zraku, kao ptica koja leprša najjednom krilu. Dana kad će ih Janeina nagla ćud i Gabrielova hladnokrvna priroda katapultirati svakog u svoj kut, i kad će oboje preispitivati mudrost ovakvog spajanja.

A bit će i dana kao što je današnji. Savršenih dana.

Bilo je kasno poslijepodne kad je Maura izašla iz Crkve St. Anthony. Sunce je sijalo i prvi put je u zraku osjetila tračak topline. Prvi dašak proljeća. Vozila se spuštenih prozora, mirisi grada dopirali su u automobil, ali nije išla prema kući, nego prema susjedstvu Jamaica Plaina. Prema crkvi u župi Naše djeve od božanskog svjetla.

Prolazeći kroz masivna ulazna vrata, zatekla se u mračnoj i tihoj unutrašnjosti, u kojoj su prozori od obojanog stakla hvatali zadnje svjetlo dana. Vidjela je samo dvije žene, koje su zajedno sjedile u prvoj klupi, glava pognutih u molitvi.

Maura je tiho otišla do niše. Tamo je zapalila tri svijeće za tri žene. Jednu za sestru Ursulu. Jednu za sestru Camille. I jednu za gubavicu bez lica čije ime nikad neće saznati. Nije vjerovala u raj ili pakao; nije bila sigurna vjeruje li i u besmrtnu dušu. A ipak je stajala u toj crkvi, zapalila tri plamena i utješila se tim činom, jer ono u što je ona vjerovala bila je moć sjećanja. Samo zaboravljeni su doista mrtvi.

Izašla je iz niše i vidjela da otac Brophy sad stoji pokraj one dvije žene i mrmlja im riječi utjehe. Podigao je pogled. Dok su zadnje rubinski crvene zrake sunčevog svjetla blistale kroz prozore, pogledi su im se sreli. Samo na trenutak, oboje su zaboravili gdje su. Tko su.

Podigla je ruku u oproštajni pozdrav.

Zatim je izašla iz njegove crkve i vratila se u svoj vlastiti svijet.

Svršetak

Izvor cken, scribd

Obradila, **Agata**